הארץ

75 אג' יום א' ד' בחשון תשמ"ז, 9 בנובמבר VOL. 68/20527 NOVEMBER 9 1986

בוסטון בטיסה ישירה

ACI החברה היחידה המציעה מטעני יצוא בקונסולידציה, במחירים מוזלים, בטיסה החדשה הישירה של אל־על לבוסטון.

פנה לסוכן המטען שלך.

ACI, Tel. 03-9721176 טלפון

איר קונסולידטורס ישראל בע"מ AIR CONSOLIDATORS ISRAEL LTD

בכיר בשב"כ הודח עקב מחדלים בפרשת ואנונו

"סאנדיי טיימס": משפחתו של ואנונו מתכוונת לנקוט צעדים משפטיים כדי לאפשר לה לברר גורלו ● תאצ'ר מכחישה ששוחחה עם פרס על תכנית לחטוף את ואנונו

מאת שאול צדקא סופר "הארץ" בבריטניה

לונדון (מיוחד ל"הארץ"). אחד מבכירי השב"כ פוטר מתפקידו בגלל שורת מחדלים הבטחון בכוך האטומי של דימונה, שאיפשרו את העסקתו של מרדכי ואנונו ולא מנעו ממנו להבריח חומר על כושרה הגרעיני של ישראל לחו"ל.

"סאנדיי טיימס", המוסר על כך היום, טוען כי זו אך התחלה של פעולת חקירה מקפת לגילוי האחראים שהתירו לואנונו גישה חופשית למתקני המבנה גם לאחר שהוחשד כי הוא אוהד את העניין הערבי.

העתון כותב גם כי ביום שישי האחרון נפגש אחיו של מרדכי, אלברט ומשה, האב, שלמה מבאר שבע כדי לדון עם עו"ד אמנון זכרוני על הצעדים המשפטיים הנדרשים עתה כדי להתחקות אחר עקבותיו.

זכרוני כבר השלים את הצו שהוא עומד להגיש לראש הממשלה, לשר המשטרה ולראש השב"כ. משפחת ואנונו, שהיתה נתונה ללחץ בלתי פוסק כדי שתמשוך ידה מכל העניין, אמורה היום להעניק לזכרוני את הרשאתה. כמו יבקש גם הפרקליט לאפשר לצוער לראות את קרוביו.

האח אלברט אמר: "אנשים יכולים לחשוב כי בהליכתנו לבית המשפט גם אנו פועלים נגד בטחונה של המדינה. אבל מצד שני, מרדכי הוא חלק מן המשפחה ואנו רוצים לדעת מה אירע לו".

האח הצעיר משה יהיה זה שבשבוע יגיש הצו. לאחר סיום הנוהלים המשפטיים הראשונים, ירוחו זכרוני לנוגעים בדבר על כוונתה של המשפחה ללכת לבית המשפט אם המדינה לא תשפוך אור על מהלכיה.

העתון טוען כי רבים סבורים בישראל שהצנזורה ריככה את עמדתה כלפי העתונים הישראלים כדי להכשיר את המדינה לקראת מתן הודעה רשמית בנושא, אבל דבר לא קרה. אפשר שבממשלה חלוקות הדעות על הדרך בה יש לפעול אם ברצונה למנוע מאבק משפטי.

"סאנדיי טיימס" מציין כי כה עמוקה היתה חדירתו של ואנונו בתוך הכור, עד כי הוא יכול היה למסור פרטים לא רק הפקת האורניום והחומר התרמו־גרעיני כמו ליתיום וטריטיום, שבהם משתמשים ליצירת פצצות ניטרון, אלא גם להבריח 60 תמונות מן האגפים התת־קרקעיים של המבנה.

ועדת החוץ והבטחון של הכנסת עתידה לדון השבוע במחדלים הבטחוניים המאפיינים את הפרשה.

גם "סאנדיי טיימס" וגם מהדורה "אובזרוור" מדווחים היום כי שמעון פרס מסר לתאצ'ר פרטים על הרביתה של ישראל לחטוף את ואנונו מלונדון. תאצ'ר מכחישה זאת.

במכתב קצר שהפנתה לחבר־פרלמנט היא אף הוסיפה שכימים שקדמו להיעלמו של ואנונו היא לא דיברה כלל עם פרס או עם חבר אחר בממשלת ישראל.

מתה מושתלת הכבד הראשונה רמב"ם: לא נירתע מהשתלות

מנהל בית החולים: מירה שיכמנטר מתה בגלל מחלתה ולא מההשתלה ● מצבו של מושתל הכבד האחר, אליהו שרייר, קשה ביותר ונשקפת סכנה לחייו

מאת ידיה גל

מותה של מושתלת הכבד הראשונה בישראל מירה שיכמנטר, ומצבו הקשה של המושתל האחר, אליהו שרייר, לא ימנעו מבית החולים רמב"ם בחיפה להמשיך בביצוע ניתוחי השתלות כבד אם יידרשו. כך הודיע אתמול המנהל בפועל של בית החולים, ד"ר אלברט סטינגר, שעות ספורות לאחר מותה של שיכמנטר במחלקה ההתאוששות שבה היתה לטיפול נמרץ בבית החולים.

"משני ניתוחים עדיין לא עושים סטטיסטיקות ואין ממהרים להסיק מסקנות. גם ארבעת ניתוחי ההשתלה הראשונים שביצע פרופ' סטרצל, אבי השתלות הכבד בעולם, נסתיימו במות החולים", אמר ד"ר סטינגר.

מירה שיכמנטר (40), מתה בשבת ב־4.20 לפנות בוקר, 19 יום לאחר שהושתל כבד בגופה. בני משפחתה — בעלה, ילדיה, אחותה וקרובים

(סוף בעמוד 2 טור 7)

רפאל לוי הממונה על מחוז ירושלים עצור בחשד שלקח שוחד מתושבי הגדה

המשטרה: לוי מסר לאיש כמורה בכיר ממזרח ירושלים תוכנית מתאר שלא פורסמה ● יישקל גירושו של איש הדת ● שמו נאסר לפרסום

מאת צבי הראל, דב שרגאי ואורי ניר סופרי "הארץ"

אפשרות לגרושו מהארץ של איש הדת הבכיר החשוד בשוחד והמבורות תידון בהתייעצות שיקיימו כבים הקרובים גורמים אחראים לטיפול בכנסיות ובעדות הנוצריות בארץ. אם יחליטו גורמים אלו כי זהו הצעד הנכון לנקוט, תהיה החלטתם בגדר המלצה בלבד לשרים הממונים עליהם. בהתייעצות ייבחנו צעדים אפשריים נוספים.

רפאל לוי, הממונה על מחוז ירושלים מטעם משרד הפנים ויו"ר הועדה המחוזית לתכנון ובניה, מסר — על פי החשד — לאיש הכמורה הבכיר ממזרח ירושלים החשוד בביצוע עבירות של סחר בסמים, הברחות וספסרות קרקעות, תוכנית מתאר עתידית שטרם פורסמה, ושהיתה עבור הכומר מכרה זהב לצורך עסקיו.

פרטים אלה מסר שלשום רב־פקד אבי גלבוד, ראש צוות החקירה בפרשה בבית משפט השלום בתל אביב שציווה לעצור שלשום את רפאל לוי (שכונה שלשום "פקיד ממשלתי בכיר מאד") ואת איש הכמורה ל־12 יום לצורכי חקירה. שמו של איש הכמורה נאסר לפרסום וכמו כן נאסרו לפרסום הסיבות לכך.

רפאל לוי (צילום: עודי קרן)

רפאל לוי (62) משמש כממונה על מחוז ירושלים מטעם משרד הפנים זה קרוב ל־10 שנים. המשטרה החשידה אותו בשורה ארוכה מאוד של עבירות. המשטרה טוענה נגדו כי ניצל את תפקידו כדי להעניק שלא כחוק למקורביו מבני המיעוטים, תושבי השטחים, תעודות זהות ירושלמיות דבר המקנה להם זכויות כגון: תשלום ביטוח לאומי עבור ילדים, רכב עם מספר ישראלי המעניק להם חופש תנועה ברחבי הארץ ורשיונות לנשיאת נשק. בנוסף לכך, טוענה המשטרה, העניק לוי שלא כדין לתושבי השטחים תעודות "לאנשים רמי מעלה" (אר"מ). תעודות אלה מאפשרות מעבר חופשי בגשרי הירדן. עוד טוענה המשטרה, כי החשוד ניצל את תפקידו כדי לזרז אישורים של פרוייקטים ליזמים שונים תמורת טובות הנאה. המשטרה מציינת בבקשת המעצר, כי לוי נעצר על ידי החוקרים כאשר מסר לאיש הכמורה את תכנית המתאר העתידית.

סניגורם של שני החשודים, עוה"ד שלמה תוסיה כהן, שאל

(סוף בעמוד 2 טור 3)

הרופא החשוד שגנב 2 קרניות יושעה מתפקידו לאחר שיואשם

מנהל מחלקת עיניים בבייליגסון פרופ' יצחק בן־סירא חשוד כי השתיל הקרניות בחולים פרטיים וגבה 10 אלפים דולר ● החשוד: מצפוני נקי; הצלתי הקרניות

מאת צבי הראל סופר "הארץ"

מנהל מחלקת עיניים בבית החולים בייליגסון בפתח־תקוה, פרופ' יצחק בן־סירא (49), מתל־אביב, החשוד בגניבת שתי קרניות, יושעה מתפקידו כאשר יוגש נגדו כתב האישום. כך מסר אמש גורם מוסמך בקופת חולים.

פרופ' בן־סירא חשוד בגניבת שתי קרניות, שהיו שייכות לציבור החולים, והשתיל אותן בעיני שניים מלקוחותיו הפרטיים.

ההערכה היא, כי חקירתו של בן־סירא תסתיים בעוד שבועות מספר, ואז יועבר חומר הראיות לפרקליטות, לצורך הגשת כתב אישום נגדו.

שלשום הובא פרופ' בן־סירא לבית משפט השלום בתל־אביב, ושם שוחרר בערבות בהסכמת המשטרה.

החשוד מודה

נציגת המשטרה, רפ"ק עו"ד נורית פרנקל, ציינה בבקשה כי החשוד מודה בעבירות המיוחסות לו. בן־סירא חשוד בשתי עבירות: גניבה בידי עובד ציבור, ומרמה והפרת אמונים.

משרד הבריאות ממתין למסקנות חקירת המשטרה כדי להגיש קובלנה נגדו לפי פקודת הרופאים. הסנקציה החמורה ביותר לפי פקודת הרופאים היא התליית הרשיון של הרופא.

מנכ"ל משרד הבריאות, פרופ' דן מיכאלי, אמר לסופר "הארץ" כי אינו זוכר מקרה דומה בתולדות הרפואה הציבורית.

פרשת שתי הקרניות, שבגניבתן חשוד פרופ' בן־סירא, החלה באוגוסט השנה. באחד הלילות העביר רופא מבית החולים השרון שתי קרניות של חולים שמתו, לשני רופאים תורנים שעבדו בבית החולים בלינסון.

באותו לילה לא נכח החשוד במחלקתו ולמחרת קיבל את הקרניות והשתילן בשניים מלקוחותיו הפרטיים בבית החולים הפרטי בהרצליה (מדיקל־סנטר), מכל מטופל גבה 5000 דולר.

מצפוני בריעבר

בראיון בטלוויזיה בליל שבת אמר פרופ' בן־סירא, כי האיל והמוחד הניתוחים של מחלקתו היו שיפוצים, העדיף להשתילן בבית הפרטיים, במקום שהקרניות יושמדו בגלל אורך חייהן הקצר. בתשובה לשאלה מדוע לא העביר את הקרניות האלה לבית חולים ציבורי אחר ולא למטופליו הפרטיים, השיב כי לא נהוג לעשות כן. פרופ' בן־סירא אמר כי בדיעבד הוא מצטער על שגבה התמורה (עשרת אלפים דולר) לא הוחזר לקופת־חולים. עוד אמר, כי דיווח למס הכנסה על הכנסות אלה.

מכתבים אנונימיים

החקירה המשטרתית של רפ"ק פרנקל החלה עקב תלונה של מבקר קופת־חולים על "רפואה שחורה" בבית החולים בייליגסון. עקב החקירה הגיעו גם מכתבים אנונימיים, שאיש מהם נגע לפרשה זו. כבר בחקירתו הראשונה הודה החשוד כי לקח את שתי הקרניות ועשה בהן שימוש תמורת תשלום.

בשיחה עם סופר "הארץ", ביקש פרופ' בן־סירא להבהיר כי נטל 5000 דולר מכל חולה בעבור כל פעולת ההשתלה, ובכלל זה הבדיקות הרבות שחייבים לעשות לאחר ההשתלה. "מצפוני נקי", אמר לי פרופ' בן־סירא, "כי הצלתי את שתי הקרניות".

גם היום ומחר: גשם ערפילים וברד בכל הארץ, שלג בחרמון

בדרום הארץ נרשם מתחילת החורף פי 4 עד 8 גשם מהממוצע לעונה ● מפלס הכנרת עלה מראשית השבוע שעבר בכ־13 ס"מ ● הפסקות חשמל ברצועת החוף בסוף השבוע ● במרכז נתקעו מכוניות רבות בשלוליות ענקיות ● נסחף קטע מכביש איילון

מכוניות שקועות ב"אגם" שיצר הגשם לאורך 300 מטרים בכביש התערוכה בתל אביב ליד פארק הירקון (צילום: יעקב שלתיאל)

מאת מיכאל גרטי, אלי אלעד, איתן רבין, נורית אמותי וחיים הגרוזקר, סופרי "הארץ"

הגשמים, שהחלו לרדת ביום שישי מלווים בסופות רעמים וברד, יימשכו גם היום ומחר. ועל פי ניתוח המפה הסינופטית בשירות המטאורולוגי נראה כי מזג האוויר הגשום יימשך כל השבוע.

התחזית בשירות המטאורולוגי צופה המשך של מזג האוויר הסוער שילווה בירידה נוספת במידות החום. בהרים הטמפרטורות החוויות הן בין 7 ל־13 מעלות ובמישור החוף — בין 12 ל־17 מעלות. כן צפויים ערפילים בהרים. השלג, שהחל לרדת אתמול אחר הצהריים בחרמון יימשך אף הוא היום ומחר.

במהלך היממה האחרונה, שהסתיימה אמש בשעה שמונה בערב, נרשמו כמויות המשקעים הבאות: בירושלים 79 מ"מ, ברמת הגולן 55 מ"מ, בצפת 51 מ"מ, בטבריה 43 מ"מ, בתל אביב 101 מ"מ, בעזה 77 מ"מ, בעפולה 23 מ"מ, בלוד 59 מ"מ, בבאר שבע 14 מ"מ ובאילת 1 מ"מ. מנתונים בלתי מבוקרים של השירות המטאורולוגי מתברר כי במרבית התחנות נרשמו מתחילת החורף כמויות גשם העולות על הממוצע לעונה זו של השנה ב־300 עד 700 אחוזים. בחלק מן התחנות ירדו בשני החודשים כמויות גשם המגיעות ליותר מ־40 אחוזים מהממוצע לכל השנה — וזאת כאשר נותרו עוד יותר מארבעה חודשי חורף.

להלן טבלת נתוני הגשם מתחילת העונה:

התחנה	כמות הגשם עד 8.11	הממוצע לתקופה	הכמות ב־% מהממוצע לתקופה	ממוצע שנתי	הכמות ב־% מהממוצע השנתי
ירושלים	185 מ"מ	24 מ"מ	770%	509 מ"מ	36%
צפת	248 מ"מ	45 מ"מ	551%	728 מ"מ	34%
עפולה	210 מ"מ	33 מ"מ	636%	494 מ"מ	42%
חיפה	140 מ"מ	62 מ"מ	225%	661 מ"מ	21%
ת"א	205 מ"מ	43 מ"מ	476%	520 מ"מ	39%
לוד	214 מ"מ	41 מ"מ	521%	496 מ"מ	30%
עזה	294 מ"מ	35 מ"מ	840%	376 מ"מ	78%
באר שבע	43 מ"מ	16 מ"מ	268%	200 מ"מ	21%
אילת	3 מ"מ	2 מ"מ	150%	30 מ"מ	10%

הפסקות חשמל

מאות אלפים תושבים, בעיקר ברצועת החוף, סבלו בסוף השבוע הגשום והסוער מהפסקות באספקת החשמל, שהיו מהרחבות ביותר בשנים האחרונות (חוץ מ"לילות העלטה"). כמעט כל ההפסקות נגרמו ברמה מקומית, האחרית (קווי מתח נמוך וגבוה) ולא ברשת הארצית (קווי מתח עליון). חלק ניכר מהתקלות אירעו בשעות הלילה המאוחרות

(סוף בעמוד 2 טור 7)

מידע מישראל איפשר לקפריסין ללכוד משלוח נשק גדול לאש"ף

בספינה פלשתינית בנמל לימסול נמצאו שלוש מכולות ובהן מרגמות מקלעים ורדנ"טים ממזרח־אירופה שנועדו למחנות הנצורים בלבנון

מאת שאול צדקא

לונדון (מיוחד ל"הארץ"). מקורות בין ישראלים מסרו לשלטונות קפריסין מידע סודי בעזרתו הם לכדו משלוח גדול של נשק אותו ייעד אש"ף לכוחותיו הלוחמים בביירות ובדרום לבנון. הקפריסאים פרצו לספינה פלשתינית בנמל לימסול בחודש החולף וזמן קצר לפני הפלגתה והם גילו 3 מכולות, שהכילו מרגמות, מכונות ירייה, רדנ"טים ונשק אוטומטי אחר, כולו מתוצרת אירופה המזרחית. לפי שעה לא ידוע מה עשו השלטונות עם הציוד הצבאי.

הנשק והתחמושת היו מיועדים ככל הנראה למחנות הפליטים הנצורים בלבנון שאנשיהם לוחמים עתה נגד השיעים.

חדשות הארץ

שיחת היום

עם: ישראל ליפל, לשעבר מנכ"ל משרד הדתות
על: מעצר איש הכמורה בירושלים
(עמ' 2)

★

"זולדהיים אחראי לשריפת ומחיקת 21 כפרים ביוגוסלוויה"
(עמ' 2)

★

משרדי האוצר והחינוך: אין מנוס מאגרת חינוך
(עמ' 2)

★

לסגור את מנועי בית שמש — יוצע לועדת השרים לכלכלה
(עמ' 3)

★

במערב־ברלין נעצרו 6 יורדים שברשותם 3.5 מיליון דולר מזוייפים
(עמ' 5)

★

היום — נסיון להסדר שיביא לחידוש אספקת הסיגריות
(עמ' 6)

שרות הארץ

מזג האוויר

התחזית: מעוננים, סופות רעמים, ברד ברוב חלקי הארץ. במקומות הנמוכים ייתכנו שטפונות. בחרמון יירד שלג.

- ירושלים: 9–14.
- תל־אביב: 11–18.
- חיפה: 14–16.
- באר־שבע: 10–18.

הגולן: 8–10; צפת: 7–9. טבריה: 13–17, עפולה: 12–16, השומרון: 8–13, נתב"ג: 11–16; יריחו: 14–20; עזה: 13–17; אילת: 15–21.

שערי הדולר

	שער הדולר	השינוי בש"ח
יציג	1.4976	+0.0015
קונים	1.7800	+0.0018
שחור	1.4800	—

שער הסל

יציג	1.4912	+0.0029

בגליון זה 12 עמודים

עורך את העמוד: משה ויינשל

מבחן ראשון לחוק נגד הגזענות

חריש הורה למשטרה לחקור כרוז הסתה של "כך"

מאת עקיבא אלדר

היועץ המשפטי לממשלה, יוסף חריש, העמיד בראשונה למבחן את החוק למניעת גזענות.

חריש העביר לפני כמה ימים למשטרה כרוז הסתה של תנועת "כך" בראשות ח"כ מאיר כהנא בליווי הוראה לפתוח בחקירה.

הכרוז הועבר אליו מידי אזרח שהכרוז הגיע לידיו. באותו כרוז נקראים ערביי ישראל להגר מהארץ או להישאר תושבי הארץ לאחר שיוותרו על זכויות האזרח שלהם. הכרוז מסתמך על מקורות היהדות.

חריש אמר אמש ל"הארץ" כי בכרוז יש עבירה לכאורה על החוק למניעת הסתה גזענית.

לדבריו, ההסתמכות על מקורות מהתנ"ך היא בבחינת "תוספת חטא על פשע שכן בכך מוציאים את דיבת היהדות רעה".

שר החוץ של גיניאה המשוונית — בישראל

מאת עקיבא אלדר

ונדרית כתנא סופרי "הארץ"

שר החוץ של גיניאה המשוונית, מדינה במערב אפריקה שניתקה בעבר את יחסיה עם ישראל, מבקר בארץ.

הוא נועד עם ראש הממשלה, יצחק שמיר, ועם ממלא מקומו, שמעון פרס, ושוחח עמם על אפשרות של חידוש היחסים בין שתי המדינות.

האורח, אונגמי אונגונו, ביקר בתל־אביב האמש בא למלון "דן כרמל" בחיפה.

הסטודנטים: נשבות ביום ג' שעתיים בכל הארץ

מאת נורית אמותי

התאחדות הסטודנטים בישראל מאיימת להשבית ביום שלישי את הלימודים באוניברסיטאות בכל הארץ לשעתיים, אם עד אז לא יוחלט על שיבה ללימודים באוניברסיטת ירושלים.

כבר פתחת עו"ש משופר?

הבנק הבינלאומי הראשון

مكذا من الاصل

[illegible]

ראיתי שמעתי

בין מיכה למיכאל

המפגש שאמור קיים ביום חמישי שר הבינוי והשיכון, דוד לוי, בלשכתו שבמרכז הבנייה הישראלי, העיד שהשר לוי איננו מעניק לראש הממשלה, יצחק שמיר, אפילו ארבעים ימי חסד. שבועיים לאחר שנכנס לתפקידו, מתרש לוי את המאבק בשמיר, כדי להביא לכינוס ועידת תנועת. מיכה ריימר, המתנגד למהלכי לוי, הציג את המפגש אך ראה זה פלא, בהודעות לעיתונות יוחסו לו דברים שאמר שם, כביכול. מתברר שמי שניסח את ההודעה טעה והלביש במיכאל קליינר. יודעי דבר אומרים שלא היתה זו הפעם הראשונה.

איל שחורי

הוקמה עמותה לזכר גלילי

ביום חמישי הוכרז בתל־אביב על הקמת העמותה לזכרו של ישראל גלילי, מי שהיה שר בכיר ויועץ קרוב של גולדה מאיר. בראש העמותה עומד יצחק בן אהרון, ובראש המועצה הציבורית, עומד יו"ר הכנסת, שלמה הלל.

באירוע הערב הוצגה תוכנית שהתקיימה לכבוד המאורע במלון דן פנורמה השתתפו יו"ר הכנסת, שר האנרגיה, משה שחל, התעשיין סטף ורטהיימר, שר המשפטים לשעבר חיים צדוק, המלונאי יקותיאל פדרמן, פרופ' אביבה שמירא, וידידים אישיים. האלמנה, צפורה גלילי, הגיעה במיוחד מקיבוץ נען.

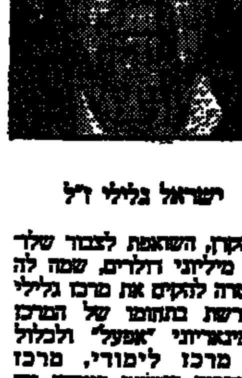

ישראל גלילי ז"ל

הקרן, השואפת לצבור שלושה מיליוני דולרים, שמה לה למטרה להקים את מרכז גלילי למורשת בתחומו של המרכז הסמינריוני "אפעל" ולכלול בו מרכז לימודי, מרכז למחקרים בנושאי ביטחון והתיישבות והוצאת ספרים אודות ישראל גלילי. כפרוייקט שני מתוכנן מרכז תרבות על שם גלילי בקיבוץ נען.

ע.ר.

קנאת תינוקות

דוברת הדסה, רינת מקל, שלחה בסוף השבוע מכתבי מחאה לכמה מערכות עיתונים. הדוברת זועמת על שהולדת בתו של נתן שצ'רנסקי האפילה על טקס ברית המילה לבנו של אסיר ציון לשעבר, פריק נשפיץ, בבית החולים הדסה. סידורו של שצ'רנסקי לאפשר לצלמים להנציח את בתו בהודעותיו גרם לביקוש רב לתמונות שבהן הוא נראה, בתפקיד סנדק, כשבזרועותיו הבן של נשפיץ. אבל בכיתובים קופח נשפיץ, אסיר ציון המפורסם פחות, שבילה תשע שנים בכלא הסובייטי על סירובו להסגיר את שצ'רנסקי.

א. לם

הסינרמה — פתיחה ספונטאנית

אולטרדיסקוטק הסינרמה נפתח בסוף השבוע לקהל הרחב. מהנדס עיריית תל אביב, שמואל אביק, אישר את הוצאת הרשיון ביום חמישי בשעות אחר הצהריים. בעלי המקום החליטו לא להמתין הרבה ולקיים עוד באותו הערב את אירוע הפתיחה הבלתי רשמי. כך, במבצע טלפוני רחב מימדים, גויסו כל המבלים המקצועיים של העיר ולמרות התרועה הקצרה הופיעו כאלפים איש לפתיחה.

חיים הנדוורקר

דורות על הבמה

מפגש מרגש בין שלושה דורות של שחקנים התקיים במועדון צוותא בתל־אביב ביום שישי אחר הצהריים. זה היה במסגרת רב־שיח בנושא "אבות ובנים על הבמה" שנערך לציון שש שנים לפטירתו של שחקן "הבימה", אריה קוטאי ז"ל. על במה אחת ישבו ותיקים וצעירים בהם דליה פרידלנד ובתה, אילה אשרוב, ישראל ומשה בקר, נחום ואהוד גרבמן, מרדכי והדי בן־זאב, פנינה ומירב גרי, וסיפרו על הלפיד הבמה העובר בירושה, על הדורות ועל האהבה לתיאטרון, שאינה יודעת גבולות. הדיון, שהנחה עודד קוטלר, הוקלט בידי גלי צה"ל.

ע. שושן

יצא בזול

משפטו של המחבל נזאר הינדאווי, ב"אולד ביילי", האפיל לחלוטין על משפט קטן שהתקיים מייד לאחריו. על דוכן הנאשמים עמד מוחמד מארת, עובד השגרירות של קטאר בלונדון, אשר שמר בביתו נשק ותחמושת עבור הינדאווי. מארת הודה באשמה המיוחסת לו ופרקליטו טען שהמוגבר באוהם תמים שלא ידע כלל על כוונות הזדון של הינדאווי, ושאחיו הבכור של הינדאווי היה הממונה עליו, בעבודתו בשגרירות.

השופט, ויליאם מארס־ג'ונס, אשר זמן שעה קודם לכן גזר על הינדאווי את עונש המאסר הכבד ביותר בעידן האחרון (45 שנות מאסר), ביום על מארת שהיה בכך, כלוא, עד המשפט, ושילח אותו לחופשי עם "על תנאי" לשנתיים.

לונדון.

שאול צדקא

בעריכת עידית רוזנבלום

משרדי החינוך והאוצר: אין מנוס מאגרת חינוך

ניסים מוכן להעביר ההקצבה השוטפת למשרד החינוך בתנאי שנבון יתחייב להחזיר הכסף לקראת שנת הלימודים הבאה ● נמשכת השביתה בעל־יסודיים וחטיבות הביניים

מאת צילי מנדלר, כותבת "הארץ" לענייני חינוך

נמשכת השביתה בחלק מבתי הספר העל־יסודיים וחטיבות הביניים, שהמורים בהם עדיין לא קיבלו את משכורותיהם מהרשויות המקומיות.

ארגון המורים העל־יסודיים מתכנס היום לדון בהחרפת צעדיו. הסתדרות המורים שוקלת להפנות את חבריה לבית־הדין לעבודה בשל הלנת שכרם.

שר החינוך יצחק נבון, ידווח היום, בישיבת הממשלה, על המשבר הכספי במערכת החינוך. מחר, תתכנס ועדת החינוך של הכנסת, לדון במשבר. בסוף השבוע שעבר, נפגש נבון עם שר האוצר, משה ניסים, אולם הפגישה, שנערכה בחולקה, בארבע עיניים, העלתה חרס.

ניסים אמר כי הוא מוכן להעביר את ההקצבה השוטפת למשרד החינוך, כדי לאפשר לו לתפקד עד סוף שנת הלימודים הנוכחית. אולם הוא היתנה זאת בכך שנבון יתחייב להחזיר את הזה משרדו לאוצר, בעת הכנת התקציב לשנת הלימודים תשמ"ח.

מדובר בכ־101 מיליון שקל. משמעות קיצוץ זה: הפחתה של 80 — 100 אלף שעות ממערכת הלימודים, שתתבטא בפיטורים המוניים של מורים ובצמצום דראסטי בשעות ההוראה.

במשרדי החינוך והאוצר מדברים על כך שלא יהיה מנוס מהטלת אגרת חינוך על כל ההורים, שילדיהם לומדים בגן עד כתה י"ב. נבון מתנגד לביטול חינוך תיכון חינם ולהטלת שכר לימוד מדורג.

תעודות מרשיעות על ולדהיים הועברו לישראל ולאמריקאים

מוכיחות שוולדהיים אחראי לשריפתם ומחיקתם של 21 כפרים ביוגוסלוויה

מאת שלמה שמיר, סופר "הארץ" בניו יורק

תיק תעודות מרשיעות על קורט ולדהיים, שהיה עד כה שמור ביוגוסלוויה ובארכיון פושעי המלחמה של האו"ם, הגיע בימים אלה לידי גורמים יהודיים בניו יורק ותוכנו המלא יפורסם בימים הקרובים. יוגוסלוויה סירבה למסור את התיק ובגלל תקנות האו"ם הוא נשאר עד כה חסוי. התיק הועבר לידי גורמים יהודיים בדרך שהוגדרה כ"בלתי שיגרתית". עתה, משנמצא התיק בידי מוסד ציבורי, ניתן יהיה לראשונה לעיין בו.

לסופר "הארץ" נמסר, כי התיק כבר הועבר לממשלת ישראל ולמשרד המשפטים האמריקאי.

התיק, שהגיע גם לידי סופר "הארץ" בניו יורק, כולל את כתב האישום המלא המפורט שהוצא נגד קורט ולדהיים בדצמבר 1947 על ידי הוועדה לחקר פשעי מלחמה ביוגוסלוויה. הוועדה מצאה את ולדהיים אשם ברצח, בהוצאות להורג של מאות אזרחים בני ערובה ובאחריות לפשעי מלחמה במסגרת תפקידו כקצין מודיעין ביחידה נאצית בבלקן.

בתיק הוכחות מתועדות, שוולדהיים היה, בין השאר, אחראי לשריפתם ומחיקתם של 21 כפרים ביוגוסלוויה. התיק כולל עדויות של עדי ראייה, ביניהם שבעה קציני ורמאכט, ובכתב האישום נאמר, "על סמך עדויות אלה והמסמכים השונים, הוועדה לחקר פשעי מלחמה קובעת כי קורט ולדהיים הוא פושע מלחמה ואחראי לפשעי מלחמה שפורטו והוגדרו לעיל".

הממשל בוחן מחדש התביעות נגד נאשמי פרשת תא"ל ברעם

עקב הגילויים על משלוחי נשק מישראל לאיראן תמורת בני ערובה אמריקאים

מאת שלמה שמיר, סופר "הארץ" בניו יורק

משרד המשפטים האמריקאי בוחן מחדש את התביעות וכתבי האישום שהוגשו נגד החשודים בסחר נשק עם איראן, זאת מוסרים מקורות בוואשינגטון. בחינה מחודשת של תיקים אלה באה בעקבות הגילויים כי הבית הלבן ופקידי ממשל בכירים התירו משלוחי נשק חשאיים לאיראן בתמורה לשחרור בני ערובה אמריקאים.

המקרה הבולט ביותר של השרות אלה, הוא חשיפתה, בחודש אפריל אשתקד, של רשת של 17 מורשי נשק שתכננו עיסקת נשק ענקית עם איראן בשווי של מאות מיליוני דולרים. בין החשודים שלושה ישראלים, תא"ל אברהם ברעם וגורי וישראל איזנברג. השלושה שוחררו בערבות ומחכים לפתיחת המשפט, שאמור להתחיל בפברואר הקרוב.

דובר משרד המשפטים האמריקאי, ג'ון ראסל, אמר כי חמישה מתוך שישה תיקים של חשודים בעיסקת נשק עם איראן, נמצאים בבדיקה מחודשת. הוא סירב לנקוב בשמותיהם.

מתה מושתלת הכבד הראשונה

(סוף מעמוד 1)

נוספים — שהו באותה עת ביחידה.

דימום בדליות הוושט

ד"ר סטיינר מסר כי מירה מתה מדימום חמור בדליות הוושט (החלק התחתון של הוושט). הוא הסביר כי דימום כזה הוא תופעה ידועה אצל חולי כבד, ובדרך כלל מסכנת את חייהם של החולים הסובלים מצמקת או שחמת הכבד.

לדבריו, הדימום אצל מירה שיכמנגר נבע ממחלת הכבד הממושכת שממנה סבלה ולא מניתוח ההשתלה עצמו. הכבד המושתל אף הראה סימני קליטה טובים.

ד"ר סטיינר סיפר כי 5 ימים לאחר ניתוח ההשתלה חל שיפור במצבה של מירה שיכמנגר. נראה היה שיצאה מכלל סכנה והצוות המטפל אף שקל להעבירה מהמחלקה לטיפול נמרץ למחלקה רגילה. הכרתה של החולה שבה אליה, והיא הצליחה לנשום בכוחות עצמה והרופאים ניתקוה ממכשיר ההנשמה והיא אף הורדה לפרקי זמן קצרים מן המיטה והושבה בכורסה. לראשונה מאז הניתוח הצליחו קרוביה לשוחח עמה.

ניתוח פתיחות בבטן

אלא שאז חלה הידרדרות פתאומית במצבה של החולה. בו בלילה ביצע מבצע ההשתלה, ד"ר יגאל קם, ניתוח פתיחות בבטן לחולה. אז התברר כי הדימום מקורו בדליות הוושט. צוות הרופאים עשה מאמצים לייצב את מצבה של החולה ולהתגבר על הדימום.

לאחר סידרה של טיפולים מקובלים למקרים כאלה, נראה היה שוב שהחולה מתאוששת באופן הדרגתי, אולם ביום שישי בבוקר שוב הופיע דימום חמור בוושט, ההמוגלובין בגופה צנח לרמה המסוכנת של חמש, ומצבה החמיר ללא תקנה. הרופאים לא הצליחו לעצור את הדימום ולייצב את לחץ הדם וכעבור זמן קצר מתה.

לא אידיאלי

בתשובה לשאלה אמר ד"ר סטיינר כי שני ניתוחי ההשתלה בוצעו במטרה להציל חיי החולים מייד ולא בטווח הארוך. אלמלא הניתוח היו החולים מתים תוך כמה שבועות, הדגיש. מירה שיכמנגר ואליהו שרייה הגיעו לניתוח כשמצב בריאותם ירוד ביותר, "וזה לא אידיאלי לנתח במצבים כאלה. רצוי לבצע ניתוחי השתלה כאשר המצב של המנותחים הוא בינוני ולא ירוד", אמר ד"ר סטיינר.

מצב קשה ביותר

מצבו של מושתל הכבד השני, אליהו שרייה, מוסיף להיות קשה ביותר ועדיין נשקפת לו סכנת חיים. רופאי היחידה לטיפול נמרץ מנסים כל העת לייצב את לחץ הדם שלו. היום ימלאו שבועיים להשתלת הכבד בגופו של שרייה. שני בניו, יהודה ועמוס, לא משים ממיטתו. הנהלת בית החולים היקצתה להם חדר הסמוך לחדר הטיפול הנמרץ שבו מאושפז אביהם ובו הם עושים ימים כלילות.

בשבועיים האחרונים שהו בחדר זה במחיצת בני משפחת מירה שיכמנגר. "נקשרנו זה לזה ועזרנו איש את רעהו כל הזמן", סיפר עמוס שרייה. "מותה של מירה איננו מייאש אותנו ולא גרמה את ידינו ואמונו שידינו את ידיו של איש".

הוא הוסיף: "זו תהיה טעות המורה להסיק מסקנות ממקרה אחד או שניים ולהפסיק בגלל זה את ניתוחי השתלת הכבד בארץ. זה מנוגד למנטאליות של עם ישראל.

יחסי ישראל ודרום־אפריקה במרכז שיחות הנשיא הרצוג בניו־זילנד

מאת גדעון אלון, שליח "הארץ" הנלווה לנשיא המדינה באוסטרליה

נשיא המדינה, חיים הרצוג, יסיים הלילה את ביקורו הממלכתי באוסטרליה וייצא מחר בבוקר לביקור של יומיים בניו־זילנד.

בביקורו בוולינגטון, בירת ניו־זילנד, הוא ייפגש פעמיים עם ראש הממשלה דיוויד לונגי, מנהיג הלייבור, וכן עם ראש האופוזיציה והמושל הכללי.

כמו כן ייוועד עם משלחת של הקהילה היהודית ונראה כי הנושא המרכזי שיידון בפגישותיו של הרצוג בניו־זילנד יהיו היחסים שבין ישראל לדרום־אפריקה, לנוכח הביקורת הרבה בין ניו־זילנד ודרום־אפריקה.

שיחת היום / ירח טל

עם: ישראל ליפל, לשעבר מנכ"ל משרד הדתות וכיום מנהל "מכון ירושלים לחקר הדתות"

על: מעצרו של איש הכמורה הבכיר בירושלים

איש דת שנתפס בפשע — "שרוף" בכנסייתו

בתפקידך הקודם התנגדת במישול בפרשייה מלילית שבה היה מעורב איש כמורה בכיר, הארכיבישוף קפוצ'י. האם צריך דת או במעצרו של האיש?

אם זה היה תלוי בי, לא הייתי עוצר שום איש דת בכיר, משום שמוכנסין אפשר ללמוד, ולוא גם מהמקרה הבודד של מאסרו של קפוצ'י — עם כל ההבדל בין המקרה ההוא לנוכחי — שהנזק שנגרם מאסר כזה לעם ישראל ולמדינת ישראל עולה על התועלת לכאורה הצומחת מהעונש המוטל על האיש. מי שהחליט על מעצרו של איש הכמורה הבכיר בירושלים עשה משגה חמור, שעלול להסב נזק כבד ביותר למדינת ישראל. במקרים כאלה יודעים את ההתחלה שלהם, אך לא את הסוף.

האם אין סכנה שמה שאתה מציע — חסינות לאנשי דת בכירים — ינוצל על ידי אותם לרעה או שהם ינוצלו בידי אחרים לביצוע פשעים?

אני לא מציע חסינות אוטומטית, בוודאי לא לאנשי דת זוטרים. אני רק מציע שמדינת ישראל לא תמהר להשתמש באמצעים של מעצר ומשפט כלפי אנשי דת בכירים. איש דת שנאשם בפשע חמור, יש צורך להיפטר ממנו, אבל בתיאום עם הגורמים שהוא מייצג. מדינה צריך שיהיו לה שיקולים נוספים על פני מיצוי הדין בכל מחיר. לפעמים האינטרסים של המדינה מחייבים דווקא את אי מיצוי הדין, כך, לדוגמא, במדינת ישראל נמנעים מלהוציא להורג מחבלים, חרף העובדה שרבים חושבים שזה העונש שמגיע להם, וזאת בשל מערכת שיקולים שלמה.

מה הנזק שמעצר ומשפט של איש דת בכיר יכולים להביא למדינה?

האנטישמיות עלולה להתגבר. פושטות שמועות שמדינת ישראל רודפת את העדה הדתית, כפי שנוכחנו במקרה של קפוצ'י. כל הזמן הוואתיקן שלח אליו שליחים וכשהשתחרר סובב בעולם והשמיץ את מדינת ישראל. ארץ ישראל, ובמיוחד ירושלים, נמצאות במרכז ההתעניינות של דתות נוספות — נרצה או לא נרצה — ומכאן הרגישות והזהירות שאנו מחוייבים בהן.

האם במהלך חקירות של אנשי דת בכירים מתערבים האפיפיור, או ראשי מדינות ומפעילים לחץ על ממשלת ישראל?

בוודאי שיש התערבות של גורמים זרים. אבל עיקר הלחץ הוא של דעת קהל שלילית בעולם.

אתה מציע לגרש אנשי דת שנאשמו. האם הכנסיה עצמה מעניישת איש דת כזה?

איש דת כזה, שנתפס במעשה פשע ומגורש מארץ שליחותו, הוא "שרוף", למעשה, מבחינת הכנסיה ומורחק מתפקידים מרכזיים. במקרה של קפוצ'י זה לא היה כך משום שנתפס בכנסיה היוונית־קתולית שלה אינטרסים במדינות ערב, והמעשה הפשע שבה היה מעורב קפוצ'י — הברחות חומרי חבלה — רק הוסיף לו אולי נקודות זכות בכנסיה שלו.

האם התנהגויות של אנשי דת הן תופעה יוצאת הדופן?

מלבד המקרה של קפוצ'י, זכורים לי רק עוד שני מקרים שלא הגיעו לידיעת העיתונות. בשניהם הסתפקנו באזהרות ומנענו ממעצרים ומשפטים, מהסיבות שהזכרתי. המקרה האחד נגע לאיש דת בכיר שנתפש בגשר אלנבי בנסיון הברחה והשני — עבירות על החוק שבוצעו בכנסיית הקבר. ברשה של אנשי דת, זוטרים היו מקרים נוספים, כמו מעצרו של כומר ברמאללה שנחשד בסיוע למחבלים אבל אסור שיווצר הרושם שאנשי הדת עוברים על החוק בסיטונות. מרביתם נזהרים שלא לעשות כן ודבקים במילוי משימותיהם הדתיות בלבד.

למשרדי הממשלה שונים אנשי קשר עם הכנסיות. האם זה לא מוכיח שאנו מגלים רגישות לנושא?

נכון שלמשטרה יש ממונה על הקשרים עם הכנסיות וגם במשרד החוץ אגף מיוחד לנושא זה. יש יותר מדי גורמים שעוסקים בכך, וכאשר קורה משהו מאבדים כולם את הצפון.

במקבלות גם אישור המישטרה שהוציא בית משפט. מה אתה יכול לומר על הכנסיה שעל ראשיה נימנה איש הכמורה שנעצר?

כנסיה זו סובלת ממערכת של יחסים מעורערים מבפנים, וייתכן שיש בתוכה השמחים לאידו של הארכיבישוף שנעצר. מעמדו אבן נחלש בכנסיה, אבל לאיש הזה יש עדיין קשרים בינלאומיים רבים, ולא הייתי מציע לממשלת ישראל שתעמיד במבחן את הקשרים שלו.

גם היום ומחר: גשם ערפילים

(סוף מעמוד 1)

ובמשך שעות היום של השבת, כך שההפסקות לא גרמו סבל רב. יוסית.

הסערה גרמה לקריסת חוטים ולהפלת עצים וגופים אחרים, כמו דודי שמש, על קווי הולכת החשמל ובתחנות המשנה. גל הברקים בשבת בבוקר גרם, בין השאר, להפעלת מגנוני הגנה בתחנות המשנה, ובכך נמנעו נזקים כבדים יותר.

עלה המיפלס

מיפלס הכנרת עלה מאז תחילת השבוע שעבר בכ־13 ס"מ, המהווים תוספת של יותר מ־20 מיליון מ"ק מים לאגם.

באילת — משתזפים

מנהל חופי הרחצה באילת, גימי בן עטיה, מסר אתמול, כי אלפי מתרחצים בילו בחופי הרחצה שם, רובם תיירים מארצות סקנדינביה שהגיעו בטיסות צ'רטר.

סוף בנתיבי איילון

כמויות הגשמים הגדולות שהיו במישור החוף בליל שבת גרמו לסתימת מערכות הניקוז של פרויקט האיילון בסוף, ובכמה מקומות הצטבר מים על הכבישים והיו גלישות קרקע מהדפנות התומכות שמעל מסלולי התנועה. בקטע הדרומי החדש של נתיבי איילון נסחף גם קטע מהכביש.

אגמים בתל אביב ובמרכז

באיזור המרכז נתקעו כלי רכב רבים ב"אגמים" שלוליות־ענק, והמשטרה חסמה נתיבי תנועה והעבירה את תנועת הרכב לנתיבים צדדיים תוך הפיכתם לדו מסלוליים.

המעלות של אל על

	מעל' מינימום	מעל' מכסי'		הממטרות אתמול	
אמסטרדם	5	8	גשום	8	9
אתונה	9	11	מעונן	6	12
בוקרשט	1	10	מע"ח	—	—
בריסל	7	9	גשום	4	11
וינה	0	9	מע"ח	1	10
ז'נבה	1	11	מע"ח	1	12
לונדון	7	9	מע"ח	6	11
ליסבון	8	18	מע"ח	7	20
מדריד	3	9	מע"ח	2	21
ניו־יורק	11	14	גשום	6	12
פאריס	8	11	גשום	8	11
פרנקפורט	2	4	גשום	1	5
ציריך	0	7	מע"ח	—	—
קהיר	13	16	גשם	14	1
קופנהאגן	5	8	גשם	—	—
רומא	7	16	מע"ח	—	—
שטוקהולם	3	5	גשם	0	5

אלעל ELAL

הארץ

טלפונים חדשים

מרכזיה ראשית: 5121212

מחלקת המודעות:
קבלת מודעות יום 5121112
קבלת מודעות לילה 5121212

מחלקת הפצה:
חלוקה ומשלוח 5121331
חשבונות מינויים/סוכנים 5121342
מינויים בחו"ל 5121341
הפצה (לילה) 5121100

מחלקת השבונות מרכזית 5121316
דפוס 5121136
פאקסימילה 810012

יעל ומודי גולדברג כידון

שמחים לבשר על הולדת

בנם אח **לדנה**

נכד: אביבה גולדברג
רותי וד"ר שמאל הרצפלד

רפאל לוי

(סוף מעמוד 1)

שלשום את רב־פקד גלבוד אם יש למשטרה ראיות, כי לוי קיבל טובות הנאה. על כך סירב החוקר להשיב מטעמי סודיות החקירה. כמו כן שלל החוקר את טענתו של עו"ד תוסיה כהן, שלוי העביר לאיש הכמורה הבכיר את תכנית המתאר במסגרת תפקידו כמתאם בין עיריית ירושלים לבין ממשלת ירדן כדי לקבל את הסכמת הגורמים הירדניים בנוגע לחלק המזרחי של העיר.

כן מסרה המשטרה כי גילתה בביתו של הכומר שמונה כלי נשק, ביניהם שניים שהוחזקו ברשיון. המשטרה תערוך בימים אלה בדיקות בליסטיות כדי לברר, אם יש קשר בין כלי נשק אלה לבין אירועים פליליים. רב־פקד בועז גוטמן שהצטרף לצוות החקירה סיפר כי בין כלי הנשק שהוחזקו שלא כחוק היה תת־מקלע.

השופט אורי זיראב כתב בהחלטתו לעצור את שני החשודים, כי לאחר שעיין בחומר חסוי יש ראיות, כי לוי ניצל את מעמדו לזירוז פרוייקטים של יזמים שונים ובתמורה קיבל מהם טובות הנאה. בנימוקי הארכת מעצרם של שני החשודים כתב עוד השופט, כי מדובר בחקירה מסועפת ויש לאפשר לחוקרים לחקור עדים רבים ללא חשש שהחשודים יפריעו להמשך החקירה.

שני עצורים מרמאללה בפרשת לוי

שני האנשים מאיזור רמאללה שנעצרו בקשר לפרשת רפי לוי הם חנה ג'בור וחנה חליל. נודע כי במהלך חקירת המשטרה נמצאו בביתם סכומי כסף גדולים וכן מטילי זהב.

המשפחה העשירה אורתודוכסית עתירת הנכסים מרמאללה נודעה בעיקר בשל עבודו של אבי המשפחה, עבד ארנור ג'בור, שנרצח בחודש פברואר 1978 בידי חברי חוליית מחבלים, בשל קשריו ההדוקים עם הממשל הישראלי בגדה.

בנו של עבד ארנור, חליל, מנהל כיום את חברות הגאז שפתח אביו ברמאללה, שהיא בעלת מונופול על שיווק גז בישול ישראלי באיזור.

עבד ארנור ג'בור היה ידידו של רפי לוי, ואלמנתו, חנה, שמרה על קשרים הדוקים עם לוי אחרי מות בעלה. הידיעה על מעצרם של חנה וחליל ג'בור, ושל הממונה על מחוז ירושלים, רפי לוי, היא שיחת היום במזרח־ירושלים. רבים מאנשי העסקים במזרח העיר מכירים את העצורים, ויודעים לספר על מערכת יחסים הדוקה שהתקיימה ביניהם, ועל קשרים מפוקפקים שהיו ללוי עם אנשי עסקים בולטים במזרח־ירושלים.

ערך את העמוד: משה ריינפלד

אהובנו

מיכה דרור

נספה בתאונת דרכים

הלוויה תתקיים בבית העלמין ביהוד ביום יום א' 9.11.86 ז' בחשון תשמ"ז, יוצאים בשעה 14.30 מביתו ברח' הוית 28 בגבעת־יהודה

אבלים:
הוריו: נעמי ונתן דרור
אחיו וגיסתו: גבי ודינה
וכל יתר בני משפחתו

למשפחת דרור

אתכם באבלכם הכבד בהלקח מאתנו

מיכה

חבריו: יותאי, דוד
אמיר, יואב
אלדד ודינה
מעוז ואורנה
אורן ואורלי

בצער רב אנו מודיעים על פטירתו
של בעלי אבינו וסבנו היקר

אברהם שטרנהרץ

ביום שבת ו' בחשון תשמ"ז (8.11.86)

מתאבלים:
אשתו: מתילדה שטרנהרץ
בתו וחתנו: דבורה וגזית לוין
בנו וכלתו: פיני ורונה שביט
נכדיו: נעם, עדי ויעל לוין

לבירור מועד הלויה נא להתקשר לטלפון 03-9226034

הרינו מודיעים בצער רב על מותו בשיבה טובה של
אבי וסבנו היקר

מרדכי יעקב הולנדר

הלוויה תתקיים היום יום א' 9.11.86 בשעה 14.00
בבית העלמין בכפר סמיר חיפה

בתו: מרים פלשנר
נכדיו, כלתו ונינין

הננו מודיעים בצער רב על פטירת יקירנו

עובדיה ליפקין

הלוויה תצא היום יום ראשון ז' חשון תשמ"ז
(9.11.86) בשעה 13.00 מבית הלוויות סנהדריה
להר המנוחות גבעת שאול ירושלים

האבלים: רעיתו, בנותיו, חתניו ונכדיו
ומשפחות ליפקין, איל, אברהם

מינהל המחקר החקלאי
מרכז וולקני בית דגן
משתתפים באבלה של **חנה ספרן**
על פטירת **האם**

עובדי המכון למטעים
חברי המח' להדרים

לאה חן

משתתפים באבלך במות

אביך

החברים לעבודה

אנחנו מתאבלים על מותו של

ד"ר ינוש א. שוסברגר

הלויה היתה ביום שישי. אנא המנעו מביקורי תנחומים

המשפחה

בצער רב אנו מודיעים על פטירתו של יקירנו

אינג'נר וייסקופף משה

(ERNO)

יועץ לתיכנון חשמל

פרטים על מועד הלוויה נא להתקשר לטלפונים:
03-717749, 03-359041

אשתו: רוז'ה
בנו וחתנו: תמי ורוני
בתו נורית ובנו גידי
אחיו: ד"ר מרדכי וייסקופף וב"ב
השבעה רחוב הנשיא 5 קרית אונו

במלאת שנה לפטירתו של יקירנו

מנחם רוכמן ז"ל

ובמלאת עשרים ואחת שנה לפטירתו של יקירנו

גיורא רוכמן ז"ל

נעלה לקברים לטקס אזכרה היום יום ראשון
ז' חשון תשמ"ז 9.11.86 בשעה 15.30 אחה"צ
נפגשים ליד השער הישן (המזרחי)
בבית העלמין "הירקון" בגבול חולון בתים.
אוטובוס יצא משד' דוד המלך 13 ת"א בשעה 15.00 בדיוק

משפחות: רוכמן טרוטש
מצג ברגים בע"מ

בצער רב אנו מודיעים על פטירתו של בעלי ואחי היקר

ד"ר אלכסנדר מאיר

הלוויה תצא היום, יום ראשון, ז' מרחשון תשמ"ז 9.11.86
בשעה 2.30 אחה"צ מבית הלוויות העירוני רח' דפנה 5 תל־אביב
לבית העלמין בקרית־שאול
תחבורה תעמוד לרשות המלווים

המתאבלים: אשתו: בתיה
אחיו: אורי וב"ב
וכל שאר המשפחה

חדשות המשק:

לסגור את "מנועי בית שמש" — יוצע לוועדת שרי הכלכלה

מאת צבי זרחיה וחן מבור
סופרי "הארץ"

ועדת השרים לענייני כלכלה עשויה לדון מחרתיים בהצעה, שכנראה תוגש לה בשתוף על ידי משרדי האוצר והביטחון, לסגור את מפעל מנועי בית שמש.

הגיע להצעה לסגור את המיפעל נבע מהתפתחות, בשבוע שעבר, של קונצרן כור, מכוונתו הראשונית לרכוש את המפעל. כור הגיע לקבל על עצמו את ניהול מנועי בית שמש למשך שנה, שבה יבחן את האפשר רות לרכוש את המיפעל. גורמים כלכליים הקרובים אתמול כי נסיגת כור מהרכישה נובעת ממצבו הכספי של הקונצרן והמעורבות שמנועי בית שמש צבר חובות בהיקף של כ־90 מיליון דולר.

משרד התעשיה והמסחר תומך בעמדת ההסתדרות:

"יש להמשיך בפיקוח על מחירים אחרי אפריל 86"

מאת צבי זרחיה
סופר "הארץ" לענייני כלכלה

משרד התעשיה והמסחר מצדד בעמדת ההסתדרות להמשיך בפיקוח על המחירים, גם לאחר חודש אפריל 87', המועד שבו, ישנה הפיקוח המינהלי על הקפאת המחירים במשק.

שר התעשיה והמסחר, אריאל שרון, והנהלת משרדו, קבעו כי למרות מדיניות הסרת הפיקוח הנוכחית, יש לנקוט במשנה זהירות ולמנוע התפרצות מחירים לאחר ביטול הקפאת המחירים בחודש אפריל. במסגרת זו, מציעים, כאמור, אנשי תמ"ס, כי גם לאחר חודש אפריל 87', ימשכו ביקורות המחירים בשווקים ואת במקביל למערכת הדרישה של חובת הודעה מראש של יצרנים וספקים על כוונתם להעלות מחירים.

בימים הקרובים — דיון בתקציב המדינה בין שמיר — נסים — ברונו

מאת צבי זרחיה
סופר "הארץ" לענייני כלכלה

ראש הממשלה, שר האוצר, וכנראה גם נגיד בנק ישראל, עומדים לדון בימים הקרובים בתקציב המדינה לשנה הבאה ובמצב המשק.

ראש הממשלה, יצחק שמיר תומך עקרונית בקיצוץ בתקציב המדינה, כדי לאפשר ביצוען של רפורמות בשוק ההון ובמערכת המיסוי. עם זאת, שמיר עדיין לא ביטא באופן רשמי את עמדתו כלפי תביעתו של משרד הבטחון לתוספת תקציב בסך של 250 מיליון דולר.

באוצר דוחים את תביעת מערכת הבטחון לתוספת תקציב וחוששים כי הוספת 250 מיליון דולר לתקציב הבטחון, תשים לאל את הקיצוץ המוצע בתקציב המדינה לשנה הבאה.

במשרד האוצר מקווים להשלים עד סוף השבוע הצעה סופית של תקציב המדינה לשנה הבאה, לפיה יקוצצו 500–300 מיליון ש"ח. שר האוצר ימשיך השבוע בסדרת פגישות עם ראשי אגף התקציבים ובמשרד, לגיבוש ההצעה הסופית של התקציב.

בלשכת יו"ר האגף לאיגוד מקצועי היום:

ניסיון להגיע להסדר פריסת תוספות השכר ב"סולל בונה"

מאת יהודית וינקלר
סופרת "הארץ"

ועדי "סולל בונה" אמורים להיום ללשכת יו"ר האגף לאיגוד מקצועי בהסתדרות חיים הברפלד, בניסיון להגיע איתם להסדר פריסת תוספות השכר שהובטחו להם בהסכמים.

הפגישה הוזמנה בעקבות בירור שערכו מנכ"ל ההסתדרות ויו"ר האגף לאיגוד מקצועי עם הנהלת "סולל בונה" ביום ה' האחרון בעניין סירובה של הנהלה ליישם את ההסכמים. הבירור נערך בהשתתפות משה זנבר, יו"ר מועצת המנהלים ב"סולל בונה" והמנכ"ל שילו והוא לווה בחילופי דברים על רקע התבטאויותיו של הברפלד נגד זנבר, כפי שפורסמו ב"הארץ". הנהלת הקונצרן עומדת על הקשיים הכספיים אך הבהירה שהיא מקבלת עליה את סמכותו של האגף לאיגוד מקצועי.

הברפלד מזמן היום את הוועדים לבדוק את מידת נכונותם לפרוש ולדחות תשלום 10% תוספת לשכר וכן את טבלת י"ג. סופרת "הארץ" מציינת כי בעניין טבלת י"ג נוצר כבר תקדים על־ידי ועדי "כור" שהסכימו לדחות את יישומה עד ראשית 1987.

עובדי סולל בונה מאיימים לשבות ב־16 בחודש זה בשביתה כללית. פועלי הבניין מתבוננים מתרגשים לקיים שביתות מחאה בת יום אחד.

מו"מ באליאנס

אמש התחדש בתל אביב המשא ומתן בין הנהלת אליאנס לבין הוועד. קיסר ביקש בסוף השבוע מהנהלת כור הבטיח העובדים לנהל משא ומתן רצוף עד חתימת הסכם.

הוועדה המרכזת של ההסתדרות המתכנסת היום לישיבתה השבועית הראשונה מאז שובו של קיסר ממסע ביבשת אמריקה, תקבל דיווח על אירועי אליאנס, סולל בונה והסכם האוזות. המזכירות הארצית של הסתדרות עובדי המדינה החליטה בסוף השבוע לצאת למאבק ציבורי מקיף נגד כוונה להטיל מס על קיצבאות.

מזכיר הסתדרות הפקידים מצדיק ההסכם למינוי סרוסי לסמנכ"ל

מאת יהודית וינקלר
סופרת "הארץ"

משה בית דגן, מזכיר הסתדרות הפקידים המאגדת את עובדי חברת שיכון ופיתוח מצדיק ללא עוררין את ההסכם שהושג תמורת הסכמת העובדים למינויו של אבנר סרוסי לסמנכ"ל. הוא אמר אמש ל"הארץ": "אם יש מצב כזה אסור להחמיץ אותו. אבוך על הסכם בכל מקום שניתן להשיגו, בעיקר כאשר הולכים להוציא הון עתק על מינוי פוליטי".

בית דגן טוען כי לא ידע על ההסכם בשיכון ופיתוח עד שפורסם, שכן בהכנתו עסק בגיע הסתדרות הפקידים בתל אביב. בית דגן סבור כי ההסכם לא יגרור לחצים מצד מיגזרים אחרים משום שמדובר במצב מיוחד שנוצר במקום עבודה בודד. הוא הביע תקווה שלא ייעשה נסיון מצד גורם כלשהו לשמור באמצעים משפטיים את ההסכם והדגיש: "זה הסכם חוקי לכל דבר ועניין, והוא לגיטימי וצריך לכבד אותו".

בית דגן איננו רואה בכך מתן שוחד לעובדים או מעין מחיפה מצד ועד העובדים. מדובר, לדבריו, בעובדים המשתכרים 400–450 שקל לחודש. הוא להבין אותם כאשר פועלים למנות סמנכ"ל עם לשכה וכל ההוצאות הנלוות להעסקתו.

לפי הסדר שגובש במשרד הפנים

12.1 מיליון ש' מוצעים כמענק לחיסול חובות עיריית באר־שבע

(עש"ת). דובר משרד הפנים מסר, כי בישיבה שהתקיימה ביום שישי בלשכת שר הפנים בירושלים, הנחה השר, הרב יצחק פרץ, בפני ראש עיריית באר שבע, משה זילברמן, את פרטי ההסדר המוצע לסילוק החובות והגירעון המצטבר של עיריית באר־שבע המסתכמים ב־46.1 מיליון שקלים.

שר הפנים הדגיש כי ההסדר שגובש נועד להציל את משק הכספים של העירייה ולמנוע התמוטטות השירותים. לפי ההסדר שגובש יינתנו 12.1 מיליון שקלים כמענק על ידי האוצר, תוספת ריבית־היתר של הבנקים בסכום של 3.3 מיליון שקלים, 7.5 מיליון שקלים יבואו ממכירת נכסים עירוניים ו־23.2 מיליון שקלים יינתנו כהלוואות, אשר יוחזרו על ידי העירייה.

בשנת התקציב הנדרשת תידרש העירייה להעלות ריאלית את המיסים בשיעור של 35 אחוז, לצמצם את כוח האדם ב־80 עובדים.

ערך את המדור: חיים מל

ארבעה מחברי משלחת השמאל שהיו ברומניה הוזמנו לחקירה במשטרה

בעקבות תלונה שהגישו נציגי המשפחות השכולות מפעולות האיבה למשטרה • עו"ד זכרוני: לא התקיים כל מגע בין הפלשתינאים לחברי המשלחת הישראלית

מאת נורית אמותי
סופרת "הארץ"

ארבעה מחברי משלחת השמאל ששבה ביום שישי מבוקרשט מרומניה, לאחר שנפגשו עם אנשי אש"ף, זומנו לחקירה במשטרת מחוז המרכז. הארבעה הם: לטיף דורי, יעל לוטן, ראובן קמינר וארנה קלר.

זימון הארבעה לחקירה בא בעקבות תלונה שהגישו נציגי המשפחות השכולות מפעולות איבה למשטרה. התלונות נגעות לתיקון לפקודת הטרור 86. הם יוזקו על־ידי ניצב מישנה מנדר מוזר, קצין החקירות של מחוז המרכז.

המשפחות השכולות התלוננו נגד כל חברי המשלחת והמשטרה קראה לחקירה לארבעה בלבד.

ראשון היהודים ממטוס חברת התעופה תארום היה עורך הדין אמנון זכרוני. הוא הדגיש, כי לא התקיים כל מגע בין הפלשתינאים לבין חברי המשלחת הישראלית. "אמנם לא נוכחתי במיפגש, אך לפי הנחיותי לא היה אמור להתקיים מגע בין שני הגורמים", ציין זכרוני. שניכה להתעמק משאלות שנגעו לעצם ההנחיות שנתן לחברי המשלחת.

לטיף דורי יצא מהמטוס וביקורת הגבולות כשהוא מניף אל על את הזימון לחקירה במשטרת מחוז המרכז ברמלה. עיתונאים שעטו לראיינו גרמו שיבוש ביציאת הנוסעים. שוטרים שהיו במקום ניגשו אליו וביקשו ממנו שלא להניף את הזימון לחקירה ולעזוב את המקום. הם הורו לו לפנות לפינה צדדית באולם ושם להתראיין.

משפחות שכולות: בוגדים

שלושה בני משפחות שכולות הניפו שלט ואחד מהם, עוריאל ברק ששיכל את בנו וכלתו, קרא לעבר לטיף וחבריו "בוגדים, מי שם אתכם למנהלי המגעים עם אש"ף, מה אין לנו ממשלה שתחליט?". לקריאות הבוז הצטרפו גם נוסעים שהגיעו בטיסה זו. אחד מהם קבע: "בגלל הארגונים האלו נסענו במיוחד לקונסטנצה מבלי שהמטוס כלל היה צריך לעבור שם, על פי התוכנית המקורית".

לטיף דורי אמר, כי על־פי ההחלטות שהתקבלו בדיונים שקיימו שתי המשלחות, לא היתה צריכה לצאת הודעה משותפת כלשהי, וכי הפגישה היתה לצורך דיאלוג משותף.

דוד איש שלום, חבר נוסף במשלחת הדגיש, כי בעצם הסיטואציה של המיפגש יש מן החידוש: "לא היו לנו מעבר לכך שום ציפיות להוציא את התקווה למפגשים נוספים בעתיד".

ראובן קמינר ציין את ההצלחה של מיפגש בין שני הצדדים לאחר חמישים שנה.

לטיף דורי יצא בליווי שוטרים.

משטרת נמל התעופה תבדוק הבוקר, כיצד נכנסו נציגי המשפחות השכולות לאולם הנוסעים בבית הנתיבות.

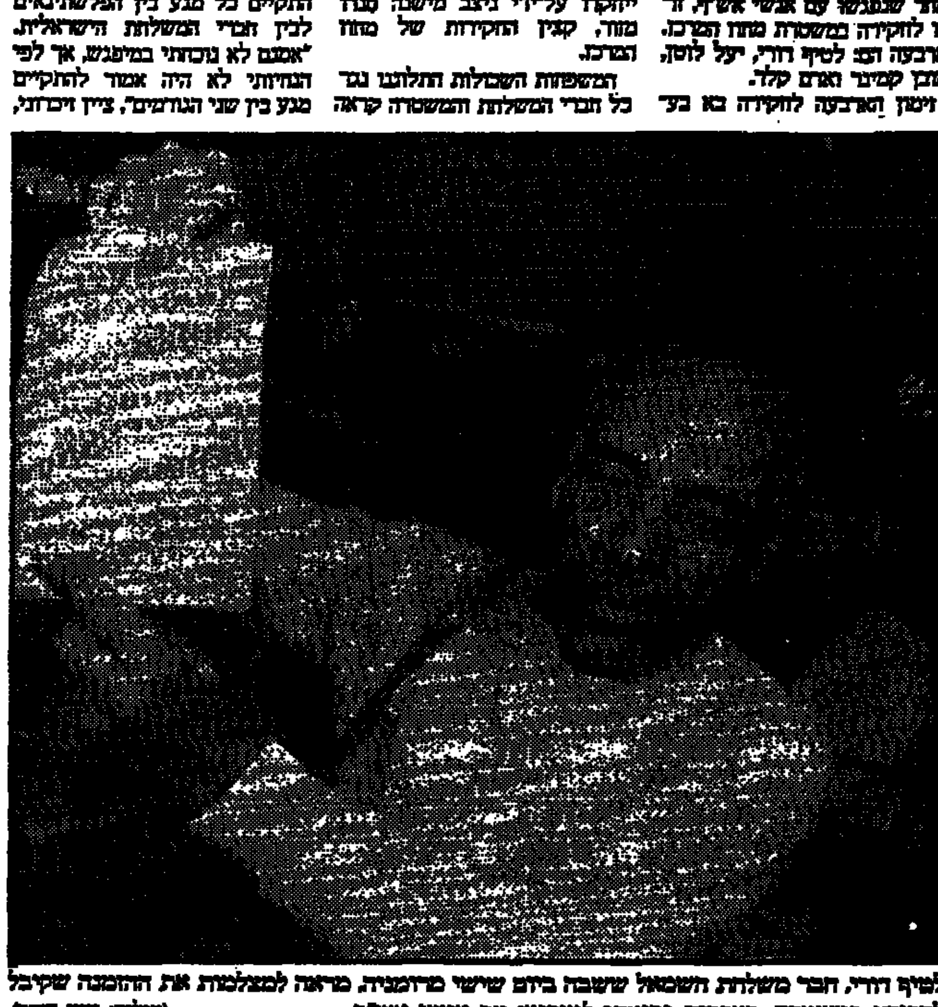

לטיף דורי, חבר משלחת השמאל ששבה ביום שישי מרומניה, מראה למצלמות את ההזמנה שקיבל לחקירה במשטרה, בעקבות נסיעתו למיפגש עם אנשי אש"ף. (צילום: עוזי הדס)

סופרים ואנשי רוח ישראלים מוחים נגד צו הגירוש

אכרם הניה, עורך "א־שעב" יעתור לבג"ץ נגד ההחלטה לגרשו מהארץ

אלוף פיקוד המרכז קיבל את המלצת ועדת הערר הצבאית לגרש את הניה

מאת אורי ניר
סופר "הארץ"

עורך "א־שעב" יעתור לבג"ץ נגד גירושו. סופרים ואנשי רוח ישראליים מוחים נגד צו הגירוש. אלוף פיקוד המרכז, אהוד ברק, קיבל את המלצת ועדת הערר הצבאית לגרש את עורך העיתון "א־שעב", אכרם הניה.

חברי הוועדה, שדנו בעניינו של הניה במשך יומיים, קיבלו ביום חמישי בלילה החלטה פה אחד לדחות את העירעור ולאשר את צו הגירוש.

פרקליטתו של הניה, עו"ד פליציה לנגר, מסרה אמש, כי היום היא תתחיל עם אכרם הניה על עתירה לבג"ץ נגד ההחלטה לגרשו. ברצונו של הניה להיאבק במשפט נגד גירושו. עורך־הדין ישראלי נוסף.

בגילוי־דעת של 26 סופרים, עשרים ושישה אנשי ספרות ישראלים פרסמו אמש גילוי־דעת, בו הם מוחים נמרצות נגד הכוונה לגרש את אכרם הניה וקוראים לבטל את הצו. "אם יש לשלטונות האשמות נגד הניה, עליהם להעמידו לדין", אמר גילוי הדעת.

בין החותמים: עמוס קינן, אשר רייך, דוד שחם, יבל, נתן זך, דני קרוון, אריה זקס, יוסף מונדי, מאיר וילסקי, יגאל תומרקין ואחרים.

אנשי תרבות ועיתונות ממזרח ירושלים ממשיכים בינתיים במאבק ציבורי רחב נגד החלטת הגירוש. השבוע יכנסו עצרת הזדהות עם הניה בתיאטרון "אלחכוואתי" בירושלים, שבה ישתתפו אמנים ואנשי רוח ישראליים.

"קבוצת הקונפדרציה", בראשה עומד איש מפלגת העבודה, אריה הס, גינתה בסוף השבוע את ההחלטה לגרש את הניה. בגילוי דעת נאמר, כי גירוש יפגע בהידברות הפוליטית המתקיימת עם המנהיגות הפלסטינית האותנטית בשטחים, מחלישה את הגורמים המתונים בקירבה ומחזקת את הקיצוניים.

איש העסקים מיטלמן: מס הכנסה לא מצא מימצאים מחשידים נגדי

מאת אריה לביא
סופר "הארץ" לענייני כלכלה

איש העסקים, יצחק מיטלמן, אמר שמחלקת החקירות של מס הכנסה לא מצאה כל מימצאים מחשידים נגדו.

בשיחה עם סופר "הארץ" אמר, כי הוא רואה את הפרשה כסגורה. "לא מצאו אצלי שום דבר וחצי דבר שהעניין הסתיים". מיטלמן נחקר ביום שישי במשרדי מחלקת החקירות של מס הכנסה לזמן קצר. לדבריו, הוא נדרש רק למסור מסמכים מסויימים והוא מעריך שלא יוזמן הבוקר לחקירה נוספת.

ממקורות פנימיים נודע, כי בימים הקרובים יבדקו שלטונות המס את גרסתו של יצחק מיטלמן בקשר לבעלות על החברות הרשומות בפנמה, שמחזיקות את השליטה בחברות העוסקות ביבוא בשר. כן יבדקו עם היועצים המשפטיים את תגובתו של מיטלמן.

טענתו של מיטלמן, כי הוא לא אזרח ישראלי, גרמה להדהמה בבנק ישראל, שם שימש מיטלמן במשך כ־3 שנים חבר הוועדה המייעצת. חבר המועצה המייעצת של הבנק, מיטלמן, שהוא חבר המוסדות העליונים של תנועת חירות, מונה לתפקיד זה על ידי הממשלה ב־1980.

יצויין, כי שר האוצר בעת מינויו של מיטלמן היה יגאל הורוביץ. בשיחה עם "הארץ" אמר אתמול הורוביץ, שהוא נדהם מהפרסומים על החשדות נגד מיטלמן. "הוא אדם טוב" אמר הורוביץ אך הוסיף, שלא ידע שלמיטלמן אין אזרחות ישראלית.

בבנק ישראל בדקו את התקנות בעניין חברי המועצה המייעצת והבנק, שאין כל מניעה שאזרח חוץ ישמש כחבר הוועדה המייעצת של הבנק.

מיטלמן משמש מזה חצי שנה גם חבר מועצת המנהלים של בנק לאומי. בנק ישראל הוציא הנחיות ברורות לבנקים, על־פיהם שני שלישים מחברי הדירקטוריון חייבים להיות כאלה שמושבם בישראל. יצויין, שמלבד מיטלמן משמש דירקטור בבנק לאומי תושב זר נוסף, מורטון מנדייל, תעשיין בעל מוניטין בארה"ב.

שר האוצר: צריך רפורמה ממשית במדיניות המסים

(עי). שר האוצר, משה נסים, אמר ביום ששי, כי הוא מקווה שהממשלה תוסיף ללכת בדרך של ריסון התקציב, מתוך מאמץ להקטין את האינפלציה ולהתחיל בתהליך של צמיחה במשק.

בהרצאתו במועדון התעשיינים בתל אביב אמר שר האוצר, כי המפתח לעתיד המשק הוא התקציב של השנה הבאה. השנה צפוי מאזן תשלומים לא טוב, ובשנה הבאה נשקפת לו סכנה גדולה עוד יותר. אסור להשאיר את המשק במצב של קפאון.

הצמיחה תבוא כשתהיה יציבות, אך היא לא תיתכן כשנטל המסים הרובץ על האוכלוסייה ועל התעשייה הוא כה כבד. לפיכך יש צורך, לדעתו, לעשות רפורמה ממשית במדיניות המסים.

שר האוצר ציין, כי הממשלה קיבלה החלטה על מדיניות חדשה בשוק ההון, שעיקריה הם רפורמה המורידה בהדרגה את השליטה והמעורבות של הממשלה בשוק ההון, ויצירת חירות חופשית, תוך מתן אפשרות לכוחות השוק לפעול ולשחרר מקורות. השנה שוחררו קרוב למיליארד ש"ח לסקטור הפרטי, כיוון שהגירעון בתקציב היה קטן.

בתקציב של השנה הבאה יידרש קיצוץ נוסף, מכיוון שצפויים אירועים כמו פדיון מניות הבנקים שבהסדר יגיע בשנה הבאה ל־1.9 מיליארד ש"ח. הכנסות המדינה בשנה הבאה ירדו בגלל הפחתת מכסים.

עוד אמר נסים, כי הממשלה נחושה בדעתה שלא להסכים לאיזו שהיא פריצה של מסגרות הסכמי השכר ולא להיענות לשום תביעה. שביתות או עיצומים לא ישפיעו על הממשלה.

תיקון טעות

שמו של איש סגל האוניברסיטה העברית שהציג נתונים על גידול בכוח האדם המינהלי באוניברסיטה בירושלים, הוא פרופ' מיכאל אורדן מהמחלקה למדעי הטבע, ולא כפי שפורסם אתמול בטעות.

ערכה את המדור: רחל דנה

פרס יג'ייס בארה"ב כספים לפיתוח הנגב

מאת עקיבא אלדר הכתב המדיני של "הארץ"

מ"מ ראש הממשלה ושר החוץ, שמעון פרס, יוועד מחרתיים בארה"ב עם עוזר שר החוץ האמריקאי, ריצ'רד מרפי, וידון עימו בדרכים להפשרת תהליך השלום באיזור.

בסוף השבוע נועד פרס לשיחה ארוכה עם שגריר ארה"ב בישראל תומס פיקרינג, שהביא עימו מסר בעל־פה ממזכיר המדינה האמריקאי, ג'ורג' שולץ. פיקרינג הגיע לפני כמה ימים מוואשינגטון, שם השתתף בדיון בהשתתפות שולץ על המצב במזרח התיכון. השגריר מסר לפרס סיכום הערכות של שולץ והעיתונות חדשים שהעלה בנושא תהליך השלום, שיפור איכות החיים בשטחים, והיחסים עם מצרים. נודע, כי שולץ העביר באמצעות לדרג המדיני בארץ את חששותיו מפני הידרדרות המצב הכלכלי בארץ, בעיקר בגלל קשיים בשמירת מסגרת התקציב.

פרס יוצא הלילה לארה"ב לביקור, שבמהלכו יעסוק בעיקר בגיוס כספים לפיתוח הנגב. במרכז הביקור הופעה בפני מועצת הפדרציות היהודיות בשיקאגו. פרס יישא מחר הרצאה פרטית במכון ליחסי חוץ בשיקאגו. הוא ישתתף בכנס עם 15 חתני פרס נובל היהודים החיים באמריקה ובהם יצחק בשביץ זינגר ואלי ויזל. פרס ייפגש גם עם ג'יהאן סאדאת בעניין קרן סאדאת.

למרות הגשם — השתתפו מאות במוספשבת של "הבימה" בת"א

מאת חיים הנדוורקר
סופר "הארץ" בתל אביב

אם היה חשש, כי גורמים דתיים יבואו להפגין נגד "מוספשבת", שחודש אתמול את הופעותיו, הרי הגשם הכבד שירד אתמול מנע זאת. אך על אף הגשם באו מאות אנשים לתיאטרון הבימה לאירוע שאורגן על ידי עיתון "הארץ", עיריית תל אביב והוצאת בית ההוצאה "כתר".

מתי גולן, עורך המישנה של "הארץ" אמר כי בעבר היתה ועדת העורכים של העיתונים מקבלת לידיעתה מידע סודי, אך כיום חל פיחות במעמדה, ראשית שומעים בוועדה זו משהו שלא התפרסם כבר או שיתפרסם כעבור זמן מה. כיום אין זו ועדת עורכים אלא ועדת מכובדים. לו הייתי ראש הממשלה או שר הבטחון לא הייתי מספר לועדה זו אפילו סוד אחד. כשמדובר מדבר אל 30–40 איש זה אף פעם לא יכול להשמר בסוד".

גולן סיפר עוד כי לפני זמן מה פסלה הצנזורה מאמר ראשי בעיתון שהביע תמיהה על כך כיצד זה עבד בכור בדימונה אדם כמו הצנוע שדעותיו היו ידועות ברבים, ותבע כי מישהו יתן על כך את הדין. "הודענו לראש הממשלה שאיננו מקבלים דבר כזה והעבור שבוע הגשנו שוב את המאמר לצנזורה והמאמר אושר. מרגע פרסום המאמר הזה הצנזורה להתיר פרסום מידע נוסף על אודות מעשיו בארץ ועל בני משפחתו".

חוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965
הועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו

הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965

[illegible]

י. כסטר
סגן ראש העיריה
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה
תל־אביב־יפו

חוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965
מרחב תכנון מקומי מחוז הדרום

הודעה בדבר אישור שינוי תכנית מפורטת

[illegible]

שלמה [illegible]
יו"ר הועדה המחוזית לתכנון
ולבניה מחוז הדרום

חוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965
מרחב תכנון מקומי שקמים

הודעה בדבר אישור תכנית מפורטת

[illegible]

שלמה [illegible]
יו"ר הועדה המחוזית לתכנון
ולבניה מחוז הדרום

חוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965
הועדה המקומית לתכנון ולבניה לודים
רח' טשרניחובסקי 1 ת.ד. 89 רמלה

בהתאם לסעיף 149 (1) לחוק הודעה שהוגשה בקשה להיתר
בגוש 4224
חלקה/מגרש 301 בכיר צבי ע"י
וייס גיל.
מהות הבקשה: ליתן אישור להקלה בשטח
תוספת גלריה לתצוגת רהיטים בסך 108 מ"ר
1417 מ' במקום 1308 מ' המותרים ע"פ גד־5/475.
כל בעל קרקע או בנין או מחזיק בהם, הרואה עצמו נפגע כתוצאה מאישור הבקשה הנ"ל יוכל להגיש התנגדותו המנומקת תוך שבעיים מיום פרסום זה לועדה המקומית לודים בציון כתובתו המדוייקת.
את תוכן הבקשה אפשר לראות במשרדי הועדה ברמלה
יורם רבי — יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה לודים.

הועדה המקומית לתכנון ובניה — מרחב רמת השרון

ניתנת בזה הודעה בהתאם לסעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965 שהוגשה לועדה המקומית לתכנון ובניה, מרחב רמת־השרון בגוש 6415, חלקה 125 ברח' ההגנה, פינת שד' ביאליק, המסומנת באזור מגורים ג, בקשה למתן אישור להקלה באחוזי בניה ב־2 בתי מגורים בני 3 קומות מעל לקומת עמודים. ההקלה המבוקשת באחוזי בניה מגיעה ל־8.5%.
כל מי שיש לו התנגדות להוצאת ההיתר לאישור ההקלה במקום זה רשאי להגיש לועדה המקומית לתכנון ובניה מרחב רמת השרון את התנגדותו ולציין כתובתו המדוייקת.
התנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך קבלת הודעה זו ותובאנה לדיון בפני הועדה הנ"ל.
מ. הרבין
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ובניה מרחב רמת השרון

חוק התכנון והבניה התשכ"ה 1965
מרחב תכנון מקומי, ירושלים
הודעה בדבר אישור שינוי תכנית מתאר מקומית

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבניה התשכ"ה — 1965 כי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז ירושלים, החליטה, באישור שר הפנים לאשר שינוי תכנית מתאר מקומית הנקראת: "תכנית מס' — 3532, שינוי מס' 43/84 לתכנית המתאר המקומית לירושלים, שינוי מס' 2/84 לתכנית מס' 1940 ושינוי מס' 1/84 לתכני מס' 3045.
ואלה השטחים הכלולים בתכנית: ירושלים, שכ' מקור חיים, רח' מקור חיים, גוש 30141, חלקות: 11, 12, 46, 47.
חלקי חלקות: 1־2־3־4־5־97, 109, 135, 139, 143, 144, 174 הכל עפ"י הגבולים המסומנים בתשריט בקו כחול.

עיקרי הוראות התכנית:
1. שינוי יעוד שטח מאזור מגורים 1 לשטח לבניני ציבור, שטח פתוח ציבורי, ושטח להשלמה.
2. שינוי יעוד שטח מאזור תעשיה לאזור מגורים 1 ושטח פתוח ציבורי.
3. שינוי ייעוד שטח פתוח ציבורי לאזור מגורים 1 ולשטח לבניני ציבור והתוויית דרכים ודרשות.
4. קביעת קו בנין לעבר מסילת ברזל.

הודעה על הפקדת השינוי האמור, פורסמה בילקוט הפרסומים מס' 3308 מיום 6.3.86 עמ' 1490.
השינוי האמור, בצורה שאושרה הועדה המחוזית ביחד עם התשריט המצורף אליו נמצא במשרדי הועדה המחוזית האמור וכן במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה ירושלים וכל המעוניין רשאי לעיין בו ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל במשרד מהנדס העיר, רח' הלל 23 ירושלים.

ר. לוי
יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז ירושלים
ד' תשרי תשמ"ז
7 באוקטובר 1986

מכתוב מן الاحتلال

مكذن من الاحـل

ספורט

בעריכת יואל ארזי

השיא של מכבי ת"א והגמדים

מן היציע

מאת יהושע שגיא

ישראל אולי לא יצאה מבליה בערבו של יום חמישי האחרון, אבל מותר להניח שבאירופה וודאי היו כמה מומחי כדורסל שהרימו גבה: מכבי תל־אביב הצליח בפעם הי11 ברציפות להבטיח את הופעתו בבית הגמר של גביע אירופה לאלופות. הישג כזה נדיר ששום קבוצה אחרת ביבשת עדיין לא עשתה אותו. כולל ריאל מאדריד המהוללת (רק 9 פעמים בבית הגמר האירופי). אותו ערב, על ריצפת הפארקט של יראליה, דקות מעטות אחרי העליה לבית הגמר, בודאי נרגש אבל מפגין איפוק מהולל, אמר למיקרופון הפתוח שמעון מזרחי, הבוס של מכבי, משהו כמו: זה הישג גדול שכולנו גאים בו.

מותר להיות גאים, אבל בעיקר צריך להיות אסירי תודה למכבי תל אביב. אילמלא הצליח שוב לעלות לבית הגמר, היו אוהדי הכדורסל בישראל נידונים השנה לחורף קפוא ועצוב, בלי כדורסל אירופי, אחרי שכל יתר הנציגות הישראליות בגביעי אירופה הודחו מן המישחקים. כל מה שנשאר לכדורסל הישראלי הוא מכבי־תל־אביב. וגם מי שאינו שייך לאוהדי המועדון חייב להודות לחבורת המופלאים — צביקה ומיקי ודורון ומוטי וחן והאוי וקווין ולי וכל השאר. אילמלא הם, מה היינו עושים בלילות חמישי הארוכים של חורף 1986/87?

מי שהתרגל משך עשר שנים לפנות את לילות חמישי לחוויית בית הגמר האירופי, שוב אינו מסוגל ליהנות משום דבר אחר בימי חמישי בערב, אלא אם כן יהיה טרוד במעשיהן של ריאל ואראר ולבייריס ומילאנו ואורתז ומכבי תל אביב. כמובן.

ההצלחה הגדולה של מכבי תל־אביב מעמידה באור עגום את כל הגמדים המקיפים את הכדורסל בישראל. כל אלה שראשם עסוק ימים ולילות, שבועות וחודשים, במציאת תרגילים ותחבולות שיצליחו סוף סוף להפיל את מכבי תל־אביב, כדי למנוע ממנו את הזכות לדחוק את המדינה כולה בערבי חמישי הנפלאים. כל הגמדים המצחיקים הללו, שאינם מצליחים להעמיד אפילו קבוצה אחת שתעבור סיבוב וחצי בגביעי אירופה, במקום להשקיע אנרגיה בנצחונות וברכישת הצלחה, הם מעסיקים עצמם במאמץ מרוכז למצוא סוף סוף את הסעיף המתאים בתקנון שיצליח להפיל את מכבי תל־אביב. בבחינת תמות נפשי עם מכבי. לא חשוב שלא יהיה לנו חורף אירופי מלהיב בכדורסל, העיקר שגם מכבי תל־אביב שוב לא יהיה במוקד ההוויה האירופית.

למרבה המזל קוצרו אנשי מכבי תל־אביב מחומר אחר. הם קוצרו מאותו חומר שמייצר אלופים, מצליחנים ומנצחים. תודה לאל ששמעון ואריה ואמנון ושמלוק ורזל, מצליחים להעמיד את הגמדים במקומם, ואותנו הם מקפיצים להיכל הספורט לחזות בטובות שבקבוצות הכדורסל האירופי.

לא הייתי אומר שאין בעולם זכות קיום לגמדים. כבודם במקומו מונח. בתנאי שיהיו עסוקים בעצמם, ולא ישקיעו את כל מירצם רק בניסיון להזיק את המצליחים. ככלות הכל, גם מכבי תל־אביב החל את דרכו בגביע אירופה בדיוק באותה נקודה שבה נכשלות כיום כל יתר הקבוצות הישראליות. מסקנה: מי שישקיע את כוחותיו בטיפוח עצמו, בהתמדה, במסירות, בהיצינות, בכישרון, עם כל הנשמה, יכול גם הוא בסופו של דבר להצליח בזירה האירופית. זה דבר בהחלט אפשרי, וכולנו מתפללים להצלחה ישראלית נוספת במסגרת הזירה האירופית, כדי שלא יהיה לישראל ייצוג יחיד של מכבי תל אביב. ובינתיים, כל מי שירחק מהגמדים חורשי הרעה והטסני סעיפי התקנון, יעשה טובה לכדורסל בישראל, לעצמו ולנו. ולגמדים אל תהיה תקומה.

טבלת הליגה הלאומית

	קבוצה	משח'	נצ'	תיקו	הפ'	שערים	נק'
1.	בית"ר ירושלים (1)	7	4	3	—	8–18	15
2.	בני־יהודה (2)	7	3	4	—	7–11	13
3.	הפועל כפר־סבא (5)	7	4	1	2	5–9	13
4.	מכבי חיפה (6)	7	4	1	2	4–7	13
5.	מכבי תל־אביב (7)	7	3	3	1	5–12	12
6.	שמשון תל־אביב (9)	7	3	3	1	3–6	12
7.	מכבי נתניה (3)	7	3	2	2	7–7	11
8.	הפועל פתח־תקוה (4)	7	3	1	3	4–6	10
9.	מכבי פתח־תקוה (8)	7	2	3	2	6–8	9
10.	הפועל ת"א (15)	7	1	4	2	6–4	7
11.	הפועל ב"ש (11)	7	1	4	2	6–3	7
12.	מכבי יבנה (10)	6	1	3	2	5–3	6
13.	בית"ר ת"א (13)	6	2	—	4	13–9	6
14.	מכבי יפו (12)	7	1	3	3	11–7	6
15.	הפועל לוד (14)	7	1	2	4	7–4	5
16.	בית"ר נתניה (16)	7	—	1	6	19–2	1

(בסוגריים — מיקום הקבוצות במחזור הקודם)

סוף סוף קצת נחת להפועל תל אביב ולמכבי חיפה שבעי האכזבות מפתיחת העונה

הסיום האיר פניו לאלוף ולסגנו

דקה 89: ז'אנו משיג ניצחון להפועל ת"א

מאת אילן פיש

הפועל תל־אביב — הפועל פתח תקוה 0–1 (0–0)

השער: מוריס ז'אנו (89)

★ המצטיין: רמי ארמה

● הפועל תל־אביב: אלתר, עמר, זאנה, אקהויז, מוסטרל, ז'אנו, סיני, אלי כהן, ארמה, בר שיטרית (לינהרט), לגראו. המאמן: דוד שוייצר.

● הפועל פתח־תקוה: גדבי, קוזי שוחילי, בורנזיק, ביד אלון, דוד לוי, לסרי, חזן, אילית, לוין, מרקוס, מני בסון. המאמן: אברהם ברנט.

שפט יצחק בן יצחק, 2000 צופים, איצטדיון בלומפילד.

שריקת הסיום המכר מתחילת העונה לסיום חור וגישנה עבור הפועל תל־אביב. בפעם האחרונה בה חייכה הדקה ה־90 לאדומים היא בישרה על זכיית המועדון בכתר האליפות. מאז חלפו 629 דקות, אבל מאז נעו מחוגי השעון במהירות בטרם ישלימו 7 משחקים עקרים מנצחון.

מבעד לטיפות גשם הולפצות והרוח הטורדנית נראו פנים מיואשים בספסל התל אביבי. 60 שניות לסיום, כאשר הכל כמו השלימו עם כישלון נוסף, החליק רמי ארמה כדור ליהודה עמר שהגביה מימין לרחבה. מוריס ז'אנו התרומם גבוה ונגח את הכדור בצורה נפלאה ובעצמה רבה משמאל לימין. עוד שניה חלפה בטרם הבינו בתל אביב שהכדור שוכן עמוק ברשת.

משטח הדשא ספג המים הרוח והגשם חברו יחד, כדי להפריע לפתח משחק ראוי לשמו למרות שהמשחק לא התעלה לרמה גבוהה, התנהל מאבק מהיר שלא קימץ באירועים, במיוחד במחצית הראשונה. שחקני האלוף הסתגלו טוב יותר לקשיים וזה היה המפתח לניצחונם. השאפתנות והרצון להצליח ניכרו בכל מהלכיהם. בסופו הם שיחקו כפי שנתבקש בתנאי מזג האוויר והמגרש. פעמים רבות פרצו שחקני הפועל ת"א מן האגפים שהיו יבשים והרבו גם בנסיונות הבקעה באמצעות בעיטות מטווח ארוך.

אצל האלוף התקבל הרושם שטובים של זאנו ואלי כהן (שכחזר אחרי שלו פגע במשקוף) הפיח רוח חיים בקבוצה, בעיקר בלט הקשר רמי ארמה שללא ספק היה המצטיין במשחק. בכל מקום במגרש הוא נראה מתקל את שחקני היריב בצורה נקייה. תפקידו בשבירת התקפות פתח תקוה היה מכריע והוא זה שסלל את הדרך ללחץ התל־אביבי. מנגד הציגה פתח תקוה משחק נוקשה, ונראה שהסגר מיריב פצוע כהפועל תל אביב עשה את שלו. שחקני אם המשבצות נלחצו לאחור, בצורה להסתגר בהגנה ומיעטו לתקוף. בקרב הפתח־תקואים בלט רוני גדבי שמנע מתל אביב להשיג ניצחון גבוה יותר.

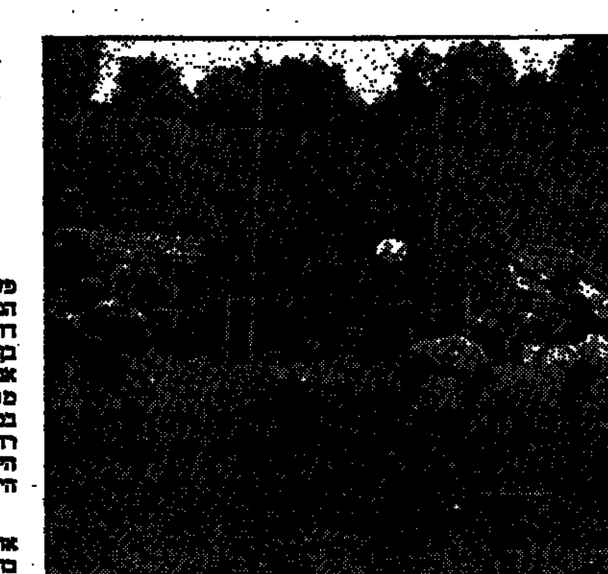

גם הפועל ת"א מנצחת: מוריס ז'אנו מהפועל ת"א (מימין) נוגח את שער הניצחון הראשון של העונה להבסת קבוצתו 1–0 על הפועל פ"ת בסיום דרמטי. (צילום: אריה קנפר)

גם מכבי חיפה מנצחת: זאהי ארמלי (משמאל) החיפאי מנתר מעל לשוער מכבי יפו. החיפאים ניצחו 1–0. (צילום: עוזי קרן)

דקה 85: בריילובסקי מתחיל לפרוע שטרות

מאת דרור מור

מכבי חיפה — מכבי יפו 0–1 (0–0)

השער: דניאל בריילובסקי (85)

★ המצטיין: ד. בריילובסקי

● מכבי חיפה: רן, קלינגר, אוסמו, כהן, מרילי, רוזנטל, אבוקסיס, בריילובסקי, מזרחי, ארמלי, מרדכי. המאמן: שלמה שרף.

● מכבי יפו: קוניצקי, בילו, דניאל, בוטפיקה, מאיר, סלימן, אלקולומברה, ציפרוט (גורפינקל), מזרחי (לוי), אביגה, דיגמי. המאמן: בן חור מזרחי.

שפט יעקב שיינר, 150 צופים, איצטדיון [illegible].

"למרות משחק טוב שלנו נוכחנו פעם שניה ברציפות: בנסרך לנוח המשחק היפה, כדי למצוא את הנקודות", כך אמר מאמנה של מכבי יפו בן חור מזרחי, בסיום המשחק. חבל אם אכן ימשש המאמן את "איומו", מכיוון שיפו הפתיעה אתמול במשחק טוב ופתוח, לא היתה רחוקה מלהבקיע שערים, בהחלט היתה שקולה לחיפה ולעיתים אף היתה טובה יותר.

אך מה לעשות כאשר שגיאה אחת של בלמה אברהם בוטפיקה בדקה ה־85 העבירה את כל הנקודות לחיפה, בעוד יפו היתה ראויה לפחות לנקודה. חיפה — ללא אהרוני, סמן וסלקטר. ועם שני חלוצים צעירים (עופר מזרחי ואיתי מרדכי שזה לו משחק בכורה) — עדיין אינה במיטבה. ההגנה ביניונית אינה תומכת מספיק בהתקפה. ליאור רוזנטל ואבוקסיס והירים הבי מנעים מלתקוף, ולמעשה את העבודה השחורה בקישור מבצע דניאל בריילובסקי שהפגין משחק לחימה ולדברי מאמנו הוא טרם גילה את יכולתו האמיתית.

אולם המצב של חיפה אינו דומה לזה הזכור לטוב, בעיקר בגלל חוד לשתו של זאהי ארמלי. המשחק היה שקול כאשר לשתי הקבוצות היו הזדמנויות לכבוש. בדקה ה־23 נגח מזרחי החיפאי מקרוב לחוץ ובדקה ה־24 בעט אלקולומברה כדור נהדר, אך אבי רן בזינוק באה קלט. בדקה 42, נגח דיגמי כדור שפגע באלי כהן, יפו טענה שהכדור פגע ביד ודרשה בעיטת עונשין מ־11 מטר, אך השופט לא שעה לדרישתה.

בריילובסקי בעט בדקה ה־55 מעמדה נוחה, אך כדורו חמק לחוץ וכך קרה גם לכדור שבעט דיגמי בעבר השני בדקה ה־65. אותו דיגמי כבש שער בדקה ה־66 בנגיחה, אך שערו נפסל בטענת נבדל. דיגמי היה שותף לאירועים נוספים. בדקה ה־70 בעט מעשרה מטר, אך אבי רן זינק והציל. בדקה ה־76, בעודו שרוע על הקרקע וללא הכדור, ספג דיגמי בעיטה מציון מרילי. השופט פנה לקוון שראה את האירוע והזה ליש להרחיק את מרילי מהמגרש.

כשנדמה היה שהמשחק יסתיים בשוויון מוצדק באה שגיאתו של בלם יפו בוטפיקה ושינתה את חלוקת הנקודות. היה זה בדקה ה־85, כשבוטפיקה הרחיק כדור לרגלו של ארמלי, זה מסר לשוער מזרחי שהעביר את הכדור קדימה אל דניאל בריילובסקי, וזה משבעה מטר שלח כדור מסובב לפינה השמאלית העליונה של השער, כדי לכבוש שער ראשון שהביא ניצחון ראשון לאחר שני כשלונות צורבים במשחקים הקודמים.

הגזברים בכו, השחקנים ניצחו, הקהל נשאר בבית

מאת גיא צוקר

מכבי תל אביב — מכבי נתניה 0–2 (0–1)

השערים: יאיר סנדורי (2), אלון נתן (78).

★ המצטיין: דוד אוולאי.

● מכבי תל אביב: גינצבורג, קרמר, כהן (קריס), שמטוב, אוולאי, גולדברג, לולה, גריאני, נתן, טבק, סנדורי. המאמן: שמעון שנהר.

● מכבי נתניה: חביב, גאאסה, בר, חסן, מזלוף (גבאי), בארון, חלפון, מסיקה, תקוה (עזריה) רוני לוי, יגאל מנחם. המאמן: זאב זלצר.

שפט משה אשכנזי, 2000 צופים, בלומפילד.

מכבי נתניה לא היה מפסיד בודד, אתמול באיצטדיון בלומפילד, במשחק בו נוצח 0–2 על ידי מכבי תל אביב. הצטרפו אליה, לא מרצונם, גזברי מכבי והפועל ת"א (הפסידו הכנסה של 80,000 דולרים לערך). כעשרת אלפים צופים, שאמורים היו להגיע אתמול לאיצטדיון (על פי הערכות מוקדמות) והעדיפו להישאר יבשים בבתיהם והאחזקה בבלומפילד (לדבריהם, נגרם לדשא נזק שערכו באמד באלפי דולרים).

הגשם הסוררני השף, שוב, מדוע הכדורגל הישראלי נראה כפי שהוא נראה. מה ההיגיון בקיומו של משחק אשר כרוך בהפסד כספי כבד לאגודות? אין השאלה מופנית כלפי משה אשכנזי, שהחליט כהלכה, אלא לראשי ההתאחדות לכדורגל, המתירים את ההחלטה בידיו, מבלי לקחת בחשבון את הנזקים שהוסבו.

תנאי המגרש ומזג האוויר היקנו לתל אביב יתרון מוקדם, כיוון ששחקני הקבוצה חזקים יותר פיסית ומבססים את משחקם, בעיקר, על לחימה עיקשת. נתניה, הטכנית באופייה, נותרה פרוקה מכלי הנשק הטובים ביותר שלה: שלום תקוה ויגאל מנחם, שהתקשו לכדרר במגרש כבד ורטוב מאד. לעומת זאת, הקור והגשם גרמו להגברת הקצב ובמשך 90 דקות גילו מרבית השחקנים ניידות רבה. איכות המשחק התאפיינה כתוצאה מכך.

תל אביב פתחה ביתרון בדקה השניה: דוד אוולאי (משחק יוצא מן הכלל) בעט בכדור בעוצמה מרוחק של כ־20 מטרים. חביב שמסר את הכדור ויאיר סנדורי עט על המציאה ובעט מקרוב לרשת 0–1. שער זה הכניס את נתניה ללחץ ושחקניה (מסיקה, תקוה) לא היו מרוכזים והחמיצו הזדמנויות הבקעה. גם ת"א לא התגוננה ובעזרת חוליית הקישור המאסיבית שלה שלטה במרכז השדה ותקפה את השער הנתנייתי.

במחצית השניה המשיך המשחק להתנהל בקצב מהיר. תל אביב, למרות חסרונו של אבי כהן (שהוחלף במחצית בגלל פציעה במיפשעה), תקפה שוב ושוב ובדקה ה־78 באה על שכרה: בני טבק בעט לשער מקרוב, חביב הפצוע (מדוע לא הוחלף?) איחר בתגובתו והדף את הכדור, אנשי ת"א טענו שהכדור נכנס לשער, אבל אשכנזי הורה להמשיך והנאה הדף את הכדור בר־גלו לקורת שערה. הכדור חזר למרכז הרחבה ושם ציפה לו אלון נתן, שבעט בעוצמה לשער 0–2.

יאיר סנדורי (משמאל) מבקיע את השער הראשון לזכות מכבי תל אביב שניצחה 0–2 את מכבי נתניה בבלומפילד. (צילום: אריה קנפר)

ארביב אחד וגמרנו

מאת חנן פארי

שמשון תל־אביב — בית"ר נתניה 0–1 (0–1)

השער: אפרים ארביב (26)

★ המצטיין: אבי הוד

● שמשון תל־אביב: הוד; אבינועם עובדיה, ברדה, אורי כהן, הלוי, א.שמטוב (יוסי כהן), ארביב, שלמה מזרחי, מלכה, זיתון, דמתי (קפיטולניק). המאמן: יעקב גרונדמן.

● בית"ר נתניה: שמעון לביא, קידק, סאסי, פרוסי, גולן, יונה, גניש (תשובה), איצקוביץ (סנדרוס), חיים לוי, יוסי אורי, פוגל. המאמן: שמואל פרלמן.

שפט עובדיה ביצחק, 1000 צופים, מגרש [illegible] בנתניה.

גם מול יריב בינוני שנקלע ליום חלש, עם חמש הזדמנויות כמעט בטוחות להבקעה, לא הצליחו שלושם כדורגלני בית"ר נתניה לזכות בניצחון בכורה, וירדו מנוצחים בפעם החמישית העונה — הפעם ע"י שמשון תל־אביב 0–1.

בית"ר, לאחר התבוסה 0–6 בשבת שעברה למוליך הליגה בית"ר ירושלים, היה במרבית שלבי המשחק טוב מיריבה. תכניתו של יעקב גרונדמן, שלא הצדיק במאום את מיקומם הגבוה בטבלה, הסתפקו בשער מיקרי שכבשו, והמרכיב המשחק הסתפקו במערך ההגנתי על מנת שלא לספוג שער חוזר.

בחוד הנתנייתי גברו החלוצים יוסי "קיקולוס" אורי והותיק ישראל פוגל. פעמים רבות על הגנת שמשון, אך במצבים מבטיחים, בתוך רחבת היריב, החמיצו. מולם ניצב השוער הבטוח אבי הוד, שבמיקום מצוין שמר על רשת נקייה.

בשמשון גילו יכולת טובה המגן אבינועם עובדיה והקשר אפרים ארביב, בעוד שהתקפת הקבוצה שכללה את דמתי, זיתון ומלכה, היתה חלשה. בית"ר שבה כאשר תקף חדר מרכז הגנת שמשון, והפסיד כדורים רבים. הבינלאומי לשעבר שלמה קידש הפגין משחק טוב, ולמרות הפציעה ברגלו תמך רבות בהתקפה.

השער לשמשון נכבש בדקה ה־26. אחר טעות של הגנת המארחים. דמתי הוביל התקפה מתפרצת מאגף ימין, ובלי שהופרע העביר כדור למרכז, שם היה הבלם אשר שהרחיק בצורה גרועה, וקשר שמשון אפרים ארביב ניצל את ההזדמנות כדי לבעוט לשער ולהפתיע את השוער לביא.

במחצית השניה תקפו בית"ר את שער שמשון אך ללא תוצאות. ההזדמנות הטובה יותר היתה בדקה ה־59, כאשר תשובה, שהחליף את הצעיר איצקוביץ, מסר כדור לאורי שפרץ לרחבת שמשון ובעט אך השוער הדף, את הכדור הגביה קידש היטב אך פוגל התרומם ונגח מ־4 מטר סמוך לעמוד השער.

בסיום נפגע חלוץ שמשון גידעון דמתי, לאחר שהתרומם לנגיחה יחד עם שלמה קידש, והורד מן המגרש שותת דם עם פגיעה באפו.

זוכוביצקי הביא נקודה

מאת פלג יגאל

הפועל באר שבע — בני יהודה 0–0

★ המצטיין: מריו זוכוביצקי

● הפועל באר שבע: זוכוביצקי, ברהום, החייר, אילה, גנן, חיון, צרפתי, שושני (אוון), סלטון (רמלה), ויצמן, אוחנה. המאמן: דרור ברנר.

● בני יהודה: אסייג, סלמן (רוזנטל), אריב, סגל, שרעבי, גודרזי, חיים, דיין, מליחי, כהן, איזנברג. המאמן: יצחק שניאור.

שפט דאוד מוהיל, 2500 צופים, בבאר שבע.

מי שהפסיד את השוער זוכוביצקי היום על הפועל באר שבע לרשתו שער "זולשי", חייב לשנות דעתו נוכח היכולת המעולה שגילה במשחק זה. באר שבע חייבת תודה לזוכוביצקי בזכותו לא ירדה מנוצחת בביתה.

בני יהודה התגלתה כקבוצה צעירה שרזי הכדורגל טבועים בשרקיה. לרשותה חלוץ מוכשר בדמותו של משה איזנברג שמכל מצב ומרחוק הוא מסכן את שער היריב. בשיתוף הקשר מישל דיין ובתמיכתם של ברקובים הוותיק, גם השוער אסייג נכנס במנהיגיה, איפשר להם לארגן את ההגנה ללא חשש מעורפים.

הפועל באר שבע עדיין מגשש דרכו בראשותו של המאמן החדש דרור ברנר. במחצית הראשונה שלטה באר שבע, הגם ששיחקה כנגד הרוח. בדקה 4 הכשיל סלטון ברחבת בני־יהודה ללא תגובת השופט. המשחק התנהל בעיקר במרכז השדה. בדקה ה־29 פרץ איזנברג מימין ומ־7 מטר בעט למשקוף. בדקה ה־36 ברקובים שלח כדור חזק ומפתיע מ־15 מטר וזוכוביצקי קלט. בדקה ה־40 נגח אוחנה מ־10 מטר, אך שוער בני יהודה עצר.

במחצית השניה הוליך מאמן באר שבע שני קשרים ושני חלוצים במטרה להכריע את המשחק ובכך הפקיר במקצת את ההגנה, דבר שאיפשר לשחקני בני יהודה לתקוף יותר וליצור מצבים מסוכנים. בני יהודה היתה קרובה 3 פעמים לכיבוש שער, ורק יכולתו הטובה של זוכוביצקי שמה לעיל את הנסיונות.

הליגה ניצחה את גנרל חורף

ליגה לאומית

מאת משה הר־געש

העובדה הבולטת שהיתה בסוף השבוע בליגה הלאומית בכדורגל, "שלוש הנקודות" שהוענקו לליגה כולה בעיקבות הניצחון הקולקטיווי על מזג האויר הסוער. שבעה מבין שמונת המישחקים התקיימו כמתוכנן. רק המישחק בין בית"ר תל־אביב למכבי יבנה שאמור היה להתקיים באיצטדיון וינטר ברמת־גן בוטל ונדחה למחרתיים כפי שקובע התקנון.

המחזור השביעי לא הביא הפתעות מיוחדות, אך קבע עובדות חדשות בצמרת. המוליך בית"ר ירושלים הוא הראשון בעונה זו המחזיק מעמד בפיסגה יותר משבוע אחד. הוא ניצח בחוץ 1–2 את הפועל לוד במישחק שהיה ביום ו', המוליך השלים סיבוב ניצחונות רצוף על שלושת הקטנים – לוד ושני הבית"רים מתל־אביב ונתניה — ונהנה מיתרון של שתי נקודות בפיסגה. הקבוצה השניה בטבלה בני־יהודה עדיין בלתי מנוצחת אך היא סיימה רק בתיקו 0–0 את מישחק החוץ בבאר־שבע עם הפועל המקומי. למקום השלישי טיפס הפועל כפר־סבא, שניצח בביתו 0–2 את מכבי פתח־תקוה. הוא מקדים את מכבי חיפה שניצח בחוץ 0–1 את מכבי יפו. התוצאה הבולטת של המחזור נקבעה דווקא הרחק מהצמרת. האלוף הפועל תל־אביב זכה סוף סוף לניצחון ראשון העונה. הוא גבר בבלומפילד על הפועל פתח־תקוה 0–1. שער הניצחון הובקע בסיום דרמטי בדקה האחרונה ע"י מוריס ז'אנו. במישחק השני ניצח מכבי תל־אביב 0–2 את מכבי נתניה. את ההתקדמות המשמעותית ביותר בשבועות האחרונים ביצע שמשון תל־אביב. הוא ניצח 0–1 בחוץ את בית"ר נתניה, שעדיין סוגר את הטבלה עם נקודה בודדת. הצי־כין של יעקב גרונדמן טיפסו עד למקום השישי, לאחר שלושה ניצחונות רצופים.

מה הם אומרים אחרי המישחקים

הפועל ת"א — הפועל פ"ת

● מוריס ז'אנו: אחרי השער הרגשתי שאני בעולם אחר.

● נחר לוין: לא שיחקנו כרגיל נלחצנו לאחור.

בית"ר י-ם — הפועל לוד

● אברהם לוי: אם חזרנו מלוד עם ניצחון אנחנו בדרך הנכונה.

● צבי רוזן: ההבדל העיקרי בין הקבוצות הוא אורי מלמיליאן.

מכבי חיפה — מכבי יפו

● שלמה שרף: מכבי חיפה בתקופה לא טובה אך בכל זאת עם 13 נק'.

● בן־חור מזרחי: התוצאות יאלצו אותנו לנטוש את הכדורגל היפה.

הפועל באר־שבע — בני־יהודה

● יצחק שניאור: לבאר־שבע פוטנציאל רב. ההדרכה נכונה תעלה על דרך המלך.

● ד"ר דוד פסט: כל הכבוד לבני־יהודה. במחצית השניה זוכוביצקי הציל את המצב.

שמשון ת"א — בית"ר נתניה

● יעקב גרונדמן: איני מרוצה מהיכולת שלנו. במחצית השניה בית"ר היה עדיף.

● שלמה קידש: אני רוצה לעזוב. אין לי סיפוק מבחינה מקצועית.

מכבי תל־אביב — מכבי נתניה

● שמעון שנהר: הקבוצה הטובה יותר ניצחה. כלכלית, לשחק בתנאים כאלה, זו היתה שגיאה.

● זאב זלצר: המישחק היה שקול. השער הראשון שספגנו הכריע את המישחק.

הפועל כפר־סבא — מכבי פתח־תקוה

● נח אייזנשטיין: הכתבתי שאבנה קבוצה בריאה המסוגלת להתמודד אחרי המסר ויודעת לקראת מה היא הולכת.

● ליאון קונסטנטינובסקי: עשינו כמה טעויות בהגנה וגם התקפה, אך אם להיות כן כפר סבא היתה טובה יותר.

מלך השערים

1. אלי אוחנה (בית"ר י-ם) 7
2. א. מלמיליאן (בית"ר י-ם) 6
3. דוד לביא (בית"ר ת"א) 4
–. ד. רבינזון (מכבי פ"ת) 4

● יוסי גרום מכפר סבא זכה בשבת באליפות הפועל לצעירים בסיוף במקצוע הדומה לאחר שניצח בגמר את גיל זלצברג מהפועל עכו 6–8. בתחרות לנערות זכתה עינת גבריז ממודיעין. השתתפו יותר מ־60 סייפים.

"מיבחן החורף" הוכתר בהצלחה

מאת נפתלי ועירא

הפועל כפר־סבא — מכבי פתח־תקוה 0–2 (0–1)

יצחק מימוני (10), מאיר נוחר (78)

המצטיין: יצחק מימוני

הפועל כפר־סבא: שמיר, איזינגר, סיימון, גרמיס, איינשטיין, מרגון, יפה, מימוני, רבינס, יאני, נוחר. המאמן: נסים בכר.

מכבי פתח־תקוה: פביאן, קידום, פרסלר, ב. מכבס, גאון, נוריאל, א. לוי, בגלייבסקר, אבישל, רבינזון, ה. כהן (בן־שמעון). המאמן: ל. קונסטנטינובסקי.

שפט: יהושע לויה לעיני 1,500 צופים בכפר־סבא.

ישוחקו או לא ישוחקו — שאלה זו נשאלת לא אחת כאשר שמי עופרת ממטירים ללא הפוגה בשמי [illegible] והצליפים להוציא מכלל פעולה את מגרשי הכדורגל בישראל. "מבחן החורף" שעבר אתמול איצטדיון הכדורגל בכפר־סבא הוכתר בהצלחה מרובה. מערכת הניקוז פעלה היטב ומשטח הדשא נשאר בתום המשחק כמו בראשיתו — ירוק ותחוק.

רק 1,500 צופים אמיצים אימלסו את יציעי המקורים של האיצטדיון וראו זה פלא — מטריותיהם נותרו יבשות, למרות קילוח הגשם הבלתי פוסק, בכפר־סבא פשוט אין צורך במטריות!

היחידים שנרטבו היטב עד לשד עצמותיהם היו 23 שחקנים שנטלו חלק במיפגש הרטוב ועימם שלושת השופטים — בבחינת ישוחקו הצעירים לפנינו. היה מישחק ועוד איזה, מישחק שוטף וקולח, רב אירועים ומעניין, בזכות שחקני שתי הקבוצות שגילו שאפתנות חושית.

כפר־סבא, המנצחת, היתה ללא ספק הטובה בשדה. הקישור הבטחון של שלה השכיל ליטול את רסן המשחק במרבית השלבים. יצחק מימוני הפעלתן והחרוץ בצד מייקל יפה המתוחכם וכסיועם של מרגון ורבינס, כמעט ולא איפשרו לקשרי פתח־תקוה להחזיק בכדור.

מיבצע מבריק של מימוני הסתיים בשער כבר בדקה העשירית: הוא נטל כדור במחצית המגרש ולאחר סידרת מסירות כפולות עם רפי איזינגר ואלי יאני, מצא עצמו בועט, בגיחתו, את הכדור בין רגליו של עופר פביאן, שוער פתח תקוה, 0–1.

פתח־תקוה התעוררה מעט בזכות מספר הבריקות של אייל בגלייבסקר אך עד מהרה התברר כי חלוציה, הרוזן רבינזון ורפי כהן, לא איפסו את רגליהם וגם אדיר שמיר בשער היה עירני. כרגיל באותה [illegible] תחילת המחצית השנייה נרדמה מעט כפר־סבא. ואיפשרה לחץ פתח תקואי אך בשלהי המשחק שבו נטלו המארחים את היוזמה. מייקל יפה בשתי פעולות נבונות, כמעט וגרם להגדלת התוצאה מה שעשה לאחר מכן מאיר נוחר, 12 דקות מהסיום: הוא נגח, בהתרוממות נפלאה, כדור קרן של מייקל יפה כדי לציין פער ברור בין כפר־סבא לפתח־תקוה — 0–2.

אלי אוחנה (משמאל) שוב בכושר טוב. הוליך את בית"ר ירושלים לניצחון 1–2 על הפועל לוד ביום שישי. (צילום: עוזי קרן)

אורי ואלי לא נעצרו בלוד

מאת רוני דיאן

בית"ר ירושלים — הפועל לוד 1–2 (0–1)

השערים לבית"ר: אורי מלמיליאן (14), אלי אוחנה (60). השער ללוד: יצחק נעמן (81)

★ המצטיין: א. מלמיליאן

● בית"ר ירושלים: מזרחי, אבי כהן (שוורץ), אוולאי, אשש, נחמני, שמואלי, קדוש, מלכה, מלמיליאן, בונגלו (בני כהן), אוחנה. המאמן: דרור קשטן.

● הפועל לוד: יעקב בנודים, יצחק בנודים, נעמן, אורי בנודים, יעקב הלל, קאמאשווילי (סמדג'ה), בן ממס (מאיה), שמואל, שרביט, פרץ, כהן הלל. המאמן: צבי רוזן.

שפט אריה פרוסט, 3,500 צופים, מגרש הפועל לוד

שלוש הבריקות של אורי מלמיליאן, שנוצלו לכיבוש צמד שערים הספיקו לשלושם כוכבי הקבוצה מלמיליאן ואוחנה, כדי להשיג ניצחון חוץ חרן.

למרות מזג האויר הגשום היתה הפתעה נעימה למצוא את המשטח בלוד במצב טוב. לפיכך התאפשר לבית"רים לבטא את יתרונם הטכני והאיכותי: כשהם אוחזים יותר בכדור ונוטלים את היוזמה לרגליהם.

הלודאים, בשורותיהם ערך את הופעת הבכורה הבינלאומית הוותיק ויקי פרץ, נראו דווקא בביתם כשהם יראים בפני הלהיט הנוכחי של הליגה מירושלים, ומעניקים לאוחנה ולמלמיליאן, חופש פעולה מופרז על פני שטחים נרחבים. חופשיות זו התבטאה בהיעדר שמירה אישית על מלמיליאן ואוחנה, והשניים לא נזקקו הפעם להפגנת יכולת יוצאת דופן כדי להעניק לקבוצתם את הניצחון, ולהפגין רוח לחימה ותיירות.

מלבדם הייטב לשחק בבית"ר הבלמים אוולאי ואשש, שבפשטות רבה ניקו את מרכז רחבתם, ובכך מנעו כמעט כל אפשרות מפרץ, הלל, ושמואל, לסכן את שערו של מזרחי.

בעבר השני ניצלו אוחנה ובונגלו את חולשתם של המגינים המקומיים, יצחק בנודים ויעקב הלל, כדי לפרוץ באגפים ולשגר כדורים מסובכים למרכז הרחבה, אשר יצרו איום ממשי על שער לוד.

בפתיחה תודגמו פריצות אלו להשגת יתרון ראשון. בדקה ה־14 בעט מלמיליאן כדור עונשין אותו שלח בצורה מסובבת אל בין החיבורים (0–1). הזדמנות נוספת להגדיל את היתרון ניתנה לבונגלו בדקה ה־35, אך הוא החמיץ, כאשר ניצב לבדו מול השוער בנודים שקלט את הכדור. לאחר המחצית שהתנהלה ביחסי כוחות מאוזנים, החלו הלודאים ליטול את היוזמה לרגליהם, כשהם מפעילים לחץ רצוף על שערו של הירושלמי מזרחי.

מיתקפה זו נבלמה הודות להילוך נבון שביצע המאמן קשטן, כאשר צירף את הקשר יעקב שוורץ, במקום המגן הפצוע אבי כהן. עם כניסתו של שוורץ שוב נראו קשרי בית"ר אוחזים ומניעים יותר את הכדור.

ממצב נייח (עונשין) לעברו של אוחנה שהגיע במהירות כדי לנגוח פנימה ולקבוע 0–2. שער נאה זה איפשר לבית"רים להפגין בהמשך משחק משוחרר יותר מלווה בצירופים נאים, כשעל המלאכה מנצחים כמובן מלמיליאן ואוחנה, שהתמייצו היטב מאחור ביעקב שוורץ שהוכיח לקשטן כי מקומו על המגרש ולא על הספסל.

לקראת הסיום חלה שאננות אצל הבית"רים וזו נוצלה ע"י המארחים לפתח התקפות שבאחת מהן צומקה התוצאה. בדקה ה־81 נעמן המשיך בנגיחה את כדור הקרן מעל לידיו של מזרחי, והודף נגיחות הדחויה של המגן נחמני קבע השופט שהכדור הורחק ספק מתוך השער ספק מעבר לקו.

כאשר להבקעה השלישית של מלמיליאן אותה כללתי במשפט הפתיחה הרי שהיא ללא ספק ראויה לאיזכור מיוחד. מלמיליאן סיים את המשחק (דקה 89) בשיגור כדור נדיר בעונשין מרחוק של כ־30 מטרים אלכסונית משערו של בנודים. המשקוף הנגדי הוא שעצר את הכדור ומנע ממנו כניסה לשער.

● שמעון שמרדוני ממכבת רמון ניצח בשבת במירוץ ביזום ביער הנשיא, בתנאי מזג אויר קשים, לאחר שעבר 7.5 ק"מ בזמן של 1:05.30 שע'. בין הנשים ניצחה אבדרה קוצר מכפר שמריהו שעברה 3750 מ' בזמן של 37 דקות. בתחרות לוותיקים ניצח מזכיר האיגוד הבינלאומי לניווט, לינרד לוין משוודיה שזה ביקורו הראשון בארץ בתפקידו זה.

בית"ר ת"א – יבנה מחורתיים בוינטר

שופט הכדורגל רחמים דינצ'י הורה על ביטול המשחק בין בית"ר תל אביב למכבי יבנה, במחצית השעה לפני שעת תחילתו הידועה במגרש וינטר ברמת־גן. בכך נעתר השופט להפצרותיהם של שחקני שתי הקבוצות ומנהליהם, מתוך דאגה לבריאות השחקנים. המשחק יהיה מחרתיים באיצטדיון וינטר. (שמואל קליגר)

במחזור הבא

● מכבי יבנה — מכבי נתניה
● הפועל פ"ת — מכבי ת"א
● מכבי פ"ת — הפועל ת"א
● בני־יהודה — כפר־סבא
● מכבי חיפה — באר־שבע
● בית"ר י-ם — מכבי יפו
● שמשון ת"א — הפועל לוד
● בית"ר ת"א — בית"ר נתניה

פייגנבוים ימונה מאמן הפועל י-ם

מאת רוני דיאן

מאמן הפועל ירושלים, יוסי כהן, סיים אתמול את עבודתו בקבוצה, לאחר סיכום שהושג בינו לבין מזכיר מפלגת העבודה עמנואל זיסמן לגבי תנאי סיום עבודתו. כמאמן הקבוצה סוגרת הטבלה הליגה הארצית, עשוי להתמנות תוך היומיים הקרובים יהושע פייגנבוים, אשר זומן בשבת לפגישה עם ראשי הקבוצה המעוניינים להחתימו. עוד לפני המשחק הרוזי נגד בית"ר רמלה שיהיה מחרתיים.

גביע אופ"א

ברצלונה הוגרלה נגד אירדינגן

ציריך (שרות "ספורט הארץ"). ברצלונה, הספרדית לזכיה בגביע אופ"א, הוגרלה נגד באייר אירדינגן בשלב שמינית הגמר (ב־26 בנובמבר וב־10 בדצמבר). המשחק הראשון יהיה בגרמניה.

* יתר ההגרלות: גלאזגו רינג'רס - בורוסיה מנשנגלדבאך, דאנדי יונייטד - היידוק ספליט, טורינו - בוורן, אינטר מילאנו - דוקלה פראג, ספרטק מוסקבה - סווארובסקי טירול, כנבורק - ויטוריה גימאריינש, גנט - גטבורג.

ליגה א'

● מחוז הצפון: בית"ר חיפה — הפועל טמרה 0–2 (0–1), הפועל טייבה — מכבי אורי נצרת 0–1 (0–1), הפועל טירת הכרמל — הפועל רעננה 0–3 (0–1), הפועל קרית־אתא — הפועל "עליה" כפר־סבא 2–2 (1–1), מכבי טמרה — מכבי עפולה 0–0 (הופסק בדקה ה־30), נדחו: מכבי אור־עקיבא — הפועל קרית־שמונה, הפועל טירה — מכבי חדרה.

● מחוז הדרום: הפועל אשקלון — הפועל אור־יהודה 0–1 (0–0), הפועל קרית־אונו — בית"ר באר־שבע 0–2 (הופסק בדקה ה־53), הפועל בית־שמש — הפועל אזור 0–1 (הופסק בדקה ה־25), הפועל בת־ים — הפועל יהוד 0–1 (הופסק בדקה ה־21), נדחו: הפועל קרית־מלאכי — מכבי קרית־גת, הפועל רמלה — הפועל ראשון־לציון, הפועל רמת־השרון — "לצוח" חולון.

בכדוריד

ישראל ניצחה בהולנד

נבחרת הכדוריד של ישראל השיגה ניצחון ראשון, 27–26 (14–9) על ארה"ב, בטורניר הבינלאומי בהולנד לאחר 3 הפסדים רצופים. השערים לישראל: ורד 12, 6 שערים ממכבת 7, דרוקר 6, קושניר 4, גרא 2, סוכר 1, כנען 1, דיין 1. שלשום נחלה ישראל את ההפסד השלישי 30–32 לצ'כוסלובקיה. אחרי שהובילה במחצית 14–15. השערים לישראל: ורד 8, גרא 6, דרוקר 4, קושניר 4, סוכר 4, דיין 3, כנען 1. הערב תקיים ישראל את מישחקה האחרון בטורניר נגד הולנד הצעירה.

הניחוש הנכון

	משחק	ניחוש
1.	בית"ר ת"א — יבנה	x
2.	ב. נתניה — שמשון	2
3.	הפ. לוד — ב. י-ם	2
4.	מכבי יפו — חיפה	2
5.	ב. שבע — ב.יהודה	x
6.	כ. סבא — מכבי פ"ת	1
7.	הפ. ת"א — הפ. פ"ת	1
8.	מכבי ת"א — נתניה	1
9.	הפ. חדרה — נהריה	1
10.	חולון — הפ. ר"ג	x
11.	שעריים — בית־שאן	x
12.	טבריה — הפ. יהוד	x
13.	הפ. עכו — דימונה	1
14.	הפ. חיפה — מרמורק	1

המוליך הארצי התורן: חדרה

ניצחה 1–0 את בית"ר נהריה ונהנתה מדחייתו של המשחק המרכזי בין המובילים טבריה ויהוד בגלל מזג האוויר הקשה

ליגה ארצית

מאת משה הר־געש

הפועל חדרה עלה אתמול באופן זמני לראש הטבלה, לאחר שניצח במגרשו 1–0 את העולה החדש בית"ר נהריה. הוא ניצל את העובדה שלושה מישחקים נידחו מפאת מזג האוויר הסוער, כולל המישחק המרכזי בין המוליך הפועל טבריה לסגנו הפועל יהוד. כן נידחו המישחקים בין הפועל ירושלים לבית"ר רמלה ומכבי שעריים – הפועל בית־שאן. לפי התקנון אמורים מישחקים אלה להיערך מחר.

הפועל חדרה – בית"ר נהריה 1–0 (0–0)

השער: שלמה מזרחי (67)

★ המצטיין: צדוק אברהמי.

הפער בטבלה התבטא היטב ביחסי הכוחות. במגרש התנהל מישחק של חתול ועכבר. אך המקומיים הצליחו להבקיע רק פעם אחת. אורי צאושו הגביה כדור לרחבה. שני בלמי נהריה התרוממו אך החטיאו, שלמה מזרחי ניצל זאת ונגח להיבורים. בהפסקה הורחק ראאודר מוקיר מבית"ר בגלל הערות לשופט. נוצרה מהומה אך הרוחות נרגעו. בסיום הגוות ניסים אלפסי מבית"ר מוזלמה בפניו של ירוף הפועל חדרה דני הרשקוביץ שנשכב לארץ. הוגשה נגדו תלונה במשטרה והוא נלקח לחקירה.

שפט יצחק יוכבז. 100 צופים, בחדרה.

דוד רוזנבלום

הפועל עכו – הפועל דימונה 1–0 (1–0)

השער: לוי אוחנה (10)

★ המצטיין: גיורא אנטמן.

האורחים מדימונה תקפו ברוב שלבי המישחק, אך הגנת עכו בראשות השוער אנטמן בהופעת בכורה התגוננה בהצלחה. שער הניצחון הובקע כבר בשלב מוקדם. דוד גבת הגביה כדור לרחבה, הכדור נחת בעיטת בין, אוחנה הגיע ראשון והבקיע.

שפט ראובן דינר. 1,000 צופים, בעכו.

הפועל חיפה – הפועל מרמורק 3–1 (1–0)

השערים לחיפה: רוני לוי (39), בני אמסלם (78), שלומי שטיקר (90). השער למרמורק: מוטי גדי בני (79).

★ המצטיין: שלומי שטיקר.

החיפאים לחצו על יריביהם בכל שלבי המישחק וזכו בניצחון צודק. על המלאכה ניצח הקשר שלומי שטיקר שהיה שליט בלעדי במרכז המגרש.

שפט שלמה יוסף. 1,000 צופים, האיצטדיון העירוני בחיפה.

אברהם ציבין

מכבי רמת־עמידר – הפועל רמת־גן 0–2 (0–1)

השערים: עופר מזרחי (42), אודן גרין (75)

★ המצטיין: אודין גרין.

שחקני עמידר היו קרובים לניצחון בתוצאה גבוהה יותר, אך יכולת נאה של השוער הותיק שלמה גורדמן מנעה הבקעת שערים נוספים.

שפט חיים ליפקוביץ'. 300 צופים, ברמת־עמידר.

יוסף הבם

הפועל חולון – הפועל רמת־גן

★ המצטיין: צורי ארון.

התוצאה המאופסת נבעה משני גורמים. יכולת סיום דלה של חלוצי חולון בעיקר, ומישחק יעיל של הגנת רמת־גן. בחולון הורגש חסרונו של הכוכב שבתאי יוכס הפצוע. בר"ג בלט הלוך הרכש שוקי טמוד.

שפט דוד יוסף. 750 צופים, בחולון.

מנחם בגן

טבלת הליגה הארצית

1.	הפועל חדרה	7	8–14	14
2.	הפועל יהוד	6	7–13	13
3.	הפועל עכו	7	8–12	12
4.	הפועל חיפה	7	6–10	12
5.	הפועל חולון	7	3–7	12
6.	הפועל טבריה	6	10–13	12
7.	מכבי שעריים	6	6–9	10
8.	הפ' בית־שאן	6	5–7	10
9.	רמת־עמידר	7	10–6	8
10.	בית"ר רמלה	6	8–5	7
11.	הפועל ר"ג	7	5–2	7
12.	הפ' מרמורק	7	13–8	7
13.	הפ. דימונה	7	6–5	6
14.	הכח רמת־גן	7	10–4	6
15.	בית"ר נהריה	7	4–1	5
16.	הפועל ים	6	12–4	1

במחזור הבא

★ בית"ר נהריה – הכח ר"ג
★ בית"ר רמלה – רמת־עמידר
★ הפ. מרמורק – הפועל ים
★ הפ. דימונה – הפ. חיפה
★ הפועל יהוד – הפועל עכו
★ בית־שאן – הפועל טבריה
★ הפועל ר"ג – מכבי שעריים
★ הפועל חדרה – הפ. חולון

מלך השערים

1. עופר דן (הפועל טבריה) 8
2. יהודה דהגאיץ' (הפ' יהוד) 6
3. שלמה מזרחי (הפועל חדרה) 5

חולון לשמינית גמר הגביע ★ ניצחה את הפועל נען 101–76

כדורסל

מאת גיא צוקר
סופר "ספורט הארץ"

קבוצת הכדורסל של הפועל חולון עלתה אתמול לשלב שמינית גמר גביע המדינה, לאחר שניצחה את הפועל נען 101–76 (60–31). היה זה המיפגש השני בין שתי הקבוצות, כיוון שבראשון ניפץ קני באניסטר את לוח הסל באולם בנען. אתמול הגביע פעמיים־אף עשה באן בעיינות יחסית. מה שלא מנע מאנשי נען להיכנס ולהדוש את הולפחו...

אבי מאור קלע 29 נקודות ועופר יעקבי הוסיף 21 לזכות חולון, משורותיה נעדר ג'יימס טרי הוותיק. רק היום, לאחר בדיקה, יתברר מה הגורם לכאבי הראש ולחולשה המוקדים אותו. יואל דבן (22) ודויד ביגיין (21), הירבו לקלוע לנען. חולון תשחק ב־20 בחודש באשקלון, מול הפועל המקומי, בשמינית הגמר.

● בהפועל רמת־גן התגברו ההכנות לקראת הדרבי החשוב, מחר מול מכבי. הקבוצה התאמנה פעמיים ביום. במהלך השבוע האחרון הכמה מן האימונים העביר מייקל ריצ'ארדסון. מה, לאחר הדרבי, יסוכם עם השחקן אם ישאר בארץ בחודשים הקרובים. אם ירצה להישאר – ישלח כרטיס טיסה לאשתו ועבור השניים תישכר דירה. כך אמר אתמול יו"ר הפועל ומאמנו אברהם חמו.

● בית"ר תל־אביב יקיים מחר את מישחק הבית שלו מול הפועל ירושלים באולם אוסישקין. בשבוע הבא יארח את אליצור נתניה בעירו.

מקנרו בגמר באנטוורפן אחרי ניצחון על יאניק נואה

טניס

אנטוורפן (אי־פי). ג'ון מקנרו ישחק היום בגמר טורניר הקהילה האירופית כאן אחרי שגבר אתמול בצורה משכנעת על הצרפתי יאניק נואה 6–2, 6–3. יריבו במישחק הגמר, על פרס כספי בסך 210 אלף דולאר, יהיה המנצח במישחק בין חיימי אריאס ומילוסלאב מצ'יר. אריאס הודח ברבע הגמר את אנדרס קריקסטיין 6–1, 6–3, 6–3. בראד גילברט, ששיחק כאן פצוע, הודח בשמינית הגמר ע"י האוסטרי הצעיר תומאס מוסטר 6–3, 6–7, 6–4. מוסטר נכנע לאחר מכן למקנרו 6–4, 6–1.

מקנרו ישתתף השבוע בטורניר "בנסון אנד הדג'ס" באולם ומבלי בלונדון. הוא נכנס להתחרות עם "ברטיש הופשי" ביחד עם יאניק נואה ונמצא קשור. זאת אחרי שאיוון לנדל פרש בגלל פציעה ובוריס בקר בגלל מחלה.

בשטוקהולם העפיל השוודי שטפאן אדברג לגמר בניצחון 6–7, 7–6, 6–4 על הצרפתי הנרי לקונט. יריבו בגמר היום יהיה המנצח בין בן־ארצו מאטס וילאנדר והצרפתי

בלגיה אלופת העולם לנערות

טוקיו (אי־פי). בלגיה זכתה כאן אתמול באליפות העולם לנערות עד גיל 16 בטניס. במישחק הגמר הפתיעו הבלגיות את צ'כוסלובקיה בניצחון 2–1.

בגמר הנערים היום יתמודדו ארצות הברית ואוסטרליה.

ניצחון רביעי לאטלנטה הוקס

ניו־יורק (אי־פי). אין יותר בלתי מנוצחות בליגת הא.ן.בי.איי. אך קבוצה אחת עדיין לא נוצחה.

ניו־יורק ניקס ופורטלנד זכו בסוף השבוע בניצחונות ראשונים ואטלנטה זכתה בניצחון רביעי ברציפות, למרות היעדרו של מלך הסלים של הליגה, דומיניק ווילקינס. קווין וויליס ומייק מקגי קלעו 22 נקודות כ"א ואטלנטה ניצחה את פיניקס 106–86, בזכות מישחק הגנה מצוין. ווילקינס נקע את קרסולו ואמור לחזור לפעילות במהלך השבוע. ניו־יורק גברה בסאקרמנטו על הקינגס 106–95, בזכות 21 נקודות של ביל קארטרייט. פורטלנד זכתה בניצחון ראשון, 120–113 על דאלאס לאחר הארכה. אבל סם בואי, שחקן הציר שלה, שבר את רגלו.

דטרויט הנחילה הפסד ראשון לשיקאגו, במשחק בו קלע אייזיה תומאס 29 נקודות ומייקל ג'ורדן צבר 33 לזכות שיקאגו. בוסטון, אלופת הליגה, פיגרה בהפרש של 11 נקודות, בפתיחת המחצית השניה, אך גברה על וושינגטון 88–86. לארי בירד קלע 32 נקודות.

שאר התוצאות: פילדלפיה – סן אנטוניו 114–97 (צ'רלס בארקלי 23 נקודות), לוס אנג'לס – דנבר 138–116 (ג'יימס וורתי 30 נקודות), מילווקי – ניו־ג'רזי 115–94, קליבלנד – גולדן סטייט 115–114, לוס אנג'לס קליפרס – יוסטון 104–97, דאלאס – סיאטל 147–124, דנבר – יוטה 135–121 (אלכס אינגליש 36 נקודות).

כדורעף

בת־ים וקרית־אתא לסיבוב השני בגביעי אירופה

מאת סופר "ספורט הארץ"

קבוצות הפועל בת־ים והפועל קרית אתא עלו אמש לסיבוב השני בגביע אירופה בכדורעף. הנציג השלישי, הפועל כפר־סבא, הודח.

בגביע האלופות השלים הפועל בת־ים ניצחון כפול 3–0 על נציג לוכסמבורג. המישחק נמשך 45 דקות בלבד. יחס המערכות: 15–4, 15–6, 15–5.

הפועל קרית־אתא נאלץ לעמול קשות כדי להבטיח את עלייתו לשלב הבא בגביע הקונפדרציה. הוא גבר במגרשו 3–1 על אוניברסיטת לוזאן משוויץ שניצחה במיפגש הראשון 3–2. יחס המערכות: 16–14, 14–16, 16–14, 15–12.

בגביע אירופה למחזיקות גביע השלימו נציגי הולנד דלתה לויד, ניצחון כפול על הפועל כפר־סבא 3–0. יחס המערכות: 15–10, 15–12, 15–7. שני המועדונים התמודדו גם בגביע הקונפדרציה לנשים וההולנדיות דלתה לויד ניצחו ללא קושי 3–0. יחס המערכות: 15–0, 15–5, 15–0. מישחק הגומלין יהיה הערב במוסד אוניס.

בעיטה חופשית

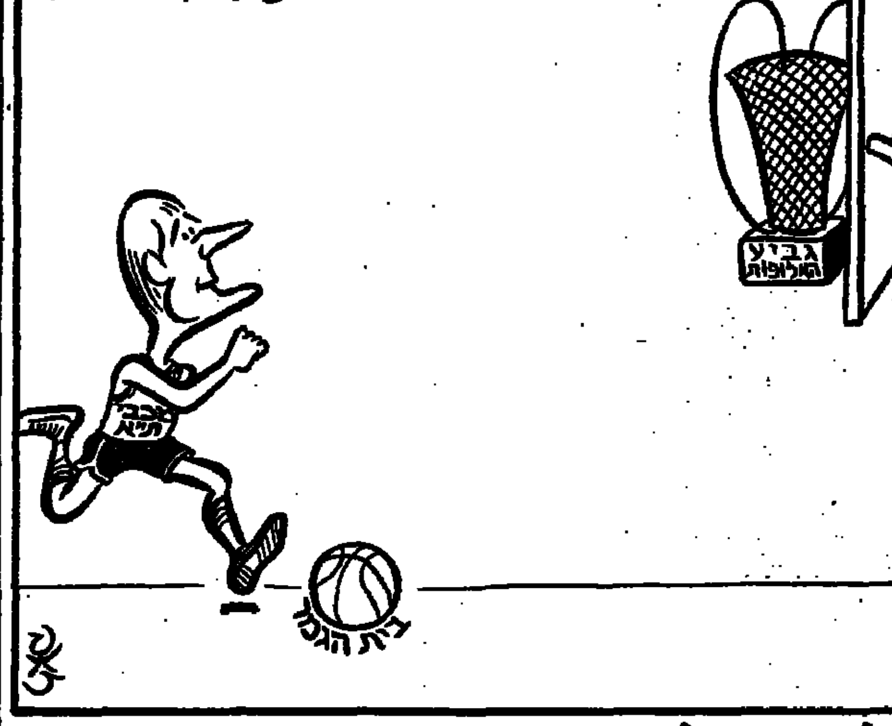

ליוורפול כבר במקום הראשון ★ פרגוסון ראה את יונייטד מפסידה

ליגה אנגלית

לונדון (שרות "ספורט הארץ"). שם מוכר מאוד מופיע מאתמול בראש טבלת הליגה האנגלית – ליוורפול. האלופה ומחזיקת הגביע, שניצחה אתמול את קווינס פארק ריינג'רס 3–1, ניצלה את הפסדה של נוטינגהאם בקובנטרי 0–1 ואת התיקו־אפס של ארסנל עם ווסטהאם כדי לתפוס את המקום הראשון בטבלה עם הפרש שערים עדיף על הפורסט.

איאן ראש (שלישי מימין), שהבקיע את שערו ה־19 העונה בניצחון 3–1 על קווינס־פארק ריינג'רס, שהעלה את ליוורפול לראש הטבלה האנגלית. (צילום רדיו איי־פי)

צמרת הטבלה

1.	ליוורפול	14	19–33	26
2.	נוטינגהאם	14	18–30	26
3.	ארסנל	14	8–16	25
4.	נוריץ'	14	21–23	25
5.	לוטון	14	9–14	23
6.	קובנטרי	14	10–14	23
7.	ווסטהאם	14	22–24	23

איאן ראש, בשערו ה־19 העונה, וסטיב ניקול, הבקיעו בתוך 16 הדקות הראשונות וקרייג ג'ונסטון הוסיף שער שלישי לליוורפול. בקובנטרי הבקיע ניק פיקרינג את השער שהוריד את נוטינגהאם למקום השני.

אבל את עיקר העניין עוררה כמובן מנצ'סטר יונייטד, עם מנהלה החדש אלכס פרגוסון. הוא יכול היה להיווכח מקרוב בבעיות הדורשות פתרון כאשר יונייטד נוצחה 2–0 באוכספורד. יונייטד הופיעה בהרכב חסר בגלל סדרת פציעות והציגה יכולת דלה. ג'ון אולדרידג' הבקיע את שערו ה־14 העונה בבעיטת 11 מ' וניל סלאטר חתם את התוצאה.

יונייטד מדורגת עתה מתחת לקו האדום (מקום 20), נקודה אחת לפני בת־עירה הסיטי שניצחה את אסטון וילה 3–1. בילי מקניל, שעזב לפני שבועות מיספר את הסיטי לנהל את וילה, ראה את פול מילון מבקיע פעמיים ואת אימרה וארארי פעם את בניצחון השני בלבד של סיטי העונה.

את הטבלה ממשיכה לסגור ניוקאסל יונייטד שסיימה אתמול בתיקו 1–1 עם לסטר. ניוקאסל רכשה בסוף השבוע את פול גודארד מווסטהאם תמורת 415 אלף ליש"ט.

קבוצה אחרת בצרות היא צ'לסי, ששיפרה אתמול את מצב רוחה בתיקו 2–2 בגודיסון פארק מול אברטון. קלין פייטס נגח את שער השוויון בדקה ה־87 כאשר צ'לסי שיחקה עם 10 אנשים אחרי הרחקתו של קווין מקאליסטר בדקה ה־70 בגלל ויכוח עם השופט. מקאליסטר היה מעורב בשני השערים לזכות קבוצתו. הוא גרם לבעיטת 11 מ' אותה הפך טרבור סטיבן לשער ולהכשלה שהביאה לכדור עונשין אותו ניצל קווין שידי לשער שני. קית ג'ונס הבקיע את השער הראשון לזכות צ'לסי בדקה ה־44.

היה זה יום רע למדי לקבוצות הלונדוניות. ארסנל, ווסטהאם וצ'לסי סיימו בתיקו, קווינס־פארק ריינג'רס, טוטנהאם, צ'רלטון ווימבלדון נוצחו. דויד פליט, מנהלה של טוטנהאם, הותיר את גלן הודל על הספסל וראה את קבוצתו נכנעת 2–1 לנוריץ'. הבלגי ניקו קלאסן הבקיע את שערו הראשון במדי טוטנהאם אבל איאן קרוק, שחקן טוטנהאם בעבר ושון אליוט הבטיחו את הנקודות לנוריץ' שעלתה למקום הרביעי. צ'רלטון הובסה 4–1 ע"י ווטפורד (מארק פאלקו הבקיע פעמיים) ווימבלדון נכנעה 1–0 לשערו של מארק סטיין מלוטון.

לי צ'פמן הבקיע צמד שערים בניצחון 3–1 של שפילד ונסדיי על סאות'המפטון.

פורטסמות, שניצחה את ברדפורד סיטי 2–1, שמרה על מקומה בראש טבלת הליגה השניה עם 29 נקודות לפני אולדהאם 28 (ניצחה 1–3 את ברמינגהאם) וארבע קבוצות עם 24 נקודות.

בסקוטלנד הבקיע מו ג'ונסטון בדקה ה־90 את שער הניצחון לסלטיק על סנט־מירן (2–1) שהותירה אותה בראש הטבלה.

הבוס החדש של יונייטד:

מקווה שנשיג אליפות בהקדם

מנצ'סטר (שרות "ספורט הארץ"). "ראשי מנצ'סטר יונייטד לא דיברו עימי כלל על אליפות. אבל אני מצפה שנשיג אותה בהקדם", כך אמר אלכס פרגוסון, מנהלו החדש של המועדון האנגלי במסיבת עיתונאים ביום שישי. "השחקנים כאן חיים בצילם של צ'רלטון, בסט ולאו שזכו בתואר האחרון ב־1968. הם, יותר מכל, רוצים להיות אלופים. מי שמשחק ביונייטד חייב לשאוף לזכות באליפות".

פרגוסון הסקוטי הוא אחד המנהלים המצליחים בכדורגל הבריטי וזכה עם אברדין ב־10 תארים וגביעים. הוא החליף את ג'וק סטין המנוח והוביל את סקוטלנד במישחקי הגביע העולמי במכסיקו. הוא מביא עימו לאולד־טראפורד גם את עוזרו ארצ'י נוקס, שהיה אמור לרשת את תפקידו באברדין.

מרטין אדוארדס, יו"ר הנהלת מנצ'סטר יונייטד, אומר שאינו מצפה לנסים מפרגוסון. "קודם עליו להחליט אם הצוות שיש לנו כאן מתאים לתכניותיו. צריך לתת לו זמן להכיר את הכדורגל האנגלי". רון אטקינסון, שהודח ע"י ההנהלה אחרי חמש וחצי שנים כמנהל, בהן זכה רק פעמיים בגביע, אמר: "אין לי מרירות כלפי המועדון. היו לי כאן חמש וחצי שנים מאושרות. אני מאחל הצלחה למחליפי ובטוח שהם יצליחו".

מנהלו החדש של מנצ'סטר יונייטד, אלכס פרגוסון, עם צעיף המצגות בצבעי המועדון. אתמול כבר היו לו סיבות לדאוג: הפסד 0–2 באוכספורד. (צילום רויטר של איי־פי)

נא להכיר: אלה יריבי מכבי ת"א

מאת מיכאל קרונן

בסוף השבוע נקבעו 6 הקבוצות שישתתפו במישחקי בית הגמר בגביע אירופה לאלופות בכדורסל. ב־17 בחודש במינכן יקבע סדר המישחקים של בית הגמר, כאשר המחזור הראשון יהיה ב־4 בדצמבר והאחרון ב־12 במרץ 1987. מישחק הגמר יהיה השנה ב־2 באפריל במקום שיקבע ע"י פיב"א בשבוע הבא.

להלן פרטים ראשונים על חמש היריבות של מכבי תל־אביב בבית הגמר.

● ריאל מאדריד. שבע פעמים מחזיקת גביע האלופות (בפעם האחרונה ב־1980) ופעם אחת למחזיקות גביע (1984). הופעה תשיעית בבית הגמר. עברה כמה שינויים מאז ביקורה האחרון בתל־אביב אשתקד. פרנאנדו מרטין יצא לארה"ב לשחק בפורטלנד. האמריקאים רובינסון וג'קסון עזבו ובמקומם הגיעו לארי ספרינגס (2.00) מהלייקרס ודויד ברנסון (2.08) לשעבר באינדיאנה ובעונה שעברה באיטליה בקבוצת ברישה. ממשיכים בהרכב: פרנאנדו רומאי (2.13), חואן לופס־איטוריאגה (1.96) אלפונסו דל־קוראל (1.92) והרכז המצוין חוסה אנטוניו קורבאלאן (1.84). לולו סאינז ממשיך לאמן. המאזן נגד מכבי בגביע אירופה: 17 ניצחונות ו־8 הפסדים.

● טראסר מילאנו. זכתה בגביע האלופות ב־1966 ו־3 פעמים בגביע למחזיקות גביע. עשתה את הבלתי יאומן כשמחקה פיגור של 31 נקודות נגד אריס סלוניקי. קבוצה מבוגרת מאוד עם שחקן אחד בן 36 (דינו מנגין) ושניים בני 35 (מייק ד'אנטוני ובוב מקאדו). החליפה את שחקני הזר: במקום הורדסון ושיני, משחקים העונה בוב מקאדו (2.08), מהכוכבים הגדולים של האן.בי.איי בעבר (3 פעמים מלך הסלים בליגה ופעמיים אלוף עם הלייקרס) והצעיר קן בארלו (2.06). בהרכב גם הבינלאומיים רוברטו פרמייר (1.96) ופראנקו בוסלי (1.90). המאמן: האמריקאי דן פיטרסון. המאזן נגד מכבי בגביע אירופה: 4 ניצחונות ו־5 הפסדים.

● זלגיריס קובנה. בהופעה הראשונה בגביע האלופות בעונה שעברה הפתיעה לגמר ונוצחה ע"י ציבונה זאגרב. זכתה לעשות זאת בגביע הבין־יבשתי. הכוכב הגדול היה ונשאר ארוויראס סאבוניס (2.18). לצידו בולטים שחקני הנבחרת: רימאס קורטינאיטיס (1.97) וולאדימיר חומיצ'יוס (1.90). המאמן: ולאדאס גאראסטאס. המאזן נגד מכבי בגביע אירופה: ניצחון והפסד.

● זאדאר. אלופת יוגוסלביה בפעם השישית. אבל מופיעה לראשונה בבית הגמר. הדיחה את ציבונה זאגרב במישחק השלישי בגמר הפלייאוף בניצחון 110־111 בהארכה שלישית. שילוב של ותיקים וצעירים עם סטויאן ורבאנוביץ' (2.15) ואליקו פטראנוביץ' (2.04) שהיו בנבחרת באליפות העולם (מדליית ארד), איוון סוגאנה (2.03), שחזר להרכב אחרי שנה בצבא, ובראנקו סקרוביצ'ה (1.93) ששיחק שנתיים בבלגיה. המנהל המקצועי הוא כוכב העבר והמאמן בשנים האחרונות יוסיפ דלדבראף. המאמן הוא לאציאן האלצ'יץ'. לא שיחקה עד היום נגד מכבי. הופעה יחידה נגד קבוצה ישראלית ב־1980, כאשר נוצחה 75–80 בדיראליה ע"י הפועל רמת־גן אבל גמלה 96–90 ביוגוסלביה.

● אורתז. הופעה ראשונה בבית הגמר לאלופות. זכתה בגביע קוראץ' ב־1984, בניצחון על הכוכב האדום בלגראד. מייצגת עיר קטנה בדרום צרפת למרגלות הרי הפירנאים. שני האמריקאים הם הווארד קארטר (1.92), מקבוצתו לשעבר דנוור ודאלאס וטום שקלפד (2.08), ששיחק עונה אחת בפורטלנד והופיע כבר בכמה קבוצות אירופיות. אמריקאי שלישי, פול הנדרסון, אינו רשאי לשחק בגביע אירופה. שלושה בינלאומיים: פרדריק הפנאגל (1.89), דניאל האקה (2.00) שעבר מאנטיב והבקאלי קאבה (1.99). המאמן: האמריקאי ג'ורג' פישר, שהיה גם מאמן בבלגיה. לא שיחקה עד היום נגד מכבי, או נגד כל קבוצה ישראלית.

● שמשון סבג, הרץ הישראלי הלומד בארה"ב, זכה במדליית ארד במירוץ שדה למרחק 10 ק"מ בתנאי מזג אוויר קשים. המנצח היה אלברטו סלאזר בזמן של 30.36 ד'. זמן טוב בעשר שניות מזמנו של סבג.

● נבחרת הנערים של ישראל בטניס עד גיל 16 הפסידה לנבחרת בית התנבומים באליפות העולם המתקיימת בטוקיו שביפן. ישראל גברה על קנדה 2–1. רביב וייזנפלד ניצח את פיליפ בלנק 6–4, 6–3. בועז מרטשטיין גבר על ניקולה ג'יראן 6–7, 6–4, 6–3. בתחרות הזוגות ניצח הצמד הקנדי את הצמד הישראלי 6–7, 6–4, 6–3.

● הזוכים באליפות הפועל בג'ודו לצעירים שהיתה בתל אביב: 39 ק"ג צחי נחום מבת ים, 43 ק"ג זאב שתיל מפ"ת, 47 ק"ג גבי סגולר מרעננה, 51 ק"ג דוד ברגר מפ"ת, 55 ק"ג שני הרשקו מנתניה, 60 ק"ג אסף רייניגל מראשל"צ.

אחרי תיקו לבאיירן והפסדים להאמבורג וברמן

לוורקוזן בודדה בצמרת עם ניצחון 1–0 בברלין

בונדסליגה

מאת זיגמונד שפיגלר

דיסבורג (מיוחד ל"ספורט הארץ"). חבורת הצמרת שכללה 4 קבוצות עם 17 נקודות כ"א, התפרדה אתמול כשבמחזור ה־13 של הבונדסליגה, באייר לוורקוזן, שזכתה בניצחון חוץ בברלין 1–0 על בלאו וייס משער שנגח כריסטיאן שרייאר בדקה הרביעית, מובילה עתה בהפרש של נקודה על באיירן מינכן שסיימה בתיקו 3–3 את מישחקה במנהיים בעוד שהאמבורג וברמן נוצחו.

באיירן פיגרה 2–0 במחצית משעריהם של באודינג ופרייטאג ואולם, במחצית השניה הרכבה של באיירן דייטר הגס שהבקיע מיד. ואלמר העלה ל־3–1 אבל הגס הבקיע שוב בדקה ה־72. ואז, בדקת הסיום, השיגה באיירן את הנקודה משער של הבלגי אנדריאס ברמה.

האמבורג נוצחה ע"י האחרונה בטבלה פורטונה דיסלדורף 3–2 וורדר ברמן נכנעה 4–0 בשטוטגרט. מאידך המשיכה בורוסיה מנשנגלאדבך בסדרת הצלחותיה וניצחה במשחק חוץ את שאלקה משעריים של ראהן ופרונצק. פ.צ. קלן גברה על נירנברג 3–1 משעריים של תומאס אלופס (2) והוקיק.

יתר התוצאות: המבורג – פרנקפורט 1–1, אורדינגן – בוכום 1–3, דורטמונד – קייזרסלאוטרן 1–0.

צמרת הטבלה

1.	לוורקוזן	13	10–29	19
2.	באיירן	13	16–25	18
3.	האמבורג	13	15–26	17
4.	ברמן	13	22–26	17

חדשות חוץ

מנהיג בריה"מ: נבטיח שלום בלי נשק גרעיני עד סוף המאה

נאום בקרמלין לאחר המצעד לציון יום המהפכה בכיכר האדומה במוסקווה

מוסקווה (ע"ד וע"צ). השליט הסובייטי, מיכאיל גורבאצ'וב, אמר ביום שישי, כי "אין דרך חזרה" מן המצב הבינלאומי החדש שהתפתח כתוצאה מפגישת הפיסגה בינו לבין הנשיא רייגן ברייקיאוויק.

בדברו בקבלת פנים בקרמלין לאחר המצעד לציון יום המהפכה בכיכר האדומה, אמר גורבאצ'וב, כי המשך הדרך ייקבע על פי "מנטליות פוליטית חדשה", כאשר אומות יגלו כבוד לעמדות של הצד השני.

"הפחד מפני מלחמה חייב להיעלם לנצח מן החיים, כשם שיש לגרש את הסיוט המיליטריסטי" אמר גורבאצ'וב. הוא הבטיח לראשי המפלגה הקומוניסטית והממשלה שהתאספו בקבלת הפנים שנחושה החלטת השלטון הסובייטי להבטיח שלום בלי נשק גרעיני עד סוף המאה הנוכחית.

שווארנדזה: הממשל האמריקאי נסוג

אולם בינתיים הודיע שר החוץ שווארנדזה ביום חמישי, לאחר יומיים של שיחות על פירוק הנשק עם מזכיר המדינה שולץ, כי נוצר הרושם שהממשל האמריקאי נסוג מן ההבנות שהושגו ברייקיאוויק. שני הצדדים הודיעו, כי לא היתה התקדמות בדיונים בווינה.

גנרל פיוטר לושב, שקיבל את המיצעד בכיכר האדומה, האשים את הממשל האמריקאי בחסימת ההתקדמות בפיקוח על הנשק, על אף הגישה הקונסטרוקטיבית שגילה גורבאצ'וב ברייקיאוויק.

בתו של המנהיג

אירינה, בתו של מנהיג בריה"מ, מיכאיל גורבאצ'וב, נושאת עיניה אל בימת הכבוד במצעד לציון יום המהפכה בכיכר האדומה במוסקווה. (צילום: איי־פי).

ישראלים־יורדים בכנופיית מזייפי הדולרים בגרמניה

בבתי החשודים נתפסו 3.5 מיליון דולר באיכות מעולה ● נבדק קשר בין מזייפי הדולרים למפיציהם בארץ

(ע). היחידה לחקירת פשעים במשטרת ישראל, בשיתוף עם משטרת גרמניה, חשפו באחרונה כנופיית זייפני דולרים, המתגוררים במערב ברלין.

חברי הכנופיה הם 6 ישראלים יורדים, בעלי עסקים בגרמניה, בגילאי 25־50.

החקירה החלה לאחר שבחודשים האחרונים הגיעו למשטרה תלונות מאנשים שונים ברחבי הארץ, שהונו ע"י קבלת דולרים מזוייפים. בחקירה הועלה, כי מקור הדולרים המזוייפים בחו"ל.

פעילות משותפת של משטרת ישראל ומשטרת גרמניה הביאה לחשיפת כנופיית הזייפנים במערב ברלין.

באמצע השבוע שעבר פשטה משטרת גרמניה על בתי החשודים ותפסה ברשותם 3.5 מיליון דולר מזוייפים באיכות מעולה.

היחידה לחקירת פשעים בודקת כעת, אם יש קשר בין מזייפי הדולרים בגרמניה למפיציהם בישראל.

שיראק מכחיש שאמר ש'המוסד' גרם לחבלה במטוס "אל על"

עורך "וואשינגטון פוסט" מבטיח לפרסם סרט ההקלטה בו אומר לטענתו שיראק דברים אלה

מאת עקיבא אלדר
סופרו המדיני של "הארץ"

נציג שגרירות ישראל בפאריס הוזמן בסוף השבוע למשרד החוץ הצרפתי, על מנת להכחיש באוזניו דברים שיוחסו לראש הממשלה, ז'אק שיראק, בפרשת המחבל הינדאווי.

שיראק מכחיש, כי בראיון לארנו דה בורשגריב, עורך ה"וואשינגטון טיימס", ציטט את קנצלר גרמניה הלמוט קוהל ושר החוץ הגרמני, הנס דיטריך גנשר, שאמרו לו, כי ניסיון החבלה במטוס אל־על לא היה אלא קנוניה של המוסד, שנועדה לסבך את סוריה. שיראק טוען כי לא אמר דברים אלה, אך דה בורשגריב שראיין אותו עומד מאחורי הפרסום ואף מבטיח לפרסם את סרט ההקלטה, שבו אומר לטענתו שיראק את הדברים.

קרבות בדרום ביירות בין "אמל" לפלשתינים; 5 נהרגו כ־30 נפצעו

המשטרה: כל הדרכים המובילות לבורג' אל בראג'נה סגורות כבר היום השלישי

ביירות (ע"צ וע"ד). חמישה אנשים נהרגו ויותר מ־30 נפצעו בקרבות בין אנשי המיליציה השיעית "אמל" לבין המחבלים הפלשתינים במחנה בורג' אל בראג'נה בדרום־ביירות.

שני הצדדים הפעילו אש מרגמות ומקלעים כבדים. מקורות בקרב המחבלים הפלשתינים אמרו, כי האש חודשה לאחר שהוכרז על הפסקת־אש.

הקרבות האחרונים פרצו לאחר שהמחבלים הפגיזו במרגמות שכונת מגורים של השיעים ליד בורג' אל בראג'נה. בהפגזה, כך נמסר, נהרגו שני אנשים.

מקורות המחבלים מסרו לאחר מכן, כי 16 איש נפצעו כאשר הפגיזו השיעים במרגמות את המחנה. חזית ההצלה הפלשתינית, ארגון פרו־סורי והמועצה המהפכנית של פת"ח, ארגונו של אבו־נידאל הודיעו, שלאחר שהוכרזה הפסקת אש, המשיכה המיליציה "אמל" בהפגזות המחנה במרגמות ונשק כבד.

ההודעה גם מאשימה את השיעים, כי הם מונעים כניסת משאיות של האו"ם עם מזון לפליטים, ולמעשה הטילו מצור על מחנות הפליטים הפלשתינים בביירות.

המשטרה מסרה, כי כל הדרכים המובילות לבורג' אל בראג'נה סגורות כבר היום השלישי.

סין: נגדיל את יצוא הנשק

ראש ממשלת סין: המכירות בחו"ל – חלק מהפתיחות הסינית לעולם החיצון

פקין (ע"ד וע"צ). סין עומדת להגדיל את יצוא הנשק שלה, אולם היא לא תהיה מעורבת במירוץ החימוש של מעצמות העל – דברים אלה אמר ראש הממשלה, זאו זיאנג.

סוכנות הידיעות הסינית מסרה, כי זאו זיאנג מסר לנציגי חברות נשק זרות, שסין מתכוונת להגדיל את מכירות הנשק שלה בחו"ל "כחלק מן הפתיחה הסינית לעולם החיצון". הוא הוסיף, כי "סין לא תהיה אף פעם מעורבת במירוץ החימוש שמנהלות מעצמות העל".

חברת הנשק הסינית "נורינקו" היתה בשנים האחרונות לספק חשוב של נשק לכמה מדינות העולם השלישי. מומחים צבאיים במערב העריכו, כי היצוא בשנה שעברה הגיע לכדי שני מיליארד דולר.

תצוגה פומבית ראשונה של הנשק הסיני מתקיימת עתה בפקין.

שחקן הכדורסל אולסי פרי כפר באשמת קשירת קשר להבריח הירואין לארה"ב

החוזר מהולנד לניו יורק

ניו־יורק (ע"ד). שחקן הכדורסל האמריקאי, שהיה הכוכב של מכבי תל־אביב, כפר ביום שישי באשמת קשירת קשר להברחת הירואין לארה"ב.

פרי, (36) קיבל אזרחות ישראלית. הוא חזר לניו־יורק בסוף השבוע, לאחר שנאבק תשעה חודשים נגד הסגרתו.

שותפו של אולסי פרי, קנת ג'ונסון, נעצר בספטמבר 1985 כאשר הוא ופרי הגיעו לנמל התעופה קנדי, ופקחי המכס מצאו 1.25 ק"ג הירואין מוחבאים במכשיר רדיו בו החזיק ג'ונסון. פרי נחקר, נערך אצלו חיפוש, ולאחר מכן שוחרר.

אולם לאחר מכן הואשם פרי בקשירת קשר להבריח הירואין לארה"ב והוא נעצר מחוץ לארה"ב בפברואר שעבר.

אולסי פרי שיחק בקבוצת מכבי תל אביב בשנים 1976 – 1983. ב־1978, לאחר שסייע ל"מכבי" לעלות למקום הראשון בכדורסל הישראלי, הוא התגייר וקיבל אזרחות ישראלית.

מת התינוק שבגופו הושתלו לב וריאות

לונדון (ע"ד). מת התינוק שלפני שבעה שבועות הושתלו בגופו לב וריאות. מותו נגרם מהפסקת פעילות ריאותיו.

ג'ם פטרסון היה בן 10 שבועות כאשר נותח בבית־החולים ליד לונדון. הוא היה מושתל הלב הצעיר ביותר בהיסטוריה הרפואית בעולם.

104 יהודים היגרו מבריה"מ למערב באוקטובר

לונדון (ע"ד). 104 יהודים בסך הכל היגרו למערב מבריה"מ במהלך חודש אוקטובר – מסרה הוועדה הבין ממשלתית להגירה בז'נבה ביום שישי.

ערכה את המדור: רחל דנה

هكذا من الاصل

הקבלן רג'ואן ישאר במעצר עוד 4 ימים

הנימוק: חשש לסיכול החקירה לאחר שבעבר כבר ניסה להשפיע על עד

מאת צבי הראל, סופר "הארץ"

הקבלן הירושלמי, מוריס רג'ואן (69), ישאר במעצר עד יום רביעי השבוע — כך קבע שלשום שופט בית־המשפט המחוזי בתל־אביב, איתמר פלפל, לאחר שדחה את הערר שהגיש הקבלן, שביקש להשתחרר ממעצרו.

רג'ואן חשוד בביצוע שתי עבירות — הברחת 1.3 מיליון דולר לשווייץ וקבלת המחאה גנובה בירדניין, ביחס לאותו סכום כסף שהוצא מחשבונו של לקוח של בנק צפון־אמריקה.

רק שמץ של ראייה

בקשר לעבירה השניה — שימוש בירדניין בהמחאה הגנובה — קבע השופט פלפל, כי יש כאן רק שמץ של ראייה, ואם לא היה נגד הקבלן חשד מבוסס יותר בעבירה הנוספת של הברחת המט"ח לשווייץ, הוא לא היה מאשר את ההחלטה לעצור את החשוד לתשעה ימים. נימוקו העיקרי של השופט פלפל למעצרו של החשוד הוא — החשש שהקבלן יפריע או יסכל את החקירה הנוספת נגדו, לאחר שבעבר כבר ניסה להשפיע על אחד העדים.

השופט הדגיש בהחלטתו, כי אם תסיים המשטרה את חקירתה לפני שיפוגו תשעת ימי המעצר, היא נדרשת לפנות לבית־המשפט ולשחרר ממעצר.

שלשום, כאשר ירדו הצדדים לצלם את החלטתו של השופט פלפל, הופתע ראש צוות החקירה רפ"ק עו"ד יעקב אלאלוף לראות, כי הסניגור, עו"ד דן אבי־יצחק, מחזיק לו מעטפה, בה החזיק החומר הסודי שהועבר לעיוני של השופט בלבד.

אבי־יצחק חזר ואמר לחוקר, כי הוא לא התעניין בתוכנם של המסמכים, ממנו ידע שהם אינם מיועדים לו.

הבוקר ייערך נסיון להסדר שיבטיח חידוש מיידי של אספקת הסיגריות

הובהר לדובק: הממשלה רואה בחומרה שיבוש הייצור ★ מוצע לבחון מתן היתרים ליבוא סיגריות ★ כמויות גדולות של סיגריות נקנו באילת (ללא מע"מ) והועברו צפונה

מאת צבי זרחיה ויהונתן שרמן, סופרי "הארץ" לענייני כלכלה

בלחצם של אנשי משרד התעשייה והמסחר עומדים נציגי הנהלת חברת דובק, להיפגש הבוקר עם נציגים של המכס ושל משרד התעשייה, במגמה למצוא הסדר שיאפשר שחרור מיידי של מלאי הטבק וחידוש ייצור הסיגריות במפעל דובק. אם יימצא הסדר, עשויה חברת דובק לחדש את הייצור עוד היום.

בסוף השבוע, התקיימו מגעים בין ראשי משרד התעשייה, הנהלת המכס, וההנהלה בפועל של דובק. זאת, לאחר שבדיון שנערך ביום חמישי אצל שר התעשייה, אריאל שרון, הוחלט לפעול כדי למנוע היווצרות מחסור, בין השאר אף הועלתה ההצעה לבחון מתן היתרים ליבוא סיגריות.

בעקבות הדיון קיים המנכ"ל בפועל של משרד התעשייה, יורם בליזובסקי, דיונים עם הנהלת המכס. בליזובסקי אף הבהיר להנהלת דובק, כי הממשלה רואה בחומרה את שיבוש הייצור ודוחק בה למצוא הסדר בינה לבין המכס, שיבטיח חידוש הייצור באופן מיידי.

הנהלת דובק, סרבה בתחילה למסור פירוט מדוייק של התושבים של הרכב מלאי הטבק שבמשלוח שהגיע ארצה, ואולם הנהלת המכס עומדת על כך שיימסרו לידיה התושבים הללו. מבירורים מאילת ללא מע"מ במגעים שנערכו בסוף השבוע, הסתמן הסדר בעניין זה, ואולם נקבע כי הבוקר יישבו כל הצדדים שוב כדי למצוא הסדר שיאפשר חידוש הייצור באופן מיידי.

אם לא תושג הסכמה, צפוי כי הסיגריות מתוצרת מקומית ומתוצרת חוץ יאזלו מהשווקים תוך ימים־יומיים.

איתן רבין סופר "הארץ" מוסר: כמויות גדולות של סיגריות טיים נקנו בסוף השבוע באילת (ללא מע"מ) והועברו לבאר שבע. רבים ביקשו מקרוביהם באילת לשלוח להם סיגריות בשירות מוניות.

מקור במכס באילת ציין כי תופעה זו ידועה להם, אך אין שום אפשרות לפקח עליה.

סופר "הארץ" מציין כי באילת אין מחסור בסיגריות.

השחקנית גולדי הון מתגייסת להשלמת ה"סינמטק" בתל־אביב

השחקנית היהודיה ביום ו' עם להט; היום תיפגש עם ראש הממשלה (צילום: עודי קרן)

(ע). שחקנית הקולנוע גולדי הון הגיעה ביום ו' לביקור בן שבוע ימים בארץ, כאורחת ראש עיריית תל־אביב וקרן תל־אביב לפיתוח, כדי להשתתף בגיוס כספים ובתרומות להשלמת ה"סינמטק" בתל־אביב.

היום היא תיפגש עם ראש הממשלה בירושלים וביום רביעי תערוך קרן תל אביב לפיתוח קבלת פנים חגיגית לתורמים הישראלים, בה תהיה גולדי הון אורחת הכבוד.

במסיבת עיתונאים שנערכה עם השחקנית ועם ראש עיריית תל אביב נמסר, כי עד כה נאספו 1.3 מיליון דולר מתרומות קרן רוזה, קרן ת"א לספרות ואמנות ומתורמים בתעשיית הקולנוע בלוס־אנג'לס. להשלמת הסינמטק — שנועד להיפתח בקיץ הבא — דרוש סכום של עוד מיליון דולר.

"זה היה החלום של סטן"

הקשר המיוחד של השחקנית גולדי הון לסינמטק בישראל החל לאחר פטירת בנה באה"ב סטן קיימן. הוא היה ידיד קרן תל־אביב לפיתוח ועם מותו ראתה עצמה השחקנית כממשיכת דרכו. לעיתונאים אמרה: "זה היה החלום של סטן ואני מקווה לראות בהגשמתו".

ביום שלישי תסיר גולדי הון את הלוט משלט הנושא את שמו באולם המרכזי של הסינמטק בתל־אביב.

הסינמטק בתל־אביב יכלול שני אולמות ובהם 500 מקומות, אולם הקרנה קטן וחדרי פעילות.

הוחלט להפעיל בו פרויקט "יום קולנוע ארוך" לתלמידי בתי־הספר בתל־אביב והאוניברסיטאות ושיחותי עריכה למבוגרים צעירים.

השחקנית גולדי הון סיפרה, כי היא מתכוננת להשתתף בקרוב בהסרטת סרט חדש — סיפור של אם ובת.

נאסר פרסום זהותו של מציץ בצפון ת"א

נעצר לשישה ימים

(ע). גבר כבן 30, שנראה ביום ה' בלילה משוטט בסביבות השדרות בצפון תל־אביב, נעצר בידי המשטרה בחשד, כי הציץ לדירתה של צעירה, המתגוררת בגפה בקומת קרקע בצפון תל־אביב.

ביום ו' הובא החשוד בפני שופט השלום, אריה ויראב, [illegible] אביב ומעצרו הוארך ב־6 ימים.

חוקרי מפלג הבילוש במשטרת מחוז תל־אביב ביקשו ביום ו' להאריך את מעצרו של החשוד וטענו, כי יש להחזיקו במעצר, כדי לערוך כמה מסדרי זיהוי. השופט החליט לעצור את החשוד [illegible] את פרסום שמו ותמונתו של החשוד וכל פרט היכול להביא לזיהויו.

ראשי המועצות הערביות מעכבים שביתתם שבועיים

מאת נורית בהנא, סופרת "הארץ"

ראשי המועצות המקומיות הערביות החליטו ביום ה' להקפיא את שביתתם עד ל־25 בחודש זה, על מנת לאפשר למשרד הפנים לבצע את הבטחותיו אליהם. הוועד החליט כי אם עד המועד שנקבע לא ימומשו ההבטחות, תחודש השביתה, והוא ישקול לקיים שביתה כללית במיגזר הערבי כולו במתכונת יום האדמה. ראשי המועצות יתפטרו קולקטיווית.

6 נהרגו ו־87 נפצעו קשה בתאונות דרכים בשבוע שחלף

מאת נורית אמיתי, סופרת "הארץ"

מיכה דרור בן 23 מבני־יהודה נהרג ביום שישי בבוקר בתאונת־דרכים סמוך לצומת כביש גהה — כפר־אזר.

על פי החקירה הראשונית, רכב פרטי מסוג פיאסטה, ובו המנוח, סטה כנראה לפתע שמאלה והתנגש ברכב־פרטי מסוג שברולט. מיכה דרור נהרג במקום ונהג השברולט נפצע קשה.

6 נהרגו בתאונות בשבוע שעבר

ב־71 תאונות־דרכים שאירעו בשבוע שעבר בכבישי הארץ נהרגו 6 בני־אדם ו־87 נפצעו קשה.

בין ההרוגים — ארבעה היו הולכי רגל, מהם קטין אחד. בין הפצועים — 45 הולכי־רגל, מהם 15 קטינים.

התביעה: מרדכי כהן מעכו ירה למוות בראשו של אברהם וייצמן

(ע). כתב־אישום נגד מרדכי כהן, בן 26 מעכו, על רצח אברהם וייצמן (23), שנורה למוות לפני כחודש, הוגש ביום ו' לבית המשפט המחוזי בחיפה.

סגן בכיר לפרקליט מחוז חיפה, עו"ד אמירה רינגר, מגוללת בכתב האישום את פרשת הרצח שארע ב־8 באוקטובר השנה. אברהם וייצמן נורה בראשו בידי גבר רעול־פנים, שהצמיד קנה אקדח לראשו, בעת שישב במכונית "רנו", סמוך לבית־הקפה "אקסודוס" ברחוב וייצמן בעכו. התביעה מוסיפה, כי שתי יריות שנורו מאקדח מסוג "סמית" פילחו את גולגלתו של המנוח וגרמו למותו.

לדברי התביעה, נתגלע סכסוך בין הנאשם למנוח, על רקע חשדות הדדיים, שלו בפגיעות גופניות.

סגן נשיא בית־המשפט המחוזי בחיפה, השופט אליעזר דוידזון, ציווה ביום ו' להאריך את מעצרו של הנאשם עד 23 בנובמבר.

רימון עשן — בעקבות סכסוך משפחתי

מאת נורית אמיתי, סופרת "הארץ"

רימון עשן הושלך ביום שישי סמוך לחצות לביתו של תושב שכונת עזרא והביצרון בתל אביב. לא נגרם נזק ולא נפגע איש.

הרימון הושלך לבית האיש, כבן חמישים, ככל הנראה בעקבות סכסוך משפחתי.

הופסק סינדול המכוניות בתל־אביב אך העירייה מבטיחה: יחודש בקרוב

מאת חיים הנדוורקר, סופר "הארץ" בתל־אביב

מסנדל המכוניות בתל־אביב, ראובן גרוס, חגג ביום שישי עם עובדיו ועם פקחים מעיריית תל־אביב את הפסקת סינדול המכוניות בעיר.

הבוקר לא יסנדל עוד גרוס מכוניות והעירייה תמתין ימים אחדים עד שתחליט לסנדל בעצמה מכוניות, אם על ידי פקחיה אם על ידי קבלן אחר.

ראובן גרוס אמר אתמול, כי סינדול מכוניות מהווה פיתרון לבעיות התנועה בעיר. הוא הציע להעמיד ללא תמורה לרשות העירייה את הסנדלים שברשותו ושאר המיכשור, המחשב המשרד, עד שיצליחו להתארגן להמשך סינדול.

יו"ר אגף התנועה בעירייה, חה"כ דב ברמאיר אמר, כי העירייה רכשה מלאי של סנדלים, שיוכלו לאפשר לה לסנדל גם אם יפסיק גרוס את עבודת הסינדול. "בתוך כמה ימים אני מאמין, שנחדש את הסינדול. העובדה שסירבנו לדרישותיו של גרוס לסנדל בהיקפים גדולים מאד מוכיחה את טענתנו, כי אנו מסנדלים רק על־פי הנדרש מבעיות התנועה בעיר."

אסירים המוגדרים 'טעוני הגנה' מוחזקים בצינוק בכלא באר שבע

הסיבה — אין מקום להחזיקם בתאי הפרדה ★ דובר שרות בתי הסוהר מאשר שקיימים מקרים בהם מוחזקים אסירים כאלה בצינוק משך למעלה מחודש

מאת איתן רבין, סופר "הארץ"

אסירים המוגדרים כאסירים טעוני הגנה מוחזקים בתוך צינוק ימים ארוכים, ואפילו למעלה מחודש, וזאת כיוון ששרות בתי הסוהר טוען שאין לו מקום אחר להחזיקם.

תופעה זו נתגלתה באחרונה בתוך כותלי כלא באר שבע — כך נודע לסופר "הארץ".

בדרך כלל מיועד הצינוק להענשת אסירים העוברים עבירות חמורות בתוך כותלי בית הכלא. העונש המירבי מסוג זה הוא עד 72 שעות, וגם במקרה כזה מנוהל רישום מדוייק מרגע שהאסיר מוכנס לצינוק ועד לרגע יציאתו.

האסירים טעוני ההגנה אינם רשומים, כאמור, בזמן הצינוק.

לפני מספר ימים הורה שופט בית המשפט המחוזי בבאר שבע, אליעזר ריבלין, להעביר אסיר טעון הגנה מהצינוק לבית כלא אחר בארץ, וזאת לאחר שהאסיר פנה לבית המשפט וטען, כי הוא מוחזק בצינוק בתנאים תת אנושיים.

שרות בתי הסוהר טען בפני השופט ריבלין, כי מחוסר מקום הם נאלצים להכניס אסירים טעוני הגנה לצינוק.

מנהל כלא באר שבע, גונדר משנה אשר כהן, סירב אתמול להגיב על ממצאים אלה.

דובר שרות בתי הסוהר אמר אמש בתגובה, כי "שרות בתי הסוהר מאשר שקיימים מקרים בודדים שבהם מוחזקים אסירים טעוני הגנה למעלה מחודש בצינוק". הדובר ציין, כי בכלא באר שבע אין אגף נפרד לאסירים טעוני הגנה, אך האסירים טעוני הגנה מקבלים את זכויותיהם, כמו טיול, ביקור משפחות וקניה בקנטינה, למרות היותם בצינוק.

חברים באגודה לזכויות האזרח בבאר שבע הודיעו, כי יפנו לשר המשטרה ולנציב שרות בתי הסוהר על מנת להפסיק תופעה זו.

הוועד הפועל ידון היום בדו"ח המבקר:

חריגה של 99 אלף ש"ח מתקציב הנסיעות לחו"ל באוניברסיטה העברית בירושלים

מאת לילי גלילי

ישיבת הוועד הפועל של האוניברסיטה העברית היום צפויה לקרוא לפתיחת האוניברסיטה העברית לאלתר. אם אכן תתקבל החלטה זו, תיפתח שנת הלימודים באוניברסיטה כבר מחר או מחרתיים.

כן עומד הוועד הפועל לדון בדו"ח מבקר הפנים של האוניברסיטה, עו"ד משה בן זאב, שהוגש לו כבר לפני שלושה חודשים. בדו"ח נאמר, בין השאר, כי תקציב הנהלת האוניברסיטה עבור נסיעות לחו"ל הגיע בשנת 84־85 ל־148 אלף ש"ח, שהם חריגה של 99 אלף ש"ח מהתקציב המאושר לסעיף זה. תקציב ההנהלה כולו חרג בתקופה זו ב־11 אחוזים.

נסיעות למקורבי ההנהלה

עוד קובע המבקר, כי לביקורת נודע, שנסיעות לחו"ל ניתנות כפרס ותמריץ לעובדים מצטיינים. הביקורת דורשת שגישה זו, אם היא אכן קיימת, תעוגן בהחלטה.

ערך את העמוד: חיים פול

בנו של ישראלי עד מדינה בפרשת רצח כפול בארה"ב

מאת בני לנדאו, סופר "הארץ" בקליפורניה

לוס אנג'לס, (מיוחד ל"הארץ"). עד המדינה בפרשת רצח כפול המסעירה כעת את לוס אנג'לס הוא בנו של הקבלן הישראלי לשעבר, שלום קרני, מיוצאי הפלמ"ח ומי שהיה סא"ל בשריון והיגר לקליפורניה בשנות ה־50. בפרשת הרצח מעורבת קבוצת צעירים משכילים ואמידים שמשפחותיהם הן מהמיוחסות בעיר. הם מתוארים כילדי תפנוקים שהתגוררו בשכונות יוקרה בבוורלי הילס ובווסטווד, נהגו במכוניות פאר וגלגלו מיליוני דולר ב"מועדון המיליונרים" שהקימו.

דין קרני, בנם של שלום ודניאלה קרני, זכה לחסינות ולהגנה בתמורה לעדותו. כתב האישום הוגש נגד מנהיג הקבוצה, ג'ו האנט (27) ונגד שומר ראשו, ג'ים פיטמן (33), שחיסלו, לטענת התביעה, את רון לוין ומיליונר איראני, הדאיאט איסלמינה "למטרות רווח וקנאה".

שלום קרני הוא ממקימי "לשכת שלום" של ארגון בני ברית שעם חבריה נמנים רבים מהאמידים ורבי ההשפעה שבקהילת הישראלים לשעבר בדרום קליפורניה. "דין נמצא בסכנת מוות", אמרה אמו, דניאלה. "לא נוכל לדבר עד סוף המשפט".

משליכי הרימונים על חיילי גבעתי קנו מדי צה"ל כדי להימלט בהם

מאת נורית אמיתי סופרת "הארץ" בלוד

המחבלים שהשליכו רימונים על חיילי גבעתי לפני כחודש ימים קנו מדים של צה"ל כדי להימלט ממקום בו יבצעו פיגוע חבלני — כך עולה מכתב אישום שהוגש נגדם לבית המשפט הצבאי בלוד בסוף השבוע שעבר.

בכתב האישום טען התובע גיל גרשוני כי המחבלים התכוונו לבצע פיגוע בחניון קבר דוד או בהר ציון, אך הבחינו בעשרות חיילים והשליכו את הרימונים לעברם.

שלושה מהמחבלים הם אחים: נאצר ראוד מצטפא חליפי (27), טארק מצטפא חליפי (20), סלימאן מצטפא חליפי (50) והרביעי הוא אבראהים חוסיין עליאן (22).

בכתב האישום נאמר כי הנאשמים שכרו בית בבית חנינה ושם התאמנו באמצעי לחימה וחבלה שקיבלו מאיש קשר. במאי השנה פגשו בבית קברות נוצרי בירושלים פעיל של הפתח שהעביר להם, בתיבה של גיטרה, תת מקלע עוזי ורובה מסוג אמ. 16, ולאחר מכן קיבלו נשק נוסף במעלה אדומים.

רחל — שם הבת של אביטל ונתן

מאת סופר "הארץ"

רחל יהיה שם בתם של אביטל ונתן שצ'רנסקי, שנולדה ביום חמישי בירושלים. על כך מסר לסוכנות איפי עוזרו של נתן שצ'רנסקי, מתי קלמן. השם ניתן לה על שם רחל, אשת יעקב, שנאלץ להמתין לרחל שלו 14 שנה.

נתן שצ'רנסקי הודיע על השם שבחר בעת תפילת השבת בבית הכנסת.

חרות בת"א תובעת נציג ימני בהנהלת התיאטרון הקאמרי

מאת חיים הנדוורקר סופר "הארץ" בתל אביב

חברי סיעת חרות בעיריית תל אביב תובעים, כי נציג הימין ישותף בהנהלת התיאטרון הקאמרי כדי שיוכל להשפיע על רפרטואר התיאטרון ולמנוע העלאת הצגות "בעייתיות".

הדרישה הועלתה בישיבת ועדת הכספים העירונית בשבוע שעבר בעת שנדונה בקשת התיאטרון לקבל הקצבה של 40 אלף דולר כהשתתפות בנסיעת התיאטרון לברלין ולארה"ב. חברי הליכוד חיים סטה, אריה קרמר ודוד יוטן, התנגדו להקציב את הכסף. הם הביעו מורת רוח מהקו שמציג התיאטרון, ואמרו, כי אם הקאמרי בא ומבקש כספים מהעירייה, זכותה של העירייה להשפיע גם על הקו שמציג התיאטרון.

הם תבעו כי במקביל לסגן ראש העירייה, נתן וולוך, איש מפלגת העבודה הנמצא כיום בהנהלת התיאטרון, ימונה גם איש ליכוד. "אין לנו כוונה למנוע העלאת כל הצגה, אלא רק הצגות בעייתיות כמו "מלכת האמבטיה" או "קידוש", אמר חיים סטה, חבר הנהלת העירייה.

טיסות מוזלות לאירופה — בתוקף

מאת זוהר בלומנקרנץ, סופר "הארץ" לענייני תעופה

תעריפי הטיסות הסדירות מישראל לעונת החורף שהחלה ב־1 בנובמבר, הוזלו בשיעורים שבין שלושה לשבעה אחוזים לעומת עונת החורף שעבר, לאחר שהיו מוקפאים בשנתיים האחרונות.

נציג פולני השתתף בכינוס תעופתי אירופי שהיה בארץ

מאת זוהר בלומנקרנץ, סופר "הארץ" לענייני תעופה

נציג פולני, סגן מנהל שדה התעופה של וארשה, ולטר רומנאואבסקי, השתתף בראשונה בקבוצת עבודה של מנהלי שדות תעופה מאירופה, שסיימה בסוף השבוע שלושה ימי דיונים וביקור בישראל.

נודע, כי דיוני קבוצת העבודה של מנהלי שדות התעופה נסבו על ניהול כלכלי של שדות תעופה, בטיחות מטוסים ברחבות החנייה ובטיחות הטיפול בנוסעים.

קבוצת סוכני נסיעות ממצרים לא קיבלה אישור לבקר בישראל

מאת זוהר בלומנקרנץ

מצרים לא מאשרת לקבוצה מאורגנת נוספת של אורחים שלה לבקר כמתוכנן בישראל.

הפעם המדובר בקבוצה של 14 סוכני נסיעות ותיירות ממצרים, שהיתה אמורה להגיע היום לסיור היכרות בארץ.

קבוצת סוכני הנסיעות והתיירות ממצרים אמורה היתה להגיע ארצה עוד ב־2 בנובמבר. משבוששו שלטונות מצרים לאשר את יציאתה, נדחה ביקורה להיום. אולם בסוף השבוע הגיע טלקס לחברה המארגנת בישראל, "טיולי הגליל", על־פיו נמשך העיכוב במתן אישורי היציאה לישראל ויש לדחות את תאריך ההגעה.

קבוצת סוכני הנסיעות והתיירות ממצרים אמורה לקיים בישראל סיור לימודי בן שבוע ימים. היא היתה אמורה להגיע לארץ דרך היבשה ולחזור למצרים דרך האוויר.

מערכת ממוחשבת לבדיקה אוטומטית במטוס הלביא נחשפה בכינוס בת"א

נציג מצ'כוסלובקיה — בוועידה הבינ"ל לאבטחת איכות

מאת זוהר בלומנקרנץ, סופר "הארץ" לענייני תעופה

בוועידה השישית הבין־לאומית לאבטחת איכות שנערכה בסוף השבוע בבנייני התערוכה בתל־אביב חשפה התעשייה האווירית מערכת ממוחשבת לבדיקה אוטומטית של חלקי יצור בעיבוד שבבי של אב טיפוס מטוס הלביא.

נציג מינהל אבטחת איכות בחטיבת הנדסה של התעשייה האווירית הרצה בוועידה על פיתוח שיטות התוכנה של הבדיקות, המגדיר במערכת ממוחשבת המבצעת כ־600 בדיקות [illegible] כבים המשמשים לגוף אב הטיפוס של מטוס הלביא.

המכונה האוטומטית, היחידה במינה בארץ, עובדת על עיקרון של השוואת פרמטרים של החלק המיוצר הנבדק ומשווה עם נתונים הנמצאים במאגר הכללי של המחשב. כיוון שהמדובר בחלקים בעלי תצורות גאומטריות משתנות, פותחה שיטת בדיקה המתייחסת לנקודה קבועה שהיא מרכז של כדור מתכת המוקם בצורה מדוייקת ביותר על גבי המכונה. [illegible] של החלק שיוצר למיכלול המלא של נתונים אליו הוא צריך להתאים. אחוז הפסילות של החלקים הגיע לשלושה אחוזים בשנה מסך כל החלקים אשר יוצרו בפעם הראשונה.

עלות בדיקות אבטחת האיכות היא כ־25 אחוז מעלות יצורו של אב טיפוס מטוס הלביא.

יש לציין, כי בוועידה השתתף גם נציג מצ'כוסלובקיה.

ההסתדרות הציונית העולמית
המועצה הציונית בישראל

הוועידה הארצית תשמ"ז
יום ב', ח' בחשון תשמ"ז 10.11.86 בבנייני האומה, ירושלים

סדר יום הוועידה:

9.00—10.00 רישום התכנסות כיבוד קל
10.00 פתיחת הוועידה — משה ניסן
10.15—11.00 דברי פתיחה:
מר ניסן הרפז — מ"מ יו"ר המועצה הציונית בישראל
מר א.ל. דולצ'ין — יו"ר ההנהלה הציונית העולמית
מר יצחק נבון — סגן ראש הממשלה ושר החינוך והתרבות
מר דוד לוי — סגן ראש הממשלה ושר השיכון והבינוי
ורד עצמון — יו"ר המועצה הציונית לנוער
11.00—11.30 לזכרו של אריה צימוקי ז"ל:
מר משה ריבלין — יו"ר קרן קיימת לישראל
מר משה קלכהיים — מזכיר המועצה הציונית בישראל
11.30—12.30 בחירת מוסדות המועצה הציונית בישראל:
יו"ר הישיבה: מר דובי ברגמן — מנכ"ל מח' תרבות וחינוך בגולה
12.30—13.00 דברי ברכה:
ח"כ מרים גלזר—תעסה — יו"ר ועדת העליה והקליטה של הכנסת
מר עוזי נרקיס — ראש מח' להסברה ההסתדרות הציונית
מר יחיאל לקס — יו"ר תנועת העבודה הציונית
מר יוסף גאטר־אדין — יו"ר החוג הציוני הדרוזי
13.00 ארוחת צהריים
14.00—16.00 התפזרות לקבוצות דיון:
קבוצה א': חינוך ציוני — מטרות ואמצעים
בהשתתפות: פרופ' יוסף גדבה, פרופ' אליעזר שביד, פרופ' אפרים אורבך, פרופ' יגאל עילם.
מנחה: ירחמיאל אסא.
קבוצה ב': ציונות וירידה — זכות הפרט או בגידה לאומית?
בהשתתפות: ח"כ אהוד אולמרט, ח"כ עוזי ברעם, ח"כ נחמן רז.
מנחה: צילה עמידרור.
קבוצה ג': "יעדי הציונות בימינו"
בהשתתפות: מר אורי גורדון — ראש עליית הנוער
מר אליעזר שפר — ראש המחלקה לדור המשך והתנדבות
מר מתתיהו דרובלס — המחלקה להתיישבות
מנחה: מר משה טמטה
קבוצה ד': עשיה ציונית, כיצד?
בהשתתפות: מר פרוספר עזרן — ראש עירית קרית־שמונה
מר אמיר פרץ — ראש מועצת שדרות
מר יוסף ועקנין — ראש מועצת קרית־מלאכי
ד"ר יהודה לנקרי — ראש מועצת שלומי
מנחה: גב' רחל דוביבנו
16.00—17.00 ברכת יו"ר הוועד הפועל הציוני — מר אפרים אבן
דיווחים מקבוצות הדיון וקבלת החלטות וסיכומים.
יו"ר הישיבה: — מר אברהם כהן
17.00 דברי סיכום:
ראש הממשלה — מר יצחק שמיר
חבר ההנהלה הציונית העולמית — מר עקיבא לווינסקי

הכניסה לצירים ומוזמנים בלבד

יש עוד סיבה לחטוף אבוקדו
מבצע אבוקדו ברשתות:
קו־אופ והיפר קו־אופ, שופרסל והיפרכל, רשת היפרשוק תנובה. ובחנויות נוספות שיצטרפו למבצע.
1.85 ש"ח לק"ג
מחיר מרבי לצרכן
המבצע על זני אטינגר ופוארטה
קח פרי ותהיה, לי בריא!
מועצת הפירות (ייצור ושיווק)

הארץ

יום א', ז' בחשון תשמ"ז
9 בנובמבר 1986

המערכת, ההנהלה, מחלקת המודעות, ההפצה והמנויים: תל-אביב, רחוב זלמן שוקן 21, טל' 5121212 ת"ד 233 מיקוד 61001 מבקי 810012 — טלקס 33748

ירושלים: רחוב ההסתדרות 2, טל' 224245; ת"ד 273 מיקוד 91002
חיפה - רחוב נורדאו 20 טל' 661166; ת"ד 5259 מיקוד 31052

המו"ל: הוצאת עתון הארץ בע"מ, רח' זלמן שוקן 21, תל-אביב
העורך: גרשום שוקן   עורך המשנה: מתי גולן
סגני עורך: משה ודרי, גדעון לוי

אין המערכת אחראית לתוכן המודעות ואינה מחזירה כתבי-יד
HA'ARETZ Daily Newspaper, Tel-Aviv, Israel – P.O.B 233, Tel. 5121212

נשק תמורת חטופים

הידיעה בעיתון "לוס אנג'לס טיימס", לפיה נשק וחלקי חילוף אמריקאיים הועברו מארה"ב לטהראן דרך ישראל, עוררה את מורת רוחו של הנשיא רונלד רייגן. תחילה סירב להגיב עליה, אבל כאשר עיתונאים לא הרפו ממנו, הפציר בהם שלא להתייחס לסיפור "שהגיע אלינו מהמזרח התיכון"; הנשיא ביקש להציג אותו כבטל, אבל באותה נשימה אמר כי "כל זה מקשה עלינו לשחרר בני ערובה נוספים".

סוריה היא בת ברית של איראן, ומי שעושה טובות למשטר בטהראן יכול לקוות כי הוא מצוי ילחץ על דמשק שתפעיל את השפעתה על אנשי החיזבאללה. נראה כי שלושה מהחטופים אמנם הוצאו לחופשי — בעקבות פניותיו של האפו אסד.

היו זמנים שהממשל האמריקאי גרס כי כל עזרה למשטר של האייתוללה חומייני פסולה בתכלית. הוא ביקש אז למנוע מישראל להגיש סיוע לאיראן, סיוע שרצה להסתמך על השיקול שעיראק היא האויב המסוכן יותר. יש גם עתה גורמים אמריקאים החוששים מניצחון של האיראנים, ניצחון שעלול לערער את יציבותן של מדינות פרו-מערביות באזור. כנגד זה גורסים אחרים כי מן הראוי שלא לאבד את אחיזה אותם גורמים איראניים אשר עשויים לקבוע את עתידה של איראן לאחר מותו של חומייני; ישנם גם הסבורים כי מפלת איראן עלולה להוביל לידי השתלטות סובייטית על טהראן, ואת זאת יש למנוע בכל מחיר. מן התוכנה איפוא להתגבר על תחושת ההשפלה שארה"ב ספגה מידי מפליו השאח.

אין לדעת אם אמנם תתאמת התחזית הצופה עלייתו של מעין נפוליאון כיורש המהפכה המוסלמית-פונדמנטליסטית ומשטר הטרור שלה; לעתים מתגבר, במחשבתנו, החשש שמא טעות בידי אלה המקווים לכך, כמו שטעו, בשעתם, אלה במערב שהיו משוכנעים כי המשטר הבולשוויקי ברוסיה לא יוכל להאריך ימים. אבל מדברי רייגן לא יוצא שהוא שינה את הקו באשר לסיוע צבאי לאיראן על סמך שיקולים מדיניים כעין אלה. מסתבר יותר שהוא אישר עסקת חליפין כדי להשיג את שחרורם של אזרחי ארה"ב שנחטפו ומוחזקים בידי גורמים עוינים, גורמים השואבים את השראתם משליטי איראן ותובעים.

העיתון "ניו-יורק טיימס" טוען כי ישראל היא ששיאה לרייגן את העצה שבעקבות קבלתה הועברו רקטות, חלקי חילוף למטוסי פאנטום ומערכות מכ"ם, באמצעותה — לטהראן. גם אם פרט זה אינו נכון או אינו מדוייק והיוזמה יצאה מוואשינגטון, ניתן להעריך כי ישראל היתה חייבת למלא אחר הבקשה האמריקאית; מה גם ששבויים ישראלים נמצאים בתחום השדה הסורית. אבל העובדה הקובעת בהקשר זה היא שהממשל האמריקאי אמנם נכנס לעסקת חליפין עם משטרו של חומייני: אסירים ביטחוניים אין לארה"ב, ונשק ותחמושת תופסים לכן את מקומם.

לא היה צריך להיות כך; אבל מתברר כי גם מעצמת-על נרתעת להזדקק לעסקת חליפין כדי לשחרר חטופים, משום שלא בכל מקרה היא יכולה ליישם את עוצמת כוחה הצבאי.

הידיים השמאליות של השמאל

המפגש עם אש"ף ברומניה היה מבצע כה כושל שהזיק לסיכויי ההידברות בעתיד

מאת דן מרגלית

חברת משלחת לשון: כאמליונה, הומוס, אבוקדו — ידיים ריקות

יאסר עראפאת לא בא, גם סגנו המיועד לא הגיע. אפילו מחמוד מילחם המוכבה שמר על מרחק ממשלחת השמאל הישראלית שיצאה לרומניה לפגוש בהנהגת אש"ף. שלשום הציג רוד גלבוע בטלוויזיה תצלום של פלשתיני אלמוני וחברת הקבוצה הישראלית יעל לוטן זיהתה אותו כאיש חשוב בהנהגת ארגון המחבלים, שעמד בראש משלחת אש"ף לשיחות. כל כך חשוב שהיה צריך לברר מי הוא. וזה כל כך לא אש"ף בדרג המוסמך עד כי ספק אם אפשר להעמיד את חברי משלחת השמאל הישראלי לדין על קיום מפגש לארוסקי עם ארגון הטרור.

אין גם תוצאות של ממש. הבטיחו למשלחת שיצאה בחסות הקומוניסטים, בתוספת כמה עלייתאנה של סודרי מפ"ם, שאש"ף יפרסם הצהרה דרמטית לקידום השלום — משהו לשבירת מעגל האיבה, משהו שיעיד על הכוונות הטובות של הפלשתינים האותנטיים. כלום. לא הכרה בזכות קיומה של ישראל לצד פלשתין, לא הפסקת הטרור, לא ביטול האמנה הפלשתינית הקוראת להשמדת מדינת היהודים.

אמנם עסקני אש"ף היו מליגה ד' והצהרת הסיכום היתה תוקפנית כרגיל והפלשתינים באו באיחור ומיהרו להסתלק בהקדם. אבל הישראלים הנבוכים סירבו להכיר בעובדות ולהתבונן נכוחה במציאות. אורחות הקיט, התנוים לטיף דורי מפמ"ם, הפכה לדיאלוג מפוזר. מאמליגה והומוס וסלט אבוקדו. זה הכל.

* * *

המשלחת הנבלמת מישראל חדשה תירוצים לכישלון במקום להרהר ולו בו. חבריה הסבירו כי אנשי אש"ף היו דווקא בעלי רצון טוב, אבל קיצוניים איימו על חייהם, לכן הגיעו עם השיכה ובחופזה גם הסתלקו. מי יאמין לשטות כזאת? הרי לסיגנורה פלפוליסטית כזאת? הרי את טיליהם כיוונו אנשי אבו-ניזאל לא לעבר מטה אש"ף של עראפאת אלא להלוות השגרירות הרומנית בבירות, ובכל זאת לא נרתעה בוקארשט מן האירוח. והאם רק עסקני עראפאת נבהלו? אך אם יש ממש בתירוץ קלוש זה — הוא הנותן כי הנהגת התנועה הלאומית הפלשתינית אינה בשלה עדיין למשא ומתן. מפני שאם על אדמת רומניה הניטרלית והקומוניסטית חוששים טרוריסטים פלשתינים מעמיתיהם הזותר קיצוניים, מה הטעם לשוחח עם הורם הצבע והגנוס של אש"ף עראפאת? אם אלה הם פני הדברים האם מקווים הפלשתינים שישראל תנהל משא ומתן עם נציגים הלגיטימי, צריך להמתין בהתדיינות למי שהשורה תהכה בידיו, כנראה לאבו ניזאל.

אם איומו של אבו-ניזאל למנוע בודע אחיות של אש"ף יכול להרתיע את עסקניו מלבצע את מהלכם המדיני, מה יתרונם כ"נציגים לגיטימיים של תושבי השטחים" על פני המלך חוסיין הטוען במותם כי אינו מסוגל לנהל לבדו את המשא והמתן? לפי זה אין לעראפאת כל יתרון על המלך.

אין לזה יסוד מוצק של אמת. אש"ף אינו מעוניין עדיין במשא ומתן על יסוד החלטת מועצת הביטחון 242 ותוך הפסקת הטרור. כשר הול בהנהגתו שינוי כזה, לא ייפגשו עסקניו האותנטיים עם משלחת השמאל של לטיף דורי, אפילו לא עם רמי-דרג מהם — אורי אבנרי ומתי פלד. את הוויתור על השמדת ישראל או על הטרור, ואת ההכרה בזכותה של ישראל להתקיים בגבולות מוכרים ובטוחים הם ימסרו בהתגרותם למי שמסוגל להעניק להם תמורה הולמת להגנה: ממשלת ישראל החוקית. מאחר שהליכוד שולל כל פשרה טריטוריאלית בין שני העמים, יכולה רק ממשלה ברשות המערך להסכים בנסיבות מסויימות לפתרון כזה, כאשר תיפרד מן האמונות הקתולית הבלעדית לאופציה הירדנית.

* * *

בלהיטותם למפגש שיכבעו חברי משלחת השמאל כל ישראלי פשוט כי אין עדיין עם מי לדבר, טרם קלו המים. מי שבאמת מעוניין להידבר עם הפלשתינים האותנטיים צריך להסכים למשא ומתן עם ירדן כמו עם אש"ף, ועם אחרים כמו עם שני אלה, בלי להעניק בלעדיות לאף לא אחד מהם. התנאים כבר רשומים בנוסחת אהרן יריב ויקטור שם-טוב המקורית אלא שאסור לסגת מהם. שכן כל עוד יוסיף השמאל הקיצוני לכרסם בעמדה הבסיסית, כל עוד לא יתבע מהפלשתינים לנהל משא ומתן על יסוד ההכרה בישראל והתחלת הטרור, יימצאו באש"ף מספיק סוררים ממולחים, שינהגו סחבת ויגבירו את הלחץ המוקדם. היהודים שוב יעשו ויתור בהינם.

אם כבר עברו על החוק ונפגשו עם פלשתינים בדרג נמוך, הורדים לבריחה, מפני נקמת ידו של אבו ניזאל, שלפחות יאמרו להם בעברית צחה כי נוסחת יריב-שם-טוב היא קו הויתור האחרון של ישראל. לשמאל הקיצוני יש תפקיד חשוב לאותת לעראפאת כי יש בארץ קונסנזוס לאומי, להשיב ב"לאו" לתביעת ארגוני הטרור לרדת מתחת לתנאי יריב ושם-טוב המקוריים.

כאשר אש"ף ישתכנע כי עושי רצונו במשלחות השמאל מתכוונים ל"לאו" שלהם ברצינות, הם גם ידעו לפתוח את הדרך לירושלים הרשמית. עד אז הוא רק מנצל את תמימותם של התועים בדרכי פלשתין, שניהלו את עניינם ברומניה בשתי ידיים שמאליות שאינן תוצאה הפוכה מן הרצויה, לצהלת הגורמים הישראלים המתנגדים לכל פשרה וחלוקה של הארץ בין שני עמיה.

מסר מוואשינגטון (ב')

ארה"ב מאיימת על דמשק

מומחים אמריקאים רבים מעריכים כי אסד אינו רוצה בשלום אך חוששים. לא ממלחמה מתוכננת קרובה כי אם מהתלקחות שתפרוץ כתוצאה מהתדרדרות לא-מבוקרת

מאת זאב שיף

ההידרדרות ביחסים בין ארה"ב לסוריה מורגשת היטב בכל אחת משלוחות הממשל בוואשינגטון, ולנו יש כמובן עניין מיוחד בנושא זה. אין צורך לחזור להיסטוריה של היחסים בין שתי המדינות על מנת להוכיח, כי מדובר בקשרים מורכבים וביחסים רצופי סתירות. מצד אחד, מכירים האמריקאים במעמדה של סוריה במזרח התיכון, בעיקר בכוח כולם, ובמיוחד במעמדה המיוחד בלבנון, המוגדר גם באזרח חיוני. מאידך גיסא, לא חדל הממשל לעקוף את סוריה, כפי שהדבר התבטא בהסכם שנחתם, ובוטל לאחר מכן, בין ישראל ללבנון. מצד אחר, אחת ממטרות ממשל רייגן להביא לשלום בין ישראל לדמשק, כי הוא מוכן לכלול את רמת הגולן בשטחים שעל ישראל לסגת מהם במסגרת הסכם שלום. מן הצד השני, אין הצדדים מצליחים להגיע להידברות רצינית ברמה גבוהה.

כיום הגיעו היחסים בין שתי הארצות למבוי סתום, בגלל חלקה של סוריה בטרור הבינלאומי ובעקבות החזרתו של השגריר האמריקאי מדמשק. יש לזכור, כי עוד קודם לכן רצתה סוריה להחזיר בנצעה את שגרירה מוואשינגטון ומזה מספר חודשים עומדת בראש השגרירות מיופת-כוח. היה זה, כנראה, צעד בו ביקשה דמשק להביע תרעומת ולמשוך תשומת לב, כדי שוואשינגטון תפתח בשיחות רציניות עמה. העדרותו של השגריר הסורי מוואשינגטון אינה מונעת מדמשק לעשות מאמצים באמצעות שליחים שונים, לפתוח בהידברות חדשה עם וואשינגטון. האיתותים הסוריים באים מכל עבר, כולל רמזים כי הידברות כזו לא תזיק בסופו של דבר גם לישראל.

נקודת המפתח בהתדרדרות היא, כמובן, תפקידה של דמשק בטרור הבינלאומי. למרות שסוריה דאגה להעביר למדינות ערב והמערב שלא היה לה חלק בכוונה לפוצץ את מטוס אל על של משכנעים מומחים בוואשינגטון, כי הסורים מעורבים עמוק בעניין טרור. הדעה היא אם אסד היה מעורב אישית בפרשת מטוס "אל על". יש האומרים, שאם מקורבו אחמד חולי היה מעורב בעניין, אזי לא יתכן שאסד לא ידע. ההערכה בוואשינגטון היא, שהסורים התכוונו לחסל בשלב שני את הביר דוראי והוא ניצל רק משום שאחיו התקשר לסקוטלנד יארד ומסר להם פרטים שהביאו להצלתו. כך או אחרת, אין איש חולק כי אסד נתן חסות לארגוני טרור כמו זה של אבו נידאל וכי בשטח שנמצא בחסות סוריה פועלת קבוצת טרור כמו זו של ג'ורג' עבדאללה (פאר"ל) או הג'יהאד האיסלמי.

רגישות מיוחדת מגלה וואשינגטון בקשר לקבוצת אבו נידאל. נמסר לי על-ידי גורמים אמריקאים בוואשינגטון כי לאמריקאים היו חילופי דברים קשים עם נציגי מדינה מזרח אירופית לאחר שהתברר להם על נוכחות טרוריסטית ערבית שם, ממנה יוצאים מובלים למדינות אחרות באירופה.

האיומים הצבאיים — מגומגמים

החזרת השגריר האמריקאי מדמשק, שהיתה החלטה של הנשיא ושל שולץ, לא נתקבלה בהבנה כללית. הכל הסכימו, כי אי-אפשר שלא להגיב נגד דמשק, אך במחלקת המדינה היו שטענו, כי אין זו התגובה הטובה ביותר משום שהיא מצמצמת את ההידברות. מוטב, למשל, להגיב באמצעים כלכליים דווקא, בגלל המשבר הכלכלי הפוקד את סוריה. התחושה בוואשינגטון היא, כי סוריה ניצבת במעין פרשת-דרכים וכי לחץ נכון יכול להביא אותה למחשבה שניה באשר לתמיכתה בטרור. משום כך היתה האכזבה האמריקאית רבה כאשר מדינות אירופאיות כצרפת הגיבו בשלילה על הצעה ללחוץ על דמשק במשותף.

האיומים בפעולה צבאית נראים לי מגומגמים, לא רק משום שמדובר במדינה בעלת עוצמה צבאית רבה יותר משל לוב, אלא קודם כל מפני שסוריה נחשבת כקרובה יותר מלוב ל"ברית" המועצות. המשמעות מבחינתנו היא, שאם בעתיד יתברר שוב כי סוריה מעורבת במעשה טרור מאסיבי נגד ישראל, יקשה על ישראל שלא להגיב אחרי צעדיהן של אנגליה וארה"ב.

מה שחשוב יותר מבחינתה של ישראל היא ההסכמה בקרב מומחים אמריקאים רבים, כי אסד אינו רוצה בשלום וכי בסוריה מדברים על פתרון בכוח צבאי ואף מכינים עצמם בתהליך למלחמה, אם כי חוששים מתוצאותיה. אין מדובר במלחמה קרובה. החשש הוא ממלחמה שתפרוץ כתוצאה מהידרדרות לא-מבוקרת. מביאים בחשבון התלקחות העלולה להתחולל גם אם הסורים אינם חשים עצמם מוכנים עדיין להתנגשות כוללת. מה שמרתיע את הסורים, לדעת המומחים האמריקאים, אינו המצב הכלכלי הרעוע וגם לא מחלתו של אסד, אלא קודם כל כיצד תגיב בתקיפות, תוך מתן היתר לישראל לפעול בעוצמה רבה.

מבחינה זו מהווה שולץ כוח מרתיע חשוב נגדם. אשר לברית המועצות, אומרים בוואשינגטון, כי יש להניח שהרוסים הזהירו את דמשק שעליה לא לספק תירוץ לארה"ב ולישראל להכות בה (אזהרה דומה ניתנה כנראה גם ללובים). לדעתם של הרוסים, אין הסורים מוכנים עדיין צבאית למלחמה כוללת, משום שלא השיגו את האיזון האסטרטגי.

מוסקווה: לנוכח הזעם הערבי

חוסר הביטחון הסורי באשר לרוסים מתגבר לאור הגישושים של מוסקווה אצל הישראלים והדיבורים על חידוש היחסים הדיפלומטיים עם ישראל. דמשק עסוקה בהסתת עיתונים ערבים במדינות אחרות נגד מוסקווה בעניין הקשרים האפשריים עם ישראל. האמריקאים אומרים, כי מוסקווה אינה נרתעת מזעם ערבי כבדון. דאגתה נתונה קודם כל להשפעה שתהיה לחידוש היחסים עם ישראל ולהופעת הדגל עם המגן-דוד במוסקווה על מתנגדי המשטר היהודים והאחרים. זה מחיר כבד וסיכון מבחינתם של הרוסים כיום, ולכן לא יחדשו לדעתם היחסים הדיפלומטיים עם ישראל. אלא אם יקדם לכך הישג דיפלומטי מרשים שבו יוכל גורבצ'וב לנפנף אל מול מתנגדיו.

לרוסים חשוב מאוד להשתלב בהליך הדיפלומטי במזרח התיכון. על-כן ימשיכו, לדעת האמריקאים, לחזור אחרי ישראל. זה משתלב יפה גם עם רצונם להיראות טוב יותר בעיני דעת הקהל האמריקאית. מבחינתנו, עשוי הדבר להשתלב עם הכוונה לרסן את הסורים. שולץ לא שינה התנגדותו העקרונית נגד שיתופם של הרוסים בוועידה בינלאומית על המזרח התיכון, אך מקורביו אומרים שאם פרס יתמיד בלחציו, יתקשה שולץ להתנגד. בכל מקרה, התנאים שמעלים האמריקאים בעניין זה הם חידוש היחסים הדיפלומטיים עם ישראל, הפעלת לחץ על הקיצונים בעולם הערבי וצמצום משלוחי הנשק לסוריה.

בהסתדרות / יהודית וינקלר

המנהלים נגד האיגוד המקצועי

בשעות הערב המאוחרות של יום חמישי לפני שבועיים התקשרה דוברת "כור" וביקשה לזמן אותנו לפגישה דחופה למחרת בבוקר עם ישעיהו גביש, מנכ"ל הקונצרן. לא עוד שאלות חוזרות ונשנות לברר מה פשר הדחיפות. העניין סודי, השיבה, מוטב יבוא מדוע הנושא עצמו סודי.

בלשכתו של גביש הוברר כי בלילה שבין חמישי לשישי, ההנהלה סגרה את מפעל "אליאנס" בעזרת מאבטחים מ"מודיעין אזרחי". הנועד בתום של אלה בשטח המפעל ודחיבת העובדים המקיימים משא ומתן מתמשך עם ההנהלה על תוספת מעליות הוקטים בעיצומים בסיסמא "צמיג ליום". הפכו בן לילה ללודים התוך ביחסי העבודה. קיסר חזר כעבור מספר ימים מסיור ביבשת אמריקה ומצא על שולחנו פרשה פוליטית. אפילו אורה נמיר, יו"ר ועדת העבודה והרווחה של הכנסת, חברת מפלגתו של קיסר, לא יכלה שלא להכתיר את הפרשה כניגוד אינטרסים של ההסתדרות, בהיותה בעלת הבית והאיגוד המקצועי של עובדי "אליאנס". חברת העובדים לא מיהרה להגיב. דני רוזוליו, המזכיר הפוליטי ששיגר התק"ם לעמוד בראש חברת העובדים, היה בסוד סגירתו של המפעל. כעבור שלושה ימים נאלץ לפעול. הוא הטיל על ארנון גפני, יו"ר מועצת המנהלים ב"כור", לבדוק בתוך 48 שעות את שהתרחש במפעל. בדיעבד, טוענים בחברת העובדים שגם חיים הברפלד, יו"ר האגף לאיגוד מקצועי ידע על הכוונה להשבית את "אליאנס" השבתת מגן. הברפלד עסק אותה שעה בכיבוי שריפה אחרת בחברת העובדים. ארגון הגג של עובדי "סולל בונה" נערך לשביתת מחאה נגד ההנהלה המסרבת ליישם את הסכם העבודה, אף על פי שהברפלד הודיע לאחר שילך כי עליו ליישם אותו. שכן שעה שגרמתם הבאו בהקשבה קשירע של הקונצרן, בפרשת "סולל בונה" לא הרבצתו מחבבו של המשק.

בחוגים כלכליים ובתקשורת התרבו ביטויי ההבנה למבקשתיה של מפעל המבקש לשקם את עצמו. הויכוח האמיתי לא הובלט — מי בעל הבית בקונצרנים של חברת העובדים, המנהלים או ההנהגה הפוליטית הנבחרת? יו"ר ארגון הגג של עובדי "סולל בונה", שמואל בן דוד, חזר וקבל באוזני הברפלד על קוצר ידה של ההנהגה להוליך את המנהלים שגרמו למפולת. לדבריו של בן דוד, מלבד רוטמן שממילא היה פורש, לא הודח איש, רק העובדים משלמים את מחיר המחדל, מפטרים אותם, נוזלים מהם את השכר כפי שנקבע בהסכם ואיש אינו מתרגש. "בסולל בונה שורדת אנרכיה מהדלטתי" — קובל בן דוד. הוועדה המרכזית המתכנסת היום לישיבתה הראשונה אחרי שובו של קיסר, תהיה ללא ספק זירת הסערות. היא תשמע לא רק דיווח מסכם על הסכם שהושג עם האוצר ועל המשתמע מכך, כי אם תאלץ לקבוע עמדה בשתי הפרשיות הנ"ל, אם ברצונה להוציא מידי הליכוד ורצ את השליטה על המתרחש. בקיעו הדברים בוודאי תאוכר העובדה שבחברת "ארקיע", שבשליטת בנק הפועלים, מסרבים ליישם את הסכם העבודה של הטייסים, ובקרנות הפנסיה ההסתדרותיות הולכת וגוברת התסיסה לא רק נגד איחוד, כי אם גם נגד הנהלות המסרבות לערבן את הקצבאות כפי שההסתדרות התחייבה. הליכוד המצפה בהסתדרות היה זקוק כמו חמצן לנשימה למשברים מהסוג הזה כדי לשוב לחיות. ביום חמישי בשבוע שעבר, כשהופיעו מאות מפועלי "אליאנס" בחצר הוועד הפועל של ההסתדרות, כדי להפגין עם פרוזים בידיהם נגד ההנהגה, הח"כ יעקב שמאי, יו"ר סיעת הליכוד בהסתדרות היה השושבין הראשי בתגובה.

"העוקץ" נגד מהנדסים ואקדמאים

הצעד הדראניקובסקי, יו"ר ראשי הסתדרות המהנדסים והסתדרות האקדמאים במדעי החברה והרוח, גורמים לכאב הראש הכרוני של האיגוד המקצועי, מאז המהפך שהביא את ההנהגה של המהנדסים והעלה את קבוצת האוטונומיה ברשות יצחק רז. לא רק שהשניים נערכים ברצינות לפרוש מההסתדרות במהלך 1987, כי אם גם מתווים אפוטיציה קבועה למסמר באיגוד המקצועי, המשכשת את סדרי בראשית שכיסוד הנשמעת הפוליטית והארגונית. רז ואניקובסקי מכירים זה את זה מזה שנים. את צעדיהם הראשונים עשו בחוגים, וכאן בתל אביב, בבית הוועד הפועל, הקימו חזית שהיא לצנינים בעיני איגודים מקצועיים אחרים. מפלגת העבודה חיפשה מזה זמן דרך לתקוע תריז בין השניים. היא חיפשה ומצאה. בשמונה עשר בחודש זה אמורים האקדמאים לבחור את מוסדותיהם. עד לפני חודשים אחדים לא היה מתחרה לאניקובסקי, אך בפרס השנה תמה הפסילה מלוציאן טאובמן, מי שכיהן כמזכיר המהו"ד בתל אביב, לכהן בתפקיד ציבורי. טאובמן נפסל בשעתו על ידי ועדת הביקורת המרכזית של ההסתדרות, לאחר שמצאה כי פעל להבאת כספים מקרן ההשתלמות לטובתו שלא כדין. בית המשפט המחוזי ביטל את ההרשעה, אך טאובמן היה מנוטרל. עתה, מפלגת העבודה עומדת מאחורי תרגיל שנועד לסלק את אניקובסקי. טאובמן התמודד הגיש לרשות השיפוט ההסתדרותית עתירה באמצעות עו"ד שפרה גליק, לדחות את הבחירות לשנה. בעתירה המתגוררת בימים אלה טוענים העותרים כי אניקובסקי "זד עלים" מפנקס הבוחרים כמחצית מבין 28 אלף חברי הסתדרות האקדמאים במדעי החברה והרוח, כיוון שעצם קיום הבחירות לא פורסם כצורה באותו, והמועמדים לא יכלו להשיג טפסים מתאימים במועד. עתירה קודמת שהגיש ראובן מיכאלי מהמנהל לאסור את כינוס ועידת המהו"ד בספטמבר

מצב רוח / ב. מיכאל

קצת הבנה בבקשה

גם אם רק מתגית מכל הגבירים והשועים הגלובים עתה ברשת חקירות המשטרה, אכן עשו את המיוחס להם — הרי מדובר בתופעה שראויה להתייחסות: עשירים נכבדים, היוצאים מעורים ומגבולות החוק על מנת להעשיר עשירים ונכבדים.

השאלה המתבקשת הנשאלת, היא כמובן — מה הם צריכים את זה? מיליון יותר, או מיליון פחות, הרי לא ישנו כתהיות. אך שאלה נאיבית שכזו יכול לשאול רק אדם שאינו מבין מאומה בענייני נפש העשיר. כי אמת אמת יסודית צריך להבין: אין דבר המפחיד יותר את העשיר — מאשר להיות עני. ובמדינה קטנה אותנת תזזית כמו זו שלנו, יכול אדם ללכת לישון בפיג'מת-משי של מיליונר, ולקום בעירום ובחוסר כל. אין ספק כי הידיעה הזאת, ושלל הדוגמאות מן העבר, מרחפות שינה מעיני כל עשיר נכסים. ובקושי ממיטת נחזיר, כלה ונחרצה מלפניו לעשות כל שהוא יכול כדי להשתחרר מן הסיוט. שניים-שלושה מיליון דולר בשווייץ, הם תרופת-הרגעה מקובלת ויעילה. (לא תרופת-ריפוי, רק הקלה זמנית; החרדה הבאה היא — מה יהיה אם הבנקים בשווייץ יפשטו פיתום. התרופה הבאה היא השמנן כור רה. וכן הלאה וכן הלאה, טיפולים שונתיים בהתאם להתקפי החרדה העונתיים).

אך לא די בגילוי מידה של הבנה למציעים בלבד. ראוי לגלות גם קמצוץ הבנה למעשים עצמם. שהרי מה בסך הכל מבקש לעצמו העשיר — לשמור על סטטוס-קוו משכבר הימים והכספים. לא חלילה, לשפר את מצבו באמצעים לא-חוקיים, כמו סתם גנבים עניים. העשיר הגיע לעושר בדרך חוקית, (פחות או יותר), ושם הוא רוצה להשאר. הגנב העני לעומת-זאת — מחפש לו קיצורי דרך. הוא קץ במצבו ומבקש לשפרו באמצעים פסולים. מי אם כן ראוי ליותר הבנה — זה היודע את מקומו ורק מבקש להשאר שם, או זה המסרב לשמור בחלקו הצנוע, ופורץ חוק על מנת להיטיב עם עצמו על חשבונם של אחרים.

אותה מידה של הבנה מותר לגלות לדרישתו של עשיר זה או אחר, להיעצר דווקא בנגאי לוק-סוס. הטענה כאילו יש כאן איפה ואיפה לעומת שאר העצורים, היא מופרכת להחריד; וכי בשאר ימות השנה אין החיים נוהגים מנהג של איפה ואיפה וכי בימים שכיף-המצערים לא חי העשיר כמידת עושרו, והעני כמידת עוניו וכי בשאר הימים, אין מי "דובק" חי בין חמישה כוכבים? מדוע יינזע ויזקק רק מכיוון שהוא חשוד במעשים? (אולי יש כאן יותר מאשר לצנון: מדוע באמת יסבלו החשודים בנ"בל העשירונים את הרפת אברבניר — הלא הם חשודים בלבד. מדוע שלא ייעצרו כולם במעצר-בית? איש-איש בביתו, איש-איש וחמת-הלוקסוס שיש לו שם).

ולסיום הגלם, ראוי להזכיר כאן אימרה נבונה ששמעתי פעם מפיו של יהודי פיקח: "אי-אוי-אוי", הוא נאנח בערגה, "תאמין לי — הייתי נותן את הגולגה האחרונה שלי כדי להיות עשיר..."

אקינו: מלכה בלתי מעורערת

מאת שאול צדקא

במלון פלאזה, אמבע? אקסוטיות, אורחות עריכה וגיגית. התרגשות גדולה. עשרות מוזמנים, מאות סקרנים. הכל מסתגרים לבואה של כלת השמחה. קורי אקינו. כאשר היא נכנסת אל האולם הומה, קם הקהל על רגליו. מחיאות הכפיים נבלעות בהמעט אכסטזה. ההמנון הלאומי מנוגן. הנוכחים שרים כאיש אחד. קורי מרכינה ראשה אל מול הדגל המוצב על הבימה. אחרי כך היא מצטלמת בתודת קודש תוגלת את מקומה.

בישוף אנגליקני פתהיג מקבל את רשות הדיבור. מדבר על העוני, על הצער התמידי ועל התקווה הגדולה. אחריו מדבר נגיד הבנק המתואר על ידי המנחה כמי שהוציא מן המתים את המערכת הבנקאית. "אנו מקו-מים אותך כרוכה לא רק כמנהיגה, אלא גם כמי שהביאה לנו חרות מן העריצות במהפכה בה לא נשפך דם ובצורה חסרת תקדים בהיסטוריה". כאשר היא קמה להשיב על הברכות קם הקהל יחד עמה.

"כך", היא אומרת, "ירשנו הרים וגבעות של חובות כספיים ובעיות אין סוף היכולות למלא את כל עמודי 26 היומונים והשבועונים שלנו, אבל אנו חורקים שיניים ועושים את שיעורי הבית שלנו. אם ברע מה מרדי העריצות שלנו, לא בהיה מודאגים מן העובדה שבששת החודשים האחרונים לא יכולנו לרפא את כל התחלואים שנגרמו לנו בעקבות 20 שנה של גזל רשמי ושלומיאליות". המאזינים מוחאים כפיים ומבקשים הדרן.

בית המלון אירח באותו ערב את סיומה של ועידת אנשי העסקים הפיליפינים, שהתכנסה בהשוואה במאנילה מאז האירועים הדרמטיים של פברואר האחרון אשר הובילו להדחתם של פרדיננד ואימלדה מרקוס. התכונה הרבה שניכרה בין הנועדים שחילקו ביניהם ארחות צבע חסרת השראה העידה על העובדה כי האורחים נרגשים גם היום מן המהלך הפוליטי שהעלה את מדינתם לכותרות. "אני ממשש כל יום את עצמי ושואל האם זה נכון או חלום הלומד", מספר לי איש עסקים. "רק כאשר אני קורא בעיתונות היומית את הצירוף 'הנשיאה אקינו' אני משתכנע כי אכן הכל קורה במציאות".

קורי היא המלכה הבלתי מעורערת בקרב תושבי מדינת האיים המונים בה כ-55 מיליון איש. הולכת קורי, בכנות קורי, מחזיקי מפתחות קורי, הכל עוסקים באלמנתו של ראש האופוזיציה שהירצחו בשדה התעופה העניק את הדחיפה הראשונה לכדור השלג. על כל לשון אקינו תמיד ראשון. בכל שיבה השנאה למרקוס, כך חוק החיבוק לקורי.

באותו יום ב"פלאזה" ישבה קורי בתוך עמה. הסלתה השמנה הפיליפינית. הצמרת הפיננסית שעל שכמה מוטל עתידה הכלכלי של המדינה. אקינו שבה ימים ספורים קודם לכן ממסע שתואר במאנילה כביקור עטור תהילה בארצות הברית. אל נמל תעופה הומה עשרות אלפי מעריצים היא הגיעה עם מנחה בה היו הלוואה בת 508 מיליון דולר מקרן המטבע הבינלאומית ו-300 מיליון מן הבנק העולמי. אולם החיבוקים על הקצבת האמריקאית של ביקורה היה מענק 200 מיליון דולר אותו קיבלה מן הממשל לאחר שיח בעת השי-לישית הוא זכה ללבבותה של הסנאט. "כל כך שמחתי לקבל את ה-200 אותם לא עלה על דעתי אפילו לבקש. אני מתפללת שהבטחי יגיע מיד. הסיבה שלילתי התקרתה בדרכו לכאן היתה בגלל שהייתי שרידה בשתה רב, יגיעו הדולרים או לא?..."

מתן בסתר

בישראל היו הדברים הללו מתקבלים בגיחוך. 200 מיליון דולר הם עניין של מה בכך במערכת השמור שלנו בוואשינגטון, מה גם שהחוב החיצוני של מאנילה מגיע ל-26 בי-ליון(!) דולר. אבל תמימותה, ביישנותה, גישתה המכבבת-משהו של הנשיאה הפכו, מסתבר, לקלפיה החזקים ביותר. שכלה הישר, אומץ לבה ויושרה הבלתי מעורער מתפים בקרב תומכיה על היעדר ניסיון, חוסר הבנה ומחסור במנהיגות כוכ-שבת המצטפים על ידה יום יום ושעה שעה. הפיליפינים אכן לא הרגילו לכך בעשרות השנים האחרונות.

אחר-כך ניתנה לקומץ העיתונאים האפשרות לשאול כמה שאלות. האיגוד חוששת מהפיכה צבאית. אני שואל בהתייחסי להערכות הרווחות כי החיילים יפנו את נשקם כלפי משטרה כאשר ייראה הדבר נוח למפקדיהם. "לא, אינני סבורה שיש סיבה לכך. בכל שהזמן עובר אני זוכה לתמיכתם של יותר ויותר גנר-לים. זו היתה גם התרשמותי בביקורי הרבים בבסיסים ובפרובינציות. אני מקווה שתנאי חייהם של החיילים ישתפרו". האם תשתף קומוניסטים בממשלתה? תשובה שלילית. האם תמשיך להיפגש עם מנהיגי המורדים המוסלמים? כן. היא תלך לכל מקום ותפגוש כל אחד בתקווה להשיג הסכם ולהביא שלום.

אחר-כך היא פונה ישירות לכיסם של הנוכחים. "אני יודעת שלקראת חג המולד אתם נוהגים מתנות אחד לשני, בכל כמות ובכל צורה. אל תופתעו אם בקרוב תקבלו מכני מכתבי אהבה בהם תתבקשו להתאפק השנה ולא לקנות זה לזה מתנות שלהן אינכם אפילו זקוקים. אבא מכם, בפעם הזאת הביאו את הכסף לארמון ואני אבטיחה לכל אחד מכם לקבל הסבר מדויק על הכתובת אליה הלכו התרומות. חישבו על זה כעל סיוע נוסף למדינה". אקינו אולי חדשה בבינוס, אבל היא בהחלט בלתי שיגרתית.

לאחר שיצאה שיירת הלימוזינות מן ה"פלאזה" נטלתי מונית אל רובע ארמיטה האמור להיות מרכז חיי הלילה של מאנילה. בר-עלות בגם עלתה צחנתו של תעלות ביוב. פתחות קידמו אותי פרוצות בנות-עשרה, קבוצות של עוזרות פושטות יד, ילדים עירומים למחצה. נכים שביקשו רחמים וקשישות רעבות ללחם. על המדרכות הרבו בהלים נתחי בשר אשר העלו עשן אל לב השמים, עשן שהתערב בעד-פיח של מנועי הג'יפנים. הסנדרים המוכספים המצועצעים, סמלה המסחרי של העיר. אחר הוסיף לתחושה כי לא מציאות פיליפינית עכשווית אני חוזה באותם רגעים אלא סרט של פליני. "פלאזה" הסמוך לא יכול היה להיראות רחוק יותר.

(כתבה ראשונה בסדרה)

השבוע מינימום פרס ראשון בלוטו

שמונה מאות אלף ש"ח*

סה"כ הפרסים: 1,500,000 ש"ח

ההגרלה ביום ג'

* כפוף לעירעורים

יחידת הפרסום

مكذا من الاهل

مكان من الأمل

הכינור הפולני

סרנדות מפולין בישראל, ועכשיו כבר יש סוג של יחסים דיפלומטיים

קרישטוף יאקוביץ' מנגן בכינור מגיל תשע. הוא זכה בכמה פרסים בתחרויות בינלאומיות (על שם שר־ יגג ויאניאבסקי) וכך הזה לסלול את דרכו לנתיבי האוויר בהם נוס־ עים כנרים בעולם ומנגנים. כאמן בעל הצלחה בחו"ל קל לו יותר לבוא מפולין. לכן יכול היה לקפוץ לישראל ליומיים כדי להקים את ביקורה של התזמורת הקאמרית הפולנית. הוא כבר חזר כדי לנגן שני קונצרטים בקרקוב, ואחר כך, בשבוע הבא, הוא שוב יהיה כאן עם התזמורת הידועה.

הרכב הזה, ששמו הולך לפניו על תקליטים ובימות קונצרטים בעולם היה צריך להיות כאן בעת פסטיבאל ישראל. יאקוביץ' משער שהביקור אז בוטל כי הפולנים הרגישו שיש יותר מדי ייצוא פולני לישראל ופחות מדי יבוא ישראלי לפולין (ביקור הפילהרמונית שבוטל, כזכור, ואמור להתקיים בינואר 1987). עתה, נערך הביקור הפולני בברכת השלטונות הפולניים, ולראשונה בחסות משרד האינטרסים הפולני בישראל.

יאקוביץ' מפתח קריירה עצמאית כסולן ומורה. בפולין יש לו שני תלמידים ושלושה אסיסטנטים, כי תכנית הקונצרטים לא מותירה לו זמן רב ללמד. כדי להגיע עכשיו למסע הקונצרטים לישראל נאלץ להודיע ברגע האחרון למארגני תחרות ויניאבסקי (בה זכה בעבר באחד הפרסים) שלא יוכל להיות שופט. הוא שכנע אותם כשאמר "בנעורות אהיה נציג אחד מבין רבים. בישראל אהיה נציג פולני אחד, וזה חשוב יותר".

את התזמורת הקאמרית הפולנית הוא מכיר היטב, כי ניגן עימה פעמים רבות, ואף הקליט עימה את "עונות השנה", בעקבות אחת מהצל־ חותיהם המשותפות בחו"ל. הם ינגנו את "עונות השנה" גם כאן.

את ייחודה של התזמורת הוא רואה בצעירותה, ובחיוניות המיוחדת שלה. הם מנגנים לא כבובות אנשים מלומדה, אלא כאנשים החיים את המוסיקה. הוא עצמו לא מתרכז רק בבאך או ביוואלדי, אלא מנגן גם פנדרצקי ולוטוסלבסקי, למרות שבסיור הזה, תנגן התזמורת יצירה מודרנית אחת (לוטוסלבסקי) והוא ינגן רק באך ויוואלדי. למרות שרצה לנגן גם מוצארט, אבל התזמורת באה רק בהרכב של כלי קשת ומוצארט דורש גם כלי נשיפה.

הוא אוהב לנגן יצירות מודרניות — אם הן טובות, כי כשאתה מנגן יצירות קלאסיות (הוא מסביר) השביל בעצם סלול למענך. ביצירה מודרנית אתה הוא שיוצר את הדרך הרחבה והבלתי סלולה בה צריכים ללכת נגנים אחרים והקהל בעקבו־ תיך. נכון שהקהל למוסיקה מודר־ נית מצומצם יחסית, אבל את הקונצ'רטו של לוטוסלבסקי שביצע לא מזמן יקליט בקרוב בגרמניה המערבית, והקהל בגרמניה נלהב לכך.

מרים זוהר

ליא קניג

מכרם חורי

ערך הפרס המתחלק

שתי כלות וחתן אחד לפרס ישראל לתיאטרון. זה לא יותר מדי?

פרס ישראל לתיאטרון הוא היה מעט מוזר. ראשית, מי שלא הגיש את מועמדותו, אין סיכוי שיזכה בו. אני מבין שאם אלחץ את הממונה על הפרסים יראה לי את המודעה שהופיעה בעיתון המזמינה הגשת מועמדויות לפרס הנכסף, האמור להיות גולת הכותרת בכל קריירה מקובלת, אני יכול לקבוע שהעובדה שצריך להגיש מועמדויות לא היתה בראש סדר היום של אנשים שה־ תיאטרון יקר להם.

אחר כך ישבה ועדה ובדקה את המועמדויות שהוגשו לה. היא קבעה שלושה זוכים: מרים זוהר, ליא קניג ומכרם חורי. נכון, יש תקדים לכך ששניים זוכים בפרס נכסף. לפני כמה שנים התחלקו בו רפאל קלצ'קין ואורנה פורת. אלא שפרס מחולקים לשניים כשיש שניים שכישוריהם כה שווים לפרס שאין מנוס אלא לחלקו. אם מתחילים לחלק פרס מכובד לשלושה, אזי למה רק לשלושה? למה לא לשי־ שה, לשניים עשר, לכלל שחקני ישראל? מה שברור הוא שהפרס הוא פרס ישראל לתיאטרון לראויים ביותר מבין אלה שמועמדותם הוגשה לוועדה, ולא פרס ישראל לתיאטרון.

אילו היו נותנים את הפרס למרים זוהר לבדה, אפשר היה לשקול לגופו אם זוהי בחירה ראויה. אילו היתה זוכה בו ליא קניג לבדה, אפשר היה לשקול לגופו אם זוהי בחירה ראויה. אילו היה זוכה בו מכרם חורי לבדו אפשר היה לשקול לגופו אם זוהי בחירה ראויה. בכל מקרה היית נוטל את הישגיהם, את מידת מצוינותם, את אורך הקריירה שלהם, משווה אותם עם שאר בעלי ההישגים בתחום התיאטרון, מוחא כפיים או מצביע על מוזילה של ועדת הפרס בבחירה.

יכול להיות שכל אחד מבעלי הפרסים ראוי, וברכותיי לכולם. יכול להיות שיש ראויים מהם. אבל ברגע בו בוחרים בשלושה, נראה הדבר כני־ סיון להביא לפשרות, לא לקפח איש, להשאיר את כולם מרוצים. אתה כבר לא עוסק בהישגים לגופם, אלא בהישגים ׳את מי לא רצו להעליב ולמה. הגיע הזמן — אם מישהו מעוניין שפרס ישראל יהיה אמנם בעל ערך — שיעסקו בו ביתר רצינות. זה מגיע לפרס, לאלה שזכו בו בעבר ולאלה שיזכו בו בעתיד.

פשוט לא ייאמן

זכרונות נעימים מחייבים להתייחס למה שקורה

מאת ציונה שמשי

"אמני ישראל מציירים ת־ נ"ך" בבית התנ"ך בתל אביב.

לפעמים נדמה לי שאת ישו הרגו סוחרי המזכרות כדי שתהיה סחורה. ביקור בבית התנ"ך משאיר רושם דומה, למרות שאת התנ"ך יהיה קצת יותר קשה להסיל. הכרונות נעי־ מים מהבית שהיה מוזיאון נעורינו, ואולם לקונצרטים השבועיים מחיי־ בים אותי להתייחס למה שקורה שם.

הבית הקרוי היום "בית התנ"ך" מעוצב בסגנון שוק מהמרקש. יצירות אמנות שהקשר ביניהן לבין התנ"ך והאמנות היום אינו נראה לעין, תלויות על הקירות תחת הכותרת ההומורית "אמני ישראל מציירים תנ"ך". שמונים ואחת עבו־ דות, וכמה תלת־מימדיות. חלק מהיצירות גם קיבלו פרסים. ממי, איך, מה, למה וכמה?

בדפדפת הנייר המתלווה למבצע, מוסבר שזהו מבצע של הקרן לעי־ דוד היצירה האמנותית המקורית על נושאי המקרא על שם מרדכי ברנש־ טיין ז"ל. איש מוזר היה ברנשטיין (מורה), אבל לא עד כדי כך. צריך לראות את זה כדי להאמין. הערה חשובה: הניבוהם הרבה של העוב־ דים מרגשת, אך גם לזה אין כל קשר לאמנות במוסד זה.

יש מבצעים אמנותיים הנתבכים בקול תרועה ויש אחרים המתווספים להם ככה בשקט ומוסיפים קצת מן הקודר אמנות לטובת הנאת הכלל. אמנות טובה יותר אפשר למצוא דווקא לא רחוק מבית התנ"ך הזמני.

אלמנט פיסול נע הפסל צל צבעוני יצרה והרה שך בפינת גינה בשדרות רוטשילד.

חשיבות היצירה בעיקר בהיותה תוכית חיים. קיר גרפי מאריחי קרמיקה עיצב גד אולמן בכניסה לבניין מגדלור. לא גדול, לא חשוב, אבל נעים לעין ומראה שעיצוב גראפי יכול להיות חלק בחיי היום יום.

עכו בת"א

העיר הגדולה מאמצת אל ליבה הרחב את הצגות התיאטרון

אחת הבעיות של הצגות המוע־ לות בעכו, במסגרת הפסטיבאל לתיאטרון אחר, היא למצוא אחר כך את הבימה להעלות עליה את ההצ־ גות שלא במסגרת הפסטיבאל.

הבעיה האמיתית איננה למצוא משכן בתקופה הקצרה אחרי הפס־ טיבאל, בתוך ההתלהבות בעקבות הארוע, אלא בשוך ההתלהבות, ב־ מים האפורים בין עכו לעכו. אבל למה לי להשבית שמחה בתחילתה.

מועדון "צוותא" מאמץ את ההצ־ גות הזוכות במקומות הראשונים: "היות קמות במגרה", "הימנוס" ו"נפט". גם זאת נקודה כאובה למה רק הזוכות שם מקבלות את ההילה של המטרופולין, ומה עם אלה שלא זכו לא מספיק שלא זכו שם, גם קשה להן יותר להציג כאן. גם קפה תיאטרון "הסימטה", המחזה מאחז פרינג' מתמיד ביפו, מארח את "היות" קמות במגרה", "שחקנים", "נפש", "עוף", "ציפור בידי", "רכבת בבואריה", "הימים הנוראים לבועה", "שרה אשה עיקשת" ו"עיתונות פה ושמה". "שרה אשה עיקשת" מתאר־ חת גם בתיאטרון "הספריה" ברמת גן.

ימות המשיח לתיאטרון השוליים בישראל יגיעו כשהצגות מעכו לא תופשנה כיעות בתל אביב, אלא כשבתל אביב יוצרו, בלי כל קשר לפסטיבאל, הצגות "אחרות" המב־ טאות רק את רצון מעליהן להציגן לציבור. אבל זה עוד חזון למועד.

הצגה שלישית

מוסדות התרבות הן עדיין בני ערובה בידי משרד החינוך והתרבות וגם פיהם חסום

בשנת התקציב הנוכחית זוהי כבר ההצגה השלישית של אותו תסריט. ויכוח בין משרד האוצר ומשרד החינוך גורם לעיכוב העברת הכספים למשרד החינוך, ומוסדות התרבות הסמוכים על תקציבו לא מקבלים את שלהם. כך היה במאי, כך היה באוגוסט, וכך קורה גם השנה.

איש לא רוצה לפגוע במוס־ דות התרבות. להיפך. כולם בעדם, כולל שר החינוך והתר־ בות, שתמיד מצהיר שהוא רוצה להגדיל את תקציבי התרבות. הוא בוודאי לא ירשה לפגוע בהם, החודש אף נתן הוראה מפורשת להעביר להם את הכספים. גם אם זה יבוא על חשבון הכספים שצריכים לזרום לרשויות המקו־ מיות לתשלום שכר המורים שם.

אלא מאי? לשר החינוך והתר־ בות יש כוח להצהיר הצהרות פומביות בלבד. אין לו כל כוח הנראה לעין המורגש לכיס, שבאמצעותו יוכל לכסות את ההצהרות בתרומת כספים, כי משרד האוצר הוא שמחזיק את המפתחות לקופה. שר החינוך והתרבות לא פתר את בעיות משרדו עם משרד האוצר, והוא ממשיך להתהדר על הבניק שלו, חלק מהזמן בשלט רחוק מחו"ל. תוצאה המתבשת היא שמשרד החינוך הוא שלא עשה סדר בביתו, למרות כל הוללות הממשלה, וכל עוד לא יעשה סדר כזה אין להצהרות שלו כיסוי.

למוסדות התרבות אין ברירה: הם תלויים בזיכית התרבות במשרד החינוך ובשר החינוך והתרבות המצהיר כל כך יפה לטובתם. הם לא יכולים לפצות פה ולומר: מר נבון, לא מעניין אותנו מה אתה אומר לשר האוצר ומה הוא אומר לך. מה שמעניין אותנו שאתה מדבר יפה, אבל כסף לא יוצא לנו מזה. להיפך, גם את המעט שהיה לנו לא מעבירים לנו, ומי שאחראי זה אתה ולא אף אחד אחר.

אבל את זה הם לא אומרים. הם משבחים את השר והמשרד ושולחים מברקים לראש הממשלה ולשר האוצר ומקווים שבכסף, כמו בפעמים הקודמות יקבלו את הפרוטות העלובות שמקציבה המדינה לתרבות הארץ תשקוט עד לפעם הבאה. שחקני תיאטרון "הבימה" למדו לא מזמן ששביתה לא מניבה פירות רבים. אנשי אמנות הם לא אוזניות ולא מורים. אבל מה שמתסכל זה שאין להם ברירה אלא לשבח את האיש שאחראי למצבם הכספי הרעוע. אפילו את התצאה שבכבשם בריא מהם.

תפריט הקומה השלישית

מקום חדש לשוחרי תרבות ביפו: הרבה תקווה, נאיוויות ורצון טוב

כמו עוף החול, כך גם מקום הנקרא "הקומה השלישית" ביפו. זאת הפעם השלישית, לפחות, שאני מתבשר על פתיחתו מחדש מאז סוף שנות השבעים. אפשר להבין לרוחם של המנתחים הנצחיים: אולם סימ־ פטי בתוך בית ישן, הלל גמיש, ומרווח לכדי ולא גדול מדי שממש מזמין יזמים לעשות בו תיאטרון פרינג'.

שני היזמים הנוכחיים הכירו את המקום לעשר שנים (כתנאים מזכים — הם אומרים), מה שמלמד על אורך הנשימה של תקוותם. הוא רוזמבליג עסק בתיאטרון בדרום אמריקה, בניו יורק ובאנגליה (שם עסק בעיקר בטלוויזיה). בארץ הוא מלמד תיאטרון באוניברסיטת באר־ שבע. לדבריו, הוא נמצא על הבימה מגיל שש, ומצהיר שכוונתו גם למות בתיאטרון. עמיתו רדו דינול־ סקו צעיר בהרבה, בעל נסיון בתיאטרון הקולנוע מרומניה, וכאן בארץ ביים בבית צבי ובבית הספר של ניסן נתיב.

העבר המרגוני של שני היזמים גורם להם לנהל במקום גם בית ספר, לתלמידים ואנשי מקצוע. לדברי רוזמבליג יש לבית הספר כבר שבעים (!) תלמידים במסלול המיועד לאנשי מקצוע, עליו מופקד אבי־ נועם מור־חיים. מור־חיים רק עתה למד שהוא מופקד על התחום הזה, וכל מה שהוא יודע שגם רוזמבליג וגם הוא סבורים שצריך לטפח את האדם שבשחקן ולא את ההיפך.

באולם בן כ־300 המקומות שבר־ חוב יפת 13 מתכוננים היזמים (שוב, לדבריהם המשקיעים היחי־ דים בנושא, ומסוגלים גם לשלם משכורות לשחקנים בזמן החזרות) להשמיע ג'ז בימי רביעי, כשרני גוספינר ואנשי הג'ז בהדרכתו מספקים את המוסיקה, ואילו מסע־ דת "התפריט" הסמוכה תספק את המאכלים והמשקאות לאורחים הי־ שובים סביב שולחנות. בימי חמישי ייועד המקום למוסיקה קאמרית, עליה מופקדת רני ליבנה מהתזמורת הקאמרית הישראלית.

ביום חמישי הקרוב ינגנו שם החלילנית הנרי אייסלר קפשי והד ביטאריסטית אורלי לבן.

בשאר הימים יוקדש המקום לתיאטרון: כל להקה, בין אם זו שעימה עבדו בעלי הבית או זאת שתאושר על ידם מבחוץ, תוכל להציג בימי שישי (שתי הצגות) ובשבת. כל זה בתנאי שהקהל יבוא. כמו שאמר רוזמבליג "אנחנו לא אוהבים לדבר אל הכסאות", ויש כ־300 כסאות. באולם הכניסה תהיה, כמובן, תערוכת ציורים, כי הנסיון מלמד שבעלי אולמות לא אוהבים קירות ריקים באולמות הכניסה לאולמותיהם.

התפריט הקיים בינתיים למקום החדש כולל את "העסקה" על פי ספרו של אהרון מגד, בבימויו של רדו דינולסקו ובעיבודו וביצועו של איציק שוורץ, "העלמה יוליה" מאת סטרינדברג בעיבודו ובבימויו של רוזמבליג עצמו, עם לורה סתר, דינה גולן ויואל ליבה, "עור" של עוגלה שמיר שהוצג במסגרת התחרותית בפסטיבאל עכו ו"אחרי הגשר" השנתי" בבימויו של משה קליין, שהוצג בעכו מחוץ לתחרות.

כל מי שבא במגע עם רוזמבליג ודינולסקו לא יכול היה שלא להתרשם מההתלהבות והנאיביות מ־ שהן (בעיקר של הראשון), והם מציעים גם מסעדה טובה במחירים סבירים ("התפריט" הסמוך) וגם מגרש חניה מואר ושמור, מה שמה־ ווה פיתוי בפני עצמו לבוא ליפו. למסעדה ולתיאטרון החדש יש רישוי ניהול עסק מטעם העירייה. כמו כל דבר בעת מסיבת עיתונאים מקדימה, גם זה נראה מבטיח וראוי לעידוד. ככלות הכל למה שביפו יהיו רק מועדוני לילה ביזרויים ולא מוסדות תרבותיים?

ברהמס בחיפה

מאת יצחק ברום

קונצרט פתיחת העונה של התזמורת הסימפונית חיפה. מנצח: סטנלי ספרבר. סולנים: גילה ירדן — סופרן; ירון ויגדמילר — באריטון. בתכנית: הפתיחה הטראגית והרקוויאם הגרמני של ברהמס.

הנהלת התזמורת הסימפונית חי־ פה השקיעה מאמצים רבים על מנת לפתוח את העונה החדשה בתנופה גדולה. נעשתה עבודת פרסום נר־ חבת והתוצאות לא איחרו לבוא. כל הכרטיסים לשתי סדרות המנויים נמכרו מראש ובאי הקונצרטים מילאו את אולם האודיטוריום עד אפס מקום.

אך כדי להיות "על המפה" תצטרך התזמורת למצוא תשובה לכמה בעיות בתחום האמנותי, לשקוד על שיפור הרמה ועל איכות הנגינה, להילחם בשיגרה ולשאוף תמיד לביצועים טובים יותר. מוקדם לומר אם אכן הקונצרט הראשון מצביע בצורה ברורה לכיוון הזה.

המנצח, סטנלי ספרבר, שהוכיח את עצמו בעונה הקודמת כתורם רבות לקידום התזמורת, כמנהלה האמנותי, לא רצה להסתכן בקונצרט הפתיחה ובחר בתכנית המורכבת משתי יצירות של ברהמס, מלחין שאין עוררין על גדולתו וחשיבותו.

לאורך הקונצרט, שהיה כולו בפה מלוה, נשמר הקו הזהיר בו נקט. הוא לא חרג מן הטמפי המקובלים. הפר־ סוק והדינאמיקה היו בדיוק בהתאם למצופה, להוציא כמה קטעים בר־ קיאנו, בהם הירשה לעצמו פירוש אישי יותר. אם מקומות מסויימים בפתיחה הטראגית לא היו עדיין מעובדים די הצורך, הרי שבקטעים אחרים ביצירה הזאת השיג אפקט דרמטי ראוי לשבח וצליל תזמורתי מלא ואיכותי.

נקודת התורפה הבולטת בקונ־ צרט היתה המקהלה האורחת מריסלהוף. הרקויאם של ברהמס הוא יצירה תובענית לגבי מקהלה וה־150 הזמרים מריסלהוף לא יכלו להתמודד איתה, חבל שהם לקחו על עצמם משימה קשה מדי עבורם ועבור שתזמורת חיפה נתנה יד לביצוע יומרני כזה, שכל מקהלה מקצועית רצינית בארץ היתה עומדת בו בכבוד רב יותר. השירה לקתה באיכות הפקת הקול, בחוסר איזון (לרעת הגברים) ובבעיות אינ־ טונציה בעיקר ברגיסטר הגבוה של הסופרנים.

נקודות אור בביצוע היו קולו־ תיהם של גילה ירדן ושל ירון ויגד־ מילר. שניהם שרו את תפקידיהם בצורה המרשימה ביותר ובזכותם זכה הקהל לכמה רגעי חסד, בהם הדהדה באולם מוסיקה נפלאה.

רק בלוח העיר!

מהפכה גדולה במודעה הקטנה:

לא מכרת לא שילמת

פרסם עד שתמכור אבל...

אם לא תמכור בתוך חודש - תקבל את כספך בחזרה!

מוכר מכונית? דירה? מחפש עובדים?
עכשיו, בלוח העיר, אתה יכול רק להרויח
כי המבצע החדש של לוח העיר הוא מהפך אמיתי!
אתה משלם 42 ש"ח בלבד (פחות מכל הלוחות האחרים),
ומודעתך תתפרסם שוב ושוב בעתונים:
העיר (העתון הנקרא ביותר בת"א נגוש דן)
וגם ב: הארץ, חדשות וצומת השרון. אבל...
אם אחרי חודש עדיין לא מכרת, כל מה שעליך לעשות הוא
לצלצל למשרדי הלוח, להודיע שלא מכרת,
וכספך יוחזר לך. לוח העיר מוכר מהר. בזאת אנחנו בטוחים, לכן
רק לוח העיר יכול להציע לך הצעה מהפכנית כזו.
עכשיו בלוח העיר - מרויחים בלבד.

לוח העיר

זה עובד!

מודעות מתקבלות בכל משרדי הפרסום ובמשרדי הלוח בטלפון: 03-371261

אורחים ומארחים מקהלתיים

מאת אורי אפשטיין

המקהלה הממלכתית והד מבייתית של ברלין ב־ ניצוחו של כריסטיאן ג־ רובה, בכנסיית "הגואל" בירושלים. בתכנית מדריג־ לים של לאסוס, יצירות בארוקיות כנסייתיות של מונטוורדי, מלכיור פראנק, שיץ, שירים ויוהן כריסטוף באך, יצירות רומנטיות של מנדלסון ומהדורות שיר־עם אימלקיים.

מקהלת הגברים והנערים הזאת נשמעת, כאילו קולותיה המטופחים היטב נבחרו בקפידה על פי יופיים. נוסף למעלות טבעיות אלה ניכרת במקהלה גם מלאכת אימונים יסודית והבנה הבנה לסגנונות המוסיקאליים השונים ולדרישות האינטרפרטציה שלהם.

איזון הקולות והצללתם המלאה והמעוגלת נוצרו כתוצאה ממידה תובענית של פרפקציוניזם, ושקי־ פות המירקם המידבית — אף ביצירות הפוליפוניות הסבוכות ב־ יותר של הבארוק — היא הישג נכבד של דייקנות ושל ניסיון עשיר בהופעות כנסייתיות על הבעיות האקוסטיות הכרוכות בהן.

הישג זה נתאפשר הודות לטמפי מתונים, הנותנים לכל צליל את מלוא המשקל הראוי לו, ומונעים בכך את הטמעתו בצליל שאחריו, ועל ידי פיסוק זהיר, המבהיר את מבנה היצירה.

הטעמות מרגשות אך מוזרות של מילים או אף של הברות מסויי־ מות מעניקות לשירה איכות הבע־ תית, שהיא אמנם פרי של מחשבה תחילה, אך מביאה עימה ביטוי אמוציונאלי, היוצר תחושת מעור־ בות. באופן כזה יכלה אף פוגה מור־ כבת כ"אל תירא" של יוהאן כריס־ טוף באך להגיע לשיא רב רושם של בהירות ושל כוח ביטוי.

מיקומן של קבוצות זמרים בחלק האחורי של הכנסיה לשם הפקתה של זמרת־הד ב"שבחו את אלוהים" של שיץ העיד על תבונתו של המנצח בניצול תנאי האולם. רק בפרקים של מנדלסון התעוררה תחושה של זמרה מאולצת, ששאפה לאיכויות סולניות הזורגות אל מעבר לגבולות יכולתם הקולית הטבעית של נערי המקהלה.

העברת חלקו השני של הקונצרט מתוך הכנסיה אל הצרה הפנימית הישפיה עוד הגבירה את ההנאה מן ההאזנה לשירי העם הגרמניים, שעיבודם נשמע מתוחכם יותר מן המתחייב מצורת שיר־עם.

★

מופע משותף במוזיאון ישראל של המקהלה הד־ ממלכתית והכנסייתית מ־ ברלין בניצוח כריסטיאן גרובה עם מקהלת "אנקור" בניצוח ארנון מרוז. בתכ־ נית שירה כנסייתית בת המאה ה־20 של המלחינים הגרמניים דיסטלר ופפינג ויצירות ישראליות של אר־ ליך, צור ומור־חיים.

את התכניות המלודיות הבלתי צפויות ואת המרקם הפוליפוני המורכב למדי של דיסטלר ופפינג, הכותבים בסגנון מודרניסטי־דיאטוני מתון, השואב השראתו מהיתרמית, שרה המקהלה הגרמנית באינטונציה נקייה למופת, בהיגוי ברור וגם בתחושת הזרות מורגשת. על אף הדיוק המלוטש וחוסר הפשרות, אין הזמרים הצעירים האלה עושים את זמרתם מצוות אנשים מלומדה, ומצוייה בה גם התייחסות רגשית, אם כי מבוקרת, לתכנם של המזמורים. וזהי הסגולה היתודית שבזמרתם.

מקהלת "אנקור" המארחת השמיעה את "שילובים" של מנחם צור בביצוע בכורה. היצירה מתכוונת לשלב צלילים אלקטרוניים בקולות מקהלה הדומים להם, או אף מחקים אותם, בצורת רחשושים, לחשושים, הרהורים, ציוצים, שריקות, הברות חסרות משמעות ועוד אפקטים שהיו נפוצים עם אותות ההיכר של האוואנגארד לשעבר. כיוון שלפי מוסכמות ישראליות אין נוהגים להפעיל מערכות הגברה אלא בעצ־ מות קטלניות בלבד, הפך שילוב הצלילים לעימות בין כוחות בלתי שווים, שבו היתה יד המקהלה על התחתונה.

בהתמקדותה של המקהלה ב־ יצירות מודרניסטיות, שחלקן סבו־ כות וחלקן עטירות אפקטים — "אני שומע" של אורליך ו"מתולות צי־ פורים" של מור־חיים — אפשר היה להתפעל מכשרה המעולה, של השמעת מוסיקה תובענית. בהעדרה של כל יצירה קונבנציונאלית יותר, לגביה קיימים קני מידה ברורים להערכה של הפקת קול ואינטרפר־ טציה מוסיקלית, אי אפשר היה להתרשם מיכולתה בתחומים אלה.

זמרה משותפת של "ישה נוף" מאת בן חיים מפי שתי המקהלות שימשה סיום רב רושם של הערב.

בארוק ורוקוקו

מאת אורנה לנגר

תזמורת רשות השידור ב־ סדרת האדומה, קונצרט מס' 1 באולם הנרי קראון בירושלים. בתכנית: סימפוניות מס' 25 ו־ 101 של היידן, קונצ'רטו ברה מינור לצ'מבלו ותזמורת וקונ־ צ'רטו במי מזור לכינור ותז־ מורת. סולנים: אנלורה אנגרו — צ'מבלו, יגאל טונה — כינור. מנצח: רונלד צורינגבות.

בעיצוב תכנית הסדרה הזאת, של הבריטי רונלד צורינגבות, מורגשת המגמה הדידאקטית להעניק לקהל המנויים של תזמורת רשות השידור מסע היכרות מעמיק יותר עם גדולי הבארוק והרוקוקו, בלי להסתבך יותר על המידה. אין זה פלא שרוב קהל המינויים נוהר לשמוע את הקונצ'ר־ טו ברה מינור של באך, או את סימ־ פוניות "השעון" של היידן. מיוחדת על כן המגמה לדבוק בתצוגת כל הסימפוניות של היידן, על פי סדר כרונולוגי, כולל הפחות מפתיעות והמרתקות מפרי עטו.

הסימפוניה מס' 25 הובחה, כנראה, כמבוא לאחת הקצטות התגיגיות שהיידן הכין ליום הולדתו של הרוזן אסתרהאזי. מעבר למוסיקת טרקלין מבוססת וזריזה קמעה, היתה אמורה להישמע הסימפוניה כסדרת מינו־ אטים מלאי חן, אך לא כך היה בביצוע הכבד של תזמורת רשות השידור.

חן וקלילות, שהם חלק ממאפייני הרוקוקו הוינאי, נעדרו גם מביצוע סימפוניית "השעון". הטמפי שנרם המנצח היו מתונים, אך נמרצים דיים. המוטיווים המסתקפים נשמעו בבידוד על רקע תקתוק השעון בכ־ סונים ובכלי המיתר, והתזמורת ני־ גנה בפרקי הטוטי באדירות מלוב־ דת, אך בבכירות יתרה השומרת בסתירה לאופיו של היידן. המתיחות בכלי הנשיפה בשתי הסימפוניות לקו בהעדר ניקיון, שצרם את האוזן, בעיקר לאור העובדה שאצל היידן תצוגת הפת־ יחה, ממנה שאובים כל נושאי הפרק היא בכלי הנשיפה. רק קטעי הסולו של החלילן נועם בוכמן בפרק השי־ לישי של "השעון" היו נחמה פורתא לאוזן.

החלק המרתק יותר בערב היה יום הולדת שחגגה התזמורת לצ'מבלו החדש מבית היוצר של נייפרט, אותו העניקה לה הצ'מבליסטית האורחת מגרמניה אנלורה אנגרו. אנגרו היא בעלת מקצוע וירטואוזית ומלוטשת, אך כה מרוכזת בנגינתה שהפער בינה לבין התזמורת היה כמעט בלתי ניתן לגישור.

היא בחרה בקצב נמרץ המתאים לביצוע הקונצ'רטו, בו אורגים הסולן והתזמורת ריקמה קונטרפונ־ קטית אחת, אך האנסמבל המצומצם, שליווה אותה לא עמד בקצב זה, והיתה תזורות כמעט בלתי פוסקת. ממנה נעדרה לחלוטין ההקשבה ההדדית. צריך נורינגטון כאשר תבע מהאנסמבל להסתפק בתפקיד של מלווה, אך התזמורת הצנועה לא כל כך הצליחה לנגן באחידות. הנסיה להבליט באורח מגמתי את הרגשים על הפעמה הראשונה בפרק השני יצרה מונוטוניות ופגמה ביכולת ליצור קו מוסיקאלי פתוח.

לשיא של יופי פיוטי הגיע הערב רק בנגינת הקונצ'רטו במי מאז'ור לכינור ותזמורת של באך, בביצוע יגאל טונה. למרות הפתיחה הלא נקייה בתזמורת, ויותר באף יותר קשיבות הדדית והתאמה לקצב הרענן והנמרץ שבחר בו טונה. בצי־ ליל מלא ובוטח מתוך גישה, וביכולת הפגנה וירבראטו עשיר, המאפיינים את נגינתו — שהיו במקומם בקונצ'רטו זה — הצליח הסולן להעביר לקהל את תחושת השגב הרוממות של תפילה כאוכית שמיי־ מית זו.

בכורה ל"גטו" בדנמרק

תיאטרון אודנסה בדנמרק העלה באחרונה את מחזהו של יהושע סובול

מאת אליהו זהבי

ההחלטה להציג את "גטו" נפלה לאחר שכבר היה ידוע, כי המחזה נכשל בשוודיה ובנורווגיה. הכישלון היה קשה: הקהל שם סירב לבוא לראות את ההצגה. התיאטראות בשוודיה ובנורווגיה הטילו את מלאכת הבימוי על בימאים מקר מיים. תיאטרון "אודנסה" הדני העדיף להזמין את הבימאי הישר־ אלי, דני לוין, ואם לשפוט מביקו־ רות נלהבות שפורסמו לאחר הב־ כורה, עשוי התיאטרון להצליח בהימור שנטל על עצמו. קשה כמובן לדעת אם כל 26 ההצגות המתוכננות של "גטו" יצליחו להימ־ כר לקהל. זו היתה נקודת התורפה של הצגות ב"גטו" בגטבורג וב־ אוסלו.

מבקרי התיאטרון הדניים מציגים כמובן את השאלה, אם יש מקום להצגת מחזה על נושא שואת יהודי אירופה, אך מעבר לשאלה זו זכתה ההצגה גם להסכמתם של בעלי המקצוע, וגם לתשואות הקהל בערב הצגת הבכורה. מבקרי התי־ אטרון בדנמרק הביעו דעה חד־ משמעית לגבי הצלחת הבימאי. ה"אקטואלט" כותב: "לוין הצליח להציג בימוי מוהיר". "פוליטיקן": "לוין זכאי לכל הכבוד על המקצוע־ נות בבימוי". גם אלכס כגן, האחראי לצד המוסיקאלי של המחזה זכה להערכה על הסצינות, בהן הופכת טרגדיית העם היהודי למחזמר הכולל סצינות המונים מרשימות.

כצופה ישראלי קשה היה לי להשלים עם סצינה ארוכה (קרוב ל־ 20 דקות) של אורגיה מינית וולגארית, בה קצין האס.אס. קיטל מבצע של משגל עם שחקנית דנית חשופת שדיים וחשופת עכוז, שרק שרוך מסתיר את מבושיה. דנמרק אמנם זכתה למוניטין עולמי בשל מתירנות מינית, אך ספק אם היה מקום לסצינה כזו, במחזה כזה, על בימת תיאטרון "אודנסה". אם ביקש הבימאי להדגיש את התשוקה לחיים בכל עוצמתה דווקא על סף המוות, חייב היה להישמר מלעבור את הגבול הדק שבין רמז סמלי להצגה וולגארית של צפיות עבה ונעצע שדיים חשופים.

הומניסט במשרד החינוך

מאת גילי מנדלר

דוד פור, יו"ר המזכירות הפדגוגית: במסגרת בחינות הבגרות מתחנך התלמיד לקלוע רק את התשובה הנכונה לשאלה הנכונה. אין באפשרותו להביע דעות חריגות

פקיד בכיר במשרד החינוך, הרבה פעם ליו"ר המזכירות הפדגוגית, דוד פור, את הכינוי "שר ייהודי". פקיד אחר הגדיר אותו באוני "אסטרונאוט", בכוונו לכושר הניהול שלו. לעומת זאת, יש תמימות דעים כמעט מלאה באשר לשמע הרעיונות, להומאניזם שלו, להיותו איש חינוך מהסוג ההולך וכלה.

בעיני, דוד פור הוא אחד האנשים השים במשרד החינוך. באחרונה, בעקבות תכנית השינויים במבנה המשרד, שקל להתפטר מתפקידו, אולם חזר בו. זה שנים אחדות, שאני עוקבת אחר עבודתו. עד היום סירב להתראיין. בתחום אחריותו — אחד התפקידים המרתקים במשרד החינוך — ספרי לימוד, תכנות מחשבים, תכני ושיטות לימוד, עיצוב פני בית הספר ולמעשה, עיצוב פני התלמיד.

היכרות על רגל אחת איתו, אפשר לעשות באמצעות דברים שאמר בימים אלה. ביום עיון למפקחים בירושלים, הוא דיבר על בית הספר היעיל והבלתי-יעיל וסיפר על עבודו במנהל בית הספר העליון, האזורי של הקיבוצים המאוחדים(?), ליד גבעת ברנר. "אמרתי להם: ילדים תשוקה. תלמדו תוך כדי משחק, העיקר שתאהבו לבוא לבית הספר", סיפר למפקחים.

"אבל הביקורת, שהרגה אותי היתה שגם התלמידים אמרו: 'אבל כאן לא לומדים. כאן משחקים.' וכך אמרו גם ההורים. כך היה, למשל, אחרי יום נפלא של עשרות פעילויות מאורגנות, בתחומי האמנות ובתחומים אחרים.

שאלתי את התלמידים בסוף היום איך היה, הם אמרו: 'אוא, זה היה נהדר מאוד, אבל היום לא למדנו, לא היו שיעורים'". לטענות בדבר היותו מנהלן גרוע הוא משיב ללא רוגז: "אני לא מעריך דווקא את הכישורים המינהליים-ארגוניים שלי. אני חושב שלא בזה צריכה לבוא לידי ביטוי תרומתי למערכת החינוך. גם כשהייתי מנהל בית ספר, את עיקר זמני, מרצי, מחשבתי, הקדשתי לתחומים הפדגוגיים ולא לנושאים הארגוניים הטכניים. כי בנושאים הללו יש הרבה מאוד אנשים שמוכנים, מסוגלים ורוצים לעשות את זה. אבל בתחום החשיבה הפדגוגית, הראייה, התכנון, עיצוב מדיניות, העלאת רעיונות — ישנם מעטים. אין זה מקרה שרוב האנשים גם במשרד, נוטים לעסוק בכספים, בתקציבים, בארגון מינהל. יש להם כך גם הרגשה של כוח".

"אני לא חולש על תקציבים"

אישיותו ועמדותיו באים לביטוי בפגישותיו עם אנשי חינוך בשטח. "אני בא לביקור בבית ספר. פוגש את המנהל, את הסגל, והמשפט הפתיחה שלי הם כאלה: 'רבותי, אני לא חולש על תקציבים. אם יש לכם בעיות פדגוגיות, אם יש לכם בעיות בתחום החינוך, אז באו נדבר על כך. אני לא יכול לפתור לכם בעיות כמו בניית אולם ספורט ומיתקנים'. ואז קורה משהו מעניין, אישיותי שוקעת. רגעי מבוכה ואחר כך עולות באמת המון בעיות בתחום הלימודים, החינוך והחברתי. הכשרת המורים. וזה תענוג. אני מעדיף לטפל בכך, מאשר בתקציבות, בחוזות, במבנים. אם זה נקרא שאני לא איש מינהל ולא איש מעשה — אני מקבל את זה".

איש לא הגיב על מאמר שפירסם פור ב"הארץ", לפני יותר מחודש, שעסק בצורך בביטול הדרגתי של בחינות הבגרות במתכונתן הקיימת וגיבוש שיטת הערכה צודקת יותר. פור ביקר בחריפות את השיטה הנוהגת כיום והקובעת למעשה, את דמותו של בית הספר.

פור: האם מערכת זו תוכל לחנך מחשבים(?)

היה זה צעד בלתי שגרתי מצד פקיד ממשלתי, הפונה אל הציבור. וכך כתב בין השאר: "לבחינות הבגרות תפקיד חשוב ביותר בלגיטימציה והקצאה של כוח וסטאטוס... ברוב המדינות השלטונות מעוניינים בשיטת הבחינות הקיימת. היא מאפשרת פיקוח ובקרה על בתי הספר. כך אפשר לפקח על תכני הלימודים, על הנורות הידע, על הערכת ההישגים הלימודיים ועל הערכת בתי הספר".

הסלקציה — כבר במעבר לחטיבת הביניים

עוד כתב: "כושר החיזוי של בחינות הבגרות לגבי ההצלחה בלימודים בעתיד הוא נמוך, והוא הדין לגבי מהימנותם של הציונים. תלמידים לא מעטים, שלא הצליחו בבחינות במתכונת הסלקציה, שנעשתה על ידי בחינות הבגרות, יוצאים מקופחים שלא בצדק. בישראל, תהליך הסלקציה והמיון מתחיל כבר במעבר לחטיבת הביניים, אך במעבר ממנה לחטיבה העליונה, וכל זאת, מתוך שיקולי ההצלחה בבחינות הבגרות. בסוף כיתה י"ב, ייתכן מאוד, שחלק מן התלמידים שנפלו ומוינו למסלולים שאינם מובילים לבחינות הבגרות, יכולים היו להצליח, אילו היו מורשים להיכנס למסלולים אלה."

אף לא מכתב, תגובה אחד הגיע למערכת. "אין ויכוח בארץ. שר התרבות 'אתי'", אמר מי שתרם תרומה מכרעת להגמשה מירבית של הדרישות בבחינות הבגרות, כדי לאפשר ליותר תלמידים להשיג את תעודת הבגרות, הנכספת בעיניהם (לא בעיניו). 1,200 שאלונים, מספר גים שונים, ברמות שונות, תוך מתן כר נרחב לבחירה בתחום האמנויות — זו היתה דרכו להתמודד עם בחינות, שגרמו לו לא צדיקות, לא מרוייקות, לא המשמאות(?).

היום, בלחץ האוניברסיטאות, הודיע שר החינוך על הקשחת הדרישות בבחינות הבגרות, ובתוך זה צמצום מספר השאלונים מ-1200 ל-100. "טוב שגם בצמרת משרד החינוך לא מדברים בקולות. ישנם פוליטיקים. ישנן דיעות שונות", מסביר פור את תרחשתו, נכה המעבר בין דיעותיו לבין מדיניות המשרד. "גם אם אני תוקע לפעמים, בגרונו של מישהו, מבחינת השקפותיי ועמדותיי, וגם אם דיעותי אינן מקובלות — חשוב שהן תישמענה בדיונים ציבוריים, כי גם אם הן מבטאות, היוק מאמצות דיעות אחרות".

"שיטות הבחינות מנציחה הקונפורמיזם"

בקרוב עומד לראות אור ספר על בחינות הבגרות, שכתב לפני כמה שנים, בעת שהותו במכון למדיניות החינוך, באוניברסיטת סטאנפורד, ארה"ב. הוא עשה שם חודשים אחדים, בהלך חופשה מעבודתו במשרד החינוך. פור הוא חבר קיבוץ [illegible], ליד [illegible]. האישיות המתבגרת האידיאלית בעיני [illegible] ... להעמקת מורשת [illegible] במערכת החינוך.

אורח חייו בקיבוץ, עולה בקנה אחד עם התנגדותו לקפיטליזם ולדעתו שיטת הבחינות הקיימת מנציחה אותו. "יש שווים ושווים פחות. יש עליונים ויש תחתונים. מי במעבר השליטה אחר התנאים זו ההשכלה הגבוהה. מי מגיע להשכלה גבוהה זה אחד שנולד במקום טוב, בבית טוב ובתנאים טובים. מי שלא נולד במקום הטוב, צריך לזחול על ארבע, צריך לגלות אומץ וחוזק מאוד, כדי להתגבר על קשיים אדירים ולהגיע לצמרת. "השיטה המשרתת את המטרות להשכלה גבוהה, קובעת שאחוז המצליחים לא יהיה גבוה מדי, אלא נמוך, מפני שהאוניברסיטאות מסוגלות לקלוט רק 14 אלף תלמידים בשנה.

"בכיתות י"ב לומדים קרוב ל-60 אלף תלמידים. ברור שהם זקוקים לשיטה, שתבהיר להם את הטובים ביותר למטרות שלהם ואני לא מתעלם מהצרכים שלהם. מה פירוש 'הטובים ביותר'? אלה שמצליחים במתמטיקה ובאנגלית? ניקח את הפקולטה היוקרתית ביותר — בית הספר לרפואה. לוקחים רק מצטיינים במקצועות ריאליים להיות הרופאים שלנו. למה לא לקחת תלמיד שמצטיין בבחינות בגרות בספרות, בדרמה של 5 יחידות? הרופא הטוב צריך להיות מוכשר. איש מקצוע, אבל הוא גם צריך להיות בריאות, במובן זה שיש לו השכלה הומניסטית רחבה. כללית יותר. שהוא מבין לא רק כיצד מתפקד הלב או הכבד, אלא כיצד מתפקד החולה הבריאות."

חינוך לקונפורמיזם

"עוד דבר אחד מנציחה השיטה, היא מחנכת לקונבנציונאליות. לציינות. לקונפורמיזם של התלמידים. איך בנוי השאלות בבחינות הבגרות? הוא בנוי כך שאתה צריך להשיב מה נכון ומה לא נכון. אין אפשרות במסגרת הבחינות הקיימות, להביע דיעות חריגות, שונות. התלמיד מתחנך רק לקלוע את התשובה לשאלה הנכונה. הוא מתוכנת כך, שלהיות תלמיד טוב פירושו להשיב את התשובות הצפויות, הנכונות, על השאלות של המורה. כלום מערכת כזו תוכל לחנך מחשבים(?)."

לאיש לא אכפת. לפני שבועות אחדים, הגיעו ללשכתו, במשרד החינוך בירושלים, תלמידי כיתה י"א, מבית ספר עירוני יודע. הם כתבו עבודה עצמית בנושאים פוליטיים, "המעורבות הפוליטית של הנערים בחברה הישראלית" והשנית "זית המדינה". הכוונת העצמה של העבודה שהשקיעו ריגשה אותו. פעמים אחדות שאל אותם אם יתוגמלו על העבודה, בציון בתעודת הבגרות. הם השיבו בשלילה.

"זו היתה בשבילי הוכחה נוספת, שאם אנחנו מצליחים להדליק תלמידים בנושאים מעניינים, אין צורך בהקצבת שעות והדיונון ובשכר. הם עוברים. הילדים האלה הקדישו לעבודה הזאת, עשרות שעות. היה להם סיפוק אדיר הם למדו המון. מה שמעניין הוא, שהם לא הסתפקו בתכובות מדויים ולא רצו שבית הספר יתקשט בכותרת האלה, בהישג של העבודה. הם טענו שבית הספר לא סייע להם כמאמצם, לא העמיד לרשותם מדריך ורק איפשר להם לכתוב את העבודה, הם, כמו כל אחד, היו זקוקים לתגובה."

תכנון זה לא בושה

למרות שקשה להבחין יש עליית מחירים

מאת צבי זרחיה

אין חולק על ההישגים שרשמו לזכותם, בשנה האחרונה, מעצבי המדיניות הכלכלית. השינוי הדרמטי של מעבר מרמת אינפלציה בת מאות אחוזים ויותר, לקצב של כ-20 אחוז בשנה ניכר בכל בית בישראל, ובכל גוף עסקי. כגודל השבר, שנבע ברגע האחרון, כך גם גודל ההישג, של מי שהיו מופקדים על המערכת. נכון, היו גורמים חיצוניים, ש"שיחקו לידינו" בשוק העולמי, אבל, אלו הם הסברים שלאחר מעשה, ואין בכוחם להפחית מההצלחה.

דומה שמקבלי ההחלטות עצמם, הופתעו משיעור ההצלחה, שיכלו לזקוף לזכותם בתחום הכלכלי, הם מבקשים לחזור ולהתרפק עליה עוד ועוד. גם בשעה שהתנאים השתנו, מצביעים על ההמשך, במהלכים מתקנים, כדי לשמר את ההישג.

נראה שבצמרת מתנהלים העסקים ברפיון מסוים. "יש יציבות", "אין צורך במהלכים חופזים", "המשק יזהון מאליו" וכיוצא באלו התבטאויות, רווחות, היום בסמורונות הכלכליים, אלא גורמי הייצור, השיווק, המסחר והפיננסים בכלכלה הישראלית, אינם עוסקים בסיסמאות ובהישגים, אלא במספרים הבראיגים.

* יציבות המחירים — זו אולי נשמרת, ב"גדול", אבל בחיי היום יום, יודע כל מי שנכנס לסופרמרקט או לחנות מכולת, שהיום הוא משלם יותר, עבור אותו סל מצרכים, מאשר לפני חצי שנה. לפני הפעלת התוכנית הכלכלית היה קשה לעקוב אחר השתנות המחירים, בגלל מהירות המירוץ שלהם כלפי מעלה. גם היום קשה להבחין בהשתנות המחירים, משום שהדבר נעשה באיטיות. שעון המחירים הרושם, של משרד התעשייה, בתשדירי השירות בטלוויזיה, לא נעצר בתנועתו. אולי קשה להבחין בתקתוקו אבל התוצאה אינה משתנה והתוצאה היא שהמחירים עולים, לאט ובבטחה.

ושוב "יסבירו"

מדד המחירים של חודש ספטמבר, שעלה ב-1.9 אחוזים היה מדד עם הרבה הסברים. גם מדד חודש אוקטובר, שיפורסם בעוד כשבועיים, יהיה גבוה יחסית (מעל 2.5 אחוזים) ושוב "יסבירו".

* העלייה בצריכה והגידול ביבוא, הוסברו אף הם על ידי מעצבי התוכנית הכלכלית. על פי ניתוחים אלה, שמנפיק משרד האוצר, ביצוא ... המשק פשוט משלים את החסר, לרמה "הנורמלית" שהוא נזקק לה, לאחר ההתכווצות החריפה, בשנת 85', בעקבות הפעלת התוכנית הכלכלית.

ההסברים שיתנו אף כללו מעין מיפרטים טכניים, לגבי "משק החירים" של מוצרי צריכה בני קיימא, דוגמת טלוויזיות ומכוניות, שקשה, דווקא, הגיע זמן החלפתם לאחר שהתבלו. את ההתמוטטות הרכושית לוזה הם הפריע האקורד הבודד של הפלאה בריבית, עליה הודיעו האוצר ובנק ישראל, כדי לבלום את הגידול באשראי הבנקאי קצר המועד, התורם את חלקו לעלייה המהירה מדי בביקושים המקומיים ולגידול של המלאים. הגידול בצריכה, הוא ויהני, לצורך חידוש מלאים, מרוע, בשקט, מכבים למנועה.

הקיצוץ אינו מתבצע

* הקיצוץ מתקציב — באוצר הם מלהיכים את העובדה שהקיצוץ בסך 320 מיליון ש"ח, עליו החליטה הממשלה לפני כחודשיים, אינו מתבצע. שכן, מרבית המשרדים, ובעיקר המשרדים הבעייתיים — ביטחון, חינוך, עבודה ורווחה ובריאות, מתנגדים לביצוע הקיצוץ. יתר על כן, משרד הביטחון עוד תובע תוספת של 225 מיליון ש"ח.

שר האוצר דן בימים אלה בהצעת תקציב המדינה לשנת 87'. עדיין לא ברור כיצד מתכוון האוצר לאכוף את הצעת הקיצוץ הראשונה, וכבר שבוע היריעות על הכוונה להטיל מיסוי על קצבאות הזיקנה ולהטיל אגרת חינוך.

* המלצות ועדת ארנס-הורביץ לצמצום הסקטור הציבורי אינן מיושמות. ועדה זו הולכה להתנבנת, לאחר שהשרים המתנגדים להחלטה כמו שר החינוך יצחק נבון, עיצרו עליהן בממשלה הכה.

* בתחום השכר, קשה למצוא מי באמת אוחז את האמת. בשכר של המגזר הציבורי, כך פורסם תחילה, בשמירה היציבות הוזינית כל כך. לא היו תוספות שכר... אולי קצת.

ורץ מזה גם פורסם, כי כל העובדים, ללא יוצא מהכלל, הועלו בדרגה אחת. אחר כך, אמרו כי ההעלאה תהיה בשתי דרגות אך תתפרס על פני שנתיים. אז מי באמת יודע אילו תוספות קיבלו במגזר הציבורי?

בחזית השכר בסקטור העסקי נתנו לאחרונה עובדי בל"ל את הטון. הם מתנגדים לפער כל כך גדול בשכר בין בכירי הבנק לביניהם. "שיקבעו לבכירים" זעקו ועדי העובדים, הוכיחו תוצאות, בצורת תוספת שכר של 6 אחוז שתינתן גם לכלל עובדי המערכת הבנקאית. בנוסף לכך יהיו העובדים זכאים גם להלוואות, צמודות ללא ריבית בגובה של עד 3,000 ש"ח.

ימי התכנון של תקציב השנה הבאה ודיוני ההתערבות שמקיים רה"מ שמיר בנושאים הכלכליים, יאפשרו מן הסתם לקובעי המדיניות לסכם תיקוני מסלול. לא תהיה בכך בושה.

תיק תיירות

אילת לפני עידן חדש

התכנית לבנייתו של נמל תעופה חדש באיזור נכנסה להילוך ראשון

מאת זוהר בלומנקרנץ

קו התעופה החדש של חברת "אל על" לנתב"ג-אילת שנוסד באמצע השבוע מהווה את תחילתו של עידן חדש בתנועת התיירות לאילת. מטוס הבואינג 767 בן 224 מושבים יבצע לבינ, במשך 22 השבתות הקרובים של עונת תיירות החורף, 172 טיסות לעיר הנמל הדרומית וישא על סיפונו באותה תקופה כ-15 אלף נוסעים.

המוביל הלאומי מצטרף למאמץ השיווקי של עידוד תנועת תיירות לאילת, כאשר לדברי ראש עיריית אילת, רפי הוכמן, רק בחודש נובמבר הנוכחי צפויות להתבצע 68 טיסות בין-לאומיות ישירות לעיר, גם על ידי חברות תעופה שכר אחרות. זאת, לעומת 52 טיסות בחודש המקביל אשתקד. בעובדה זו יש להצביע על גידול של כ-25 אחוז בתנועת התיירות לאילת.

לדברי מנכ"ל חברת "אל על", רפי הר לב, נמנעה עד היום החברה מלהיכנס לפעילות מסוג זה עד היום, כיוון "שמאז חזרנו לפעילות אנו הולכים בדרך מאוד זהירה ולא עושים צעדים בלי סיכון, אלא מעשים נועזים עם מעט סיכון."

למעשה החלה החברה בפעילות הטיסות לאילת עוד לפני שלוש שנים, אולם לא במתכונת המורחבת של השנה הזו. אז ביצעה החברה "טיסות איסוף" של נוסעים מיעדים שונים באירופה ניסיון שלא הוכיח עצמו, לדברי המנכ"ל, בשנה שעברה.

היום פועלת החברה, לדברי הר לב, בשלושה נתיבים מקבילים: טיסות ישירות בין אירופה לאילת, טיסות ישירות עם חניית ביניים בנתב"ג וטיסות מנתב"ג לאילת במטוסים קטנים יותר, לאחר שהנוסעים הגיעו מיעדים שונים באירופה לישראל גם באמצעות טיסות שכר.

לדברי מנכ"ל חברת "אל על" הצלחתו של קו הטיסה הסדיר מלונדון לאילת תסלול את הדרך להפעלת מתכונת דומה של טיסות ישירות מיעדים נוספים באירופה — דוגמת פאריס וציריך.

הטיסה הסדירה הראשונה מלונדון לאילת, בשבוע שעבר, הביאה איתה 120 נוסעים. בדרך חזרה יצאו מאילת שמונה נוסעים בלבד השאר טסו מנתב"ג.

בבריטניה משווקת חברת "אל על" חבילות סיור לאילת, הכוללות טיסה ובתי מלון ל-7 ימים ב-269 ליש"ט. לנוסעי החברה בארה"ב משווקת "אל על", באמצעות סוכנים, חבילות נופש לאילת ב-180 דולר. חבילות אלה כוללות טיסות מנתב"ג לאילת וחזרה ובתי מלון לשלושה לילות.

תוכניותו של שר התחבורה, חיים קורפו לבנות נמל התעופה הקיים באילת לאחר התגים, ... הצעדים המעשיים הראשונים השבוע (ישיבתה הראשונה של הועדה המקצועית, בראשותו של מנכ"ל רשות שדות התעופה צבי גב איל) סוללים את הדרך לפיתוח מרחיק לכת עוד יותר של תנועת התיירות לאילת.

על פי התכנון אמור השדה הבינלאומי החדש להתחיל לפעול בעוד כשנתיים. על שטח הקרקע של השדה הנוכחי שיפונה ממתקניו, יוקמו בתי מלון שיתנו תוספת חדרים משמעותית לעיר. לדברי מנכ"ל חברת "אל על" יאפשר נמל התעופה באתרו החדש לקלוט מטוסים מסוג בואינג 747, מטוסים אלה ניתן להסב למטוסי קומבי שישמשו נוסעים ומטענים כאחד.

לדבריו, אם אכן יתפתחו הדברים בתואם לתוכניות ולתחזיות, ניתן יהיה להגיע למצב בו מטוס אחד של המוביל הלאומי יהיה מוקדש לאילת.

"כל יום יהיה מטוס בין אילת ליעד מסוים," אמר. "אם אכן יכון שלום כולל באיזור והשילוב של מצרים, ישראל וירדן יהיה לחבילה אחת של תנועת תיירות, יוכל בהחלט, לדבריו, שדה התעופה הבינלאומי באתר החדש לשמש מנוף לקידום הנושא.

תוכניות ההצטיידות של חברת "אל על" הם, לדברי הר לב, עד שנת 2005, בהיתוכים של חמש שנים. ואולם, הוא מקווה, כי כל התוכניות יתממשו "הרבה קודם לכן".

סוכני תיירות-מלונאים: מו"מ על הסדר תשלומים חדש

נציגי הנהלות איגוד סוכני התיירות, נבנבת לישראל והתאחדות המלונות נפגשו באחרונה, בניסיון ראשון ליישב את המחלוקת שהתגלעה ביניהם בנושא חידוש הסדר התשלומים בין שני המגזרים ומתן הנחות על תשלומים מראש, לקראת השנה הבאה. זאת, בעקבות הודעתה של התאחדות המלונות, לפיה אין בכוונתה לכלול בהסדר התשלומים החדש בין שני המגזרים, מתן הנחות על תשלומים בשיעורים הקיימים בהסדר הנוכחי האמור לפוג ב-31 בדצמבר.

הפגישה התנהלה "ברוח טובה" בהגדרת אחדים מהמשתתפים בה. נציגי שני הצדדים הציגו את עמדותיהם וסיכמו לשוב ולהיפגש בעוד כשבועיים להמשך דיונים אופראטיביים, בהם יידונו נושאי ההנחות ומתן האשראי.

נציגי ההנהלות של שני הגופים הסכימו, כי יש לחפש דרכים משותפות לפיתוח תנועת תיירות לישראל, כאשר הסדר התשלומים משמש מכשיר. אולם למרות ההבנה והרוח הטובה, ששררה בפגישה הראשונה, צפוי עדיין משא ומתן קשה וממושך עם לא מעט משברים בדרך, כיוון שהצדדים מחושים, בשלב זה, בריצום שלא לוותר על עמדותיהם.

עמדות אלה מתורגמות באופן ישיר לסכומי כסף. יש לזכור, כי הפגישה הראשונה מהשבוע שעבר התקיימה, לאחר שמנכ"ל התאחדות המלונות יעקב אבינען, הודיע בכתב לאיגוד סוכני התיירות, כי אין בכוונת ארגונו לחדש את הסכם התשלומים הקיים בין שני המגזרים וכי המלונאים מוכנים להיכנס למשא ומתן על הסכם חדש.

עוד כתב, כי המלונאים אף לא מתכוונים להמשיך, במסגרת הסדר התשלומים החדש, במתן הנחות על תשלומים במזומן ובמועד קצוב. על פי ההסכם הקיים ניתנת הנחה של 3.25 אחוזים לסוכני תיירות, המשלמים את הזמנותם מראש לבתי המלון (לפני כניסת קבוצות התיירים מחו"ל למלון) והנחה בסך 2.5 אחוזים לסוכני תיירות הפורעים את הזמנותיהם בתוך שבועיים ממועד פרעונו. (עבור השכבות שמועד פרעונן חל בין ה-1 ל-15 בחודש עד ה-24 לאותו חודש ועבור שהייה, שחלה בין ה-16 ל-31 בחודש עד ה-8 לחודש הבא).

נציג המלונאים ביקש במכתבו מנציגי סוכני התיירות לקחת עובדה זו בחשבון בתחשיביהם למחיר חבילות הסיור ארצה.

בתגובה דחה בכתב יו"ר הנהלת איגוד סוכני התיירות, רודולף שמואלי, את "התנאי המוקדם" הבאים את הסכמת המגזר להיכנס למשא ומתן ברוח טובה. לעמדת איגוד סוכני התיירות, בהצעו כבר תחשיבי חבילות הסיור החדשות בהתאם להסדר התשלומים הקיים ואף הועבר לחו"ל, היתה הבנה, כי הסדר התשלומים שנחתם לשנה אחת, יחודש באופן מאוכד לשנה אחת נוספת. אחת מההצעות החדשות שהועלו בפגישה הראשונה התייחסה לביטול הסדר הצמדת תמורת הגרלת מועד האשראי של המלונאים לסוכני התיירות.

אין רישיון לשתיים מהסוכנויות לתיירות פנים בחיפה

משרד התיירות הורה לשני משרדי נסיעות, המתעסקים בתנועת תיירות פנים בחיפה "להפסיק כל פעילות" בנושא זה. זו הפעם הראשונה בה מפעיל, למעשה, הממונה על רישוי לסוכנויות נסיעות, במשרד הממשלתי, שאול בהירי, את סמכותו מכוח התקנות החדשות המתייחסות למתן רישוי לסוכנויות לעסוק בתיירות פנים. הממונה במשרד התיירות הזהיר את הסוכנויות ה. ק. ל. מרחוב נורדאו 8 ו"נופש ישראלי", מרחוב הרצל 40 בחיפה, כי אי עמידה בדרישה להפסקת פעילות תביא לנקיטת צעדים כנגדן על ידי הרשות המוסמכת.

פניית הממונה באה לאחר שהוועדה המקצועית לרישוי סוכנויות לנופש ותיירות פנים, החליטה שלא להמליץ לפני הרשות המוסמכת על מתן רשיונות לסוכנויות אלה.

מנכ"ל חברת ה. ק. ל. דוד וייל, דוחה את טענת משרד התיירות, כאילו אין הוא עומד בתנאי האמינות הכלכליים.

לדבריו, יש ביכולתו לעמוד בכל התנאים החדשים, כולל המצאת ערבויות כספיות מתאימות. לדברי וייל, יערער על הוראת הממונה במשרד התיירות ואף יפנה במקרה הצורך לבית הדין הגבוה לצדק. את תגובתו של מנכ"ל חברת "נופש ישראלי" ליאון בן מרג'י לא ניתן היה להשיג. במספר הטלפון של המשרד לא באה כל תשובה.

פיתוח תיירות בעמק ובבקעה

לראשונה מונתה גם ועדת היגוי להכנת תכנית לפיתוח תיירות בעמק הירדן ובבקעת בית שאן. על ועדת ההיגוי, שמונתה על ידי שר התיירות אברהם שריר, יהיה להכין תכנית, כדי ליצור באיזור מסלול תיירות שיוכר ויאומץ על ידי גורמי התיירות השונים. כן התבקשה ועדת ההיגוי לתכנן מערך שיווקי-ארגוני לתיירות הפנים וחוץ ונופש לעמק הירדן ובקעת בית שאן.

חברי ועדת ההיגוי הנרשה יהיה עוזי ניב — יועץ כללי, חנוך צימבר — מהנדס אזורי, נציגי משרד האדריכלים רבסאשכול, יו"ר המועצה גלבוע, אברהם יודי ובציג המועצה האזורית בית שאן — אהרון גורן.

ארכיאולוגיה / יהודה אריאל

תל אבו הואם: נסתם הגולל

בעת ששורות אלו יראו אור, כבר לא יהיה זכר לחפירותיה של ג'קלין בלנסי, מבית-הספר הצרפתי לארכיאולוגיה בירושלים, העושה זה שנים בחשיפת חיפה הקדומה בין הים ובין שפך הקישון. ה-9 בנובמבר נקבע על-ידי חברת החשמל כיום שבו יש להחזיר את שטח החפירה בתל-אבו-הואם, כמו שהיה לפני החפירה, כדי להכשירו למגרש חניה. ב-16, בפברואר השנה הקרובה חולק ניכר של רשימה לנושא כאשב זה. כלומר במקום המשך חפירת חיפה הקדומה, שימורה והצגתה כמוקד תיירותי ולימודי-חווייתי לילדי חיפה, הפך האתר למגרש חנייה למכוניות המוחזקות של חברת החשמל. כך חייבת תרבות קדומה ומיוחדת לפנות מקומה לקידמה, כאשר זו לא מסוגלת למצוא לעצמה פתרון אחר.

החפירות באתר מבוצעות בתקציב של ממשלת צרפת ובעזרתם של מתנדבים ישראלים מחיפה ויקנעם, לאחר שהסטודנטים מחו"ל לארץ עזבו. אמרה בלנסי: תחילה חשבנו שמצאנו עיירת דייגים קדומה בלשון החוף בין שפך הקישון ובין הסמרק. עתה למדנו לדעת שמדובר בעיר נמל קדומה בשטח של כ-40 דונם. מצאנו באתר עיר תחתית ונמל, גם אם בים שהיה קיים. באתר נתגלו עד כה כל השכבות עד לתקופה הכנענית התיכונה הרבה מאוד חרסים וכלים מיבוא קפריסאי, מיוון ומסוריה. כעת עלי לחסל את האתר בעזרת ציוד כבד שעירית חיפה מעמידה לרשותנו.

מנהל אגף העתיקות אבי איתן שנתבקש לאשר שאכן אין מנוס מלחסל את האתר, הגיב השלולת השיבה ורישיון החפירה עם מועדים קבועים ולוח זמנים שקיבלו על עצמם. בהגיע המועד עליהם לכסות את השטח ולהחזירו לחברת החשמל שהיא בעלת הקרקע. חוק העתיקות קובע שאין כוונה לרשת הולות, אלא בהסדר עם בעל הקרקע. מר איתן אישר אשר כתבנו בעבר שהאתר היה מוכרז עוד מימי המנדט כנוגן הכרזתו בוטלה על ידי אגף העתיקות לפני עשרות שנים. מאז הוא נשאר אתר עתיקות שבהתאם לחוק אסור לבנות עליו. האם התקנת מגרש חנייה איננה סלילה?

כספת, מקוואות וקוביות

המחלקה לתרבות של עיריית ירושלים פתחה בסדרת הרצאות על נושא הארכיאולוגיה בבית העם כשר הנושא המרכזי הוא — חפירות בירושלים. ההרצאה הראשונה היתה על חפירות ליד הר הבית מפי מאיר בן-דב. אף שהנושא אינו חדש, בכל זאת ניתן היה לשמוע שוב דברים חדשים על השטח, בו מצויים 25 שכבות בתוך של שטח משמעי, בעומק כ-50 מטר. או כפי שסיכם זאת המרצה: 2500 שנה משלמה ועד שלמה, כלומר, משלמה המלך ועד סולימן הגדול. בשטח נמצאו כ-25,000 מטבעות, מתן כ-22,000 ביזנטיות, מהתקופה האינפלציונית, שבה הכסף איבד את ערכו ולא היה כדאי אפילו להתכופף ולהרימו מהארץ. בבתים רבים נמצאו כספות בנויות מתחת לרצפת החדרים — "הכסף בלטה". הכספות היו ריקות כי החיילים הרומאים ביקשו כל בית וידעו על הכספות. הדיירים בכל זאת השאירו מטמונים בכתלים או מתחת לרצפה. באחד המקרים נמצא פועל שעבד בחפירות, מטמון וגנבו. לאחר שנמצא הוא כלל 24 שקלים שביניהם היה כנראה שקל משנת ה' למרד — היקר מכל.

את דבר הימצאותם של הרבה מקוואות טהרה, לעתים עד חמישה מקוואות בבית אחד, מסביר בן-דב בכך שרבבות עולי הרגל שבאו בחג לירושלים היו חייבים להיטהר בטבילה בטרם יעלו להר הבית. היכן ישנה עיר המקבלת מספר אורחים העולה על מספר התושבים? בדיקת טיח המקוואות הוכיח שהקדמונים השתמשו בשמן זית שהוכנס לתוך הטיט והסיד כדי לאטום את קירות המקווה. בתוך המקוואות ובורות המים נמצא מספר רב של כלי בהנה שלמים. לאו דווקא כלי שאיבת מים, אלא כלי-בית שימושיים. המרצה העלה מחשבה, שהתושבים בטרם כיבוש ירושלים זרקו את כליהם לתוך בורות מים כדי שלא יילקחו ע"י הכובשים וכדי למצוא אותם כשישובו.

בדרך אגב סיפר על כ-90 קוביות משחק שנמצאו בשטח, כולן עם העיניים המקובלות מאחד עד שש. זאת למרות שהיה קיים איסור לשחק בקוביה. המפתיע הוא שגם לקוביה האסורה, יש קשר למספר המקודש שבע. האם כבר עמדו על כך קודם לכן, שבכל הקוביות מגיעים הצדדים הנגדיים לסך הכל שבע: 6+1, 5+2, 4+3.

דו"ח החפירות הראשון על דרום הר הבית היה צריך להופיע לפני שנים רבות לאחר שפרופ' בנימין מזר פרש מהחפירות אלה. לפני כחמש שנים הצביע מזר על ארון בחדר עבודתו באוניברסיטה העברית ואמר לי: הנה בתוך הארון ישנו כל החומר לכתיבת הדו"ח. עד היום הוא לא הופיע.

דולמן בתל-אביב

חוקרי הגולן ד"ר. קליר אפשטיין וצבי מעוז, סייעו באחרונה למוזיאון הארץ בתל-אביב, להקים דולמן מסוג "סגור" בתוך שטח המוזיאון. דולמן זה שונה מהמוצגים שהוצבו באתר בכך שהוא בעל שלוש דפנות מאבני בזלת גדולות ושטוחות וגג קורה באבן גדולה. דולמן זה הועבר מהגולן ושוחזר כפי שהיה באתרו.

עיון בכתבי-עת

לפני זמנים הופיע כרך נוסף של "איזראל אכספלוריישן ג'ורנאל" המופיע מטעם החברה לחקירת ארץ ישראל ועתיקותיה, האוניברסיטה העברית ואגף העתיקות, לפרסום מחקרים באנגלית ולהפצתם ברחבי תבל. פרופ' י. שילה כתב על הבולות שנמצאו בעיר דוד ופרופ' יוסף נוה על קטע מגילה מקומראן בגודל 58x77 מ"מ עם כתב לא ברור. האם מדובר בתרגילי כתיבה או במסמך רפואי.

האם בעולם העתיק אפילו לפני כ-5000 שנה ידעו על הטיפול בשיניים? על נושא זה הגילוי סתימות בשיניים בצורת חוט ברונזה באורך 2.5 מ"מ כותבים יוסף זיאס, אנתרופולוג באגף העתיקות וקרן נוהרזי מהאוניברסיטה העברית. כן מפרט פרופ' יורם צפריר, מדוע הועברו הנגב, דרום עבר הירדן וסיני מן הפרובינקיה ערביה לפרובינקיה פלשתינה בסוף המאה השלישית לספירה. קצר המצע מלהביא כאן את כל המחקרים שבכרך זה מטעל העסק בהם.

מורשת דרך — מוזיאונים

החוברת ה-15 של מורשת דרך יצאה בימים אלה. המיוחד אותה הפעם הוא שלוש רשימות על מוזיאונים. שונים שמגיעה להם תשומת לב מיוחדת כמו מוזיאון המלך המוזיאון בירדנה. כן מדובר על המוזיאון הפרנציסקני בנצרת שבא לכסות על האכזבה מהמוזיאון בבית הבשורה הפרנציסקנית.

הסמים באים ממקסיקו

על שיתוף הפעולה הצולע בין ארצות הברית ומכסיקו במלחמה בנגע

The New York Times

מיוחד ל"הארץ"

מאת ג'ואל ברינקלי

מקסיקו סיטי

תמריץ הפגישה היה מוכר לג'ון גאווין, אז שגריר ארצות הברית במכסיקו. לפקידים המכסיקאים שנפגש איתם ולנשיא מיגל דה לה מדריד. פעם נוספת, אמרו פקידים אמריקאים, הם חזרו יותר קטעי מידע שבהם משתמעת מעורבותו של פקיד ממשלה מכסיקאי בסחר סמים. אך הפעם, אמרו, הפרשה כוללת גם האשמות נגד בנו של שר בממשלה הממלא תפקיד מרכזי בתכניות המכסיקאיות לביעור הסמים.

על מקרה זה ועל אחרים אמר גאווין בתסכול: "הם נוהגים לומר 'הראו לנו את ההוכחות' אך להראות להם את ההוכחות פירושו גזר דין מוות למקורות שלי".

במשך השנתיים האחרונות הודרים ומתגעים פקידים אמריקאים כי צירפו יותר עדויות על סחר סמים שבו מעורבים כמה פקידים בכירים במשטרת הביטחון של מכסיקו ובמנגנון אינטרפול שם וכן שלושה מושלי מחוזות. טענות אלה הנשמעות באורח מסביבי ופרטי כאחד הפכו להיבט הבעייתי ביותר במחלוקת שבין ממשלות ארצות הברית ומכסיקו. פקידים בשתי המדינות מסכימים כי בעיית הסמים והשחיתות הכרוכה בה מחריפים כמעט מדי יום. חברים רבים בקונגרס האמריקאי נוטים כל כך על מה שהם רואים כאי-שיתוף פעולה מצד מכסיקו, עד כי הוחלו לדבר על עיצומים פוליטיים וכלכליים.

כף אשם

ממשלת מכסיקו אומרת כי נקודת המבט האמריקאית אינה הוגנת. גם אם שליש מכמות ההרואין, הקוקאין והמריחואנה הנצרכים בארצות הברית מיוצרים במכסיקו, או מועברים דרכה, כפי שטוענת ארצות הברית — הרי זה רק משום שהביקוש האמריקאי לסמים כה רב עד שאיכרים נשאבים לתוך עסקי הסמים.

בכל זאת, נכון העובדה שבמערכה נגד הסמים במכסיקו מעורבים אלפי שוטרים ועשרות אלפי חיילים, אמר סגן פרקליט המדינה, לואיס אקסטריו מורנה פאבייס מוראגה: "אין שום מדינה אחרת בעולם העושה כה רבות למען הצעירים בצפון אמריקה. זהו מאבק שיש להעריכו". התובע הכללי סרג'יו גארסיה ראמירז הוסיף: "כואב לי לראות את דברי הביקורת האלה על העבודה העצומה שמבצעים עושים. אני יודע שדעת הקהל בארצות הברית תוהה על השחיתות בארצנו. אני חושש ששחיתות אכן הולכת יד ביד עם סחר סמים. אבל ממשלת מכסיקו איננה מגנה על סוחרי סמים, וגם איננה מתקפלת בפניהם".

אין ספק שהמוקטיקות(?) של סוחרי הסמים מעמידות בפני אלו המבקשים לאכוף את החוק משימה קשה מאוד. קצין אמריקאי המשתתף במאבק בסמים אמר בספטמבר, כשהוא מעיין בצילומים של מסוק שריסס קוטלי הרבה על שתילי מריחואנה במערב מכסיקו שבוע קודם לכן: "אני מקווה שהוא עושה זאת לא יקבל ביקור". לפעמים "מבקרים" סוחרי סמים אצל טייסים המשתתפים בתכנית חיסול הסמים הממומנת ע"י האמריקאים, הסוחרים מאיימים עליהם באמצעות "צילומי הילדים של הטייס שצולמו כאשר הלכו לבית הספר". הפקיד האמריקאי סיפר כי בשנה שעברה אמר לו טייס אחד שהם הציעו לו חמישה מיליון פזות לחודש, על פי השער דאז עשרים אלף דולר, תמורת שיתוף פעולה — והזמנת השרות או ריסוס במים. באותה תקופה, אמר הפקיד, היתה משכורתו של טייס בכיר כ-200 דולר בחודש.

קשיי המאבק

הקשיים ואי ההבנות הסובבים את בעיית הסמים והשחיתות הם המדוות בקנה מידה קטן של הבעיות הדיפלומטיות הגדולות יותר המקשות כל כך על היחסים בין ארצות הברית ומכסיקו. פקידים במכסיקו מבטאים תסכול: "כל פעם שאנו מקבלים מידע או עדות הנוגעים באדם מסויים", אמר גארסיה ראמירז, "פעלנו על פי הנוהג וביקשנו, בצורה רשמית, לקבל את כל הנתונים והעדויות. אנו יכולים לפעול רק על סמך עדויות, לא שמועות", הטעים. "אך כמעט בכל פעם", אמר סמואל דאל וויאר, שהיה יועצו של נשיא מכסיקו בנושאי שחיתות עד לפני שנה, "נפלנו כך למעגל קסמים. למשל ראש הסניף כאן של הסוכנות האמריקאית למלחמה בסמים היה בא אלי ואומר לי שאנשי הקשר שלהם טוענים כי פלוני קשור לסחר הסמים. או היינו שואלים אם הוא יכול לתת לנו כמה פרטים והוא היה אומר — לא, אנחנו לא יכולים בגלל המקורות החסויים. באמירה כזו קשה מאד להבדיל בין שמועות ומציאות". דברי דאל וויאר.

חברי קונגרס וכמה פקידים אמריקאים זעמו על שממשלת מכסיקו לא הגישה תביעות נגד כמה קציני משטרה ופקידים אשר לדברי ארצות הברית היו מעורבים בשחיתות. הדבר נכון במיוחד בפרשת קציני המשטרה אשר היו מעורבים, לפי השמועות, בעינויו של איש המינהל למלחמה בסמים (די-אי-איי), ויקטור קורטז, באוגוסט. וברצח סוכן אחר, אנריקה קאמארנה סלאזר, בשנה שעברה. "אי שיתוף הפעולה המחולש שלהם בפרשת קאמארנה מחריד", אמר ציר בית הנבחרים לורנס סמית, דמוקראט מפלורידה, המשמש כיו"ר כוח המשימה של ועדת החוץ לבילות עסקי הסמים הבינלאומיים. הוא הגיש תיקון לחוק, שהתקבל, על פיו יקוצצו מיליון דולר מהסיוע למלחמה בסמים למכסיקו, השנה, אם האשמים בפרשת קאמארנה וקורטז לא יועמדו לדין ולא יוגשו נגדם תביעות. בספטמבר נערך דיון גלוי בבית הנבחרים האמריקאי על הצעת חוק — שלא התקבלה — שהיו מטילות דמי מכס על יבוא נפט ממכסיקו ועוד עיצומים שהיו עלולים לפגוע קשות בשכנה הדרומית. הכל על שלא העמידה לדין פקידי ממשלה המואשמים, על ידי ארצות הברית, בשחיתות.

מחנות המשפט במכסיקו

בינתיים אומרים במכסיקו סיטי מכסיקאים ואפילו כמה פקידים אמריקאים כי הקונגרס אינו הוגן. "העדר הבנה באשר למערכת הלגאלית שלנו הוא מקור הבלבול", אמר גארסיה ראמירז. "ההליכים במכסיקו שונים מאוד מאשר בארצות הברית. לא פחות מארבעים אנשים עומדים אצלנו למשפט בעניייני סמים. אך במערכת המשפטית שלנו המשפטים נערכים בעיקר בצורה כתובה. הם אינם הדיון המושך אליו קהל ותשומת לב כמו בארצות הברית".

לא לזעזע

פקידים מכסיקאים ואמריקאים אומרים שכמה פקידים בכירים, שעל פי השמועה היו מעורבים בסחר סמים, עזבו בשקט את תפקידיהם. גאווין אמר שמדי פעם הגיבה הממשלה על האשמותיו כלפי מושלים מושחתים במילים הבאות: "בקרוב ייערכו הבחירות והם יהיו מחוץ לתפקיד". כך אנחנו לא מזעזעים את המערכת ואנחנו הרי לא רוצים לזעזע את המערכת. לא כך? כמה מושלים שעל פי הטענה קיבלו שוחד עזבו את תפקידיהם, אמרו פקידים. עם זאת, אמר פקיד הסטייט דיפרטמנט בסכמו את הדיעה השוררת במימשל: "לא זה הוא סוג המאבק הדרוש כדי לשכנע את סוחרי הסמים שהממשלה מתכוונת ברצינות". דאל וויאר הסכים, ומכסיקאים אחרים אמרו שסיבה עיקרית לעזיבתו את תפקידו כיועץ ראשי במערכה למען "ההתחדשות המוסרית" של דה לה מדריד, שהחלה בפירסום רב, היתה שהוא לא האמין כי היא תוקפנית דייה. דאל וויאר עצמו לא היה מוכן לדבר על סיבותיו להתפטרות אך אמר: "מדאיגה אותי המהירות שבה מתפשטת השחיתות בתוך הממשלה. זה האיום הרציני ביותר על הביטחון הלאומי שלנו. אם הממשלה לא תעשה דבר מה בעניין יהרוס הדבר את ארצנו". בדומה לאחרים הוא מאשים גם את ארצות הברית בהתפשטות השחיתות "בשל היצוא הגדול של דולרי סמים אמריקאים לארץ זו".

מאחורי הכרזותיה והצהרות מרבית הפקידים בממשלה המכסיקאית נעוצה האמונה כי מכסיקו היא רק קורבן בעסקי הסמים. מהמבט המכסיקאי כל התכנית נגד נגע הסמים במדינה היא בבחינת טובה גדולה לארצות הברית. "אין אצלנו צרכני סמים", אמר פקיד מכסיקאי העוסק בנושא. "אנחנו יכולים לספור על אצבעות יד אחת את מכורי ההרואין במדינה זו". דו"ח חדש של הסטייט דיפרטמנט אומר כי מכסיקו מוסיפה להיות ספקית ההרואין והמריחואנה הזרה העיקרית של ארצות הברית. אולם התובע הכללי של מכסיקו, הגנרל [illegible] אמר בספטמבר: "הסיבה להיצע" היינו לייצור הסמים הרב במכסיקו — "היא הביקוש וגם אי ידיעת החוק. האיכרים לא יודעים שהדבר אינו ליגאלי".

צבא בחלון ראווה

שירות החובה באיטליה תחת ביקורת ציבורית נוקבת

מאת הולדה ליברנומה

פירנצה

בימי ראשון וחגים יוכלו משפחות חיילי החובה לבקר בכל בסיסי הצבא באיטליה ולהיווכח במו עיניהם איך חיים בניהם בשירות החובה. על "צבא בחלון ראווה" הכריז שר ההגנה הרפובליקני ג'ובאני ספאדוליני, לאחר שקבוצת אמהות של חיילים בשירות חובה דרשו את התפטרותו המיידית על רקע מקרים רבים של התאבדויות, התעללויות, הזנחת חיילים חולים ותנאי חיים קשים בבסיסים. על שולחן הסנאט מונחת הצעתו של שר הביטחון לרפורמה מקיפה בתנאי השירות.

בבוקר יום שני השמונה עשר באוגוסט הגיע לבית החולים הצבאי ברומא סמל שחש ברע. הוא התמוטט שם ומת מהתקף לב. האם עבר אי פעם בדיקת לב? יומיים לאחר מכן נמצא במצב עילפון בתא רכבת, בדרכו מהבסיס לבית החולים בבולוניה, חייל שלקה במחלת שיניים בריות. החייל היה במצב של תת תזונה — האם לא שם לבו לכך רופא הבסיס? מקרי התאבדות מתרבים בחודשים האחרונים בד בבד עם מקרים של פציעה עצמית כדי לזכות בימי אישפוז או בשחרור. בעשרים וחמישה בספטמבר התאבד קלודיו בשל שאילתה בפרלמנט שנגעה בסודרי יום מסע רגלי שערכה יחידה בבסיס שהוא פיקד עליה. באוקטובר האחרון עלה הנושא בראשונה לכותרות העיתונים לאחר התאבדותם של תשעה חיילים, ומאז הוא מעסיק את הפוליטיקאים ואת האזרחים כאחד.

צירוף הפקידות בבסיסים

בבסיסי הצבא האיטלקי, למעט כמה יחידות נבחרות ויחידות צבא הקבע, הולכים הקצינים בערב הביתה וחיילי החובה נשארים בידי מפקדים בדרגות נמוכות. אז פורצות לא אחת תגרות, יש מקרי התעללות בחיילים ועונשים גופניים. זאת על רקע תנאי מגורים שבמרבית בסיסי הצבא המדיר לא שופצו מאז סוף מלחמת העולם השנייה (בדברי שר ההגנה עצמו). אין הסקה, גם בחודשי החורף הקרים, ואין אפשרות להתרחץ כהלכה מדי יום. איכות המזון

ספאדוליני: רפורמה שולית

הירוד אמנם בשפע, גרועה, בבסיסים רבים. החייל רואה בשירות בזבוז של זמן יקר, מה עוד שהאימונים הצבאיים עצמם מוגבלים מאד (למעט ביחידות מיוחדות) ורוב הזמן מוקדש לתחזוקה במטבח ולתרגילי סדר. החייל משתעמם. בערבים אין תנאים חינוך, בידור או ספורט. האוכלוסיה האזרחית בסביבה דוחה את החייל, ולמעשה היתה רוצה בהעברת הבסיס ממקומו, שלא יהיה סמוך אליה.

שירות החובה שהונהג לפני מאה שנה, עם איחודה של איטליה נועד, בין השאר לשמש כור היתוך לעם שמולדתו היתה מפוצלת במשך מאות בשנים. הבדלים אלה בפרט הבדלים תרבותיים קיימים גם כיום והם גורמים חיכוכים, בני טובים ובעלי קשרים נהנים מתנאי שרות מיוחדים הן בבחירת היחידה שבה הם משרתים ומיקומה, הן בהטבות ובשחרורים. מקרה בולט שעלה לכותרות העיתונים באחרונה הוא של בעלה האיטלקי של הנסיכה קרולין ממונאקו שאוכן כאוטומטיכטט ושוחרר לפיכך מהצבא, לנוכח שני ילדים.

הרפורמות במידה

משרד הביטחון חולש על רכוש ששוויו בערך כולל הקרוב לתקציב המדינה אשתקד אף שהתקציב השוטף הוא הנמוך ביותר בקרב כל מדינות אירופה המערבית למעט לוכסמבורג. איטליה שולחת לתמרוני נאט"ו ולחו"ל (למשל בסיני ולבנון) רק חיילים של יחידות נבחרות. הצבא חולה במחלת זקנה, אומרים כאן. רבים מהקצינים הם קשישים ולדברי יו"ר ועדת הביטחון בפרלמנט, הסוציאליסט אלקאמו, מספר הטנקים כמספר הגנרלים.

הרפורמה שמציע השר ספאדוליני נועדה לשפר את חייהם של חיילי החובה, את השירות הרפואי, לרבות הנפשי, ולצמצם את תופעת ההשתמטות משרות חובה מטעמי בריאות. אין בדעתו לגעת בחוק הקיים לפיו אין חובת שירות חלה על כוהני דת ולרבות רבנים, על בני אלמנות וחללי מלחמת העולם והצעירים ששירותו בארצות זרות שאיתן יש לאיטליה הסכמים מיוחדים. "אני מעדיף עשרת אלפים חיילים פחות מאשר מתאבד אחד", אמר השר. כמו כן מדברים על שינוי בקריטריונים הקובעים את שיבוץ החייל ביחידה. למשל שירות בחיל הים ומשך שירות החובה שמונה עשר חודש במקום שנים עשר, נקבע במידה רבה על סמך מקום מגוריו של החייל בעיר והוא. החוק הנוכחי מאפשר שירות אלטרנטיבי במסגרת צבאית, מכבי אש, משמרת המכס והמשטרה הכללית, וגם בשרות אזרחי (אז השרות מוארך לשבעה(?) חודשים).

הרפורמה של ספאדוליני היא לכל הדיעות שולית ונועדה לסתום פרצות ובעיקר לצמצם את הביקורת החריפה נגד משרדו ונגד שירות החובה. בין היתר הטענה היא שהחלק הארי של התקציב מיועד כיום לתשלום שכרה של הקצונה ולתחזוקה ופחות לרכישת ציוד חדיש ולאימונים. חבר הפרלמנט הנוצרי אליסס בלסמו הגיש באחרונה הצעה לבטל את שירות החובה. המחלוקת, בחוגים הפוליטיים, היא בין המפלגה הקומוניסטית שבאופוזיציה והמפלגות הרפובליקנית והליברלית שבממשלה, התומכות בשירות חובה, מול המפלגה הניאו-פאשיסטית, המפלגה הרדיקאלית, מפלגת שמאל באופוזיציה וחלק מהסוציאליסטים בממשלה (מפלגת הרוב הדמוקרטית-נוצרית טרם קבעה עמדה), התומכת בצבא קבע מקצועי בלבד. ביחוד לחיילי החובה הנושאים עיניהם לשיחרור או לפטור, רבים מאד קופצים על הקצונה ועל שירות הקבע ביחידות מבוגרות, לשינוי החוק שירות החובה שנקבע בחוקה הרפובליקנית מ-1946 דרוש רוב של שני שלישים.

هكذا من الاصل

هكذا من الاصل

גלילאו בכף הקלע

מסלול טיסה אל יופיטר דרך ונוס נשמע כמו ריצה במורד כדי לעלות על הגבעה שמאחור — אך זהו המסלול היחיד שיוכל להביא לשיגור החללית "גלילאו" אל כוכב הלכת הענק לאחר אסון הצ'לנג'ר

שיגור החללית "גלילאו" שנועדה לסקור את יופיטר וירחיו היא אולי המבצע המדעי המרשים ביותר שתוכנן לעשור הנוכחי וללא ספק המחקר המדעי הבולט ביותר שבוטל בשל אסון הצ'לנג'ר. ה"גלילאו" היא חללית מחקר שנבנתה תוך שימוש בטכנולוגיות חדישות ביותר ומתקדמות כמה מונים לעומת הטכנולוגיות של שנות ה־60 על־פיהן נבנו חלליות ה"וואייג'ר". היא מיועדת להקיף את כוכב הלכת הענק ולנוע בין ירחיו. "חלון השיגור": כלומר העיתוי בו יש לשלוח את החללית כדי שמסלולה יאפשר לה להגיע ליופיטר, היה אמצע שנת 1986. שיגורה היה אמור לצאת אל הפועל כבר לפני ששה חודשים.

ה"גלילאו" הייתה אמורה להינשא למסלול סביב כדור הארץ בתא המטען שבמעבורת החלל ומשם להתחיל את מסעה בשעת ההתנעה הראשונה היא מקבלת מטיל שהוא פיתוח של השלב השלישי של טילי אטלס קנטאור רבי העוצמה ששימשו לשיגורים של מטענים כבדים לחלל. עצמתו של הקנטאור היתה מספיקה כדי לשלוח את ה"גלילאו" במסלול אופטימאלי לעבר יופיטר. אלא שבנוסף לדחיית השיגורים בעקבות אסון הצ'לנג'ר בוצעה בנאס"א, מאז ינואר 1986, סקירה מדוקדקת של כלל תקני הבטיחות למעבורות. התוצאה: ביוני קבעה נאס"א ששיגור המאיץ העליון של ה"קנטאור" עם מכלי הדלק הנוזלי הבריק במיוחד שלו, הוא סיכון בטיחותי. מנהלי פרויקט "גלילאו" פנו לחפש מאיץ אחר והחליטו להשתמש במאיץ דלק מוצק, IUS, שכבר סייע בהצבת לוויינים ששוגרו במעבורות למסלולים גבוהים יותר. המאיץ המוצק יחד עם שלב הינע קצר של משגר יכלו על פי החישובים להביא את ה"גלילאו" למסלול — תוך הסתייעות במה שמכונה "אפקט הקלע" — ביצול שדה

המשיכה של הארץ להאצה נוספת בכיוון ההתרחקות מן השמש. אפקט הקלע כבר נוצל בהצלחה במסעות ה"וואייג'ר" כשבעזרתו הואצה מהירות החללית כאשר חלפה על פני כוכבי הלכת יופיטר וסאטורן בדרכה לעבר אורנוס. טכניקת הקלע גורמת לחללית להאיץ את מהירותה כשהיא "נופלת" לעבר הפלנטה אך המסלול מחושב כך שהיא לא תילכד בכוח המשיכה של הפלנטה אלא תחלוף בסמוך ותמשיך במהירות גבוהה יותר תוך שינוי כיוון. בדומה לאבן הנזרקת מקלע המונף בתנועה סיבובית, כאשר משחררים את הרצועה ומהירותה המסלולית הופכת למהירות בקו ישר.

המסלול כבר תוכנן — אלא שאז הוטלו הגבלות נוספות על משקל המטען של החללית — התברר שגם המאיץ המוצק שנבחר כבד מדי. בחודש יולי האחרון נראה היה כאילו נסתם הגולל על מבצע "גלילאו". אלא שאז נכנס לתמונה רוג'ר דיהל — מי שתכנן את מסלול ה"גלילאו" בין ירחי יופיטר. תוך שימוש נרחב באפקט הקלע. ברשות דיהל היתה תוכנת מחשב שבעזרתה תוכנן מסלול החללית כשהיא "מנתרת" מירח לירח סביב יופיטר. על גבי תוכנה זו החליף דיהל את יופיטר בשמש ואת הירחים בפלנטות החל לחפש פתרון למסע הגלילאו עד יופיטר. תוצאות מחקרו של דיהל דומות במשהו להמלצה לרוץ במורד כדי לעלות על הגבעה שמאחור: או במונחים של החללית — עליה לשוט קודם לכיוון השמש עד סמוך לונוס כדי לצאת אחר כך אל יופיטר.

"חלון השיגור" הוא הפעם ב־1989, המסלול מזכיר מאוד מסלול של אבן קלע המסתובבת כמה פעמים לפני שהיא נזרקת למטרה. המסלול מכונה VEEGA (Venus-Earth-Earth-Gravity-Assist) וכולל שיגור לעבר ונוס, כאשר החללית נעה במסלול מתכנס סביב השמש, האצה בסיוע שדה הכבידה של ונוס, האצה נוספת בסיוע שדה הכבידה של כדור הארץ אך ללא שינוי גדול מדי במסלול, והאצה נוספת בסיוע כדור הארץ שלאחריה תצא ה"גלילאו" בדרכה ליופיטר. משהו הדומה לשלושה סיבובים של ידוי פטיש אולימפי לפני שהוא נזרק. יתרונו הגדול של המסלול המתוכנן: אפשר לבצעו בסיוע של מאיץ מוצק מדגם IUS ללא שלב ההינע הקצר, כך שהחללית עומדת עתה במגבלות המשקל המותר למעבורת. יתרון נוסף: החללית איננה זקוקה עתה להנעה רקטית נוספת לתיקון מסלול בשלב ההינתקות משדה המשיכה של כדור הארץ (האצה לה היתה זקוקה על פי התכנון הראשון לשימוש במאיץ המוצק).

חסרונותיו של המסלול המתוכנן ברורים: הוא מאריך מאוד את המסע ואם אכן תשוגר ה"גלילאו" בנובמבר 1989 כמתוכנן, היא תגיע לקרבת יופיטר רק במארס 1996. כמו כן יהיה צורך להוסיף מגיני קרינה לחללית שמסלולה עובר עתה סמוך יותר לשמש. גורלה של ה"גלילאו" תלוי עתה בהחלטות של הנהלת נאס"א — החלטות שבחלקן יהיו על רקע פוליטי. לוח הזמנים של המעבורות לשנים הבאות מאפשר רק מעט שיגורים של מטענים מדעיים, ועל המקום במעבורות נלחמים כמה פרויקטים. אמנם על פי הודעת נאס"א מתחילת החודש נכללת ה"גלילאו" בתכניות השיגור ל־3 השנים הבאות, אך ללא ציון תאריך. המתחרה העיקרית של ה"גלילאו" היא החללית "יוליסס" המשותפת לסוכנות החלל האירופית ולנאס"א — ש"חלון השיגור" שלה צמוד לזה של ה"גלילאו". המעבורות הבצה הדקטית בטאינטה קליפורניה, וחוששים שחלון השיגור יהיה להעדיף את שיגור ה"יוליסס" יותיר את ה"גלילאו" במחסנים בהם היא שוכנת — זאת למרות התכנון וההתגברות על המכשלות עד כה.

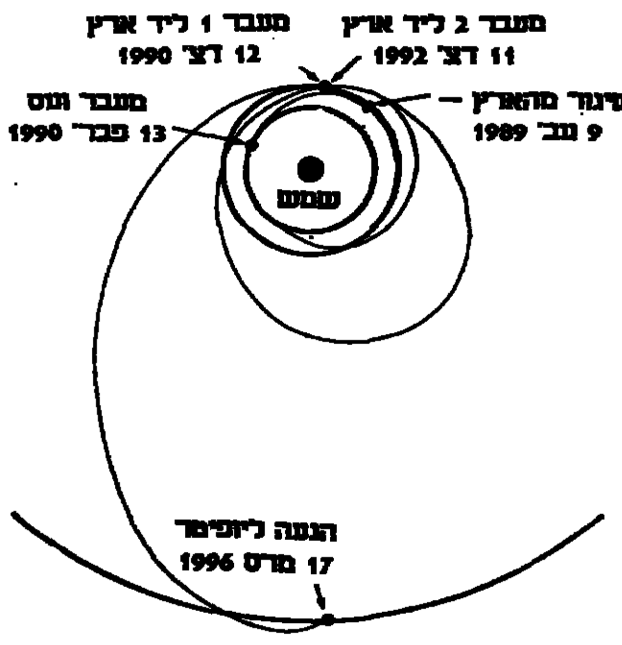

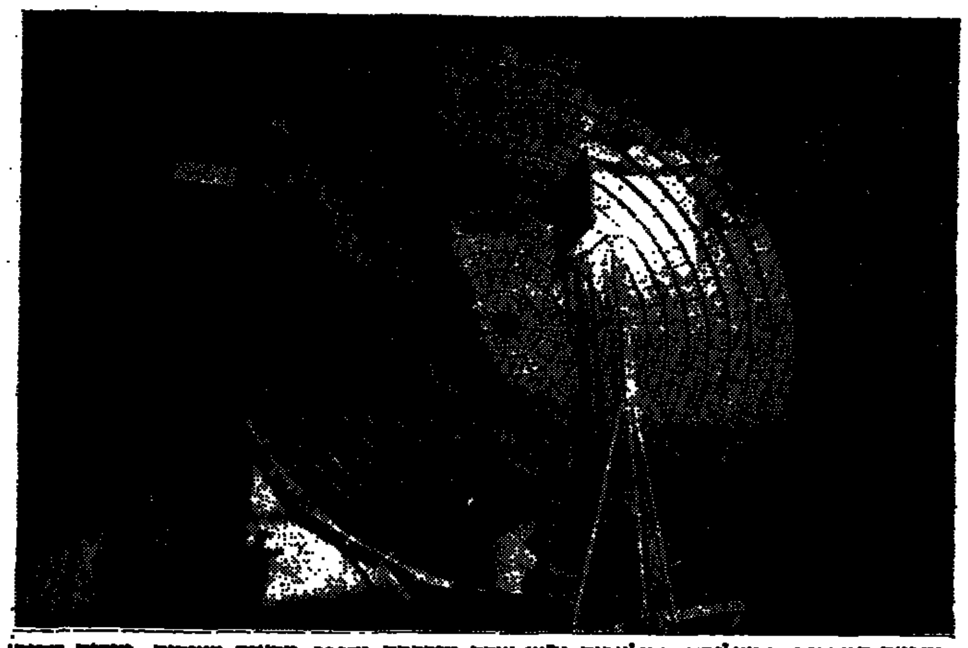

המראה המרכזת בתשלובת הסולארית ע"ש שפר מורכבת מ־600 מראות קעורות. מידות החום במוקד המצוי 3.5 מטרים ממרכז ה"צלחת" מגיעות לכמה אלפי מעלות. (צילום מכון ויצמן)

תשלובת סולארית חדשה במכון ויצמן

תשלובת המחקר הסולארי ע"ש שפר ההולכת ומוקמת במכון ויצמן למדע, תיחנך רשמית בעוד יומיים. המתקן שייחנך השבוע כולל מערכת מראות גדולה בהרבה מכל מה שהיה קיים במעבדות בישראל. מדובר במראה ענק בשטח של כ־100 מ"ר המורכבת מ־64 מראות שממדי כל אחת מהן 1.2 מ'. המראה הענקית ניצבת מול מבנה מגדל ובו מראה מרכזת נוספת — "צלחת" הבנויה מ־600 מראות קעורות קטנות המרכזות את אלומת קרני השמש למטרה המוצבת במרחק של 3.5 מטרים ממרכז ה"צלחת".

באמצעות מתקן זה עלה כבר בידי החוקרים להשיג מידות חום המגיעות לכמה אלפי מעלות — טמפרטורות המספיקות לקדוח חור בלוח פלדה בעובי 10 מ"מ בתוך 5 שניות. שטף הקרינה שהושג במוקד המתקן החדש גדול פי 10,000 משטף הקרינה של השמש ומגיע לסך כולל של כ־20 קילוואט.

המתקן החדש משמש כבר עתה שתי קבוצות מחקר: קבוצה בראשות הפרופ' יוסף שורץ מהמחלקה לחקר איזוטופים, הבוחנת פיתוחו של לייזר מוצק המקבל את האנרגיה שלו מהשמש, וקבוצה בראשות הפרופ' משה לוי מהמחלקה לחקר חומרים, הבוחנת ריאקציות כימיות בטמפרטורה של יותר מ־1,000 מעלות צלסיוס במסגרת מחקר אודות אפשרות הובלת אנרגיה ב"צינור תרמו כימי".

התשלובת ע"ש שפר היא כאמור "שלב ביניים" בין המעבדות לבין המתקן הענק ההולך ונבנה במכון ויצמן — "המגדל הסולארי". המגדל הסולארי הוא מבנה גבוה שמולו — בשטח דמוי אמפיתאטרון — יוצבו 64 מראות ענק — כל אחת מהן בגודל 56 מ"ר. האור הנקלט על פני שטח המראות — 3,584 מ"ר — ירוכז אל מטרה שתוצב בחלקו העליון של המגדל. ההספק הכולל של המתקן יגיע ל־2 עד 3 מיליון ואט — פי 1,000 מהעוצמות המושגות במעבדה. עבודות בניית המגדל הסולארי נמצאות בשלבי השלמה — כאשר בסיסי המראות ומתקני הכיוון שלהן כבר הוצבו ונראה שבעוד כחודש יוחל בחיבור המראות העקביות לבסיסיהן.

הקומפוסט כמונע מחלות בצמחים

הדרך המקובלת לשיפור מצע הגידול של צמחים בעציצים היא שימוש בכבול, או בתערובת של כבול עם קרקע או אבני טוף. אחת הבעיות הנובעות מהשימוש בכבול, לבד ממחירו הגבוה, היא שהוא משמש כבית גידול למיקרואורגניזמים הפוגעים בשתילים הצעירים וגורמים לנזק כלכלי ניכר במשתלות. ניסויים שנערכו בפקולטה לחקלאות של האוניברסיטה העברית, ברחובות, במטרה למצוא תחליף כלכלי לכבול תוך שימוש בפסולת אורגנית חקלאית — הקומפוסט — העלו שעירוב קומפוסט עם כבול במצע הגידול, מונע התפתחות של אותם גורמי מחלה.

במחקר שביצעו פרופ' יונה חן וד"ר יצחק הדר עם תלמידיהם, נבדקו סוגים שונים של קומפוסט שהוכנו מחומרים אורגניים שונים שנרקבו היטב. התברר שהוספת הקומפוסט למצע הגידול תרמה הן לאיכות הצמחים והן לדיכוי המיקרואורגניזמים העלולים לפגוע בשתילים. הקומפוסט שהעלה את התוצאות הטובות היה קומפוסט המיוצר משורשי שש קרה המשווק בישראל שיווק מסחרי על ידי חברת דשנים וחומרים כימיים מחיפה. שימוש בקומפוסט זה דיכא מחלות פטרייתיות שונות הפוגעות בשתילי מלפפונים וגורמות לנבילתם. קומפוסט אחר, המיוצר מפסולת ענבים של יקבי היין הוכח כיעיל בדיכוי מחלות בצמחי נוי אחרים ובשתילי ירקות.

תכונות דיכוי המיקרואורגניזמים של הקומפוסט התגלו רק בקומפוסט שעבר תהליך של "הבשלה מלאה" ולא התגלו בקומפוסט שלא עבר שלב זה. כן לא התגלו התכונות האלה בקומפוסט שעבר תהליכי חיטוי בסוף הייצור. החוקרים סבורים שתכונות הדיכוי ומניעת המחלות המצויה בקומפוסט היא ביולוגית ומדובר במיקרואורגניזמים המתפתחים בקומפוסט בעת הבשלתו ומדכאים את הפטריות וגורמי המחלות. עתה מנסים החוקרים לעמוד על הזהות והטבעם של המיקרואורגניזמים הללו ולבחון באילו תנאים הם פועלים ביעילות הרבה ביותר, כדי שאפשר יהיה לשפר את תכונותיו החיוביות של הקומפוסט כמונע מחלות בצמחים. [illegible] החוקרים לשיפור ניכר, בתהליכי העבודה במשתלות ובחיסכון בשימוש בחומרי הדברה וחיטוי תערובות הקרקע של העציצים, בנוסף להגדלת היבול.

פלואור — בריאות השן?

מחקרים חדשים גילו כי ירידה במקרי עששת השיניים היתה דומה במדינות בהן הופלרו המים ובמדינות בהם לא הוסף פלואור למי השתיה

האם הפלואור הוא אכן אותה תרופת פלא המונעת עששת השיניים כפי שמקובל לחשוב? האם הוספת הפלואור למי השתיה בארה"ב ובאוסטרליה היא שהביאה לירידה הניכרת במספר מקרי העששת — או שמא ירידה זו נובעת מסיבה אחרת? שני מחקרים מקיפים שהתפרסמו באחרונה בעיתונים מדעיים רבי יוקרה, מטילים ספק בדעה המקובלת כאילו הפלואור הוא הגורם העיקרי לירידה בתפוצת העששת וקובעים כי לכל היותר מילא הפלואור תפקיד שולי בבלימת העששת שנרשמה בעשור האחרון.

המחקר הראשון בוצע על ידי האוסטראלי מארק דיסנרוזן ופורסם ב"נייצ'ר".

דיסנרוזן בחן 20 מחקרים שנעשו בשנים 1970־1980, והראה כי הירידה בעששת במדינות אירופה המערבית שלא הוסיפו פלואור למי השתיה זהה לחלוטין לזו שנצפתה באוסטרליה — בה הוסף פלואור למי השתיה מאז סוף שנות ה־60.

בדיקות אלה מעמידות בספק את החשיבות שבהוספת פלואור למי השתיה. נראה גם שאי אפשר לבסס קורלציה בין התאריכים בהם הוחל בפלאוריזציה של המים באזורים שונים לבין הירידה בעששת באותם אזורים. רעיון זה מביא את דיסנרוזן להטיל ספק במסקנות שהוסקו בעבר כתוצאה מהמחקרים הראשוניים אודות הפלאוריזציה מאז 1940. לטענתו אין מחקרים מקומיים אלה עומדים בדרישות של מחקרים מדעיים באפידמיולוגיה.

את ספקותיו של החוקר האוסטראלי מאוששים ממצאיו של החוקר יוסף. ר. זיגלברג, שפרסם מאמר ב"פלואורייד" ובו סקירה של ממצאים שנאספו מכל העולם וכוללים בדיקות בכ־48,000 ילדים. זיגלברג קובע על סמך מדגם ענק זה כי לא נמצאה קורלציה בין העששת להוספת הפלואור למים.

באשר להוספת פלואור למשחות השיניים או אף לגומי הלעיסה אין עד כה ממצאים חד משמעיים של מחקרים אפידמיולוגים מודרניים וכמה ממצאי המחקרים סותרים זה את זה. בכוונה מספרית מציין הירחון הצרפתי "לה ראשרש" שמרבית המחקרים מצביעים דווקא שהפלואור לא התגלה כיעיל במשחות שיניים וגומי לעיסה. "דומה" קובע הירחון, "כי לפלואור תפקיד שולי ביותר בהפחתת מקרי העששת ב־20 השנים האחרונות. האם הפחתה זו היא תוצאה של שינוי בהרגלי התזונה, התנהגות היגיינית טובה יותר של הגוף כנגד הבקטריות גורמות העששת"?

נראה שעתה, לאחר שהפלואור אינו יכול להיחשב יותר כמושיע השיניים יפנו החוקרים רבים לבחון מהם הגורמים שהביאו לירידה בתפוצת העששת וכיצד אפשר להגדיל את השפעתם.

"יש קו פנוי בכיוון שחייגת"

כאשר הקו מרעננה לת"א תפוס — מדוע לא להעביר את השיחה דרך טבריה?

מערכות טלפונים המתבססות על מרכזות דיגיטאליות ועורקי תקשורת רבי ערוצים בין המרכזיות, הופכות לנחלתן של המדינות המפותחות וישראל בכלל זה. השימוש במרכזיות דיגיטאליות ובערוצי תקשורת מתוחכמים, מאפשר ניצול רב יותר של הציוד — שמשמעותו שירות טלפונים טוב יותר, וכדאיות כלכלית גדולה יותר למפעיל, הגובה תשלום רק עבור שיחות שהתבצעו. מכאן הצורך בשיפור הניצולת של מערכות הטלפון החדישות ומכאן גם נבע פיתוחו של מודל מתמטי מיוחד במינו עליו מוסר השבועון "ניו סאיינטיסט".

רשת הטלפונים הבין־עירונית מוגבלת היום במספר השיחות שיכול ערוץ בין שתי מרכזיות להעביר בו זמנית. במערכת דיגיטאלית מודרנית אם מישהו הקשור למרכזיה ברעננה, למשל, מבקש להתקשר למרכזיה בצפון תל אביב הוא עושה זאת תוך שימוש בערוץ התקשורת בין שתי המרכזיות. שיחה לדרום תל אביב תעבור בערוץ רעננה־דרום ת"א ושיחה מרעננה לחיפה תעבור בערוץ רעננה־חיפה. (בפועל קיימת גם היררכיה של מרכזיות ראשיות ומרכזיות משנה אך אין היא משנה לצורך הבנת המודל). מה קורה כאשר בשעות הערב כל הערוצים בין רעננה לצפון תל אביב תפוסים? המחייג, העודף מופנה אל התקליט המוכר והלא חביב: "כל הקווים בכיוון שחייגת תפוסים".

מדוע, שאלו מהנדסי חברת הטלפונים הבריטית "טלקום" לא להעביר את עודף השיחות באותו זמן דרך מרכזיה שלישית? הלא קיבולת הערוצים אליהם אינה מנוצלת באותה שעה. אם בערוץ טבריה ת"א יש קווים פנויים מדוע שהשיחה מרעננה לא תעבור למרכזת טבריה ומשם לת"א?

לצורך שיפור מעין זה ניתוב השיחות בקווים היה צורך בפתרון מתמטי — שנראה, עד שהושג, מסובך ומתוחכם. את הפתרון פיתחו ד"ר פרנק קלי ומר ריצ'ארד גיבנס מהמחלקה למתמטיקה של קיימבריג'. השניים, בשיתוף עם טלקום, הגישו באחרונה בקשה לרישום פאטנט על פתרון זה שלאחר שהושג הוא נראה כה פשוט עד שהבקשה לרישום פאטנט לגביו נראית במבט ראשון כבקשה לרישום פאטנט לנוסחה 2 + 2 = 4.

מרכזיה מתוחכמת

הבעיה האמיתית של מערך תקשורת דינאמי כזה היא כיצד להגיע קרוב ככל האפשר לניצול הציוד הרצוי. בבריטניה יחד עם השלמת המעבר למרכזות דיגיטאליות 50 צמתי תקשורת המחוברים ביניהם — כך שכל אחד מהם מחובר ל־49 הנותרים ב־49 ערוצי תקשורת. כל עוד קיימים קווים פנויים, מבוצעת התקשורת בקו הישיר בין המרכזות. אם כל הקווים תפוסים אין אפשרות להשיג קו ונשמע התקליט המוכר. כיצד אם כן אפשר להעביר את השיחות העודפות דרך ערוצי התקשורת האחרים בלא להביא לסתימת כל המערכת?

התשובה כאמור פשוטה. ראשית נקבע כלל ראשון: שיחה לא תעבור ביותר מאשר מרכזת ביניים אחת. מרעננה לת"א־צפון דרך טבריה כן — אבל לא דרך טבריה וירושלים. זאת הן בשל הקושי בפיתוח מודל מתמטי ישים בטכנולוגיה הקיימת, והן בשל הצורך בשימוש ציוד המיתוג שיוציא אל הפועל את המודל.

בחירת המרכזת המתווכת על פי המודל שפותח, צריכה להיעשות בשיטה של אקראיות והיצמדות. המרכזת תעביר את השיחה מרעננה לת"א (כאשר הקו הישיר עמוס) אל אחת המרכזות האחרות ברשת באקראי — נאמר שבחירה זו הביאה לטבריה — ואם לזו יש קווים פנויים לת"א, והשיחה תבוצע, יועברו כל השיחות הבאות מרעננה לת"א (כאשר הקו הישיר עמוס) דרך טבריה. אם לטבריה אין קווים פנויים באותו רגע לכיוון ת"א, תנוסה מרכזיה אחרת שתיבחר באקראי עד שתימצא מרכזיה עם קשר פנוי לת"א. מכל מקום, לאחר שנמצאה באקראי מרכזת שיש לה קווים פנויים בכיוון המבוקש, תיצמד אליה המרכזת הפונה ולא תחפש מרכזת אחרת, עד שזו תאלץ לדחות פניות נוספות מחוסר קיבולת.

"סף האנוכיות"

לאחר שהתגברו על בעיית הבחירה (בפועל הדבר ניתן לביצוע באמצעות הוספת מיכשור לא יקר למרכזות), נותרה בעינה הסכנה שהשיחות העקיפות המנותבות דרך המרכזת המתווכת יביאו לסתימתה ולהעברת שיחות אליה וממנה שלא בקו הישיר המבוקש. אם יקרה הדבר בכמה מרכזות בו זמנית עלול להיווצר מצב שבו תשרור אנדרלמוסיה של שיחות עקיפות (דרך מרכזות מתווכות) ישתו מספר השיחות הישירות (ללא מרכזת מתווכת) — ובסופו של דבר תיתפס כל רשת העורקים לצורך ביצוע מספר שיחות קטן בהרבה מזה שאפשר היה לבצע ללא שיטת התיווך.

הפתרון הוא בהגבלת מה שכינו החוקרים "סף האנוכיות" — אם המרכזת המתבקשת לתווך תהיה חסרת אנוכיות לחלוטין היא תיסתם בשיחות עוברות ולא תוכל לתת שירות לקווים ישירים אליה וממנה. אם היא תהיה אנוכית לחלוטין היא לא תסכים להעביר שיחות כמתווכת גם אם כל הקווים שלה פנויים. "סף האנוכיות" הוגדר על ידי החוקרים כמספר הקווים הפנויים שתשמור המרכזת המתווכת בערוץ המבוקש.

"סף האנוכיות" או בהגדרה אחרת "קווים שמורים", הוגדר כ־k והוסף למודל — ולאחר מבחני סימולציה רבים במערכות מחשב התברר כי בעצם אין חשיבות לקביעה מדויקת של מספר הערוצים השמורים המודל המתמטי איננו רגיש לקביעת ערכו של k. כל עוד זה איננו מוגדר כאפס או כשווה למספר הערוצים הקיימים, מתפקדת המערכת כראוי. קביעת k כמעט בכל מספר נתון בין 5 ל־10 מביא לתוצאות אופטימאליות הן במערכות שבהן עורקי התקשורת הבין עירוניים כוללים כמה עשרות ערוצים, והן בעורקים המכילים כמה אלפי ערוצים.

לדעת החוקרים ייתכן שמודל מסובך יותר עשוי לשפר במעט את הביצועים אך התוצאות שהושגו במודל כה פשוט היו כה קרובות לניצול מירבי של הרשת שניסיון לפנות לפתרונות מסובכים יותר נראה להם מיותר. עתה, לאחר הבקשה לרישום הפאטנט — הקרוי ניתוב חלופי דינאמי — מתכוונת חברת טלקום להתחיל ליישמו במערכת הטלפונים הבין־עירונית בבריטניה בתקווה שהוא אכן יפגין בשימוש אמיתי את אותה יעילות עליה מצביעים המודל המתמטי וניסיונות ההדמיה במחשב.

תרופה חדשה בחזית מול האיידס

תרופה חדשה שהוכח כי היא מאריכה את חייהם של חולי איידס הותרה לשימוש כללי בארה"ב לאחר שבצעד חסר תקדים החליט מינהל התרופות האמריקאי להפסיק את שלב הניסוי הקליני בתרופה ולהתיר את השימוש בה. התרופה, אזידותימידין, (AZT) פוגעת במנגנון ההתרבות של וירוס האיידס ובכך מחלישה את פגיעתו במערכת החיסונית של הגוף.

השבועון ניו סאיינטיסט מוסר כי במהלך הניסוי הקליני ב־AZT שהחל בארה"ב בפברואר 1986, ניתנה התרופה ל־145 חולי איידס שגילו סימפטומים של זיהום ריאות. 145 החולים קיבלו מנה של 250 מ"ג AZT אחת לארבע שעות. קבוצת הביקורת, בה היו 137 חולי איידס, קיבלה תרופת דמה בסדירות דומה. רבים מאלה שקיבלו את התרופה לקו אמנם במחלות הקשורות בדרך כלל להתפתחות האיידס, אך מערכת החיסון שלהם סייעה להם להתגבר על המחלה, כמו כן חל שיפור בבריאותם הכללית והם החלו להעלות במשקל ולדווח על הרגשה טובה יותר.

רק אחד מתוך קבוצת המטופלים מת במהלך הטיפול עד תחילת החודש שעבר — ובאותה תקופה מתו 16 מהחולים שטופלו בתרופת הדמה. תוצאה זו הביאה להמלצה להפסיק את הניסוי הקליני ולהתחיל בטיפול ב־AZT בכ־6,000 חולי איידס (מתוך כ־11,000 חולים בארה"ב) שמצבם מאפשר את הטיפול. זאת למרות תופעות הלוואי של רעילות התרופה העלולה לפגוע במח העצמות. הניסוי למעבר מהיר לשימוש לפני תום הניסוי ניתן על ידי ועדת מומחים של שירות הבריאות הלאומי בארה"ב "להמשיך ולתת תרופות דמה לקבוצת הביקורת נוגד את האתיקה הרפואית".

פעולתו של ה־AZT איננה ברורה עדיין — אך נראה שהוא מפריע לתהליך שבו ה־RNA של הווירוס הופך לשני סיבי DNA שבלעדיו אין הווירוס יכול להתרבות.

בבריטניה נמסר בחודש שעבר על פיתוח ניסויים בבעלי חיים ובתרבית איידס של תרופה שתהיה על פי הדיעה מתחילה יעילה פי עשר מ־AZT בהריסת מנגנון ההתרבות של וירוס האיידס. התרופה נמצאת בהליכי רישום פאטנט על ידי חברת פרוטון אינטרנאשיונאל ומפתחיה אינם מוכנים למסור כל פרט לגבי הרכבה. הניסויים נערכים בתרבויות של וירוס איידס שהובאו מחולים במרכז אפריקה ולפי דיווחי פרוטון גם היא חוסמת את תהליך הייצור של DNA מ־RNA אצל הווירוס.

לפי הערכות שונות השוק האפשרי של מי שייצר תרופה נגד איידס מגיע לכ־10 מיליון דולר בשנה בארה"ב לבדה ולכן אין פרוטון מוכנים למסור כל פרט באשר לתרופה לפני רישום הפאטנט אליו הגיע לדברי מנהלי החברה רק צוות אחד לפני חברה יפאנית.

אבלים על מות אבינו וסבנו היקר
האדריכל
מקסימיליאן רומנוב
הלוויה תצא היום, יום ראשון, ז' בחשון תשמ"ז (9.11.86) בשעה 12.00 בצהרים מבית הלוויות בסנהדריה בדרכה לבית המנוחות בגבעת־שאול, ירושלים.
בנו: אלי ומלכה רומנוב וב"ב
בתו: דבורה ואברהם שורץ וב"ב

במלאות שנתיים לפטירתו של יקירנו
שלום מרגלית ז"ל
נערוך אזכרה ונתייחד עם זכרו
מחר, יום ב', ח' חשון תשמ"ז 10.11.86
בשעה 3 אחר־הצהרים, בבית־העלמין בקרית־שאול
אוטובוס ייצא מרח' שרת 29, תל־אביב
בשעה 2.30 אחר־הצהרים
אשתו: רגינה מרגלית
בנו: אמיר מרגלית

לחברנו **אריאלי משה**
אתך באבלך בהילקח הבן
ערן ז"ל
אגד
ההנהלה החברים הגימלאים והשכירים

במלאות שנתיים לפטירת ראש משפחתנו היקר
ר' שמואל יהושע צביאלי (ביבה) ז"ל
תתקיים אזכרה מחר יום שני ח' חשון תשמ"ז 10/11/86
בשעה 3.30 אחה"צ בבית העלמין הדרום (בגבול חולון בת־ים)
נפגשים ליד השער הראשי
משפחות: צביאלי, רהט, רפופורט

למשפחת גרינבאום
משתתפים באבלך על מות
אביך ז"ל
[illegible]
משפחת טמבור

הטכניון
מכון טכנולוגי לישראל
ארגון הסגל האקדמי
אבל על פטירתה של
ד"ר רבקה פיינר ז"ל
ומביע תנחומים למשפחה

לבתיה וישראל ייבין היקרים
אתכם באבלכם הכבד בהילקח מכם
ללא עת בנכם היקר
דב
החוג ללשון העברית
באוניברסיטה העברית בירושלים
מוריו, תלמידיו ומסיימיו

לפרופ' רות גלילי וב"ב
משתתפים באבלך במות
אביך היקר ז"ל
חבריך
במרכז לאוטנברג לאימונולוגיה
ביה"ס לרפואה — האוניברסיטה העברית

לאברהם אדמוני
משתתפים בצערך על מות
אביך ז"ל
קוסט לב ארי את פורד

במלאת שנה למותו של
ד"ר ולטר דודזון
תתקיים אזכרה מחר יום ב' 10.11.86
בשעה 3 אחה"צ, בבית העלמין ברחובות
המשפחה

על מותה של
חסיה ורדינון ז"ל
רעיתו של מייסד המפעל
בן אלעזר ורדינון
אבלה
חברת "מגבות ורדינון"

בצער רב אנו מודיעים על פטירתה של רעיתי, אמי, וסבתנו היקרה
חסיה ורדינון ז"ל
הלויה התקיימה ביום ששי ה' בחשון תשמ"ז 7.11.86 בבית העלמין בנחלת יצחק
נא להימנע מביקורי תנחומים
משפחת ורדינון

סגולה רזילי
נפטרה בשיבה טובה
הלוויה תתקיים בקרית שאול היום, יום א' בשעה 12.00.
המשפחה

במלאת שנה לפטירתו של יקירנו
יוסף שמחוני ז"ל
נתייחד עם זכרו ביום שלישי ט' חשון תשמ"ז
11.11.86 בשעה 15.30 אחה"צ
בבית העלמין סגולה, פתח־תקוה
המשפחה

כלכלה ועסקים

לא תמו היוזמות ב"כלל תעשיות"

"סיבים כימיים" ומפעלי נייר חדרה יקימו מפעל לצבעי דפוס

המפעל יוקם בצמוד למפעל "סיבים כימיים" באשדוד

מאת יהונתן שרמן

חברת "סיבים כימיים" מקבוצת "כלל תעשיות" מתכוונת להקים מפעל חדש בשותפות עם מפעלי נייר חדרה בצמוד למפעל "סיבים כימיים" באשדוד.

זוהי אחת מתכניות שאושרו לאחרונה ב"כלל תעשיות" ובמסגרתה יושקע סכום של כשלושה מיליון דולר להקמת המפעל, אשר ייצר צבעי דפוס.

עמוס מרחיים, מנכ"ל "כלל תעשיות" אישר כי תוכנית זו אכן קורמת עור וגידים וציין, כי חברת "סיבים כימיים" תקים מפעל נוסף בעתיד הקרוב ליצירת סיבי פוליפרופילן.

יצוין, כי חברת "סיבים כימיים" שבעבר נקלעה לקשיים מסויימים בגלל הקפאת המחירים, צפויה לסיים את השנה ברווח של למעלה ממיליון דולר ושותפתה ביוזמה של הקמת המפעל החדש, מפעלי נייר חדרה, תסיים את השנה בשיעור ריווחיות גבוה.

חברה חדשה נוספת

יצוין בהקשר זה, כי "כלל תעשיות" מחזיקה 25 אחוז ממפעלי נייר חדרה שהודיעו השבוע על הקמת חברה חדשה נוספת בשותפות עם חברת "כרמל מערכות מיכליס" בהון התחלתי של שישה מיליון דולר, שהבעלות עליה תתחלק שווה בשווה בין שני הגופים.

חברה זו אמורה לרכז את הפעילות של שתי החברות בנושא של אריזות ויכללו בה, בין השאר, חברות "דפוס" ו"מיקרוקרטון" של מפעלי נייר, שפעלו עד עתה בצורה עצמאית.

החברה החדשה תקרא כ.ה. מערכות אריזה ומתוך ההון ההתחלתי שלה, 4.5 מיליון דולר יושקעו בציוד ויתרת המיליון וחצי ישמשו להון חוזר. בין השאר תוציא החברה החדשה סכום של מיליון דולר על מכונת דפוס משוכללת, אשר מיועדת לביצוע הדפסות על אריזות קרטון.

מי ומי לבורסה: מבקשת לגייס מיליון דולר תמורת רבע מהרשת

מאת יהודה שרוני

רשת המי ומי נמצאת בשלבים האחרונים של הכנת טיוטת תשקיף לגיוס מיליון דולר, תמורת רבע ממניות החברה. את תמורת ההנפקה תשקיע החברה בהקמת מפעל חדש למנות אחרונות (קרם בוואריה מוס שוקולד וכד'), באיזור התעשייה ביבנה. החברה תמכור לציבור אך ורק את מפעל הסלטים ביבנה ואת מפעל הבשר בת"א, ולא את בתי האוכל המסעדות של החברה הפרוסים ברחבי ת"א.

רשת המי ומי הציגה בשנים האחרונות רווחים נאים, ובשנה האחרונה חלה עלייה נוספת ברווחיות החברה. מנהלי הרשת מנהלים משא ומתן עם מספר חתמים, בהם בנק הפועלים ולאומי ושות', והם דורשים לקבוע להנפקה מכפיל רווח גבוה יחסית, שישקף את רווחיות החברה.

יש לציין כי בימים אלה מנהלות חברות חדשות רבות משא ומתן לגיוס הון בבורסה באמצעות הנפקת מניות. החתמים מוכנים עקרונית להיענות לבקשות, אם כי מכפילי הרווח שלפיהם הם מוכנים להנפיק את החברות, הם נמוכים יחסית. גורמים בענף החיתום מעריכים כי עם פירסום הדוחות הכספיים למחצית השנה המסתיימת בספטמבר, יצפו תשקיפים חדשים רבים.

ראשי בל"ל והפועלים בודקים "הזיקה הישראלית" של שותפיהם הגרמניים

בעקבות העברת השליטה בבנק האיגודים המקצועיים לתאגיד הביטוח "אכנר אונד בלומכר מינכן"

מאת אריה לביא

ראשי בנק לאומי ובנק הפועלים מנסים לבדוק בימים אלה את "הזיקה לישראל" של חברת הביטוח "אכנר אונד בלומכר מינכן" העומדת לקבל בימים הקרובים את השליטה על בנק האיגודים המקצועיים בגרמניה.

הבנק הגרמני הוא שותף בחברות בני הנת שבשליטת בנק לאומי (דרך אפריקה ישראל) ובבנק קונטיננטל שבשליטת בנק הפועלים.

השליטה בבנק האיגודים המקצועיים בגרמניה תועבר לחברת ביטוח זו, שהיא מהגדולות בגרמניה, בעקבות שורה של כשלונות עסקיים ושערוריות כלכליות בהם היה מעורב בנק האיגודים המקצועיים הגרמני בשנים האחרונות. הגורם האחרון שהביא להחלטה למכור את הבנק, תמורתו יקבלו האיגודים המקצועיים בגרמניה כשני מיליארד דולר, קשור להתנהגות של הבנק עם חברת "נויה הייממ" שקבלה מהבנק הלוואות בסכומי עתק ולא יכלה להחזירם לבנק.

בנק האיגודים המקצועיים בגרמניה, בראשו עמד בעבר ולטר הסלבך היה מהגורמים הגרמניים המרכזיים ששיתפו פעולה עם מפלגת העבודה.

יצוין שבעבר היה בנק האיגודים המקצועיים שותף ב־50 אחוז בבנק קונטיננטל אך לאחרונה ירד חלקו לכשליש בעקבות הגדלת ההון בבנק.

בבל"ל ובבנק הפועלים הביעו דאגה מהשינוי הצפוי בבעלות על בנק האיגודים המקצועיים. בבנק לאומי חוששים שבעלי השליטה החדשים בבנק יבקשו לממש את השקעותיהם בישראל.

כיום אין לחברת הביטוח, העומדת לקבל את השליטה בבנק הגרמני, קשרים מסחריים עם ישראל.

חיפה כימיקלים לא תימחק בינתיים מהמסחר

מניות חיפה כימיקלים, לא ימחקו לפי שעה מהמסחר בבורסה, חרף העובדה כי תוקפה של הצעת הרכש של מ.פ.ר. לציבור מחזיקי מניות החברה, פג בסוף השבוע שעבר.

מבדיקות ראשוניות מתברר כי ההיענות להצעת הרכש היתה אפסית. הבורסה תבקש מהברוקרים למסור דין וחשבון על צורת האחזקות במניה, על מנת לבדוק את מידת הפיזור שלה.

(יהודה שרוני)

הנפקת אינקובה לא אושרה לפי שעה

הוועד המנהל של הבורסה אישר בסוף השבוע לבנק לפיתוח התעשייה, לגייס 15 מיליון שקל, ולחברת ההשקעות של בנק הפועלים לגייס 15 מיליון שקל. שתי ההנפקות יבוצעו באגרות חוב צמודות מדד, שתמורתן תועבר כהלוואות למפעלים.

הנפקה אינקובה לא אושרה לפי שעה, עד לקבלת פרטים נוספים.

(יהודה שרוני)

העורך: נחמיה שטרסלר

מתתיהו ליפשיץ — הסיוע בא בזמן

את שנת 1985 ו־1986 סיימה החברה בהפסדים • שתי הסיבות העיקריות לכך הן ההסכמים צמודי הדולר עם הלקוחות, והאשראי השקלי היקר שנלקח למימון פעולות החברה

דו"ח על דו"ח / חיים בן דוד

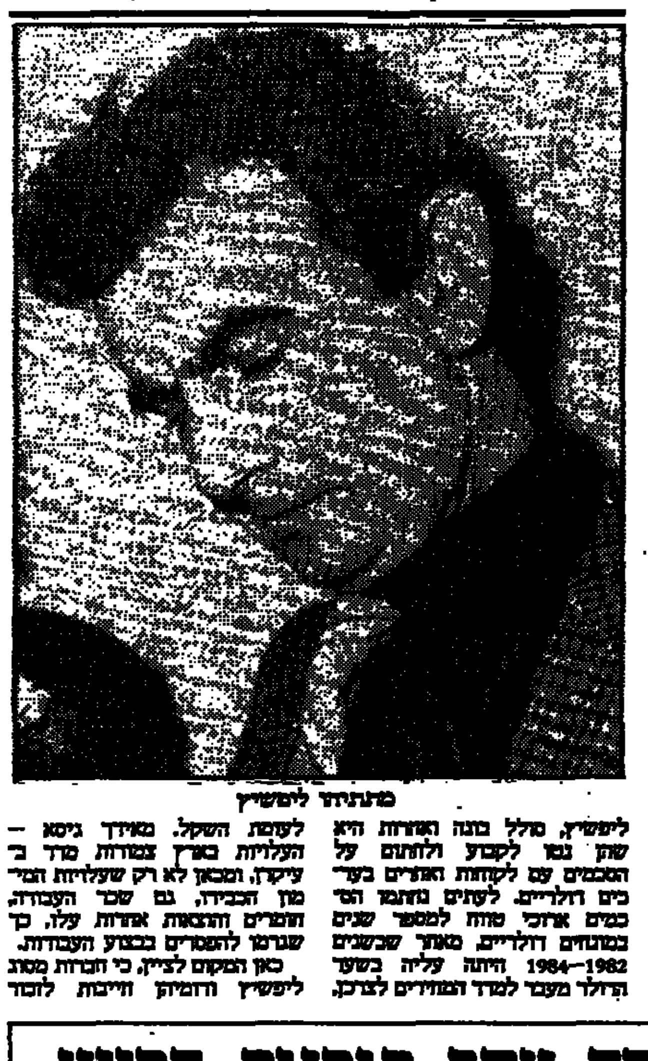

מתתיהו ליפשיץ

נתונים מדו"ח כספי מאוחד

ליום 31 במרץ

במיליוני דולרים

	1986	1985
רכוש שוטף	7.1	10.5
השקעות	1.3	3.5
רכוש קבוע	33.7	36.0
התחייבויות שוטפות	11.9	17.3
הלוואות לזמן ארוך	7.8	7.3
הון עצמי	21.7	24.7
סך המאזן	42.8	50.8
הפסד תפעולי	4.7	6.1
הפסד נקי	3.4	6.2

המחבר נמנה על סגל המורים בחוג לחשבונאות בבית הספר למינהל עסקים האוניברסיטה העברית ירושלים

חברת מתתיהו ליפשיץ בע"מ היתה בשנים האחרונות מן המובילות בתחום הפיתוח והבניה באזור ירושלים. החברה נוסדה בשנת 1969 ועסקה בהקמת פרוייקטים גדולים בתחום מבני הציבור וכן בבניה עצמית. החברה הקימה בתי חולים, מבנים אוניברסיטאיים ואחרים, כן עסקה בעבודות שחזור ושימור ברובע היהודי בעיר העתיקה. מתי ליפשיץ הלך תמיד בגדולות: התנופה המרכזית הבלתי גמורה בת"א, בתי מלון בירושלים ובים המלח, בתים להשכרה ועוד. הוא בעל תנופה גדולה, נוטל סיכונים, אבל בשנים האחרונות לא היו אלה מחושבים דיים. מעבר מגאות לשפל בפעילות המשקית בארץ משפיע בראש וראשונה על צמצומים בבניה. אלה השפיעו על חברת ליפשיץ, שיכלותה לתפעל מערכות גדולות הוכחה בעבר. אולם צמצומים וכיווצים בהקפי הפעילויות גורמים להעמסת הוצאות קבועות ומימוניות במידה כזו, שהביאו את החברה בשנתיים האחרונות להפסדים ניכרים.

תחרות קשה בענף

הפסדי החברה נובעים, כאמור, בעיקר עקב השפל השורר בשוק הבניה וירידה ריאלית במחירי הדירות.

החברה, שעיסוקה בבניה כקבלן מבצע וקבלן בונה של דירות למגורים, סבלה מתחרות קשה מחברות בניה אחרות ציבוריות ופרטיות. כתוצאה מתחרות נאלצה החברה לקבל עבודות בניה במחירים נמוכים, אשר בקושי כיסו עלויות ואף הביאו להפסדים. ההפסדים מפעולות רגילות לפני מסים הגיעו לסך של כ־4.7 מיליון דולר בשנת 1985/6 לעומת כ־6.1 מיליון דולר בשנה קודמת.

ההפסד הנקי הגיע ל־3.4 מיליון דולר בשנת הדו"ח, לעומת 6.2 מיליון דולר בשנה שקדמה. דו"ח על השינויים במצב הכספי מצביע על כך שהחברה נזקקה לאשראי בסכומים ניכרים בשנת הדו"ח למימון פעילויותיה. החברה עוסקת בבניה של פרוייקטים ארוכי טווח ובעיקר בתי מלון שריתקו להשקעות סכומים של מיליוני דולרים.

שימוש לא נבון במקורות

הדו"ח הכספי של החברה מצביע על כך שיחס ההון החוזר של החברה שופר בשנת הדו"ח במידה מועטה. למרות זאת, החברה עובדת עם הון חוזר שלילי. מרכיבו של האשראי לזמן קצר מומן ע"י אשראי שקלי. ניתוח עלויות המימון בשנתיים האחרונות מצביעות על כך שנמנים, שהשתמשו במקורות מימון שקליים לזמנים קצרים שילמו עלות ריאלית של 50—60 אחוז לשנה ולעיתים אף שיעורים גבוהים יותר שהגיעו ל־100 אחוז, בעוד עלותן של הלוואות צמודות דולר או מדד, עלותן היתה נמוכה הרבה יותר.

מימון שקלי זה השפיע מהותית על התוצאות העסקיות של חברת ליפשיץ למרות שהיקף פעילותה בשנת הדו"ח הלך והצטמצם והחברה השתדלה להתייעל. יצויין, כי במהלך השנה מימשה החברה השקעות בנכסים בסכום של כ־2 מיליון דולר, מה שהוקטין את ההזדקקות באותו סכום לאשראי שקלי.

בעייתה העיקרית של חברות כמו ליפשיץ, סולל בונה ואחרות היא שהן נטו לקבוע ולחתום על ההסכמים עם לקוחות האוצרים בערכים דולריים. לעתים נחתמו הסכמים ארוכי טווח למספר שנים במונחים דולריים, מאחר שבשנים 1982—1984 היתה עליה בשער הדולר מעבר למדד המחירים לצרכן, לעומת השקל. מאידך גיסא — העלויות בארץ צמודות מדד בעיקרן, ומכאן לא רק שעלויות המימון הכבידו, גם שכר העבודה, החומרים והוצאות אחרות עלו, כך שגרמו להפסדים בבצוע העבודות.

כאן המקום לציין, כי חברות מסוג ליפשיץ והדומות חייבות לזכור שבתחום פעילותן צריכה להיות גמישות, היינו ניתן בנקל לצמצם בכוח אדם ועלויות אחרות, בעת כיווץ פעילות, ובעת התרחבות, כתוצאה מגאות במשק הישראלי האפשר לעשות זאת בצורה מבוקרת ומהירה.

יחס הון מאזן

עיון במאזן החברה מראה, שלמעלה ממחצית המקורות של חברת ליפשיץ מהווה את ההון העצמי. לכאורה זו סיבה טובה לכך שלא יהיו קשיי מימון, אם מתבוננים את הפעילות בצורה מבוקרת. אבל החלק האחר של הלוואות לזמן ארוך, שמסתכם ב־7.8 מיליון דולר, הוא נמוך יחסית לעומת סך האשראי החיצוני העומד לרשות החברה.

חלקן של ההלוואות לזמן ארוך מסך האשראי החיצוני העומד לרשות החברה הוא כ־40%. זהו שיעור נמוך, במיוחד כאשר האשראי לזמן ארוך, מרביתו העיקרי הוא בטווח של שנתיים. על החברה לדאוג לקבלת אשראים לזמנים ארוכים במקום האשראי קצר המועד וזה ישפיע, לפחות בטווח הקרוב, על הקטנת עלויות המימון.

עלות האשראי ארוך הטווח של החברה — נמוך יחסית, מאחר שמרביתו צמודה לדולר והוא התקבל בריבית של עד 13 אחוז לשנה. מכאן שעלויות המימון המצטברות של חברת ליפשיץ היו מעל לעליית המדד בשיעור ריאלי של כ־30 אחוז לפחות. זהו שיעור ריבית גבוה לחברה שפעילותה בצד השימושים היתה בעיקרה בדולרים ואלה, כאמור, נשחקו בשנתיים האחרונות, לעומת מדד המחירים.

כיום מעסיקה חברת ליפשיץ "גורמי ייצור", שעלותם קבועה, כמו כוח־אדם, מבנים ציוד ועוד, אי הרחבת היקף הפעילות גורם להפסד. החברה מציינת בדו"ח המנהלים, כי היא קיבלה בחודשים האחרונים עבודות ביצוע בהיקף של כ־10 מיליון דולר, שלגבי העתיד עשויים לשפר את מצבה הפיננסי. העבודות התקבלו במרביתן מגורמים ממלכתיים, כך שניתן להניח כי העבודות יתבצעו ולגבי חלק מהן יש אף חוזים חתומים.

האם יש סיכוי לשיפור?

שאלה אחרת היא אם הפיכת ההלוואות לזמן קצר להלוואות לזמן ארוך ישפרו את מצבה של החברה בעתיד. הדבר איננו ברור במצב המשק הישראלי. אולם אין ספק שאם חברת ליפשיץ תתייעל על־ידי צמצום בעלויות תמצא מקורות מימון לטווח ארוך ישתפר מצבה ויקטנו ההפסדים. הקפאת תקציבי הממשלה והמגמות המסתמנות לקיצוץ בתקציבים בעתיד אף הם אינם מבשרים את האביב לחברות הבניה והן חייבות בצמצום עלויות קבועות ושוטפות ומתן מחשבה להתייעלות על חוזים ארוכי טווח, שלא יביאו להפסדים כתוצאה מתמורות לשער מטבע או מדד שבטווח הארוך יגרמו הפסד.

חברת ליפשיץ התבשרה בשבוע האחרון על כך, שאושר לה לגייס "הון זר" בסך של כ־6.5 מיליון דולר. הגיוס האמור יגרום לכך שהחברה תשלים את בניית שני בתי המלון שלה ופרוייקטים אחרים בעלויות נמוכות יותר ממה שקפה בעבר על עבודותיה. יחד עם זאת החברה צריכה להמשיך ולחפש מקורות על־ידי הכנסת משקיעים. כל אלה יאפשרו לחברה הקטנת עלויות כוללת ויאפשרו "מרווח" בשיעור גדול יותר ובנעות של שיפור במשק הישראלי החברה תוכל למכור נכסיה הרבים במחירים שעשויים להבטיח רווח מפעולות.

שווי החברה

חברת ליפשיץ שמניותיה נסחרות בבורסה של תל־אביב מוערכת על־ידי כוחות השוק בסכום של כ־8—9 מיליון דולר, בעוד ערכה המאזני הוא בסך של כ־21.7 מיליון דולר. אין ספק שפער זה נובע מכך שהציבור יודע להעריך בצורה נכונה מצב של פירמה עם מצב של נזילות קשה, כמו כן ער הציבור לכך שפירמות העוסקות בבנ"ן, פעילותן מצומצמת בתקופה של מיתון במשק. אין לנו הערכת שמאי לשווי נכסי חברת ליפשיץ, אבל אם החברה תתייעל תעזור לה הרגעת המיתון, שתיעשה בקרוב, לעמוד על רגליה. המחזיקים בבניה כהשקעה בטווח ארוך עשויים להרוויח הון, כאשר יחול שינוי במגמות המשק. יחד עם זאת יש להזהיר את החברה כי אל לה להתרהב כיום בעבודות גדולות מבלי שיש לה כיסוי לכך, ותוכניות, כמו השקעות בתנופה המרכזית, לפחות לפי שעה, צריכות להיגנז.

פעילות ערה עקב תוכנית הסיוע

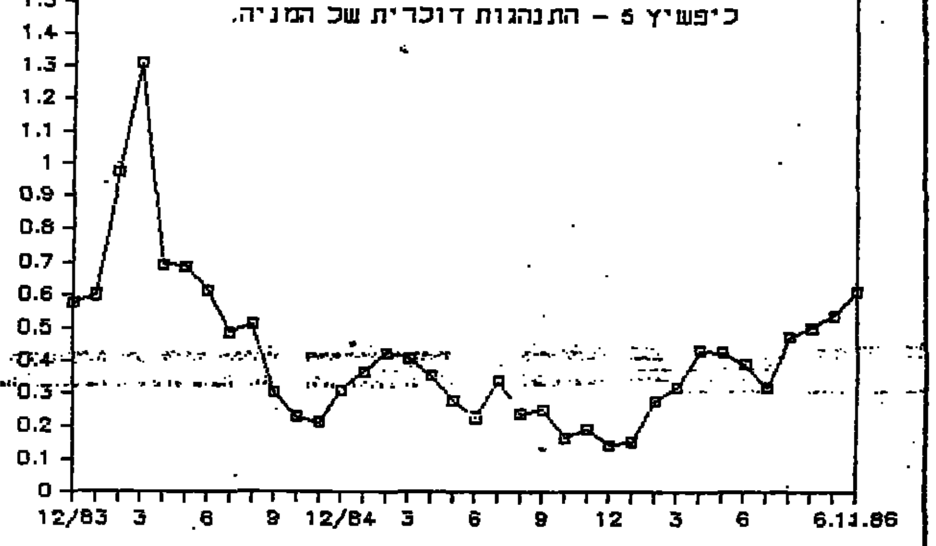

מאת יהודה שרוני

בימים האחרונים מורגשת פעילות ערה במניות מתתיהו ליפשיץ, וזאת על רקע הערכות כי בימים הקרובים אמורה החברה לקבל סיוע ממשלתי בסך 6.5 מיליון דולר. העניין הבורסאי שעורר הסיוע היה לאחר שערוריה זוטא שהתרחשה בנושא זה בוועדת הכספים של הכנסת.

ח"כ אברהם שפירא, יו"ר ועדת הכספים של הכנסת ניסה "להשחיל" את ענין הסיוע ממש לפני סיום ישיבת הוועדה, אך לאחר שההצבעה נערכה, התעורר לפתע ח"כ חיים רמון וקבל על כך שענין כה חשוב הובא להצבעה שלא על פי הנהלים. דרישתו התקבלה, לאחר ויכוח, והנושא הובא להצבעה חוזרת למחרת.

באותה ישיבה טען חבר הכנסת יאיר צבן כי ליפשיץ אמורה לקבל סיוע ללא הצגת תכנית הבראה ברורה, וסיפר שח"כ אהוד אולמרט התערב למען מתן הסיוע לליפשיץ. בסופו של דבר אושר הסיוע, בהמנעות חברי סיעת המערך.

החברה תקבל שלושה מיליון דולר בצורת הלוואה, ו־3.5 מיליון דולר נוספים, תגייס בבורסה באמצעות הנפקה. בתשובה לפניית הבורסה לחברה, אישרה מתתיהו ליפשיץ כי הסיוע לחברה אושר באופן עקרוני, אך טרם התקבלו פרטים והנחיות איך לקבל אותו.

ענין הסיוע עורר את הפעילות הבורסאית במניות, והפיעו להן ביקושים גדולים.

הפעילות במניות וזהות בעבר בעיקר עם "לאומי פיא", מנהלת הקרנות של בנק לאומי וקרנות בנק הפועלים. בשבועות האחרונים מורגשת פעילות ערה במניה, מצד חברת "ניהול ערך השקעות" של בל"ל. פעילות נוספת מורגשת באמצעות חברת "בטוחה" של כלל, כנראה עבור אחד מלקוחות החברה.

הגרף של "מיסב" מראה כי מניית מתתיהו ליפשיץ 5 ירדה מהשיא של מארס '84 למחיר של 0.6 סנט למניה כיום.

פיתוחים של "תמי" הביאו לגידול רזרבות הפוספטים בנגב

מאת יהונתן שרמן

כמה פיתוחים של "תמי", המכון למחקר ופיתוח של קונצרן "כימיקלים לישראל", הביאו להגדלה של רזרבות הפוספטים הניתנים לניצול בנגב בעשרות מיליוני טונות.

שניים מהפיתוחים נמצאים בתהליכי יישום — האחד, תהליך השבחת פוספטים באמצעות שיטת הצפה. בימים אלה נבנה המיתקן ליישומו. תהליך זה מאפשר ניצול מרבצי פוספטים אשר בעבר לא היה אפשר לנצלם, וכן ניצול פסולת הנפלטת מתהליכי הייצור של פוספטים, לשם הפקת כמות נוספת של פוספטים. לדברי ד"ר אודי איינר מנכ"ל "תמי", בתחום הפסולת מגדיל תהליך זה את התפוקה ביותר מ־10 אחוזים.

התהליך אחר הוא תהליך השבחת פוספטים בקליית בזק, המצוי כיום בהרצה. התהליך פותח במשותף על־ידי "תמי" וחברת "פוספטים בנגב" והוא הראשון מסוגו בעולם.

BUSINESS SERVICES IN LONDON
A complete confidential secretarial service –
london address, tel. answering,
telex, fax, typing & copying.
291 cricklewood lane,
nw2 (near golders green)
tel: 4559962 telex: 295441

בית המשפט / צבי הראל

חברה אנגלית תובעת 4.4 מיליון ש"ח ממרצל ורנר

חברה אנגלית לייצור פחם (אנ.אס.אף) תובעת 4.4 מיליוני ש"ח ממרצל ורנר, תושב הרצליה פיתוח, בטענה שהוא לא העביר אליה כספים כמתווך בעסקה בינה לבין תאגיד ממשלתי רומני ("מינימקס").

בתביעה בסדר דין מקוצר שהוגשה באחרונה לבית־המשפט המחוזי בתל־אביב טוען פרקליט התובעת עו"ד אסף כספי, בין השאר, כי הנתבע והחברה הרשומה בבעלותו שימשו מתווכים בעסקה שבה התחייב תאגיד רומני לשלם לחברה האנגלית כספים שיתקבלו ממכירת טקסטיל. לפי ההסכם המקורי, כאמור בכתב התביעה, היה אמור התאגיד הרומני לשלם לחברה האנגלית כספים תמורת מוצרי הפחם, אולם משנקלעו הרומנים לקשיים עקב מחסור במטבע קשה, הוחלט להשתמש במתווך שיקבל את התמורה של מוצרי הטקסטיל ויעבירם לחברה האנגלית לאחר ניכוי עמלה לזכותו. לטענת עו"ד כספי, לא העביר הנתבע את כל הכספים אלא רק את חלקם, ושילשל אותם לכיסו.

גניש ואפל הורשעו עקב אי־קיום צו

בית משפט השלום בתל־אביב הרשיע לפני ימים מספר את הקבלנים אהרון שלום גניש ודוד אפל בעבירה של אי־קיום צו של בית־המשפט. המדובר בצו שהוצא בשעתו נגד החברה "אירידים בע"מ" (לשעבר "חברת גניש שלום בע"מ") ששני הנאשמים הם מנהליה.

הצו הוצא לבקשת הוועדה המחוזית לתכנון הבנייה וציווה על מנהלי החברה להפסיק את בנייתו של אגפי מסחר במרכז המסחרי בהרצליה "לב־העיר". הסיבה להוצאת הצו היתה חריגות בנייה במקום שביצעה החברה. הטיעונים לעונש יישמעו בתחילת חודש דצמבר.

גרינפלד מ"מוריץ־טוכלר" הגיש ערעור

דוד גרינפלד (36), יועץ בחברת ההשקעות "מוריץ־טוכלר" שנידון על־ידי השופט אורי שטרוזמן לשנת מאסר בפועל, הגיש באחרונה ערעור לבית־המשפט העליון. גרינפלד הורשע בעבירות הבאות: קבלת דבר בתחבולה, מרמה והפרת־אמונים בתאגיד, קנייה ומכירה של ניירות ערך שלא במהלך המסחר הרגיל של הבורסה ההוקת והשבעות שלא על שמו. ערעורו של גרינפלד הוא הן באשר להרשעה והן באשר לעונש. גרינפלד מיוצג על־ידי שני עורכי דין שעבדו בעבר הלא רחוק בפרקליטות המדינה והאחד יוסף דוד אלה גודל. הישיבה בבית־המשפט העליון נקבעה ל־11 בחודש זה.

בבנק הפועלים תוכל לשלם את היטל הרכב בתשלומים וגם בהנחה

אם ברצונך לשלם את היטל הרכב בתשלומים, בנק הפועלים מעמיד לרשותך הסדר בלעדי המאפשר לך לשלם את ההיטל ב־4 תשלומים וגם לזכות בהנחה.

הבנק משלם עבורך את היטל הרכב ומחייב את חשבונך ב־4 תשלומים חודשיים שוים (ב־1.12, 1.1, 1.2 ו־1.3) בתנאים המעניקים לך הנחה בשיעור של 7.5%־9% מסכום ההיטל.

ההסדר יופעל מה־9.11.86־1.12.86

פרטים בכל אחד מסניפי בנק הפועלים.

בנק הפועלים בע"מ

אבנת|קרמון|שיפרין|נעמן

האלקטרוניות של BROTHER – הן גם מדפסות איכות למחשב

רק 370 ש"ח במזומן
ועוד 4 תשלומים של 370 ש"ח כ"א
לא כולל מע"מ
ללא ריבית!
ללא הצמדה!

מבצע לשבועיים בלבד!

רב־לשונית!
3 אפשרויות בהזזת כפתור!
הדפסה מעורבת, עברית/אנגלית באותה מניפה.
הדפסה עברית בלבד.
הדפסה לועזית בלבד.

דגם CE-60

עכשיו לבחירתך בשחור או לבן.

היקומפקטית האידיאלית למשרד

מכונת כתיבה מתקדמת בעלת תכונות מרשימות: 34 סוגי כתב, מירכוז, 2 סוגי טבולטור, רב־לשונית, זיכרון מחיקה לשורה שלמה, הדגשה ועוד ועוד...
ניתן לחברה למחשב כמדפסת איכות.

מבחר סרטי הדפסה בקסטות. החלפה פשוטה ומהירה. מ־500,000–60,000 סימנים בקסטה לחסכון מירבי.

מבחר סוגי אותיות בעיצוב מרהיב. מניפת הדפסה מוגנת בקסטה. ניתן להכניס ולהוציא בקלות וללא הוצאת סרט ההדפסה.

נציגים בלעדיים: אמפיסל ישראל בע"מ בית אמפיסל,
רח' אפעל 3 קרית אריה פ"ת 49511 טל' 03־9225921.
אולם תצוגה: סניף ת"א – המלך ג'ורג' 62 ת"א 03־287102.
סניף חיפה: הבנקים 16 פינת המגינים, טל' 04־523812.
סניף באר־שבע ואולם תצוגה: פסג' אוניקו 057־36633.
ירושלים: רח' המלך ג'ורג' 6 טל' 02־233839
נבחנויות למיכון וציוד משרדי בארץ!

brother
העתיד בקצה אצבעותיך

هكذا من الاصل

هكذا من الأصل

מכתבים למערכת הארץ

הומור שוביניסטי־גברי

יהונתן גפן אמר (גלי צה"ל, 29.10), כי על סמך תמונת האנס מרמת גן אפשר להסיק, שהרבה בחורות היו שמחות "לארח" אותו, אבל מאחר שהוא נתפס כבר הן תצטרכנה להישאר עם הפנטזיות שלהן.

דעות מהסוג הזה מבוססות על חוש הומור מפוקפק מאוד. דעות אלו נותנות לגיטימציה לגברים לאנוס נשים, מכיוון שהן מחזקות את המיתוס שנשים רוצות להיאנס, במיוחד על ידי גבר בעל דיוקן פנים נאה.

אותן נשים שנאנסו על ידי "האנס מרמת־גן" עברו חוויה מחרידה ומשפילה, ותהליך ההתמודדות שעליהן לעבור ארוך וקשה. הנה בא יהונתן גפן ומתבדח על חשבונן ועל חשבון כלל הנשים.

רינה בן צבי
בשם כל מרכזי הסיוע לקורבנות אונס
תל אביב

שר"פ: לא זו הדרך

נתן דונביץ ("הארץ", 5.11) מציע הנהגת שר"פ בכל בתי החולים, כדוגמת הדסה ירושלים. לצערנו, השר"פ, במיוחד במיגזר הניתוחי, מהווה כסות בלבד לרפואה השחורה. החולה בביקורו אצל הפרופסור כבר יודע על הניתוח שעליו לעבור והביקור בא רק לקבוע את המחיר והמועד. התשלום כמובן במזומנים, כפי שקורא זאת דונביץ בירוקים מתחת לשולחן.

החולה פטור מהתשלום המגיע להדסה לפי תעריף של אישפוז פרטי ובעד כל השירותים הרפואיים, ויוצא ידי חובה במכתב התחייבות של אחת הקופות; והרופא משלשל לכיסו את מלוא הסכום — בלי התשלום להדסה ובלי מס הכנסה. וישנם מנתחים אשר כלל אין להם שר"פ ואת החולים הם מקבלים בביתם.

אליעזר יצב
ירושלים

צורה זו עדיפה לשני הצדדים:

בזבוז מנקר־עיניים

קרנות ההשתלמות לעובדי מחקר מעודדות השתלמויות ושבתונים בחו"ל, גם אם היה אפשר לקיים את חלקן בישראל. הקרנות הללו פועלות תחת תקנות המתאימות למדינות בעלות עודף גדול של מט"ח: הן מעודדות בזבוז מט"ח לפעמים בצורה מנקרת עיניים, כפי שנ.י. עמד עליה במכתב ל"הארץ" (28.10).

מניסיוני כעובד מחקר אני יכול לחזק את דבריו בשתי דוגמאות נוספות:

קיימתי שתי תקופות שבתון בארץ, אף שעמדה לי הזכות החוקית לנסוע לחו"ל, תמורת הוצאות גבוהות מאוד במט"ח. בתקופת השבתון בארץ, לא רק שלא שולמה לי המשכורת הרגילה שלי, אלא שהמשכורת ברוטו הופחתה כתוצאה מביטול זכאי של רכיבי שכר מסוימים עקב היותי בשבתון. כלומר, אף שחסכתי למדינה עשרות אלפי דולרים, נענשתי בהפחתה משכרי החודשי הרגיל.

ידוע לי מניסיוני, שקרנות ההשתלמות אינן מחזירות במלואן הוצאות השתלמות בארץ, בעוד השתלמות בחו"ל מכוסות במלואן במט"ח, כולל הוצאות טיסה ואש"ל.

ד"ר שאול פל
רמת־גן

ירושת סוויסה

לא היה לי ספק כי שיטות של המנהל־לשעבר רפי סויסה יגבירו פשע ועבריינות. הקלות מפליגות ושכלולים במגורים ובתנאי מאסר, שסויסה התפאר בהם והציג לנו אותם בטלוויזיה, נתנו תחושת אופוריה לאסירים ולעבריינים פוטנציאליים בחוץ. הנוער הנוטה להשפעות הסיק כי "השד לא נורא כל כך", ושבמקרים רבים בתוך כלא "יותר טוב מאשר בבית". ואמנם בשנה אחרונה לא עבר כמעט יום בלי שליפת סכינים ואקדחים ועבריינות הנוער עלתה פי שלושה.

כוונותיו של סויסה היו מוטעות עם תוצאות הרסניות. זוהי הירושה האמיתית שהוא השאיר אחריו.

בעניין עבריינות נוער מוטלת עיקר האחריות על המערכת המשפטית שאינה מענישה את הזדים הקטינים העבריינים ולא מפרסמת את שמם. צעירים כאלה היו מורידים את עבריינות הנוער עד למינימום. האם במדינת ישראל האנגים קודם כל לעבריינים ורק אחר כך לביטחון האזרחים?

שמעון צייטלין
תל אביב

דברי הרמב"ם — הלכתא למשיחא

מכתבו של א. הצרוני, נשיא בית־הכנסת הגדול האשכנזי בתל אביב, נוטל ברעותרות, ואינו מייצג את ההלכה.

דברי הרמב"ם אינם רלוונטיים כלל לשלטון במדינת־ישראל, שהיא מדינה דמוקרטית־חילונית, אלא הם הלכתא למשיחא.

מי שאינו משמש כבר בפועל, הרשאי להמשיך הלכות, מוטב לו שלא ייצג את ההלכה ובוודאי לא בפרהסיה.

הרב יצחק ברדיע
רמת גן

משכורת לא מייצגת

אנו, עובדי המעבדות בבית חולים רמב"ם, מוחים על כתבתו של נחמיה שטרסלר ("הארץ" 28.10), המציגה את המיקרוביולוגים בראש טבלת השכר בסקטור הציבורי בחודש ספטמבר. משכורת של 1156 שקלים בחודש אינה מייצגת את רוב ציבור המיקרוביולוגים.

הנתון שצוין בכתבה מתייחס לעובד עם ותק של 28 שנה בדרגה א' פלוס־פלוס. זו דרגה שיש רק למנהלי מעבדה בכירים ומספרם מועט ביותר בין כלל עובדי המעבדה בארץ.

ועד עובדי המעבדות
בבית חולים רמב"ם
חיפה

סדר עדיפויות

במשרד החוץ נרגעו הרוחות ותמו השיבוצים בצמרת המשרד.

יוסי ביילין — מספר אחד; אברשה טמיר מס' שניים; דוד קמחי — שגריר מיוחד במעמד של מספר 3, יחד עם אחרים במשרד קרוב להראי.

מכאן אנו למדים על סדר החשיבות בשיבוץ במשרד החוץ, כפי שרואה זאת מ"מ ראש הממשלה ושר החוץ שמעון פרס: קודם כל מקורבים, לאחר מכן התחייבויות פוליטיות למפלגה, ורק לאחר מכן אנשי המקצוע בעלי הניסיון מתוך המשרד.

הקורא בוודאי יבדוק את המצב גם במשרדי הממשלה האחרים ויגיע למסקנה שתוכל להנחות אותו במערכת הבחירות הבאה.

חיים גינזבורג

המאבק — למען החולה

על ניסיון להשוות עבודה של אחיות האחים בבתי חולים ובמוסדות סיעודיים למקצוע אחר המבוצע על ידי פקידים לפי תקציב ועדיפויות ממשלתיים, כפי שמנסה לעשות אברהם טל ("הארץ" 25.10), אינו נכון מתחילתו.

אמנם יש להביא בחשבון שקיימת בתר־בית העבודה במשרד הבריאות נורמה מסוימת של מספר חולים, ומספר אחיות המטפלות בהם, אך עם השנים מזדקנת האוכלוסיה במדינה ובאופן טבעי, יותר אנשים זקוקים לטיפול רפואי ולטיפול סיעודי. בבתי החולים מתמלאים המחלקות לעתים במקרים דחופים הזקוקים לטיפול רפואי ולטיפול סיעודי. כל זאת בלי להתחשב במספר אנשי הצוות.

יש אחיות שאחרי זמן מה אינן עומדות בעומס ונוטשות את המקצוע. כה. העבודה נעשית קשה יותר לא רק בגלל מספר גדול יותר של חולים, אלא גם בגלל ריבויים של בעלי המחלות הכרוניות, שדרוש להם טיפול אינטנסיבי.

כמעט שאין מקצוע הדורש עירנות מתמדת בעבודה יחד עם מאמץ פיסי כמו עבודת האחים והאחיות בבתי החולים ובמוסדות הסיעודיים.

כתוצאה מלחץ העבודה גם האחיות לא תמיד נשארת באותה הרמה. האחות אחראית מאבדת את הסיפוק בעבודתה, וסובלת מכך יחד עם החולה. זהו המכנה המשותף בין החולה לאחות. לכן המאבק למען החולה, על שיפור תנאי עבודה איננו "עלה תאנה" אלא נימוק אמיתי.

ד"ר גרוסברג שלומי
ירושלים

★

אינני יודע מה מקור המידע של נחמיה שטרסלר ("הארץ", 28.10), על פיו משכורת אחיות בתי החולים בספטמבר השנה היה 1,136 שקלים. אשתי היא אחות מוסמכת, בעלת ותק של שבע שנים, ומשכורתה 681 שקלים ברוטו למשרה מלאה.

במחלקתה של אשתי (פנימית ב' — בית החולים כרמל) עזבו בחודשים האחרונים שבע אחיות ואף לא אחת באה במקומן. לאשתי אני ממליץ ללכת באותה דרך.

עם כל הייעוד והסיפוק במקצוע האחות, אינני רוצה שאשתי תתמוטט לאחר משמרת תישון 16 שעות רצופות. למולה לא היתה צריכה לחזור באותו יום למשמרת לילה — תמורת שכר זה.

אורי מנחם גבריש
חיפה

קולנוע / רחל גורדין

מאבק על הזכות לאינדיווידואליות

"יומן נעורים", קולנוע גורדון, ת"א

יולי (ז'ושה צ'ינקוצ'י — מימין) נאבקת בדודה מגרית (אנה פולני) המאמינה למשטר של סטאלין

גיל ההתבגרות יכול לספק דימוי של חופש, לפני שהחיים "נכנסים לתלם". הוא עשוי לצייר תקופה בחיים שבה כל האפשרויות עדיין פתוחות, או להעלות מצב של אי הי־דברות עם הסביבה. ב"יומן נעורים" (במקור: "יומן זכרונות לילדיי") משתמשת הבימאית ההונגריה מרתה מסארוש בגיל ההתבגרות כבדימוי של כנות, יושר וחוסר פשרות. דרך מבטה־שאינו־יודע־פשרות של נערה מתבגרת, גיבורת סרטה, בוחנת מרתה מסארוש את התקופה הסטאליניסטית בהונגריה. "יומן נעורים" הוא סרט אישי, על נערה האוהבת קולנוע — נערה שהיתה, שנים לאחר מכן, בימאית בעלת מוניטין בינלאומי. זהו גם סרט המצייר תמונה של חיי החברה, התרבות והפוליטיקה בהונגריה בסוף שנות הארבעים. אם כי הוא נועז יותר וגלוי יותר מרוב הסרטים האחרים על הונגריה באותה תקופה, אין "יומן נעורים" מביא חומר חדש. כוחו בכך שהוא מספר סיפור באופן אמין, עם דמויות המגולמות היטב, ויחס נכון בין התיאור הפוליטי־המצב (לפעמים בצורת קטעי יומנים ישנים) ובין הסיפור האישי.

מרתה מסארוש היתה בת חמש כשהיגרה יחד עם הוריה לברית המועצות, שם התקבצה בסוף שנות השלושים קהילה קטנה של קומוניסטים הונגרים. ב־1938 "נעלם" אביה, שהיה פסל, בטיהורים שערך סטלין (הפסלים בסרט הם פרי יצירתו של האב האמיתי). אמה נפטרה ממחלה בעת מלחמת העולם השנייה. ב־1947 שבה מרתה מסארוש להונגריה, ממש כמו גיבורת סרטה, יולי. סיפור הסרט, המתחיל בשובה של הגיבורה להונגריה יחד עם סבה וסבתה, מתאר את מאבקה של הנערה בדוגמטיות הסטליניסטית המגולמת בדודתה מגדה. הדודה הרווקה מבקשת לאמץ לבת את יולי היתומה, ולהעניק לה את כל היתרונות החומריים שמקנה הנאמנות המוחלטת למשטר. אך הנערה, שכבר גיבשה לעצמה עמדה והשקפת עולם, מסרבת להתבטל לדודה ולעברה, ומעדיפה לבחור בעצמה את האנשים שבחברתם היא רוצה להיות.

געגועים לחיבה

פניה העדינים והעצובים של יולי, הלוחמת על זכותה לאינדיווידואליות, הם הדימוי המרכזי בסרט. מיקלוש יאנצ'ו בתפקיד — בנם המשותף של מסארוש ושל בעלה לשעבר, הבימאי ההונגרי המפורסם מיקלוש יאנצ'ו — מצלם את פני הנערה כשהם מוארים באור רך, קרוב להלוך; כשהיא מביטה בציפורים על עץ סמוך, מבעד לחלון; או כשהיא צופה לאישה בחזור. "יש לי הרגשה שמישהו מציץ מעבר לכתפי", אומרת יולי לסבה. זה מתאר את הדודה מגדה הניצבת, רגע לאחר מכן, מאחורי גבה של הנערה, אך גם את המצב הפוליטי, שבו יש תמיד "מישהו" המציץ מעבר לכתפך. מסארוש משתמשת בצילומים לריים־אידיליים של ההרים בעבר, בתאורה מרגשת, בקן לישאה של "אושר" רחוק. אך בפני הנערה, המגולמת על ידי ז'ושה צ'ינקוצ'י, יש כוח. כשהיא בוכה, פעם אחת בסרט, יש נטיה להזדהות ולהזיל דמעה יחד איתה. גם השחקנים האחרים משחקים היטב. בעיקר אנה פולני, בתפקיד הדודה מגדה, מצליחה לרמוז כי מאחורי חזותה החיצונית הקשה יש געגועים לחיבה שלא התגשמה.

סצינת הסיום יפה ומאופקת. הסרט כולו, גם אם אין בו מקוריות, מסופר היטב. יותר מסרטה הקודם של מרתה מסארוש שהוקרן בארץ, "האישה האחרת", זהו סרט שכדאי לראותו כי הוא יוצא מן הלב.

הארץ ממליץ

תל אביב

יומן נעורים (גורדון) — סיפורה האישי של הבימאית ההונגריה מרתה מסארוש על ימי נעוריה בהונגריה תחת המשטר הסטאליניסטי. דמויות יפות, וסיפור מסופר היטב.

קיקה קלה קיר (סינמטק/גבי) — קומדיה אירונית עדינה בבימויו של מאקאבייב ("מסתורי האורגניזם") על הקושי להיות ספונטני בעולם שבו החוויה מוכתבת על ידי פרסומת ואינטרסים כלכליים.

מלכת הכיתה (לב 3) — סרטו של יצחק (צפל) ישורון עוסק באלימות כתהליך שאולי כבר מאוחר לעוצרו. במסווה של "סרט נוער" הוא חושף כמה אמיתות מכאיבות על החברה הישראלית. משחק מצוין של יצחק בר־נר ואלון אבוטבול.

זכרונות אהבה מפורנצה (צפון) — עיבוד קולנועי מענג לרומן של א.מ. פורסטר "חדר עם נוף", מעביר את הנופה לתקופה האדוארדית באנגליה. טיול באיטליה נוגע במחוזות נסתרים בנפשה של נערה אנגלייה מחונכת היטב, ומשפיע בה כוח למרוד במערכת המנהגים הצבועה שבתוכה גדלה. צילומים יפים להפליא של טוני פירס רוברטס, בימוי מסוגנן של ג'יימס אייבורי (אנק לוהט, "הבוסטונים"), וגלריה של שחקנים אנגליים טובים ביניהם מגי סמית.

עוברת אורח (פריז) — הבימאית אנייס ואררדה עוקבת אחר השבועות האחרונים בחייה של נערה נוודת, שקפאה מקור בדרום צרפת. סרט בעל יופי סגפני. בביכורה של סנדרין בונר המצוינת.

שתי אצבעות מצידון (פאר) — קורותיה של יחידת חי"ר קטנה בתקופה האחרונה של מלחמת לבנון, כפי שהם נראים בעיני החייל הפשוט. סרט פעולה מותח, תיאור חברתי אותנטי, והצגה לא משכנעת של סיטואציה פוליטית מורכבת, בבימויו של אלי כהן.

שואה (מוזיאון ת"א) — תשע וחצי שעות של ראיונות עם עדי ראייה, קורבנות ורוצחים. קלוד לנצמן משחזר את "הפתרון הסופי" לפרטי פרטים.

מונה ליזה (דיזנגוף 1) — גנגסטר תמים המתאהב בפרוצה שחורה, נעשה, בגילומו המצוין של בוב הוסקינס, לדמות מרגשת ומעוררת הזדהות. "סרט אפל" של ניל ג'ורדאן ("חברת הזאבים").

ירושלים

מונה ליזה (מיטשל) — ראה דיזנגוף 1 ת"א.

זכרונות אהבה מפורנצה (בבייני חשמונאים) — ראה צפון ת"א

שתי אצבעות מצידון (הבירה) — ראה פאר ת"א

חיפה

מונה ליזה (עצמון) — ראה דיזנגוף 1 ת"א

שתי אצבעות מצידון (שביט) — ראה פאר ת"א

זכרונות אהבה מפורנצה — (אורלי) — ראה צפון ת"א

עוברת אורח (קרן אור) — ראה פריז ת"א

מדריך הארץ

תורנויות

תורנות רופאים

הצגת רופאים במקרים דחופים: מ"ס בפ"ב עד לפתיחת בי"ח בבוקר בתחנות מד"א טל' 101.
מגן דוד אדום:
ירושלים 523133
תל־אביב 5460111
חיפה 512233
בת ים 781111
הרצליה 052־541333
נהריה 923333
רחובות 08־451333
נתניה 5511111
חולון 803133
ראשון לציון 03־221022
באר שבע 057־74767
מוקד מידע רפואי בקופ"ח הכללית:
בימים א'־ה' — 20.00—8.00
בימי ו' — 15.00—8.00
טלפונים: 03־433300, 03־433500
שקמ"ר — שרות רפואי לקש"
שרות ביקורי בית של רופאים מומחים לילדים ותינוקות בשעות 24—19:
טל' 03־7549111 "שקמ"ר" קוד מנוי 222
שחר — עזרה ראשונה בטלפון
24 שעות ביממה:
ירושלים 227171
תל־אביב 261111,261115
חיפה 672222/3
נתניה 053־55316
באר־שבע 057־418111
מרכז רפואי באר־יעקב, 08־223958
מרכז סיוע לקורבנות אונס (24 שעות ביממה):
תל־אביב טל' 234819
ירושלים טל' 02־245554
חיפה טל' 04־382611
מרכז סיוע למוכי לחץ
במקום "מקבילה":
א ו־ה 11.00־13.00
ב ו־ד 16.00־18.00
טל' 220851
רח' מאנה 13 תל־אביב
מרפאות שיניים לעזרה ראשונה תל־אביב:
דיזנגוף סנטר שער 3 (ליד המשביר) טלפון 294869, 285822־03
המרפאה פתוחה כל יום כולל שבתות וחגים בין השעות 24.00—9.00. אחרי חצות בתאום טלפוני בלבד. בר כוכבא 49 טל' 03־284649 פתוחה בימים אלה בין 21.00 עד 23.00 ימי ו' וערבי חג מ־24.00 עד 18.00
שבתות וחגים מ־15.00 עד 21.00
חיפה:
רח' הנמל 26, קומה ב', טל' 04־525—566, שעות הקבלה כל יום בין 20.00—23.00.
שרה"ן - שירות רפואי נייד
24 שעות ביממה, כולל רפואת שיניים: ירושלים, מוקד יום 640585, 669581. מוקד לילה, שבת וחג 226191 מנוי מס' 1788 (להשאיר הודעה לרופא תורן מכון בל"ל)
תל־אביב, מוקד יום 218820, 218098. מוקד לילה 631011 מנוי 3752 (להשאיר הודעה לרופא תורן מכון בל"ל)
יד ביד - ארגון קשישות לילד להורים
תל אביב "לילך" 226827 24 ש' ביממה להורים, בימים ב', ה' מ־17.00־20.00, חיפה ונהריה — 229488 מ־11.00־20.00

תורנות בתי־חולים

תל אביב: רופא — (ילדים)
איכילוב — (פנימית, כירורגית)
ירושלים: בקור חולים — (כירורגית)
הדסה ע"כ — (ילדים, עיניים, א.א.ג)
הדסה ה"צ — (נשים, אורתופדיה)
שערי צדק — (פנימית)

תורנות בתי־מרקחת

תל אביב: בת פרישמן 66 237826
בריאות המלך ג'ורג' 28 283751
ירושלים: מרפאת רוממה הפ"צ 28 523191
הרצליה: דר' יוסף סוקולוב 70 842453
בת ים: גבי בת ים הנביאים 3 5515671
רשת בן קופ"ח כללית המחיר 25 782537
נתניה קופ"ח לאומית סמילנסקי 9 58053
פתח תקוה קופ"ח כללית חיים עוזר 905271
הקריות: הרקון סמכות מודיעין קרית מוצקין 715156
חדרה: יפה הנשיא 66 22122

דלת פתוחה

מרכז מידע וייעוץ לצעירים ע"י צוות מקצועי — ייעוץ ומידע בנושא הגיוס, משפחה, מיניות — אמצעי מניעה. ימים ב' ג' ד' — 17.00־20.00. בנגושא 66 ת"א, טל' 03־251226. דוחות ימים א' ד' 16.00־19.00 רח' הסמדרים 14 טל' 381520

מרכזי מידע — אגר

02—528231—2 03—432777 04—549121

הסנה — מוגש כשירות לציבור ע"י — חברה ישראלית לביטוח בע"מ

טלוויזיה

לימודית

- 08.00 טלטקסט
- 08.05 שעת כושר
- 08.15 תלמוד — שניים אוחזין
- 08.40 מסך לספרות (יסודי) — משפט הירושה
- 09.00 אנגלית ו'
- 09.20 השעה שלנו
- 10.10 אנגלית ז'
- 10.30 מספר בתוכר
- 11.00 חשבון ה'
- 11.15 צרפתית
- 11.30 באנגרפיה ה'־ו' — יוגה
- 12.00 ספרות (תיכון) — המהדורות
- 12.25 אנגלית ט'
- 13.00 אנגלית י'
- 13.30 מוסיקה — סולו, נבל
- 14.00 טלטקסט — חדשות קול ישראל
- 14.05 שעת כושר
- 14.15 בלי סודות
- 14.40 אנגלית
- 15.00 האוניברסיטה הפתוחה
- 16.00 רחוב סומסום
- 16.30 אי האלמונים
- 17.00 ערב חדש

כללית

- 17.30 קאובוי באפריקה — סדרה
- 18.30 (ע) קיצור החדשות
- 18.32 (ע) רוצה מהרין
- 18.45 (ע) החדשים המצבות
- 19.00 (ע) יומן השבוע
- 20.00 כותרות מבט
- 20.02 עד פה
- 21.00 מבט לחדשות ומוסף שד־ראשון
- 21.45 שושלת — סדרה
- 22.35 סוף ציטוט
- 23.05 רציחות בצלסי — סדרת מתח
- 23.40 מוקד של יום החדשות

ירדן ערוץ 6

- 18.00 כפר בין הענבים (סדרה)

- 18.30 קתרין (סדרה היסטורית)
- 19.00 חדשות בצרפתית
- 19.15 לקט שירים
- 19.30 חדשות בעברית
- 19.45 מאגאזין 01
- 20.00 חדשות בערבית
- 20.30 קרול ברנט וידידים
- 21.10 קוסמוס (סדרה)
- 22.00 חדשות באנגלית
- 22.20 דאלאס

לבנון ערוץ 12

- 13.30 חיים אחרים (סדרה)
- 14.00 מרפדון 700
- 14.30 מעשיות משפחות (ערבית)
- 15.00 סרט (ערבית)
- 16.30 אי המטמון (ערבית מצויר)
- 17.00 הבית המעופף (מצויר)
- 17.30 ההנבנות עם מק דייוויס
- 18.00 מאנקי (סדרה)
- 18.30 כמיות של כסף (קומי)
- 19.00 60 דקות
- 20.00 סרט: "סגנציילי" (פרק 12)
- 22.30 מעשיות משפחות (ערבית)

רדיו

קול המוסיקה

- 06.02 צלילי בוקר
- 07.07 בוקר טוב
- 07.30 שחרית מוסיקלית
- 09.30 קונצרט בוקר
- 12.05 אבנים באולפן
- 13.00 קונצרט צהריים
- 15.00 הזמרה הפוטוקולית
- 16.00 קונצרט מנחה
- 18.30 מוסיקה ליום ראשון
- 20.05 ערב טוב
- 20.30 הקונצרט הקאמרי השבועי
- 22.30 מסורות מוסיקאליות בארץ
- 23.00 מוסיקה מן העבר הרחוק

רשת א'

- 12.05 בעקבות הכותם

- 14.06 לבת ולבן ולכל המתעניין
- 14.45 תחיל בשק — ילקוט כלבו
- 15.30 עולם הפרע
- 16.05 שאלה של טעם
- 17.20 האוניברסיטה הפתוחה
- 18.06 מבות ערב — הווי דתי ומסורת
- 18.50 פרקי היום בתנ"ך
- 19.05 מהשבת ישראל
- 19.30 שידורים לשלום
- 22.05 תפוח העץ — בעיות משפחת וקשיי התנהגות

רשת ב'

- 18.06 מסיבת עיתונאים
- 18.45 היום במסדר
- 19.00 היום הזה
- 19.35 עם ישראל — עיניים יהודיים בעולם
- 20.05 אמנו בשבוזין — פרקי חזנות ופזמונים
- 22.05 האיזון הקודש

- 23.05 צלצל שלישי — שבועון לאמנויות

רשת ג'

- 18.06 מבצר הפזמונים הלועזיים
- 21.05 אדום עתיק — שירים שלא נס לחם
- 23.05 הלילה הוא שירים

גלי־צה"ל

- 18.05 שעה קלה על כלכלה
- 18.45 משולש — עיונות
- 20.05 חיילים, אנשים צעירים
- 21.00 מבט לחדשות
- 21.30 אוניברסיטה משודרת
- 22.05 על הרבש ועל הביפאק
- 23.05 תוצרת הארץ — פזמונים ישראליים
- 23.55 שיחות חצות — עם סדיר דרוויש, ראש הרשעה המקומית בקעה אל־גרביה
- 00.05 ציפורי לילה

שידור קבוע

רשת א'

- 07.30 הין שירים — פזמונים ישנים
- 08.05 הנה
- 09.05 השיר לא הנשירים עבריים
- 09.30 מגנטיבעיות משפחה וחברה
- 10.30 דרוך קל — עברית קלה
- 11.10 שידור יומי לבתי הספר
- 11.30 השכלה ורשת לכל

רשת ב'

- 07.00 הבוקר הזה
- 08.00 כוכב הבוקר

- 09.05 ביקורבית
- 10.10 כל צבעי הקשת
- 12.10 אחר־אחר כב"ל
- 13.00 כתבי היום חדשות ופזמונים
- 14.00 בת צחוק — הווי התמור
- 15.05 רגעי קסם
- 16.05 שירים — ושיעורים
- 17.10 יומן כלכלה
- 17.30 על מספרים והבשים

רשת ג'

- 06.05 בחצרה לאורחי להיטים
- 07.05 שיר בבוקר־בבוקר־פזמונים
- 09.05 מה, כבר תשע
- 10.05 רק מוסיקה
- 11.05 שעה תמימה
- 12.05 שבעים מי יודע
- 13.05 רק בימי חול

- 14.05 פזמון חוזר
- 15.05 הרש, הרש ובחורים
- 16.05 תנגה יומית

גלי צה"ל

- 06.05 צלילי בוקר
- 06.30 פוקחים עין — מידע ומוסיקה
- 07.07 שבע אפס שבע
- 08.05 בבוקרטק ישראל — אקטואליה
- 09.05 אילה בוקר
- 10.05 המסקת עבר
- 11.05 נכון לעכשיו
- 13.05 קצר ורזה
- 14.05 דו־דו־דווה
- 15.05 מגישה יומית
- 16.05 ארבע אחר הצהרים—שירים
- 17.00 ערב טוב ישראל

קולנוע

תל־אביב

אורלי — צביטה בלב 5.00, 7.15, 9.30
אסתר — קוקה קולה קיד 5.00, 7.15, 9.30
אופיר — הפיראטים 5.00, 7.15, 9.40
בית לסין — בננות 11.15 בלילה
בן יהודה — אהבה בשוקים 5.00, 7.15, 9.30
גורדון — יומן נעורים 4.30, 7.15, 9.30
גת — אהבה מכושפת 5.00, 7.15, 9.30
דיזנגוף 1 — מונה ליזה 11.00, 15.30, 4.45, 7.15, 9.40
דיזנגוף 2 — נשיקת אשת העכביש 11.00, 1.30, 4.45, 7.15, 9.40
דיזנגוף 3 — שלושה רווקים ותינוק 11.00, 1.30, 4.45, 7.15, 9.40
דקל — צרות גדולות בצ'יינה טאון 7.15, 9.30
הודייב און — יפה בוורוד 7.30, 9.30, סרט סקס 12.00
חן — שבט רב המסורה 5.00, 7.15, 9.30
חן קו: חן 1 — שובו של הנוסע השמיני 4.30, 7.00, 9.45
חן 2 — בושבע אתמול היום 5.00, 7.25, 9.45
חן 3 — הרומן של אתמול בלילה 5.00, 7.40, 9.55
חן 4 — רונה מלור נשואה לשניים 11.00, 2.00, 5.00, 7.40, 9.50
חן 5 — היהום מבבורלי הילס 11.00, 2.00, 5.00, 7.40, 9.50
לימור — יהו רבש מבתפי 4.30, 7.15, 9.30
לב 1 — הנבל הנודמי 2.00, 5.00, 7.30
לב 2 — בעקבות הכדך 2.00, 5.00, 7.30, 9.30
לב 3 — מלכת הכיתה 5.00, 7.40, 9.30
לב 4 — לה פרואוקאה 1.45, 4.30, 7.00, 9.45
מוזיאון ת"א — "שואה"
מקסים — כנגד כל הסיכויים 4.30, 7.15, 9.30
מרכז תמונה והישראלית — אודיסאה בחלל 10.00
סינמה 1 — הטוב הרע והלא נורא 5.00, 7.15, 9.30
סינמה 2 — נשיקה נשימה 5.00, 7.15, 9.30
סינמטק — תוף הפח 7.00, מהלך סרק 9.30
פאר — שתי אצבעות מצידון 5.00, 7.30, 9.30
פריז — עוברת אורח 12.00, 2.00, 4.00, 7.15, 9.30
צפון — זכרונות אהבה מפורנצה 4.30, 7.00, 9.30
שחף — אחלי אורח 4.30, 7.00, 9.30
תכלת — הנבע ארגמן 4.00, 9.00
תמר — כלום נופל על הראש 7.15, 9.30
תל־אביב — איש הנרה 5.00, 7.15, 9.30

נצרת

כתנס בקועיין — שובו של מקפתון 7.00

ירושלים

אדיסון — אהבה בשוקים 4.30, 7.00, 9.15
אורגיל — בושבע אתמול היום 4.30, 7.00, 9.15
אוריון: אור 1 — שובו של הנוסע השמיני 4.00, 6.30, 9.00
אור 2 — צרות גדולות בצ'יינה טאון 4.30, 7.00, 9.00
אורנע — כלום נופל על הראש 4.30, 7.00, 9.15
בית אגרון — הבבל הנוסר 4.00, קאמרה 7.45, מגבור מיסון שודרי הוטן 9.45, כריסטין 12.00
בניני האומה — זכרונות אהבה מפורנצה 4.30, 7.00, 9.15
הבירה — שתי אצבעות מצידון 4.30, 7.00, 9.15
כפיר — צביטה בלב 4.30, 7.00, 9.15
מיטשל — מונה ליזה 7.00, 9.00
עדן — הטוב הרע והלא נורא 4.30, 7.00, 9.00
סינמטק 1 — הטקסיידרה המהירה שלי 7.00, לכה ישראל 8.45
סינמטק 2 — סאבאטוד 9.30
סמדר — נשיקת אשת העכביש 4.30, 7.00, 9.15
רון — הנבל הנודמי 4.30, 7.00, 9.00

רמת השרון

כוכב — זכרונות מאוסיקה 6.00, 9.15

פתח־תקוה

היכל 1 — היהום מבבורלי הילס 4.30, 7.15, 9.30
היכל 2 — אהבה בשוקים 4.30, 7.15, 9.30
היכל 3 — הנבע ארגמן 4.30, 7.00, 9.30

רמת־גן גבעתיים

ארמון — שובו של הנוסע השמיני 4.00, 6.40, 9.30
אורדע — שתי אבצעות מצידון 4.30, 7.15
ארמון — צרות גדולות בצ'יינה טאון 5.00, 7.30, 9.45
דוד — צביטה בלב 5.00, 7.15, 9.30
לילי — אבגע בשולשה 7.15, 9.30
רב חן — רמת גן
חן 1 — היהום מבבורלי הילס 5.00, 7.20, 9.40
חן 2 — הרומן של אתמול בלילה 5.00, 7.20
חן 3 — רווקים ותינוק 5.00, 7.30, 9.40
חן 4 — הנבע ארגמן 4.15, 9.15
שבים — אהבה בשוקים 7.15, 9.30

כפר סבא

חן — הטוב הרע והלא נורא 7.00, 9.15
קסל — שתי אצבעות מצידון 7.00, 9.25

עפולה

היכל התרבות — הנבע ארגמן 8.30

חיפה והסביבה

אורה — יהו רבש מבתפי 4.30, 7.00, 9.15
אורלי — זכרונות אהבה מפורנצה 4.00, 7.00, 9.00
אמפיתיאטרון — הטוב הרע והלא נורא 4.30, 7.00, 9.15
ארמון — שובו של הנוסע השמיני 4.00, 6.30, 9.00
חן — אישה בורוד 4.30, 7.00, 9.15
סינמטק — שואה חלק ב' 6.30
עצמון 1 — אהבה בשוקים 4.30, 7.00, 9.15
עצמון 2 — מונה ליזה 4.45, 7.15, 9.30
עממי — העוקץ 7.00, 9.00
פאר — צרות גדולות בצ'יינה טאון 4.30, 7.00, 9.15
קרן אור הסחורים — עוברת אורח 4.30, 7.00, 9.15
רון — צביטה בלב 4.30, 4.45, 9.00
שביט — שתי אצבעות מצידון 7.00, 9.00
רב גת 1 — בושבע אתמול היום 4.30, 4.45, 9.15
רב גת 2 — בעקבות הכדך 4.30, 7.00, 9.15
אורות — הטוב הרע והלא נורא 7.00, 9.15
בית העם — הולני 9.15
הדקל — מלכת הכיתה 7.00
נגון — העלול קסלסי 7.00, 9.15
סביון — בני וקליד 7.00, 9.15
סטר — סיפורו של אנגס 7.00, 9.15

חולון

מגדל — הנבע ארגמן 4.00, 9.00
ארמון — שתי אבצעות מצידון 7.30, 9.30
סבוי — צביטה בלב 5.00, 7.15, 9.30
רינה — כוכב הנבע 7.15, 9.30
מרכז קריית שרת — הקלה מוקלאה 4.00, אהבות משגעות 7.15, 9.30

בת־ים

ארמון — שלושה רווקים ותינוק 7.15, 9.30
עצמאות — הטוב הרע והלא נורא 4.00, 7.15, 9.30

הרצליה

דוד — היהום מבבורלי הילס 4.30, 7.15, 9.30
תיבל — קוקה 3.00, סרט 3, 7.15, 9.30
תפארת — רקה הנינה 7.15, 9.15

נתניה

מגדור — שיכורו חזקים 5.00, 7.00, 9.15
שרון — תעלול קסלסי 3.30, 7.00, 9.15

רחובות

בית העם — שתי אבצעות מצידון 7.15, 9.15
דוד — הנבע ארגמן 6.30, 9.15
חן — מסטודו 7.15, 9.15

חדרה

תודיה — בעקבות אחר הילום 7.00, 9.15
תוף — אהבות משגעות 4.30, 7.00, 9.15

זמרי קאמרן
קול המקהלות
קונצרט למנויים מס' 2
THE SCHOLARS הסקולרס
ENGLAND אנגליה
באופרה פסטורלית מאת הנדל
ACIS & GALATEA
בליווי אנסמבל קאמר־בארוקי בהדרכת מיכאל מלצר ודוד שמר
באר שבע - קונסרבטוריון 10.11.86; תל אביב - מוזיאון ת"א 11.11.86 (סדרה 1), 12.11.86 (סדרה 2); כפר סבא - אודיטוריום בית ספר 13.11.86; חיפה - בית הרופא 15.11.86; ירושלים - אולם רבקה קראון 16.11.86
בפרסים נוספים: זמרי קאמרה, שד' בן־גוריון 62, טל. 03־220221

רשות השידור
התזמורת הסימפונית ירושלים, רשות השידור
הסדרה הירוקה
קונצרט מס. 1
יום רביעי, 12.11.86
יום חמישי, 13.11.86
ב־08.30 בערב באולם הנרי קראון
מנצח — דוד שלון
סולן — דניאל בנימיני
★ הינדמית: מטמורפוזות על נושאים של וובר
★ עמי מעייני: קונצ'רטו לויולה ותזמורת (ביצוע בכורה)
★ מוסורגסקי — ראבל: "תמונות בתערוכה"
כרטיסים — בתאטרון ירושלים בכל יום בין 10 בבוקר ו־8 בערב

התזמורת הפילהרמונית הישראלית 50

קונצרט למנויים מס' 2
שלום רונלי־ריקליס
מנצח
אלפון מונק
בריטון
המקהלה הפילהרמונית ת"א
מקהלת האיחוד
בהכנית מיצירותיו:
בלוך ושומאן
תל־אביב: היכל התרבות, 8.30 בערב
סדרה ג: הערב — 9.11.86
סדרה ד': יום ג' — 11.11.86
סדרה ה': יום ד' — 12.11.86

קונצרט למנויים מס' 3
אליהו ענבל
מנצח
אנטוניו מנסס
צ'לו
ג'ואן רוג'רס
סופרן
התכנית:
ברטוק: קונצ'רטינו לתזמורת כלי־קשת
שומאן: קונצ'רטו לצ'לו
מאהלר: סימפוניה מס' 4
תל־אביב: היכל התרבות, 8.30 בערב
סדרה ו': מוצ"ש — 15.11.86
סדרה ז': יום א', 16.11.86
סדרה ח': יום ב', 17.11.86

קונצרט למנויים מס' 2
אליהו ענבל
מנצח
אנטוניו מנסס
צ'לו
ג'ואן רוג'רס
סופרן
התכנית:
כמו בת"א קונצרט מס' 3
חיפה, אודיטוריום חיפה, 8.30 בערב
סדרה א': יום ג', 18.11.86
סדרה ב': יום ד', 19.11.86
סדרה ג': יום ה', 20.11.86

התזמורת הקאמרית הישראלית
"לכל המשפחה" — קונצרט מס' 1
ירושלים מגיש
"הבה נאזין לאופרה"
קטעים מתוך האופרה "נישואי פיגרו"
מנצח: מרטין מרי,
מנחה: ישראל אובל
בביצוע זמרי האופרה
תיאטרון ירושלים,
היום, 17:00 9.11.86
כרטיסים במקום

האופרה "נישואי פיגרו"
שעה 20:00
ת"א: "קולות ומוזות" מס' 2, סידרה 4: יום ב', 10.11.86 בתיאטרון הקאמרי
חיפה: "קולות ומוזות" מס' 1 יום ד', 12.11.86 באודיטוריום חיפה
כרטיסים מתאימים נשלחו למנויים

"קולות ומוזות" מס' 2
יז'י מקסימיוק, מנצח
גד לברטוב, ויולן
יצירות מאת לוטוסלבסקי, טלמן, סייבר, בריטן והיידן
מוזיאון ת"א:
סידרה 1: יום א', 23.11.86
סידרה 2: יום ב', 24.11.86
סידרה 3: יום ה', 27.11.86
אודיטוריום חיפה: יום ד', 26.11.86
כרטיסים בקופות חיפה, ברחוב 11
תיאטרון ירושלים: יום ב', 25.11.86
כרטיסים ומנויים בתיאטרון ירושלים

תיאטרוני ישראל
הערב יום א' 9.11
התיאטרון הבימה
השקיעה: 20.30
הפרזים: 20.30
התיאטרון הקאמרי:
אני לא רפופורט — 20.30
התיאטרון ירושלים:
מיכאל קלוהס

דחפון
03-611001

קבלת מודעות 24 שעות ב"דחוף"
מודעות
משפחתיות דחופות
ולכל יתר סוגי המודעות ל־
הארץ
הבוקר האחרון
חדשות הארץ
מתקבלות:
24 שעות ביממה
ב"דחוף" דיזנגוף
רח' דיזנגוף 118
(מול כסית)
טל' 246363 239952

חוק התכנון והבניה, תשכ"ה־1965
מרחב תכנון מקומי רמלה

הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית ומתאר מקומית

נמסרה בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה 1965, כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז המרכז, ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה רמלה הופקד שינוי תכנית הנקרא "שינוי תכנית ומתאר מקומית מס' לה/1/184/א' "ביחד עם התשריט המצורף אליו

עיקרי הוראות השינוי: קביעת יעודי קרקע, בינוי, זכויות בניה, קווי בנין ובניינים להריסה

ואלה הם השטחים הכלולים בשינוי התכנית: גוש 4455 חלק מחלקות 80,11, 84,85,87,96,118,120,123, חלקות 88, 129,124, גוש 4347 חלק מחלקת 25, 17 גוש 4436 חלקה חלקה 59 בין הרחובות: שמשון, ד"ר מאלק ושפיק.

כל המעוניין בשינוי התכנית רשאי לעיין בו, ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל

כל מעוניין בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני אחר הרואה עצמו נפגע על ידי שינוי התכנית וכן כל הזכאי לכך עפ"י סעיף 100 לחוק האמור, רשאי, תוך חודשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות, להגיש התנגדות לשינוי התכנית במשרדי הועדה המקומית האמורה, ועליה לכלול פרוט הנמקות להתנגדות ולהיות מלווה בתצהיר ותום ע"י עו"ד המאמת את העובדות שעליהן היא מתבססת.

דב שיש
יו"ר הועדה המחוזית
לתכנון ולבניה — מחוז המרכז

תאריך: 30.9.1986

סוף סוף בישראל!
התזמורת הקאמרית של פולין
מנצח: יז'י מקסימיוק. סולן — בנר: קז'ימוז' יקוביץ
"שילוב נדיר של וירטואוזיות, רעננות ומיומנות. הוויה שאין להחמיץ..." ניו־יורק טיימס
הופעה חגיגית יחידה בתל־אביב — במעמד ראש הממשלה מר יצחק שמיר — "היכל התרבות" יום ה' 13.11 ב־20.30
הופעה יחידה בחיפה — בחסות ראש העיר מר אריה גוראל — "אודיטוריום" יום א' 16.11 ב־20.30
הופעה יחידה בירושלים — בחסות ראש העיר מר טדי קולק — "אודיטוריום" הנרי קראון יום ב' 17.11 ב־20.30
הופעה יחידה בבאר־שבע — בחסות ראש העיר מר משה זילברמן — "קונסרבטוריון" יום ד' 19.11 ב־20.30
כפר־סבא "אודיטוריום" יום ו' 14.11 ב־21.30; רחובות "היכל" מוצ"ש 15.11 ב־20.30; עין־השופט "אולם אזורי" יום ג' 18.11 ב־21.00
הפצת כרטיסים ראשית "הדרך" 03־220622, 03־248787; בחיפה "קופת מכבי" 04־664418; י־ם "בימות" 02־240896 ובכל המשרדים בכל הארץ
"ארטיס", בן־יהודה 17 ת"א טל. 03־650605